

Załącznik nr 1 do Sprawozdania z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Zestawienie uwag do projektu programu *Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027* zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej

Informacja o projekcie:

Tytuł dokumentu	<i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>
Projekt z dnia	06.07.2021 r.

Spis treści

I. Uwagi złożone w terminie, na formularzu zgłoszeniowym:	3
Uwagi w odniesieniu do całego dokumentu	3
WYKAZ SKRÓTÓW	12
STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POLITYKI	12
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej	13
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	14
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności	14
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	14
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych	16
Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowe	19
PRIORYTET I BADANIA NAUKOWE I INNOWACJE	19
PRIORYTET II TRANSFORMACJA GOSPODARCZA I CYFROWA REGIONU	26
Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	34
PRIORYTET III OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I KLIMATU	34
PRIORYTET IV EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ENERGII	43
Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności	57
PRIORYTET V ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM TRANSPORTU	57
Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	60
PRIORYTET VI ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I ZDROWOTNEJ	60
PRIORYTET VII ZWIĘKSZANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ	94
PRIORYTET VIII ZASPOKAJANIE POTRZEB RYNKU PRACY	103
PRIORYTET IX LEPSZA EDUKACJA	134
Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych	141
PRIORYTET X ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE	141

PLAN FINANSOWY	228
WARUNKI PODSTAWOWE	228
INSTYTUCJE PROGRAMU.....	231
KOMUNIKACJA I WIDOCZNOŚĆ.....	232
ANEKS 3.....	232
II. Uwagi złożone w terminie, poza formularzem	233
III. Uwagi złożone po terminie, na formularzu	242
Uwagi w odniesieniu do całego dokumentu.....	242
STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POLITYKI.....	243
Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej	243
PRIORYTET I BADANIA NAUKOWE I INNOWACJE.....	243
PRIORYTET II TRANSFORMACJA GOSPODARCZA I CYFROWA REGIONU.....	244
Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	244
PRIORYTET III OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I KLIMATU	244
PRIORYTET IV EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ENERGII	245
Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności.....	246
PRIORYTET V ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM TRANSPORTU.....	246
Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	246
PRIORYTET VI ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I ZDROWOTNEJ	246
PRIORYTET VII ZWIĘKSZANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ	247
PRIORYTET VIII ZASPOKAJANIE POTRZEB RYNKU PRACY	247
PRIORYTET IX LEPSZA EDUKACJA	248
Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych	248
PRIORYTET X ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE	248
IV. Uwagi złożone w ramach opiniowania przez Wojewódzką Radę Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego	249
Cały dokument	249
Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej	251
Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	251
PRIORYTET VI ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I ZDROWOTNEJ	251
PRIORYTET VIII ZASPAKAJANIE POTRZEB RYNKU PRACY	252
V. Uwagi złożone po terminie, poza formularzem.....	252
Uwagi w odniesieniu do całego dokumentu.....	252

I. Uwagi złożone w terminie, na formularzu zgłoszeniowym:

Lp.	Podmiot zgłaszający	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. tytuł rozdziału, podrozdziału, nr i tytuł załącznika)	Nr strony w dokumencie	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
Uwagi w odniesieniu do całego dokumentu						
1.	Urząd Miasta Lublin	Uwaga do całego dokumentu	Cały dokument	Projekt dokumentu przedstawiony do konsultacji nie zawiera alokacji na poszczególne osie i CS, co byłoby zgodne z załącznikiem V Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności(...).	Brak alokacji utrudnia określenie czy zaplanowany zakres wsparcia jest możliwy do realizacji zwłaszcza w odniesieniu do zaproponowanych wskaźników.	Wyjaśnienie: Alokacja na poszczególne osie i cele szczegółowe zostanie skorygowana na późniejszym etapie prac, po podpisaniu Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego.
2.	Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania	Uwaga do całego dokumentu	Cały dokument	Brak przytoczonych rozwiązań zwiększających elastyczność pomiędzy EFRR a EFS+.	Pożądane byłoby realizacja niektórych zadań przypisanych do EFRR w oparciu o środki EFS+, których jest relatywnie więcej (w stosunku do potrzeb). Przykładem mogłoby być zwiększanie odporności systemu oświaty na zagrożenia wynikające z pandemii, poprzez tworzenie systemów zdalnego nauczania.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z brzmieniem art. 16, ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) następujące koszty nie kwalifikują się do wsparcia ogólnego z komponentu EFS+: a) zakupy gruntu i nieruchomości, infrastruktury; b) zakupy mebli, sprzętu i pojazdów, za wyjątkiem ściśle określonych przypadków, tj.: - zakup jest konieczny do osiągnięcia celu operacji lub - wartość tych przedmiotów jest całkowicie zamortyzowana w trakcie operacji lub - ich zakup jest najbardziej opłacalną opcją. W związku z tym finansowanie zadań inwestycyjnych wskazanych w ppkt. a) jest niemożliwe w ramach EFS+. W przypadku zakupów z ppkt b) będzie dopuszczona możliwość ich realizacji (np. w ramach programów rozwojowych szkół, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby w ramach celu szczegółowego 4 (f) na zasadzie uzasadnionych wyjątków. Należy zauważyć, że środki EFS+ w całej alokacji są niższe niż w perspektywie finansowej 2014-2020. Obecnie proporcja EFS+/EFRR wynosi 25%/75%, natomiast w poprzedniej perspektywie finansowej: 30%/70%. Dodatkowo, nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, że w obszarze wspieranym przez EFS+ nakłady są wyższe niż potrzeby. Podkreślamy, że występują potrzeby w obszarze EFS+, które zostały zdiagnozowane poprzez analizę SWOT i przeprowadzone badania wśród potencjalnych wnioskodawców.
3.	Gmina Rejowiec Fabryczny Partnerzy Porozumienia: Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Miasto Rejowiec Fabryczny, Gmina Siedliszcze	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia proszą o zmianę, aby wpisano, że za partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją uznaje się partnerstwa, które mają w swojej strukturze minimum 70% gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w instrumencie: Innego Instrumentu Terytorialnego	Zmiana kryterium definiowania partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją jest kluczowa dla wielu partnerstw JST tworzonych obecnie, ze względu na specyfikę naszego regionu. Kwalifikowalność wydatków w realizowanych przedsięwzięciach jest kluczową sprawą w opracowaniu wspólnych projektów w ramach partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego, takich jak nasze. Strukturę Partnerstwa tworzą gminy zagrożone trwałą marginalizacją społeczno-gospodarczą, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze oraz Miasto Rejowiec Fabryczny. Realizacja przedsięwzięcia i wspólnych projektów będących istotą Partnerstwa nie może polegać na braku kwalifikowalności wydatków jednej jednostki. Miasto Rejowiec Fabryczny (4.3 tys. mieszkańców) nie jest uwzględnione w żadnym z instrumentów i tworzy „białą plamę” w otoczeniu gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Wniosek	Uwaga nieuwzględniona. Budowa systemu instrumentów terytorialnych w projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 wynika wprost z krajowej polityki zrównoważonego rozwoju, w ramach której: <i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> i <i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</i> obligują regiony do zapewnienia komplementarnego wsparcia Krajowych Obszarów Strategicznej Interwencji: miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. W regionie zdelimitowano 11 miast średnich zagrożonych utratą funkcji społeczno-gospodarczych oraz 140 gmin zmarginalizowanych. KSRR 2030 i projekt UP 2021-2027 kładą nacisk na realizację zintegrowanych projektów proponowanych przez partnerstwa współpracujących JST. Działania w ramach CP5 powinny być realizowane przede wszystkim na obszarach strategicznej interwencji (OSI krajowych) wskazanych w

					jest zasadny tym bardziej, że największy zakład przemysłowy w Mieście Rejowiec Fabryczny - Cementownia Rejowiec przechodzi w fazę wygaszania produkcji- co rodzi problemy dla całego obszaru Partnerstwa.	KSRR 2030 (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, obszary zagrożone trwałą marginalizacją). Propozycja programowa nie neguje możliwości tworzenia partnerstw mieszanych, w których współpracować będą jst o zróżnicowanej klasyfikacji czy delimitacji, zakłada jednak koncentrację środków UE na wsparciu w obszarach współpracy OSI krajowych. Celem zapewniania właściwej absorpcji środków wsparcia, które umożliwią wyjście obszarów zmarginalizowanych z sytuacji kryzysowej, wprowadzone w projekcie programu zasady kwalifikowania wydatków w przedsięwzięciach IIT zostają podtrzymane. Stanowisko, że priorytetowym obszarem wsparcia są OSI krajowe zostało przedłożone w korespondencji pomiędzy MFiPR a Województwem Lubelskim.
4.	Miasto Rejowiec Fabryczny Partnerzy Porozumienia: Miasto Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia proszą o zmianę, aby wpisano, że za partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją uznaje się partnerstwa, które mają w swojej strukturze minimum 70% gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w instrumencie: Innego Instrumentu Terytorialnego	Zmiana kryterium definiowania partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją jest kluczowa dla wielu partnerstw JST tworzonych obecnie, ze względu na specyfikę naszego regionu. Kwalifikowalność wydatków w realizowanych przedsięwzięciach jest kluczową sprawą w opracowaniu wspólnych projektów w ramach partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego, takich jak nasze. Strukturę Partnerstwa tworzą gminy zagrożone trwałą marginalizacją społeczno-gospodarczą, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze oraz Miasto Rejowiec Fabryczny. Realizacja przedsięwzięcia i wspólnych projektów będących istotą Partnerstwa nie może polegać na braku kwalifikowalności wydatków jednej jednostki. Miasto Rejowiec Fabryczny (4.3 tys. mieszkańców) nie jest uwzględnione w żadnym z instrumentów i tworzy „biała plamę” w otoczeniu gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Wniosek jest zasadny tym bardziej, że największy zakład przemysłowy w Mieście Rejowiec Fabryczny - Cementownia Rejowiec przechodzi w fazę wygaszania produkcji- co rodzi problemy dla całego obszaru Partnerstwa.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 3.
5.	Gmina Siedliszcze Partnerzy Porozumienia: Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Miasto Rejowiec Fabryczny, Gmina Siedliszcze	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia proszą o zmianę, aby wpisano, że za partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją uznaje się partnerstwa, które mają w swojej strukturze minimum 70% gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w instrumencie: Innego Instrumentu Terytorialnego	Zmiana kryterium definiowania partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją jest kluczowa dla wielu partnerstw JST tworzonych obecnie, ze względu na specyfikę naszego regionu. Kwalifikowalność wydatków w realizowanych przedsięwzięciach jest kluczową sprawą w opracowaniu wspólnych projektów w ramach partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego, takich jak nasze. Strukturę Partnerstwa tworzą gminy zagrożone trwałą marginalizacją społeczno-gospodarczą, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze oraz Miasto Rejowiec Fabryczny. Realizacja przedsięwzięcia i wspólnych projektów będących istotą Partnerstwa nie może polegać na braku kwalifikowalności wydatków jednej jednostki. Miasto Rejowiec Fabryczny (4.3 tys. mieszkańców) nie jest uwzględnione w żadnym z instrumentów i tworzy „biała plamę” w otoczeniu gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Wniosek jest zasadny tym bardziej, że największy zakład przemysłowy w Mieście Rejowiec Fabryczny - Cementownia Rejowiec przechodzi w fazę wygaszania produkcji- co rodzi problemy dla całego obszaru Partnerstwa.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 3.
6.	Miasto i Gmina Rejowiec Partnerzy Porozumienia: Miasto i Gmina Rejowiec, Gmina	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia proszą o zmianę, aby wpisano, że za partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją uznaje się partnerstwa, które mają w swojej strukturze minimum 70% gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w instrumencie: Innego Instrumentu Terytorialnego	Zmiana kryterium definiowania partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją jest kluczowa dla wielu partnerstw JST tworzonych obecnie, ze względu na specyfikę naszego regionu. Kwalifikowalność wydatków w realizowanych przedsięwzięciach jest kluczową sprawą w opracowaniu wspólnych projektów w ramach partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego, takich jak nasze. Strukturę Partnerstwa tworzą gminy zagrożone trwałą marginalizacją społeczno-gospodarczą, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze oraz Miasto	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 3.

	Rejowiec Fabryczny, Miasto Rejowiec Fabryczny, Gmina Siedliszcze				Rejowiec Fabryczny. Realizacja przedsięwzięcia i wspólnych projektów będących istotą Partnerstwa nie może polegać na braku kwalifikowalności wydatków jednej jednostki. Miasto Rejowiec Fabryczny (4.3 tys. mieszkańców) nie jest uwzględnione w żadnym z instrumentów i tworzy „biała plamę” w otoczeniu gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Wniosek jest zasadny tym bardziej, że największy zakład przemysłowy w Mieście Rejowiec Fabryczny - Cementownia Rejowiec przechodzi w fazę wygaszania produkcji- co rodzi problemy dla całego obszaru Partnerstwa.	
7.	Fundacja rozwoju Rejowca Partnerzy Porozumienia: Miasto Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia proszą o zmianę, aby wpisano, że za partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją uznaje się partnerstwa, które mają w swojej strukturze minimum 70% gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w instrumencie: Innego Instrumentu Terytorialnego	Zmiana kryterium definiowania partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją jest kluczowa dla wielu partnerstw JST tworzonych obecnie, ze względu na specyfikę naszego regionu. Kwalifikowalność wydatków w realizowanych przedsięwzięciach jest kluczową sprawą w opracowaniu wspólnych projektów w ramach partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego, takich jak nasze. Strukturę Partnerstwa tworzą gminy zagrożone trwałą marginalizacją społeczno-gospodarczą, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze oraz Miasto Rejowiec Fabryczny. Realizacja przedsięwzięcia i wspólnych projektów będących istotą Partnerstwa nie może polegać na braku kwalifikowalności wydatków jednej jednostki. Miasto Rejowiec Fabryczny (4.3 tys. mieszkańców) nie jest uwzględnione w żadnym z instrumentów i tworzy „biała plamę” w otoczeniu gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Wniosek jest zasadny tym bardziej, że największy zakład przemysłowy w Mieście Rejowiec Fabryczny - Cementownia Rejowiec przechodzi w fazę wygaszania produkcji- co rodzi problemy dla całego obszaru Partnerstwa.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 3.
8.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnostaw	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o wpisanie Inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) jako przedsięwzięcia priorytetowego/ kluczowego w dokumenty służące do uzgodnienia działań rozwojowych między poszczególnymi poziomami zarządzania w latach 2021-2027 tj. 1. Kontrakt programowy - zasady, kierunki i warunki dofinansowania Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, również w zakresie planowanych przedsięwzięć priorytetowych realizowanych w tych programach. 2. Kontrakt sektorowy - ma być zawierany pomiędzy poszczególnymi ministerstwami, właściwymi dla zakresu kontraktu a samorządem województwa w celu zapewnienia realizacji kluczowych dla rozwoju województwa inwestycji i ich współfinansowania z budżetów tych resortów. 3. Porozumienie terytorialne - to umowy zawierane między samorządem województwa lub rządem a samorządami lokalnymi lub ich związkami, określające	LOPRS to inicjatywa dążąca do zorganizowania dobrze skomunikowanego obszaru, utworzenia innowacyjnej przestrzeni atrakcyjnej dla rolników, hodowców, przetwórców, inwestorów, przedsiębiorców oraz powiązań B+R+JST, w której dzięki zorganizowanej współpracy, powstaną innowacyjne produkty i usługi, nowe łańcuchy powiązań, synergie pomiędzy przedsiębiorstwami oraz atrakcyjne miejsca pracy. Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywieciskie, SRWL 2030 (s. 159). LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu , w tym także m.in. projektów realizowanych w formule ZIT po spełnieniu określonych warunków oraz IIT. Projekt utworzenia i rozwoju inicjatywy LOPRS realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi. Warunek kluczowości przedsięwzięcia LOPRS dla rozwoju Województwa Lubelskiego stanowi warunek dostępności do źródeł finansowania z wielu programów krajowych oraz programów Komisji Europejskiej, dla których instytucją pośredniczącą jest np. EIT FOOD. LOPRS to inicjatywa łącząca kilkanaście Samorządów oraz partnerów biznesowych. Porozumienie Gmin LOPRS zawarło już porozumienia o współpracy z Krajową Spółką Cukrową S.A., Małopolską Hodowlą Roślin sp. z o.o., Okręgową Spółdzielnią Mleczarską w Krasnymstawie, AGRAM S.A. oraz	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotem konsultacji społecznych jest projekt programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> . Konsultacje społeczne nie są natomiast procesem identyfikacji i uzgodnień przedsięwzięć priorytetowych czy ustaleń w zakresie kontraktu sektorowego (o którym mowa w punkcie nr 2 uwagi) bądź zawierania porozumień terytorialnych (o którym mowa w punkcie nr 3 uwagi). Jeśli chodzi o kwestię uwzględnienia projektów inicjatywy pn. Lubelski Okręg Przetwórstwa Rolno-Spożywczego w Kontrakcie Programowym (o którym mowa w punkcie nr 1 uwagi), należy wskazać, iż wykaz przedsięwzięć priorytetowych finansowanych w ramach Programu Regionalnego, który stanowić będzie załącznik do Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego, został już uzgodniony z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej. Jeśli chodzi o kwestię uwzględnienia projektów inicjatywy pn. Lubelski Okręg Przetwórstwa Rolno-Spożywczego na liście przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (o której mowa w punkcie nr 4 uwagi), mogą one zostać zgłoszone w odpowiedzi na ogłoszenie Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 30 września 2021 r., dotyczące naboru przedsięwzięć strategicznych dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Nabór ten trwa od 01.10.2021 r. do 29.10.2021 r. Szczegółowe informacje na temat naboru: https://strategia.lubelskie.pl/ . Ujęcie projektów na liście ww. przedsięwzięć stanowić będzie podstawę do ich ewentualnego uwzględnienia w Aneksie 3 do projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w przypadku, gdy przedsięwzięcia te będą wpisywać się w interwencję przewidzianą projektem programu). Jednocześnie informuję, że biorąc pod uwagę założenia programu

				przedsięwzięcia priorytetowe, które mają istotne znaczenie dla rozwoju tych samorządów lokalnych. 4. Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego.	podpisało 50 listów intencyjnych o współpracy z: uczelniami, szkołami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, rolnikami). Celem powstania Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego jest (1) przygotowanie terenów inwestycyjnych pod lokowanie podmiotów z branży rolno spożywczej, biotechnologicznej; (2) poprawa oferty edukacyjnej i badawczo rozwojowej dla rozwoju zrównoważonego oraz konkurencyjnego rolnictwa, przetwórstwa i przemysłu rolno spożywczego, a także branży biotechnologii; 3) inwestycje publiczne, publiczno-prywatne; prywatne umożliwiające rozwój przemysłu rolno spożywczego, biotechnologii, energetyki OZE, logistyki. LOPRS skupi się na rozwoju wykorzystującym endogenne potencjały, tworząc wyspecjalizowane branże, które będą wyróżniały lubelską gospodarkę. W przypadku Województwa Lubelskiego (OSI Żywicielskiego) ma być to gospodarka żywnościowa, której domeną ma być przemysł rolno spożywczy. Baza surowca pochodzenia rolniczego, urodzajne gleby, walory przyrodniczo krajobrazowe, dostęp do pracowników to potencjał endogenny, który zostanie maksymalnie wykorzystany do budowy solidnej struktury całego obszaru, poprzez industrializację przyjazną środowisku naturalnemu. Do integralnych projektów tworzących przedsięwzięcie kluczowe tj. Utworzenie i rozwoju Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) należy: 1) Utworzenie sieci połączeń transportowych tj. zrównoważonego transportu inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS); 2) Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji, Innowacji i Technologii dla Przemysłu Rolno – Spożywczego i Biotechnologii wraz z zapleczem konferencyjno-wystawienniczym w Krasnymstawie; 3) Budowa E-systemu informacji przestrzennej dla Strefy Aktywności Gospodarczej inicjatywy LOPRS; 4) Utworzenie Innowacyjnych Zakładów Przetwarzania Surowca pochodzenia roślinnego (produkcja półproduktów/ produktów dla przemysłu spożywczego, chemicznego, opakowaniowego, kosmetycznego, biopaliw) wraz z bazą logistyczną; 5) Budowa małych zbiorników retencyjnych, systemów melioracji i nawodnienia; 6) Utworzenie Centrum Ochrony Różnorodności Biologicznej LOPRS rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska; 7) Budowa instalacji do produkcji biopaliw, biopłynów i biometanu wraz z budową odnawialnych źródeł energii; 8) Utworzenie Interdyscyplinarnego Centrum Kształcenia Kadr wraz z zapleczem konferencyjno-sportowym, 9) Utworzenie Centrów Innowacji Społecznych oraz Ecoparków.	Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w zakresie współpracy partnerskiej w ramach wymiaru terytorialnego, inicjatywa LOPRS może uzyskać wsparcie na zasadach przewidzianych w Celu Polityki 5, tj. w oparciu o zinstytucjonalizowane partnerstwo i na podstawie strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ramowego. Obszar współpracy, oparty na więziach funkcjonalnych, powinien być zwarty terytorialnie. Wybór dokumentu strategicznego (rodzaj) pozostaje w gestii partnerstwa (strategia rozwoju ponadlokalnego, strategia ZIT i/lub strategia IIT). Przedsięwzięcia, którym wnioskodawca przypisuje rolę i rangę kluczowych oraz strategicznych dla rozwoju regionu, mogą zostać wybrane do realizacji i wdrożenia w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, o ile spełnione zostaną wszystkie warunki i obowiązki dotyczące strategii terytorialnych i realizacji przedsięwzięć strategicznych, w tym zintegrowanych. Przedsięwzięcia obligatoryjnie powinny być ujęte w strategiach terytorialnych, które będą podlegać ocenie Instytucji Zarządzającej zarówno pod kątem zgodności strategicznej m.in. z SRWL 2030 oraz pod względem możliwości finansowania w programie regionalnym z udziałem środków EFRR i EFS+. Ponadto, zgodnie z demarkacją pomiędzy Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) a programami regionalnymi, wsparcie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz podmiotów badawczych w obszarze bezpieczeństwa żywnościowego, będzie przedmiotem wsparcia w ramach KPO.
--	--	--	--	---	---	---

					Wszystkie projekty tworzą komplementarną całość i warunkują realizację postawionych celów oraz prognozowanych rezultatów Inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego. UZASADNIENIE NAZWY INICJATYWY: Lubelski Okręg Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) Lubelski – przymiotnik miejsca dookreśla obszar, do którego się odnosi. Przymiotnik „Lubelski” odgrywa kluczową rolę w budowaniu tożsamości miejsca oraz marki regionu i produktów, które są/będą w nim wytwarzane oraz usług, które są/będą tutaj świadczone. Okręg Przemysłu – wyraża cel strategiczny, którym jest podniesienie konkurencyjności inwestycyjnej obszaru OSI Żywicielskiego, stworzenie atrakcyjnych miejsc pracy, które mają bezpośredni wpływ na podniesienie jakości życia mieszkańców. Okręg Przemysłu Rolno-Spożywczego będzie budowany jako okręg dysponujący bazą surowca pochodzenia roślinnego i zwierzęcego z zapleczem przetwórczym dla rozwoju branży rolno-spożywczej i biotechnologicznej. A. Markusen (1996) w oparciu o szeroko przeprowadzone projekty badawcze obejmujące głównie USA, Japonię, Koreę Południową i Brazylię, stosuje definicję okręgu przemysłowego jako dużego, przestrzennie ograniczonego obszaru, nowej, rynkowo zorientowanej działalności gospodarczej z wyraźną specjalizacją gospodarczą, czy to w produkcji surowcowej, czy w przemyśle przetwórczym czy w usługach (Park, Markusen 1995, s. 83). LOPRS będzie rozwijał się dzięki dogodnemu położeniu na szlakach transportowych (trasa S17, linia kolejowa 69 i 72), bliskości przejść granicznych - koncentrując funkcje administracyjne i naukowo-badawcze (inkubatory, komercjalizacja wiedzy. B+R) oraz dzięki dużym zasobom siły roboczej o różnorodnych kwalifikacjach i chłonnym rynku zbytu. Określenie: Rolno-Spożywczy – to realizacja celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – zgodnie ze z którą, regiony mają skupić się na rozwoju wykorzystującym endogenne potencjały, tworząc wyspecjalizowane branże, które będą wyróżniały polską gospodarkę. W przypadku OSI Żywicielskiego ma być to gospodarka żywnościowa, której domeną ma być przemysł rolno-spożywczy. Baza surowca pochodzenia rolniczego, urodzajne gleby, walory przyrodniczo-krajobrazowe, dostęp do pracowników – to potencjał endogenne, który zostanie maksymalnie wykorzystany do budowy solidnej struktury całego obszaru, poprzez industrializację przyjazną środowisku naturalnemu.	
9.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie: Utworzenie i rozwój Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) jako przedsięwzięcie kluczowe zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu	LOPRS to inicjatywa dążąca do zorganizowania dobrze skomunikowanego obszaru, utworzenia innowacyjnej przestrzeni atrakcyjnej dla rolników, hodowców, przetwórców, inwestorów, przedsiębiorców oraz powiązań B+R+JST, w której dzięki zorganizowanej współpracy, powstaną innowacyjne produkty i usługi, nowe łańcuchy powiązań, synergie pomiędzy przedsiębiorstwami oraz atrakcyjne miejsca pracy. Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywicielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.

				Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	rozwoju regionu, w tym także m.in. projektów realizowanych w formule ZIT po spełnieniu określonych warunków oraz IIT. Projekt utworzenia i rozwoju inicjatywy LOPRS realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi. LOPRS to inicjatywa łącząca kilkanaście Samorządów powiatów: krasnostawskiego, chełmskiego, włodawskiego oraz partnerów biznesowych. Porozumienie Gmin LOPRS zawarło już porozumienia o współpracy z KSC S.A., MHR sp. z o.o., OSM Krasnystaw, AGRAM S.A. oraz podpisało 50 listów intencyjnych o współpracy z: uczelniami, szkołami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, rolnikami). Celem powstania Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno Spożywczego jest (1) uzbrojenie terenów inwestycyjnych pod lokowanie podmiotów z branży rolno spożywczej, biotechnologicznej; (2) poprawa oferty edukacyjnej i badawczo rozwojowej dla rozwoju zrównoważonego oraz konkurencyjnego rolnictwa, przetwórstwa i przemysłu rolno spożywczego, a także branży biotechnologii; 3) inwestycje publiczne, publiczno-prywatne; prywatne umożliwiające rozwój przemysłu rolno spożywczego, biotechnologii, energetyki OZE, logistyki. LOPRS skupi się na rozwoju wykorzystującym endogenne potencjały, tworząc wyspecjalizowane branże, które będą wyróżniały lubelską gospodarkę. W przypadku Subregionu Województwa Lubelskiego (OSI Żywicielskiego) ma być to gospodarka żywnościowa, której domeną ma być przemysł rolno spożywczy. Baza surowca pochodzenia rolniczego, urodzajne gleby, walory przyrodniczo krajobrazowe, dostęp do pracowników to potencjał endogeny, który zostanie maksymalnie wykorzystany do budowy solidnej struktury całego obszaru, poprzez industrializację przyjazną środowisku naturalnemu. Do integralnych projektów tworzących przedsięwzięcie kluczowe tj. Utworzenie i rozwój Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) należy: 1) Utworzenia sieci połączeń transportowych tj. zrównoważonego transportu inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS); 2) Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji, Innowacji i Technologii dla Przemysłu Rolno – Spożywczego i Biotechnologii wraz z zapleczem konferencyjno-wystawienniczym w Krasnymstawie; 3) Budowa E-systemu informacji przestrzennej dla Strefy Aktywności Gospodarczej inicjatywy LOPRS; 4) Budowa Innowacyjnych Zakładów Przetwarzania Surowca pochodzenia roślinnego (produkcja półproduktów/ produktów dla przemysłu spożywczego, chemicznego, opakowaniowego, kosmetycznego, biopaliw) wraz z bazą logistyczną; 5) Budowa małych zbiorników retencyjnych, systemów melioracji i nawodnienia; 6) Budowa Centrum Ochrony Różnorodności Biologicznej LOPRS rozwój infrastruktury związanej z właściwym	
--	--	--	--	---	--	--

					ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska; 7) Budowa instalacji do produkcji biopaliw, biopłynów i biometanu wraz z budową odnawialnych źródeł energii; 8) Budowa Interdyscyplinarnego Centrum Kształcenia Kadr wraz zapleczem konferencyjno-sportowym, 9) Budowa Centrów Innowacji Społecznych. Wszystkie projekty tworzą komplementarną całość i warunkują realizację postawionych celów oraz prognozowanych rezultatów.	
10.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby do beneficjentów projektów, które chce realizować LOPRS dopisać w poszczególnych celach szczegółowych, każdorazowo: • organizacje branżowe/klastry, organizacje badawcze, • konsorcja organizacji badawczych i przedsiębiorstw, • konsorcja organizacji badawczych, przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego, w których mogą być duże, średnie, małe i mikro przedsiębiorstwa, spółdzielnie, • przedsiębiorstwa MŚP, • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, • organizacje pozarządowe, • spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki; • podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne.	Uzgodnienie listy beneficjentów w projekcie Fundusze dla Lubelskiego jest niezbędnym warunkiem utworzenia i rozwoju Inicjatywy LOPRS. N. Hansen (1992) zaproponował dla nowych okręgów przemysłowych zbiorczy termin: innowacyjne środowiska regionalne. Wielu autorów podkreśla, że „określenia przemysłowy” nie należy dzisiaj odnosić wyłącznie w wąskim znaczeniu, lecz raczej do szerszej działalności tj. przemysłu i usług razem wziętych, zarówno materialnych, jak i usług nie materialnych. Określenie „nowe okręgi przemysłowe” stosuje się do okręgów o relatywnie niedawno powołanych, w obszarach uprzednio nieuprzemysłowionych lub słabo uprzemysłowionych (Park 1996). Uzasadnienie określenia Okręg Przemysłowy i przywoływane cytaty pochodzą z publikacji: Polska Akademia Nauk, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego, Prace Geograficzne nr 173, Jerzy Grzeszczak „Bieguny wzrostu a formy przestrzeni spolaryzowanej”. LOPRS wymaga możliwości współpracy i pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji technologicznych i poza technologicznych dla różnych grup beneficjentów, aby realna była realizacja poszczególnych celów rozwojowych. Poprzez tworzenie różnych form kooperacji na OZI Żywieckim, obszarze Inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego rezultatem będzie innowacyjne środowisko regionalne, które umożliwi ograniczenie trwałej marginalizacji społeczno-gospodarczej gmin położonych na tym obszarze. LOPRS to inicjatywa otwarta. Partnerzy są przekonani, że w następnych etapach rozwoju, przystąpią do niej kolejne samorządy i partnerzy biznesowi. LOPRS to inicjatywa dążąca do zorganizowania dobrze skomunikowanego obszaru, utworzenia innowacyjnej przestrzeni atrakcyjnej dla rolników, hodowców, przetwórców, inwestorów, przedsiębiorców oraz powiązań B+R+JST, w której dzięki zorganizowanej współpracy, powstaną innowacyjne produkty i usługi, nowe łańcuchy powiązań, synergie pomiędzy przedsiębiorstwami oraz atrakcyjne miejsca pracy. Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywieckie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie	Uwaga nieuwzględniona. Katalog beneficjentów w poszczególnych celach szczegółowych jest szeroki i część proponowanych typów beneficjentów występuje już przy typach projektów w projekcie programu. Projekt Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 musi być spójny z aktualnie obowiązującym dokumentem pn. <i>Linia demarkacyjna – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.</i>

					o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, w tym także m.in. projektów realizowanych w formule ZIT po spełnieniu określonych warunków oraz IIT. Projekt utworzenia i rozwoju inicjatywy LOPRS realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi. LOPRS to inicjatywa łącząca kilkanaście Samorządów oraz partnerów biznesowych. Porozumienie Gmin LOPRS zawarło już porozumienia o współpracy z KSC S.A., MHR sp. z o.o., OSM Krasnystaw, AGRAM S.A. oraz podpisało 50 listów intencyjnych o współpracy z: uczelniami, szkołami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, rolnikami). LOPRS będzie rozwijał się dzięki dogodnemu położeniu na szlakach transportowych (trasa S17, linia kolejowa 69 i 72), bliskość przejść granicznych, koncentrację funkcji administracyjnych i naukowo-badawczych (inkubatory, komercjalizacja wiedzy w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) oraz dzięki dużym zasobom siły roboczej o różnorodnych kwalifikacjach i chłonnym rynku zbytu.	
11.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby wpisano, że za partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją uznaje się partnerstwa, które mają w swojej strukturze minimum 60% gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w instrumencie: Innego Instrumentu Terytorialnego.	Zmiana kryterium definiowania partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją jest kluczowa dla wielu partnerstw JST tworzonych obecnie, ze względu na specyfikę naszego regionu. Kwalifikowalność wydatków w realizowanych przedsięwzięciach jest kluczową sprawą w opracowaniu wspólnych projektów w ramach partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego, takich jak LOPRS. Strukturę Partnerstwa LOPRS tworzą gminy zagrożone trwałą marginalizacją społeczno-gospodarczą, miasto Krasnystaw tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz Powiat Krasnostawski. Realizacja przedsięwzięcia i wspólnych projektów będących istotą Partnerstwa LOPRS, nie może polegać na braku kwalifikowalności wydatków jednej jednostki, której istotne funkcje społeczno-gospodarcze dla całości Partnerstwa są priorytetowe. Wiele wspólnych projektów koniecznych dla zahamowania niebezpiecznych procesów pogłębiających marginalizację, zależy od utraty funkcji społeczno-gospodarczych Miasta Krasnystaw, które nie realizuje potrzebnych inwestycji dla gmin współtworzących partnerstwo LOPRS, bez partnerstwa LOPRS. Naturalnie inwestycje zrealizowane przez MOF Krasnostawski będą w sposób synergiczny uzupełniały się z inwestycjami realizowanymi przez LOPRS, aby w sposób komplementarny i długofalowy, zatrzymać niekorzystne procesy marginalizacji.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona przy uwadze nr 3.
12.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	Cały dokument	Cały dokument	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby rozszerzono wsparcie IIT o cel 1 (Badania naukowe i innowacje oraz Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu)) i jego cele szczegółowe oraz cel 2 (w całości zakresu: Ochrona zasobów środowiska i klimatu oraz Efektywne Wykorzystanie energii) oraz cel 4 (Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Zwiększanie spójności społecznej, Zaspokajanie potrzeb rynku pracy, Lepsza edukacja).	Gospodarka oparta na wiedzy polega na stopniowym przechodzeniu od gospodarki materiałochłonnej do gospodarki wykorzystującej potencjał nauki i informacji. Zyskują na znaczeniu zasoby niematerialne, a zwłaszcza kapitał ludzki, wiedza oraz nowe technologie. W związku z tym o szansach rozwoju gmin i miasta współpracujących w Partnerstwie Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego w coraz większym stopniu decydować będzie ludzki potencjał intelektualny oraz wiedza związana z najnowszymi osiągnięciami współczesnej nauki. Rozwój przedsiębiorczości opartej na wiedzy i tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy w dużym stopniu zależeć będzie od wsparcia finansowego planowanych inwestycji. Rozszerzenie	Uwaga nieuwzględniona. Obszar Celu Polityki 5 jest docelowym obszarem dla Innego Instrumentu Terytorialnego (IIT). Ponadto, w ramach Celu Polityki 2 planuje się dodatkowe wsparcie dla IIT. Ze względu na ograniczone środki oraz wysoką koncentrację tematyczną na Celu Polityki 2, jak również specyfikę wsparcia w Celu Polityki 1 i Celu Polityki 4 mamy ograniczoną możliwość wydzielenia i zarazem blokowania środków z przeznaczeniem na instrumenty terytorialne. Nie oznacza to, że partnerzy porozumienia Lubelskiego Okręgu Rolno-Spożywczego czy IIT nie będą mogli indywidualnie ubiegać się o środki w ramach ogłaszanych naborów.

					wsparcia IIT o cel 1 (Badania naukowe i innowacje oraz Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu)) i jego cele szczegółowe oraz cel 2 (w całości zakresu: Ochrona zasobów środowiska i klimatu oraz Efektywne Wykorzystanie energii) oraz cel 4 (Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Zwiększanie spójności społecznej, Zaspokajanie potrzeb rynku pracy, Lepsza edukacja), to niezbędny warunek dla rozwoju kluczowego przedsięwzięcia, którym jest utworzenie innowacyjnej przestrzeni atrakcyjnej dla rolników, hodowców, przetwórców, inwestorów, przedsiębiorców oraz powiązań B+R+JST, w której dzięki zorganizowanej współpracy	
13.	Pracodawcy Lubelszczyzny „Lewiatan”	Cały dokument	Cały dokument	Autorzy nie zauważają, a tym samym nie odzwierciedlają zmian pomiędzy perspektywą gospodarki z lat 2012-2014, gdy był tworzony „stary” Program, a współczesnością ze wszystkimi zmianami, które miały miejsce oraz wyzwaniem, które stoją przed nami. Jedyna różnica, to często powtarzane, mało wówczas znane słowo „COVID”, jednak i tutaj autorzy nie podają konkretnych rozwiązań mających przeciwdziałać skutkom pandemii, a jedynie ogólne sformułowania dotyczące konieczności uwzględnienia tego słowa w dokumentacji w celu uzasadnienia potrzeby realizacji projektu. Brak spójnej wizji, tylko rozproszone działania bez synergii z innymi, niewidoczne powiązania pomiędzy interwencją EFS, a EFRR, a przecież powinna emanować komplementarność. Nawet strona tytułowa mówi tylko, że to po prostu Fundusze Europejskie, a nie zaplanowane działania. Bardzo niskie wskaźniki na rok 2024, z góry zakłada się, że Program będzie bardzo późno dostępny, co przeczy deklaracjom o jego szybkim uruchomieniu. Kontynuując „stary” Program z jednej strony należy docenić to, że nie burzy się, a korzysta z dorobku poprzedników. Jednak jednocześnie konieczna jest refleksja, czy na pewno nic się nie zmieniło od tamtych czasów. Należało dokonać oceny, wyciągnąć wnioski i zaproponować konkretne rozwiązania. Zamiast tego otrzymujemy ogólne (Przemysł 4.0, robotyzacja, transformacja cyfrowa, Proces Przedsiębiorczego Odkrywania, Gospodarka Obiegu Zamkniętego, ekosystem innowacji) i dodatkowo dzielenie przedsiębiorców na tych lepszych, którzy otrzymają dodatkowe preferencje (z mniejszych ośrodków) i gorszych tych - z dużych miast. Z całą pewnością brakuje dialogu z interesariuszami, w tym przedsiębiorcami. Zamiast tego mamy monolog nazywany konsultacjami społecznymi, czego dowodem było	Program to powtórzenie zapisów RPO 2014-2020, tylko „rozwodniony”, uogólniony i ubrany w inne bliskoznaczne sformułowania.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (dalej: Program) musi stanowić kontynuację wielu dobrych rozwiązań, które były realizowane w ramach RPO WL 2014-2020. Wynika to z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej regionu i faktu, że wiele problemów nie zostało rozwiązanych. Pominięcie rozwiązań tych problemów tylko ze względu na fakt, że występowały w RPO WL 2014-2020 nie ma logicznych i racjonalnych podstaw. Ponadto, przeznaczenie środków z funduszy europejskich na lata 2021-2027 musi uwzględniać krajowe, ponadregionalne oraz regionalne dokumenty strategiczne, rekomendacje z dotychczasowej interwencji funduszy UE, jak również wnioski płynące z diagnozy sytuacji w obszarze tematycznym planowanym do uwzględnienia w Programie. Program realizuje cele szczegółowe wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r., gdzie przedstawiona została koherentna koncepcja rozwoju regionu, dlatego niesłuszna jest uwaga, iż w dokumencie brakuje spójnej wizji. W projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 występują liczne nowe rozwiązania, które dotychczas nie były realizowane, bądź były wdrażane w innej formule. Prezentowany projekt dokumentu został opracowany na podstawie załącznika V do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., który w sposób precyzyjny określa, co powinien zawierać opis programu na perspektywę finansową 2021-2027, a także wskazuje limit znaków dla każdej z części programu. Zatem obowiązkiem każdej Instytucji Zarządzającej programem jest wskazanie w części dotyczącej opisu priorytetów i celów szczegółowych, zgodności z zasadami horyzontalnymi. Program podaje także ogólne typy wsparcia, a uszczegółowienie dotyczące sposobu wdrażania Programu znajdują się w uszczegółowieniu do Programu (analogicznie jak to jest w perspektywie 2014-2020: oprócz Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 występuje również Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, który zawiera informacje dotyczące zasad i reguł realizacji programu, jego osi priorytetowych oraz poszczególnych działań), a także w regulaminach konkursów na etapie wdrażania Programu. Nie można zatem wymagać, aby w Programie, którego zakres opisu jest ograniczony liczbą znaków, znalazły się ogólnodostępne definicje pojęć, tj. Przemysł 4.0, GOZ, PPO. Zgodnie z ww. Rozporządzeniem, podstawowym elementem określającym strategiczne kierunki programowania oraz zasady służące skutecznemu i efektywnemu wykorzystaniu środków funduszy europejskich przez państwa członkowskie UE jest Umowa Partnerstwa, natomiast instrumentami jej realizacji są krajowe i regionalne programy, które wraz z nią tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych. W Programie zapewniona jest także komplementarność między Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskim Funduszem Społecznym+ (EFS+), widoczna chociażby w

				pierwsze spotkanie Grupy wspierającej prace nad przygotowaniem Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 - 5 godzin prezentacji – 30 minut dyskusji. Być może zabrakło potencjału administracyjnego i współpracy z Warszawą i Brukselą, zamiast tego mieliśmy wystąpienia publiczne zapewniające nas o pełnej kontroli nad sytuacją.		Celu Polityki 4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych, który jest celem dwufunduszowym, a jego realizacja przyczyni się do budowy gospodarki o silniejszym wymiarze społecznym oraz do przejścia na gospodarkę opartą na wiedzy. Komplementarność widoczna jest także w Celu Polityki 5 Europa bliższa obywatelom, w ramach którego wspierana będzie realizacja przygotowanych na poziomie ponadlokalnym i lokalnym strategii ukierunkowanych na zmiany strukturalne danego obszaru, w zgodzie z kierunkami zdefiniowanymi na poziomie krajowym i regionalnym oraz z priorytetami Unii Europejskiej. Realizowane w tym celu działania muszą być wdrażane za pomocą instrumentów terytorialnych, jak np. zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT), czy inne instrumenty terytorialne (IIT). Szczególnym obszarem jest także rewitalizacja, która stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Celem zaplanowanych działań jest zapewnienie ciągłości realizowanych polityk. Także działania w zakresie wsparcia kultury, turystyki również muszą przyczyniać się do rozwoju gospodarczego, włączenia społecznego i innowacji społecznych. Powyższe dowodzi komplementarności wsparcia pomiędzy EFRR i EFS+. Włączanie różnych środowisk, w tym przedstawicieli przedsiębiorców i pracodawców, w formułowanie merytorycznych założeń miało miejsce na niżej wymienionych etapach prac nad Programem: 1. Badania i analizy leżące u podstaw założeń Programu. 2. Panele eksperckie. 3. Badanie Ocena ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021-2027. 4. Włączenie członków Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 w prace nad Programem. 5. Konsultacje społeczne Programu. 6. Spotkania branżowe dedykowane przedsiębiorcom, pracodawcom oraz organizacjom zrzeszającym te podmioty. 7. Grupa wspierająca prace nad przygotowaniem Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027.
WYKAZ SKRÓTÓW						
14.	Miasto Łuków	Wykaz skrótów	002	Dodanie skrótu: PSZ – Publiczne Służby Zatrudnienia	W treści dokumentu określenie „Publiczne Służby Zatrudnienia” pojawia się niejednokrotnie. Wprowadzenie skrótu ułatwi interesariuszom zrozumienie treści projektu Programu.	Uwaga uwzględniona. Określenie „Publiczne Służby Zatrudnienia” zostanie wprowadzone do Wykazu skrótów.
STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POLITYKI						
15.	osoba prywatna*	1. STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POLITYKI Środowisko i klimat 1. STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA	014	Biorąc pod uwagę, że lubelskie jest regionem o bardzo dobrym nasłonecznieniu, należy przypuszczać, że ilość inwestycji w produkcję energii elektrycznej, której źródłem jest energia słoneczna będzie stale rosła. Dodatkowo istnienie na terenie województwa dużych obszarów nieużytków jest jedną z cech, które mogą pomóc w rozwoju sektora energetyki słonecznej poprzez wykorzystanie ich do budowy farm fotowoltaicznych.	Należy położyć nacisk na zakładanie farm fotowoltaicznych na istniejących budynkach np. dachach supermarketów, budynków wielko powierzchniowych itp. Należy odchodzić od zakładania farm fotowoltaicznych na gruncie w celu zapobieżenia zajmowania terenów atrakcyjnych przyrodniczo, turystycznie czy inwestycyjnie a takimi obszary nieużytków bardzo często są. Pozostałe obszary nieużytków należy zagospodarować w inny przyjazny dla przyrody czy gospodarki sposób np. przeznaczyć na zalesienia, grunty orne, użytki zielone itp.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną usunięte zgodnie z sugestią. Lokalizacja farm fotowoltaicznych nie prowadząca do utraty obszarów cennych przyrodniczo, będzie ujęta na etapie uszczegółowienia i ustalania kryteriów oceny wniosków o dofinansowanie.

		PODEJMOWANE W RAMACH POLITYKI				
		Efektywne wykorzystanie energii				
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej						
16.	Państwowy Instytut Weterynaryjny-PIB Puławy	1. STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POLITYKI Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej	028	Wspieranie inicjatyw oraz projektów badawczo-rozwojowych, projektów badawczo-wdrożeniowych, jak również wdrożenia wyników prac B+R oraz innowacji, realizowanych przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi) oraz same organizacje badawcze , mających na celu opracowanie nowych lub znacząco ulepszonych produktów/usług, procesów.	Chodzi o sytuację kiedy jednostka badawcza opracowuje jakieś rozwiązanie które będzie używać u siebie w celu poszerzenia zakresu prowadzonych badań i prac usługowych dla partnerów zewnętrznych. W przypadku PIWet-PIB chodzi o wdrażanie nowych technik diagnostycznych, na poziomie laboratoriów, do wykonywania badań usługowych w szerszym zakresie, co może doprowadzić do wzrostu liczby potencjalnych klientów zainteresowanych poszerzoną ofertą wykonywanych usług/badań.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z Umową Partnerstwa celem wsparcia w ramach CP 1 jest wzrost wykorzystania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w gospodarce oraz podniesienie jakości i umiędzynarodowienia badań naukowych, realizowany poprzez następujące priorytety: • Transfer wiedzy, innowacji oraz wyników prac B+R do gospodarki; • zwiększenie liczby przedsiębiorstw prowadzących prace B+R (PI 1b), • zwiększenie liczby wspólnych przedsięwzięć B+R przedsiębiorstw i jednostek naukowych (PI 1b), • zwiększenie liczby wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz innowacyjnych rozwiązań gotowych do zastosowania w gospodarce (PI 1b), • zwiększenie skali wykorzystania usług B+R. Z uwagi na powyższe, w ramach CP1 wsparcie mogą uzyskać wyłącznie projekty badawcze i wdrożeniowe realizowane przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi), których rezultaty zostaną wykorzystane do działalności rynkowej. Katalog Beneficjentów został określony w <i>Linii demarkacyjnej - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 z dnia 4 lutego 2021 r.</i>
17.	Gmina Janów Lubelski	Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych. Cel polityki 1	032	Obecny zapis: Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis: Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz miast powiatowych.	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację przedsiębiorców z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim przedsiębiorcom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga częściowo uwzględniona. Postanowiono o usunięciu preferencji obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze w zakresie łączenia dotacji oraz instrumentów finansowych. Pozostawiamy preferencje podmiotowe, natomiast usuwamy preferencje związane z terytorium prowadzenie działalności gospodarczej. Zapis po zmianie: <i>Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania.</i>
18.	Gmina Modliborzyce	Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych. Cel polityki 1	032	Obecny zapis: Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis: Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację przedsiębiorców z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim przedsiębiorcom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i	Uwaga częściowo uwzględniona. Odpowiedź udzielono w odpowiedzi na uwagę nr 17.

				wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz miast powiatowych.	wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej						
19.	Ministerstwo Infrastruktury	Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych Cel Polityki 2 Cel szczegółowy: (viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	041	Proponujemy wskazać <i>Strategię Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku</i> (SRT2030) jako dokumentu, z którym są zgodne wskazane wyzwania. Dodatkowo proponujemy przeanalizować i ewentualnie rozszerzyć zapisy o zgodności wskazanych wyzwań również ze <i>Strategią Zrównoważonej i Inteligentnej Mobilności</i> UE.	W SRT2030 znajduje się kierunek interwencji odnoszący się do zmian w indywidualnej i zbiorowej mobilności, wskazujący m.in. działania dotyczące wspierania zrównoważonej mobilności miejskiej. W dniu 9 grudnia 2020 r. Komisja Europejska przedstawiła unijną <i>Strategię Zrównoważonej i Inteligentnej Mobilności</i> „Sustainable and Smart Mobility Strategy”: https://ec.europa.eu/transport/themes/mobilitystrategy_en Dokument ten określa działania i mechanizmy, dzięki którym system transportowy UE może osiągnąć zieloną i cyfrową transformację oraz stać się bardziej odporny na przyszłe kryzysy.	Uwaga uwzględniona. Zgadamy się ze stanowiskiem Ministerstwa Infrastruktury. Przedmiotowe zapisy zostaną uzupełnione o <i>Strategię na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na drodze ku przyszłości</i> , <i>Strategię Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku</i> (SRT2030), jak również o <i>Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego</i> , który jest w trakcie aktualizacji.
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności						
20.	Ministerstwo Infrastruktury	Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności	043	Proponujemy przeanalizować i ewentualnie rozszerzyć zapisy o zgodności wskazanych wyzwań również ze <i>Strategią Zrównoważonej i Inteligentnej Mobilności</i> UE.	W dniu 9 grudnia 2020 r. Komisja Europejska przedstawiła unijną <i>Strategię Zrównoważonej i Inteligentnej Mobilności</i> „Sustainable and Smart Mobility Strategy”: https://ec.europa.eu/transport/themes/mobilitystrategy_en Dokument ten określa działania i mechanizmy, dzięki którym system transportowy UE może osiągnąć zieloną i cyfrową transformację oraz stać się bardziej odporny na przyszłe kryzysy.	Uwaga uwzględniona. Zgadamy się ze stanowiskiem Ministerstwa Infrastruktury. Przedmiotowe zapisy zostaną uzupełnione o <i>Strategię na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na drodze ku przyszłości</i> .
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych						
21.	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych EFS+ (a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących	048-56	Konieczność zwiększenia wysokości kwot stypendium stażowego przy realizacji zadania staż.	Przygotowując wniosek o dofinansowanie projektu przy pozycjach dotyczących stawek stypendium stażowego, stypendium szkoleniowego kwota uwzględniana jest do obowiązujących w danym okresie wartości finansowych związanych ze stawkami zasiłku dla osób bezrobotnych, co w przypadku realizacji projektów przechodzących na kolejny rok kalendarzowy sprawia, że wartości jednostkowe są nieaktualne. Ma to bardzo kluczowe znaczenie w przypadku podniesienia wysokości kwot stypendium corocznie waloryzowanych stawek zasiłku dla osób bezrobotnych oraz powiązanych z nim świadczeń. Tym bardziej, że wypłata świadczenia winna być zgodna z obowiązującymi stawkami jednostkowymi, a budżet projektu nie przewiduje takich finansowych korekt.	Uwaga nieuwzględniona. W projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, na stronach 48 -56 zawarte zostało uzasadnienie wyboru celów szczegółowych w ramach interwencji zaplanowanej do realizacji w Celu Polityki 4 <i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych</i> . W tym miejscu w dokumencie opisano wyzwania, zgodność z dokumentami programowymi. Zgłoszona uwaga nie odnosi się do zapisów samego projektu programu, ale dotyczy dalszego etapu prac nad programowaniem nowej perspektywy finansowej 2021-2027, który zostanie prawdopodobnie uregulowany na poziomie wytycznych horyzontalnych. Należy zaznaczyć, iż szczegółowe kwestie stawek stypendium stażowego czy stypendium szkoleniowego zostaną prawdopodobnie uregulowane przez MFIPR, w związku z przygotowaną koncepcją zastosowania stawki jednostkowej dot. aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w ramach projektów pozakonkursowych PUP. Stawka jednostkowa to koszt doprowadzenia przez PUP do podjęcia zatrudnienia przez daną osobę i pokrywa wszystkie koszty usług oraz instrumentów rynku pracy zgodnych z ustawą regulującą kwestie związane z aktywną polityką rynku pracy (z wyłączeniem robót publicznych), których sfinansowanie jest niezbędne w celu doprowadzenia osoby do zatrudnienia.

		się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.				Stawka jednostkowa ma być indeksowana co roku w oparciu o dwa wskaźniki: 1) wzrost/spadek przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce w oparciu o Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego – w odniesieniu do tej części stawki, która jest przypisana do tego czynnika, oraz 2) wzrost/spadek zasiłku dla bezrobotnych – w odniesieniu do tej części stawki, która jest przypisana do zasiłku dla bezrobotnych.
22.	Miejski Urząd Pracy w Lublinie	Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych EFS+ (b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	049 - 50	Umożliwienie otrzymania Beneficjentom wsparcia dodatkowych środków finansowych na promocję projektu w tym m.in. na wydatki dotyczące reklamy w mediach (m.in. TV, radio, prasa), organizacji Targów Pracy, Dni Kariery (m.in. opłaty za wynajem powierzchni handlowych) oraz możliwość sfinansowania zakupu materiałów pomocowych (m.in. materiały eksploatacyjne, kolorowe tonery, papier formatu A-3) do prawidłowego oznaczenia pomieszczeń, gdzie realizowane są zadania w ramach projektów.	Z uwagi na obostrzenia finansowe brak jest obecnie możliwości ubiegania się we wniosku o dofinansowanie o dodatkowe środki finansowe na promocję projektu. Mając na uwadze konieczność zrealizowania wykazanych we wniosku o dofinansowanie wskaźników zarówno produktów jak i rezultatów i konieczność jak najszybszego dotarcia do potencjalnych uczestników projektu przy bardzo ograniczonych możliwościach finansowych Urzędu, wręcz konieczne jest posiadanie takich środków, które umożliwiłyby odpowiednią i zakrojoną na szeroką skalę promocję projektu.	Uwaga nieuwzględniona. W projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, na stronach 49 - 50 zawarte zostało uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 4 (b). W tym miejscu w dokumencie opisano wyzwania, zgodność z dokumentami programowymi. Zgłoszona uwaga nie odnosi się do zapisów samego projektu programu, ale dotyczy dalszego etapu prac nad programowaniem nowej perspektywy finansowej 2021-2027, który zostanie prawdopodobnie uregulowany na poziomie wytycznych horyzontalnych, np. w postaci limitów na określone kategorie wydatków (w tym promocji).
23.	Consultor Sp. z o.o.	PRIORYTET VII ZWIĘKSZANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ	075	Objęcie kompleksowym wsparciem osób z chorobami psychicznymi oraz neurologicznymi, również przez podmioty spoza sektora pozarządowego	Brak systemowego wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej osób z chorobami psychicznymi (5% populacji) i chorobami neurologicznymi. Konieczny program aktywizacji społecznej, zawodowej oraz pośrednictwo pracy docelowo zatrudnienie w firmach społecznych , ale nie w spółdzielniach socjalnych, bowiem osoby te z racji rodzaju choroby, nie powinny pracować pod dużym stresem, który uniemożliwia proces leczenia i zdrowienia. Powinny być zatrudnione w firmach społecznych i być chronione przez "zdrowy" personel. Również wskazane jest dopuszczenie do wsparcia tej grupy przez podmioty gospodarcze.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> musi być spójny z aktualnie obowiązującym dokumentem pn. <i>Linia demarkacyjna – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna). Zgodnie z ww. dokumentem w ramach celu szczegółowego 4(ix) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej (EFS+) obecnie 4(k) występuje typ projektu polegający na wsparciu rozwiązań systemowych w obszarze systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej. W ramach Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego, Województwo Lubelskie negocjuje obecnie odstępstwo od Linii demarkacyjnej odnośnie planowanego projektu, wskazanego w ramach przedsięwzięć priorytetowych, pn. „Funkcjonowanie i rozwój Regionalnego Centrum Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży przy Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. Prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie”.

						Projekt będzie realizowany na poziomie regionalnym, podczas gdy opiekę psychiatryczną w ramach wsparcia procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej wyszczególniono w Linii demarkacyjnej na poziomie krajowym.
Uzasadnienie wyboru celów Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych						
24.	Motor Lublin S.A.	Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	057-59 174-175	Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych. Aktualny zapis: Cel szczegółowy: (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich - nie uwzględniono działalności sportowej. Proponowany zapis: Cel szczegółowy: (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, sportu, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich Proponowany zapis: Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Służyć temu będą interwencje integrujące dziedziny takie, jak: (...) - rozwój infrastruktury sportowej w postaci budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowej wraz z nabyciem niezbędnego wyposażenia, dedykowanej przede wszystkim dla dzieci i młodzieży.	Działalność sportowa wpływa istotnie na rozwój regionu, prowadzi do zintegrowanego rozwoju społecznego, włączenia społecznego i gospodarczego. Aktywność sportowa w szczególności dzieci i młodzieży wpływa na minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych w ich dorosłym życiu. Potwierdza to np. rządowy program „Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży”, który między innymi zakłada: a. zmniejszenie poziomu agresji oraz patologii wśród nieletnich; b. podniesienie poziomu sprawności fizycznej dzieci i młodzieży; c. poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz wyrobienie pożądaných nawyków żywieniowych. Ewaluacja programu wskazuje, że sport zmniejsza zachowania patologiczne wśród dzieci i młodzieży tj. spożywanie alkoholu i substancji psychoaktywnych, agresję wobec rówieśników i nauczycieli. Udział w zajęciach sportowych wpływa na spadek zachowań zabronionych. Wzrost dostępności do infrastruktury sportowej to równoległe poprawa zdrowia i sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a następnie wśród osób dorosłych, co w dłuższej perspektywie przekłada się na poprawę zdrowia publicznego, w tym na ograniczenie kosztów na opiekę zdrowotną. Kluczową zachętą do inwestowania środków w infrastrukturę sportową typu akademie sportowe, boiska i stadiony, hale sportowe itp. jest wsparcie publiczne. Pragniemy zwrócić uwagę, że dobrze funkcjonujące obiekty sportowe mogą należeć także do prywatnego przedsiębiorstwa bądź fundacji, stowarzyszenia lub innej formy prawnej. Taka infrastruktura nie obciąża lokalnego budżetu, lecz go zasila. Z tego względu katalog potencjalnych wnioskodawców powinien być maksymalnie szeroki, aby zachęcić przedstawicieli różnych środowisk do inwestycji w infrastrukturę sportową. Działalność w obszarze sportu oraz niezbędna do utworzenia w tym celu infrastruktura będzie wspierać rozwój gospodarczy - powstaną nowe miejsca pracy przy budowie i obsłudze obiektów sportowych. Nowoczesna infrastruktura sportowa może stanowić kolejną atrakcję turystyczną Miasta Lublin - Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023. Należy również zaznaczyć, że wydarzenia sportowe są miejscem integracji młodzieży z osobami starszymi, które będą sprzyjać włączeniu społecznemu poprzez udział w życiu publicznym. Coraz silniejszym trendem jest aktywna turystyka sportowa jako sposób spędzania czasu wolnego. Rozwój infrastruktury sportowej z wykorzystaniem funduszy UE będzie wpływał na promocję regionu oraz programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.	Uwaga nieuwzględniona. Nazwa celów szczegółowych, realizowanych w ramach Celu Polityki 5 <i>Europa bliższa obywatelom</i> została określona w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. e przedmiotowego rozporządzenia Cel Polityki 5 realizowany jest poprzez dwa cele szczegółowe: 5(i) <i>wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich</i> oraz 5(ii) <i>wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie</i>. Zakres wsparcia w ramach Priorytetu X <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i>, wdrażającego Cel Polityki 5, wynika z zakresu interwencji niniejszego Celu Polityki zdefiniowanego w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 i jest zgodny zapisami projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 oraz projektem Umowy Partnerstwa w ramach Celu Polityki 5 interwencja może obejmować: ochronę, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000 oraz fizyczną odnowę i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058, a co za tym idzie Umowa Partnerstwa, nie przewidują możliwości realizacji inwestycji dotyczących rozwoju (budowy, rozbudowy czy modernizacji) infrastruktury sportowej. Jednakże w ramach celów szczegółowych 5(i) i 5(ii), zgodnie z projektem programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, w ramach interwencji dotyczącej rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej, będą mogły być realizowane inwestycje obejmujące m.in. działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół, tworzenia sieciowych produktów turystycznych. Wobec powyższego, dofinansowanie w ramach programu będą mogły uzyskać projekty dotyczące np. szlaków turystycznych. Ponadto, wsparcie infrastruktury sportowej możliwe będzie także w ramach działań rewitalizacyjnych, zaprogramowanych w ramach Priorytetu X <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji (GPR) danej gminy. W tym kontekście, należy pamiętać, że <u>wszystkie projekty</u> realizowane w ramach Celu Polityki 5 <u>muszą wynikać z opracowanych strategii terytorialnych bądź GPR- w przypadku rewitalizacji</u>. W kontekście wspierania aktywności sportowej dzieci i młodzieży, należy zauważyć, że – zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa – w

					Ze względu na wielowymiarowe korzyści z powstania nowej infrastruktury sportowej, zasadne jest uwzględnienie w przygotowywanym programie wsparcia dla tego typu inwestycji w obrębie całego woj. lubelskiego. Największa dostępność do infrastruktury sportowej występuje w Lublinie, lecz infrastruktura ta staje się niewystarczająca ze względu na coraz większe zagęszczenie ludności - w Lublinie mieszka 16,2% ludności całego województwa lubelskiego (GUS, 2020). Podsumowując, proponowane jest rozszerzenie zakresu programu o wsparcie dla infrastruktury sportowej.	ramach Celu Polityki 4 możliwa jest realizacja działań mających na celu poprawę dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie. Ze środków EFRR wspierana będzie, zgodnie ze zdiagnozowanymi regionalnie potrzebami, edukacyjna infrastruktura towarzysząca, w tym infrastruktura sportowa. Działania te będą zintegrowane z działaniami animacyjnymi wspieranymi w ramach EFS+ skierowanymi do młodzieży szkolnej oraz uzupełniające do innych grup wymagających wsparcia. Przedmiotowe wsparcie w projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 będzie ewentualnie możliwe do realizacji w ramach interwencji Priorytetu VI <i>Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej</i>, cel szczegółowy 4(ii). Mając na względzie powyższe podkreślamy, że nie mamy możliwości zmiany nazw celów polityki i celów szczegółowych, wynikających z treści rozporządzeń UE.
25.	Fundacja Akademia Piłkarska Motor Lublin	Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	057-59 174- 175	Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych. Aktualny zapis: Cel szczegółowy: (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich - nie uwzględniono działalności sportowej. Proponowany zapis: Cel szczegółowy: (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, sportu, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich Proponowany zapis: Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Służyć temu będą interwencje integrujące dziedziny takie, jak: (...) - rozwój infrastruktury sportowej w postaci budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowej wraz z nabyciem niezbędnego wyposażenia, dedykowanej przede wszystkim dla dzieci i młodzieży.	Działalność sportowa wpływa istotnie na rozwój regionu, prowadzi do zintegrowanego rozwoju społecznego, włączenia społecznego i gospodarczego. Aktywność sportowa w szczególności dzieci i młodzieży wpływa na minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych w ich dorosłym życiu. Potwierdza to np. rządowy program „Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży”, który między innymi zakłada: a. zmniejszenie poziomu agresji oraz patologii wśród nieletnich; b. podniesienie poziomu sprawności fizycznej dzieci i młodzieży; c. poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz wyrobienie pożądanych nawyków żywieniowych. Ewaluacja programu wskazuje, że sport zmniejsza zachowania patologiczne wśród dzieci i młodzieży tj. spożywanie alkoholu i substancji psychoaktywnych, agresję wobec rówieśników i nauczycieli. Udział w zajęciach sportowych wpływa na spadek zachowań zabronionych. Wzrost dostępności do infrastruktury sportowej to równoległe poprawa zdrowia i sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a następnie wśród osób dorosłych, co w dłuższej perspektywie przekłada się na poprawę zdrowia publicznego, w tym na ograniczenie kosztów na opiekę zdrowotną. Kluczową zachętą do inwestowania środków w infrastrukturę sportową typu akademie sportowe, boiska i stadiony, hale sportowe itp. jest wsparcie publiczne. Pragniemy zwrócić uwagę, że dobrze funkcjonujące obiekty sportowe mogą należeć także do prywatnego przedsiębiorstwa bądź fundacji, stowarzyszenia lub innej formy prawnej. Taka infrastruktura nie obciąża lokalnego budżetu, lecz go zasila. Z tego względu katalog potencjalnych wnioskodawców powinien być maksymalnie szeroki, aby zachęcić przedstawicieli różnych środowisk do inwestycji w infrastrukturę sportową. Działalność w obszarze sportu oraz niezbędna do utworzenia w tym celu infrastruktura będzie wspierać rozwój gospodarczy - powstaną nowe miejsca pracy przy budowie i obsłudze obiektów sportowych. Nowoczesna infrastruktura sportowa może stanowić kolejną atrakcję turystyczną Miasta Lublin - Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 24.

				Należy również zaznaczyć, że wydarzenia sportowe są miejscem integracji młodzieży z osobami starszymi, które będą sprzyjać włączeniu społecznemu poprzez udział w życiu publicznym. Coraz silniejszym trendem jest aktywna turystyka sportowa jako sposób spędzania czasu wolnego. Rozwój infrastruktury sportowej z wykorzystaniem funduszy UE będzie wpływał na promocję regionu oraz programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Ze względu na wielowymiarowe korzyści z powstania nowej infrastruktury sportowej, zasadne jest uwzględnienie w przygotowywanym programie wsparcia dla tego typu inwestycji w obrębie całego woj. lubelskiego. Największa dostępność do infrastruktury sportowej występuje w Lublinie, lecz infrastruktura ta staje się niewystarczająca ze względu na coraz większe zagęszczenie ludności - w Lublinie mieszka 16,2% ludności całego województwa lubelskiego (GUS, 2020). Podsumowując, proponowane jest rozszerzenie zakresu programu o wsparcie dla infrastruktury sportowej.		
26.	Lubelska Akademia Futbolu Sp. z o.o.	Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	057-59 174- 175 180- 181	Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych. Aktualny zapis: Cel szczegółowy: (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich - <u>nie uwzględniono działalności sportowej.</u> <u>Proponowany zapis:</u> Cel szczegółowy: (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, <u>sportu</u>, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich <u>Proponowany zapis:</u> Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Służyć temu będą interwencje integrujące dziedziny takie, jak: (...) <u>- rozwój infrastruktury sportowej w postaci budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowej wraz z nabyciem niezbędnego wyposażenia, dedykowanej przede wszystkim dla dzieci i młodzieży.</u> Katalog beneficjentów:	Działalność sportowa wpływa istotnie na rozwój regionu, prowadzi do zintegrowanego rozwoju społecznego, włączenia społecznego i gospodarczego. Aktywność sportowa w szczególności dzieci i młodzieży wpływa na minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych w ich dorosłym życiu. Potwierdza to np. rządowy program „Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży”, który między innymi zakłada: a. zmniejszenie poziomu agresji oraz patologii wśród nieletnich; b. podniesienie poziomu sprawności fizycznej dzieci i młodzieży; c. poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz wyrobienie pożądanych nawyków żywieniowych. Ewaluacja programu wskazuje, że sport zmniejsza zachowania patologiczne wśród dzieci i młodzieży tj. spożywanie alkoholu i substancji psychoaktywnych, agresję wobec rówieśników i nauczycieli. Udział w zajęciach sportowych wpływa na spadek zachowań zabronionych. Wzrost dostępności do infrastruktury sportowej to równolegle poprawa zdrowia i sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a następnie wśród osób dorosłych, co w dłuższej perspektywie przekłada się na poprawę zdrowia publicznego, w tym na ograniczenie kosztów na opiekę zdrowotną. Kluczową zachętą do inwestowania środków w infrastrukturę sportową typu akademie sportowe, boiska i stadiony, hale sportowe itp. jest wsparcie publiczne. Pragniemy zwrócić uwagę, że dobrze funkcjonujące obiekty sportowe mogą należeć także do prywatnego przedsiębiorstwa bądź fundacji, stowarzyszenia lub operatora funkcjonującego w innej formie prawnej. Taka infrastruktura nie obciąża lokalnego budżetu, lecz go zasila. Z tego względu katalog potencjalnych wnioskodawców powinien być maksymalnie szeroki, aby zachęcić przedstawicieli różnych środowisk do inwestycji w infrastrukturę sportową.	Uwaga częściowo uwzględniona. W zakresie zmiany brzmienia celów szczegółowych, odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 24. W zakresie zmiany opisu interwencji. Zakres wsparcia w ramach Priorytetu X <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i>, wdrażającego Cel Polityki 5, wynika z zakresu interwencji niniejszego Celu Polityki zdefiniowanego w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 i jest zgodny z zapisami projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 oraz projektem Umowy Partnerstwa w ramach Celu Polityki 5 interwencja może obejmować: ochronę, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000 oraz fizyczną odnowę i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058, a co za tym idzie Umowa Partnerstwa, nie przewidują możliwości realizacji inwestycji dotyczących rozwoju (budowy, rozbudowy czy modernizacji) infrastruktury sportowej. Jednakże w ramach celów szczegółowych 5(i) i 5 (ii), zgodnie z projektem programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, w ramach interwencji dotyczącej rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej, będą mogły być realizowane inwestycje obejmujące m.in. działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół, tworzenia sieciowych produktów turystycznych. Wobec powyższego, dofinansowanie w ramach programu będą mogły uzyskać projekty dotyczące np. szlaków turystycznych. Ponadto, wsparcie infrastruktury sportowej możliwe będzie także w ramach działań rewitalizacyjnych, zaprogramowanych w ramach Priorytetu X <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, o ile tego typu

				(...) - MŚP i duże przedsiębiorstwa.	Działalność w obszarze sportu oraz niezbędna do utworzenia w tym celu infrastruktura będzie wspierać rozwój gospodarczy - powstaną nowe miejsca pracy przy budowie i obsłudze obiektów sportowych. Nowoczesna infrastruktura sportowa może stanowić kolejną atrakcję turystyczną Miasta Lublin - Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023. Należy również zaznaczyć, że wydarzenia sportowe są miejscem integracji młodzieży z osobami starszymi, które będą sprzyjać włączeniu społecznemu poprzez udział w życiu publicznym. Coraz silniejszym trendem jest aktywna turystyka sportowa jako sposób spędzania czasu wolnego. Rozwój infrastruktury sportowej z wykorzystaniem funduszy UE będzie wpływał na promocję regionu oraz programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Ze względu na wielowymiarowe korzyści z powstania nowej infrastruktury sportowej, zasadne jest uwzględnienie w przygotowywanym programie wsparcia dla tego typu inwestycji w obrębie całego woj. lubelskiego. Największa dostępność do infrastruktury sportowej występuje w Lublinie, lecz infrastruktura ta staje się niewystarczająca ze względu na coraz większe zagęszczenie ludności - w Lublinie mieszka 16,2% ludności całego województwa lubelskiego (GUS, 2020). Podsumowując, proponowane jest rozszerzenie zakresu programu o wsparcie dla infrastruktury sportowej.	przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji (GPR) danej gminy. W tym kontekście, należy pamiętać, że <u>wszystkie projekty</u> realizowane w ramach Celu Polityki 5 <u>muszą wynikać z opracowanych strategii terytorialnych lub GPR.</u> W kontekście wspierania aktywności sportowej dzieci i młodzieży, należy zauważyć, że – zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa – w ramach Celu Polityki 4 możliwa jest realizacja działań mających na celu poprawę dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie. Ze środków EFRR wspierana będzie, zgodnie ze zdiagnozowanymi regionalnie potrzebami, edukacyjna infrastruktura towarzysząca, w tym infrastruktura sportowa. Działania te będą zintegrowane z działaniami animacyjnymi wspieranymi w ramach EFS+ skierowanymi do młodzieży szkolnej oraz uzupełniające do innych grup wymagających wsparcia. Przedmiotowe wsparcie w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> będzie ewentualnie możliwe do realizacji w ramach interwencji Priorytetu VI <i>Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej</i>, cel szczegółowy 4(ii). W zakresie rozszerzenia katalogu beneficjentów o duże przedsiębiorstwa. Rozszerzenie katalogu beneficjentów o duże przedsiębiorstwa ma na celu umożliwienie aplikowania o środki w ramach CP 5 dużym przedsiębiorcom, których projekty zostaną ujęte w opracowanych strategiach terytorialnych (strategiach rozwoju ponadlokalnego, strategiach ZIT/IIT, gminnych programach rewitalizacji). Należy jednak zauważyć, że stanowisko IZ może ulec zmianie w następstwie negocjacji projektu programu z Komisją Europejską lub/i w przypadku pojawienia się zapisów Linii demarkacyjnej odnoszących się do CP5.
Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowe						
PRIORYTET I BADANIA NAUKOWE I INNOWACJE						
27.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	2.1.1. Priorytet I Badania naukowe i innowacje	060	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie: Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji, Innowacji i Technologii dla Przemysłu Rolno – Spożywczego i Biotechnologii wraz z zapleczem konferencyjno-wystawienniczym w Krasnymstawie zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywicielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Projekt Utworzenia Centrum Rozwoju Kompetencji, Innowacji i Technologii dla Przemysłu Rolno – Spożywczego i Biotechnologii wraz z zapleczem konferencyjno-wystawienniczym realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi. Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji, Innowacji i Technologii dla Przemysłu Rolno – Spożywczego i Biotechnologii wraz z zapleczem konferencyjno-wystawienniczym w Krasnymstawie, jest zgodne z projektem Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027: 2.1.1. Priorytet I Badania naukowe i innowacje 2.1.1.1. Cel szczegółowy- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii 2.1.1.1.1. Interwencje w ramach Funduszy 2.1.1.2. Cel szczegółowy – 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. Na poziomie SRWL 2030, OSI ŻYWICIELSKIE	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.

					1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne • Rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego • Rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych • Tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej	
28.	Comarch SA	Priorytet I Badania naukowe i innowacje Cel szczegółowy- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii Planowane rodzaje działań: wdrożenie wyników prac B+R oraz innowacji przez MŚP	061	W ramach działania wdrożenie wyników prac B+R oraz innowacji przez MŚP: Innowacje oparte o gotowe rozwiązania IT- wsparcie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw opartej o dostępne technologie cyfrowe najnowszej generacji zawierające elementy sztucznej inteligencji (AI), Internetu rzeczy (IoT), Business Intelligence (BI)	Podniesienie innowacyjności (produktowej, procesowej, organizacyjnej) przedsiębiorstw może się opierać na już dostępnych rozwiązaniach o wysokim poziomie innowacyjności. Dla rosnącego sektora mikro i małych przedsiębiorstw o niskim potencjale innowacyjnym i ograniczonych zasobach pozwalających na prowadzenie własnej działalności B+R, skorzystanie z dostępnych rozwiązań informatycznych najnowszej generacji, zawierających elementy sztucznej inteligencji (AI), Internetu rzeczy (IoT) czy Business Intelligence (BI), to szansa na wprowadzenie innowacji w przedsiębiorstwie i wykorzystanie jej w procesach gospodarczych. Firmy produkcyjne, usługowe i handlowe mogą rozwijać nowe lub znacząco ulepszone produkty i procesy oraz prowadzić je szybko do obiegu gospodarczego w oparciu o innowacyjne oprogramowanie dostępne na polskim rynku, licencje w modelu stacjonarnym i w modelu Software as a Service (SaaS). Nie powinno ich zabraknąć w katalogu kosztów kwalifikowanych projektowanych działań skierowanych przede wszystkim do MŚP.	Uwaga nieuwzględniona. Program jest dokumentem, w którym wskazane są cele oraz działania służące realizacji tych celów na wyższym poziomie ogólności, które w żaden sposób nie ograniczają wsparcia ani w zakresie klasy systemów teleinformatycznych, ani w zakresie technologii w jakich te rozwiązania zostaną dostarczane w ramach projektu. Kwestie związane z kwalifikowalnością poszczególnych wydatków, rodzajami możliwych do sfinansowania kosztów regulowane są na poziomie Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP) czy Regulaminów konkursów i w dużej mierze zależą od podstaw udzielania pomocy. Zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> dotyczące cs 1 (i) nie wykluczają wsparcia na zakup dostępnych rozwiązań informatycznych (w tym najnowszej generacji, zawierających elementy sztucznej inteligencji (AI), Internetu rzeczy (IoT) czy Business Intelligence (BI) jako element projektów badawczo- rozwojowych czy badawczo-wdrożeniowych, a dodatkowo zaprojektowano osobne działanie na wdrożenia wyników prac B+R oraz innowacji przez MŚP (w tym gotowych rozwiązań IT), charakteryzujących się wysokim poziomem innowacyjności.
29.	Akademia Wychowani a Fizycznego Józefa Piłsudskiego o w Warszawie Filia w Białej Podlaskiej	Załącznik do uchwały nr CCLXXC/4850/2021 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 6 lipca 2021 r. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027 PROJEKT 2 Priorytety 2.2 Priorytety inne niż pomoc techniczna 2.1.1 Priorytet I Badania naukowe i innowacje Powiązane rodzaje działań Katalog beneficjentów	061	Głównymi beneficjentami wsparcia będą przedsiębiorstwa, organizacje badawcze, ośrodki innowacji, Wnioskujemy o rozszerzenie: uczelnie wyższe. Dodatkowo w zakresie interwencji związanej z pandemią Covid-19 beneficjentami będą podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą , udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.	Ośrodki innowacji to podmioty zajmujące się transferem technologii i dostarczaniem usług proinnowacyjnych oraz współpracą z biznesem. Zakładanym efektem ich działalności jest rozwijanie innowacji w aspekcie produktowym i procesowym. W ramach ośrodków innowacji można wyróżnić określone co do sposobu i zakresu funkcjonowania instytucje wsparcia, tj.: parki technologiczne, naukowe, naukowo-technologiczne, przemysłowo-technologiczne, techno-parki; inkubatory technologiczne; centra transferu technologii; centra innowacji huby innowacji cyfrowych. Zapis § 6 Statutu AWF w Warszawa 1. Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno- gospodarczym, w szczególności w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz podmiotów gospodarczych, w wyodrębnionych formach działalności, w tym w drodze prowadzenia działalności gospodarczej i/lub utworzenia spółki celowej, o której mowa w art. 149 ustawy, a także przez możliwość udziału przedstawicieli pracodawców w opracowaniu programów kształcenia i w procesie dydaktycznym. Wymienione centra tworzone przy uczelniach wyższych często nie posiadają odrębnej osobowości prawnej. FAWF nie mam utworzonej odrębnej jednostki wykonuje działania współpracy w ramach założeń statutowych uczelni.	Uwaga nieuwzględniona. Na potrzeby opracowywania projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027 przyjęto następujące założenia: Organizacja badawcza (organizacja prowadząca badania) lub organizacja prowadząca badania i upowszechniająca wiedzę oznacza podmiot taki jak: uniwersytet lub instytut badawczy, agencja zajmująca się transferem technologii, pośrednik innowacyjny, wirtualny lub fizyczny podmiot prowadzący współpracę w dziedzinie badań. Cechy charakterystyczne: • uzyskanie statusu organizacji badawczej nie jest zależne od statusu prawnego danego podmiotu (ustanowienia na mocy prawa publicznego lub prywatnego) lub sposobu jego finansowania, • podstawowym celem organizacji badawczej jest niezależne prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych lub rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników takich działań poprzez nauczanie, publikacje lub transfer wiedzy, • jeżeli taka organizacja badawcza prowadzi również działalność gospodarczą, to finansowanie, koszty i przychody z działalności gospodarczej należy ewidencjonować i rozliczać osobno, • przedsiębiorstwa mogące wywierać decydujący wpływ na organizację badawczą, np. w roli jej udziałowców/akcjonariuszy czy wspólników, nie mogą mieć preferencyjnego dostępu do wyników badań prowadzonych przez ten podmiot. W Polsce do organizacji badawczych można zaliczyć m.in. <u>jednostki naukowe, czyli uczelnie, instytuty badawcze, jednostki naukowe PAN, Polską Akademię Umiejętności</u> . Jednak nie jest to lista zamknięta. W związku z tym rozszerzenie katalogu beneficjentów o uczelnie byłoby powtórzeniem.
30.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.1. Priorytet I Badania Naukowe i innowacje, Cel szczegółowy 1(i) 2.1.1.1.1.	062	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.	Uwaga nieuwzględniona. Założeniem programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027 jest wsparcie obszarów strategicznej interwencji określonych w KSRR 2030, stąd zapis o preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Zaznaczyć

		Interwencje w ramach Funduszy		Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	przy tym należy, że jest to tylko preferencja, a zatem nie wyklucza innych beneficjentów, w tym miast powiatowych, z możliwości ubiegania się o środki. Planowane preferencje w ramach projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 są ściśle powiązane z krajowymi i regionalnymi obszarami strategicznej interwencji, wyznaczonymi w kluczowych dokumentach strategicznych: Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. Przedmiotowe podejście jest zgodne z podstawową zasadą rozwoju regionalnego dotyczącą koncentracji tematycznej, rozumianą jako ukierunkowanie interwencji w ramach polityki regionalnej na rzecz wsparcia ograniczonej liczby terytoriów. Ponadto, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 wskazuje wprost, że w ramach programów regionalnych wsparcie obligatoryjnie otrzymają znajdujące się na terytorium danego województwa OSI wskazane w KSRR, tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Jednocześnie, przedmiotowe preferencje wynikają z projektu Kontraktu Programowego, który jest obecnie negocjowany z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej
31.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.1. Priorytet I Badania Naukowe i innowacje, Cel szczegółowy 1(i) 2.1.1.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	062	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
32.	Puławski Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o.	2. Priorytety 1.1.1.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Główne/ kierunkowe zasady udzielania wsparcia	062	Po słowach „...trybu niekonkurencyjnego” należy dodać zapis, że zaplanowano jednak możliwość wykorzystania trybu pozakonkursowego dla zidentyfikowanych projektów realizowanych w ramach instrumentu ZIT.	W treści dokumentu należy dodać zapis umożliwiający wykorzystanie ZIT (zgodnie z treścią przygotowywanej strategii rozwoju woj. Lubelskiego na terenie woj. Lubelskiego funkcjonują dwa ośrodki z potencjałem B+R Lublin i Puławy). Mechanizm ZIT można wykorzystać w ramach Puławskiego MOF.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z projektem ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021-2027, występuje tryb konkurencyjny i niekonkurencyjny.
33.	Puławski Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o.	2. Priorytety 2.1.1.2. Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości 2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań Opis interwencji – rodzaje planowanych działań, typów projektów	066	Po słowach „-budowa potencjału...” należy dodać zapis pozwalający na udział innych jednostek m.in. innowacji, w których nie tylko samorząd województwa posiada udziały lub akcje, np. Beneficjentem będą również podmioty, w których jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną lub jednostki itd.	Pozostawienie obecnej treści wyeliminuje (poprzez nierówne traktowanie) udział pozostałych podmiotów – z wyłączeniem jednostek województwa – z udziału w opisanym działaniu.	Uwaga nieuwzględniona. Samorząd Województwa Lubelskiego jest podmiotem odpowiedzialnym za opracowanie Regionalnej Strategii Innowacji (RSI). Posiadanie dokumentu o tym charakterze na poziomie regionalnym stanowiło warunek ex ante w perspektywie 2014-2020 i wciąż stanowi warunek podstawowy dla okresu programowania na lata 2021-2027. W oparciu właśnie o ten dokument ma być kształtowany ekosystem innowacji zgodnie z wyznaczonymi inteligentnymi specjalizacjami. Opracowany przez MFIPR dokument pn. <i>Linia demarkacyjna - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna) z dnia 4 lutego 2021 r., ma na celu koordynację działań między poziomem krajowym i regionalnym oraz zapobieganiu podwójnemu finansowaniu działań wspieranych z różnych programów finansowanych z polityki spójności na lata 2021-2027. Linia demarkacyjna wskazuje, że programy regionalne będą mogły wspierać wyłącznie budowę potencjału tych IOB/ośrodków innowacji, w których udziały posiada Samorząd Województwa, a dodatkowo wskazano, że interwencja ta musi stanowić element projektu z zakresu wzmocnienia potencjału regionu w zakresie B+R, w tym budowania ekosystemu

						innowacji. Z uwagi na powyższe, w projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 zostało zaplanowane wsparcie potencjału ośrodków innowacji będących w zarządzie samorządu województwa. Należy zwrócić uwagę, że Linia demarkacyjna uwzględnia wsparcie potencjału także innych ośrodków innowacji (zarówno krajowych, jak i regionalnych), przy czym precyzuje, że musi być ono ściśle związane z nową usługą lub funkcją i będzie udzielane z poziomu krajowego. Intencją Samorządu Województwa Lubelskiego jest wsparcie w ramach przyszłej perspektywy finansowej 2021-2027 jak najszerzego grona beneficjentów, niemniej jednak przestrzeganie zasad wynikających z Linii demarkacyjnej jest jednym z obowiązków każdej Instytucji Zarządzającej.
34.	Gmina Lublin jako Koordynator Klastra Lubelska Medycyna		066	2.1.1.2. Cel szczegółowy – 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości 2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań budowanie i wzmacnianie powiązań klastrowych, w tym podnoszenie kwalifikacji koordynatorów oraz kadry biura klastra, wsparcie finansowe klastrów załączkowych (z wyjątkiem umiędzynarodowienia i potencjału infrastrukturalnego) oraz wzrostowych regionalnych w związku z nową usługą; Proponuję wykreślenie „ w związku z nową usługą”.	Nie należy zawężać wsparcia do nowych usług, ponieważ już istniejące klastry wzrostowe i załączkowe, których wsparcie stanowiłoby największą wartość dla rozwoju gospodarczego województwa, mogą już realizować pełny katalog usług. Trudno byłoby znaleźć nową usługę.	Uwaga nieuwzględniona. Powyższy zapis wynika wprost z opracowanego przez MFIPR dokumentu pt. <i>Linia demarkacyjna - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> z dnia 4 lutego 2021 r. Biorąc pod uwagę, że celem interwencji w zakresie CS1(iv) jest zidentyfikowanie nowych kierunków działalności B+R w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO), oraz tworzenie i rozwój nowych usług świadczonych na rzecz transformacji technologicznej gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 i GOZ, zasadne jest pozostawienie dotychczasowego zapisu programu.
35.	Gmina Lublin jako Koordynator Klastra Lubelska Medycyna		066	budowa potencjału ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości z uwzględnieniem, iż beneficjentem będzie samorząd województwa lub jego jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną lub instytucja, w której samorząd województwa posiada większość udziałów lub akcji. Proponuję rozszerzenie katalogu beneficjentów między innymi o klastry i akredytowane przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii ośrodki innowacji budowa potencjału ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości z uwzględnieniem Proponuję brzmienie : „ośrodków innowacji, akceleratorów i inkubatorów przedsiębiorczości również”	Ograniczony katalog beneficjentów, generuje bardzo wysokie ryzyko, że nie zostanie wzmocniony potencjał ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości o dużej wartości, a w których beneficjentem nie będzie będzie samorząd województwa lub jego jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną lub instytucja, w której samorząd województwa posiada większość udziałów lub akcji. Historycznie, jednostki samorządowe najczęściej nie odniosły sukcesów w realizacji tej roli vide Parki Naukowo Technologiczne.	Uwaga nieuwzględniona. Opracowany przez MFIPR dokument pn. <i>Linia demarkacyjna - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna) z dnia 4 lutego 2021 r., ma na celu koordynację działań między poziomem krajowym i regionalnym oraz zapobieganie podwójnemu finansowaniu działań wspieranych z różnych programów finansowanych z polityki spójności w latach 2021-2027. Linia demarkacyjna wskazuje, że programy regionalne będą mogły wspierać wyłącznie budowę potencjału tych IOB/ośrodków innowacji, w których udziały posiada Samorząd Województwa, a dodatkowo wskazano, że interwencja ta musi stanowić element projektu z zakresu wzmacniania potencjału regionu w zakresie B+R, w tym budowaniu ekosystemu innowacji. Z uwagi na powyższe w projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 zostało zaplanowane wsparcie potencjału ośrodków innowacji będących w zarządzie samorządu województwa. Należy zwrócić uwagę, że Linia demarkacyjna uwzględnia wsparcie potencjału także innych ośrodków innowacji (zarówno krajowych, jak i regionalnych), przy czym precyzuje, że musi być ono ściśle związane z nową usługą lub funkcją i będzie udzielane z poziomu krajowego. Wsparcie potencjału klastrów będzie realizowane w ramach osobnego rodzaju działań, przy czym zgodnie z Linią demarkacyjną wsparcie klastrów wzrostowych ponadregionalnych i kluczowych, a z poziomu regionalnego wsparcie klastrów załączkowych (z wyjątkiem umiędzynarodowienia i potencjału infrastrukturalnego) i wzrostowych regionalnych. Wsparcie klastrów jest również uwarunkowane wdrożeniem nowej usługi. Intencją Samorządu Województwa Lubelskiego jest wsparcie w ramach przyszłej perspektywy finansowej 2021-2027 jak najszerzego grona beneficjentów, niemniej jednak przestrzeganie zasad wynikających z <i>Linii demarkacyjnej</i> jest jednym z obowiązków każdej Instytucji Zarządzającej.

36.	Lubelska Fundacja Rozwoju (Koordynat or Lubelskiego Klastra Instytucji Otoczenia Biznesu)	cel szczegółowy 2.1.1.2.1. – rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (katalog beneficjentów)	066-67	doprecyzowanie katalogu beneficjentów: W przypadku klastrów nie posiadających osobowości prawnej - organizacje/instytucje prowadzące działalność Klastra.	Zapisy dotyczące katalogu beneficjentów wsparcia odnoszące się do organizacji branżowych/Klastrów są nieprecyzyjne. Część z inicjatyw klastrowych nie posiada osobowości prawnej – np. działając w ramach umów partnerskich. W związku z powyższym zasadne jest wprowadzenie zapisu precyzującego możliwość ubiegania się o wsparcie przez organizacje/instytucje prowadzące klastry nie posiadające osobowości prawnej. Konieczność doprecyzowania tego typu zapisu, na tym etapie wydaje się tym bardziej zasadne z uwagi na wprowadzenie już uszczegółowienia odnoszącego się do jednostek samorządu terytorialnego (związki, porozumienia, stowarzyszenia,...)	Uwaga nieuwzględniona. Sformalizowanie działalności klastra może następować w różny sposób. Forma prawna powinna być wyrazem przede wszystkim dojrzałości instytucjonalnej struktur klastrowych, Program jest dokumentem, w którym wskazane są informacje (cele, rodzaje działań czy beneficjenci) na wyższym poziomie ogólności, kwestie związane z formą prawną klastrów, które będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach Programu zostaną doprecyzowane na poziomie Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP) czy Regulaminów konkursów. Zapisy cs 1(iv) nie wykluczają wsparcia klastrów nieposiadających osobowości prawnej.
37.	Pracodawcy Lubelszczyzny „Lewiatan”	2. Priorytety 2.1 Priorytety inne niż pomoc techniczna 2.1.1. Priorytet I Badania naukowe i innowacje 2.1.1.2. Cel szczegółowy – 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości 2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji	067	Zdumiewa skupianie uwagi na nieistotnych z punktu widzenia gospodarki i przedsiębiorców aspektach walki z niewidzialnym przeciwnikiem naszej tożsamości, eskalowanych do rangi głównego nurtu, którym to zagadnieniem raczej powinni się zajmować antropologowie kultury aniżeli osoby odpowiedzialne za tworzenie fundamentów do stabilnego rozwoju gospodarki Regionu. Każdy Priorytet i cel szczegółowy zawiera deklarację: ...przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty Praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 6a i 67 Rozporządzenia Ogólnego (także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III), jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną... Tymczasem Sejmik Województwa Lubelskiego podtrzymał uchwałę anty LGBT, co stwarza realne zagrożenie dla utraty środków oraz opóźnienia w negocjacjach właśnie nowego Programu. Apelujemy o uchylenie przedmiotowej uchwały.	Sejmik Województwa Lubelskiego podtrzymał uchwałę anty LGBT, co stwarza realne zagrożenie dla utraty środków.	Uwaga nieuwzględniona. W preambule do Stanowiska Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 września 2021 r., wskazano, że w sferze publicznej zaistniała błędna interpretacja Stanowiska Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r., wskazująca na inne cele i wartości niż te, które w rzeczywistości przyświecały Sejmikowi. Dążąc do jednoznacznej i właściwej interpretacji rozumienia intencji Sejmiku, nadano Stanowisku nowe brzmienie, tj. Stanowisko Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie ochrony podstawowych praw i wolności. Co do charakteru prawnego, zajętego w dniu 25 kwietnia 2019 r. Stanowiska Sejmiku Województwa Lubelskiego, wypowiedział się Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w postanowieniu z dnia 17 lutego 2021 r. III SA/Lu 240/20: „Stanowisko Sejmiku Województwa Lubelskiego zaprezentowane w uchwale ma charakter deklaracji ideowej niestanowiącej podstawy nałożenia jakichkolwiek obowiązków czy przyznania bądź stwierdzenia uprawnień. Nie tworzy ona i nie znosi istniejących stosunków prawnych i nie zawiera żadnych postanowień, które mogłyby stanowić źródło konkretnych wytycznych programowych dla innych podmiotów, z których można by wywodzić nakaz wiążącego sposobu zachowania lub działania [...] Zaskarżony akt nie ma również znaczenia prawnego dla możliwości i prawnej dopuszczalności wyrażania innych poglądów, aniżeli zaprezentowane przez radnych Sejmiku Województwa Lubelskiego biorących udział w podjęciu uchwały”. Ponadto, obowiązkiem każdej Instytucji Zarządzającej programem jest wskazanie w części dotyczącej opisu priorytetów i celów szczegółowych, działań na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji.
38.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.1. Priorytet I Badania Naukowe i innowacje, Cel szczegółowy 1(iv) 2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	067	Obecny zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę 27.

				Proponowany zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT), w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub w miastach powiatowych	Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu. Ponadto, gminy realizujące pilotażowy program Centrum Wsparcia Doradczego ze Związkiem Miast Polskich i Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej opracowują w ramach projektu Strategię ZIT, która jak nas zapewniano przy przystąpieniu do projektu, ma być dokumentem wystarczających przy ubieganiu się o dofinansowanie w ramach regionalnych projektów partnerskich. Projekt ustawy wdrożeniowej również nie preferuje żadnej ze strategii terytorialnych: strategii ponadlokalnej lub strategii ZIT.	
39.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.1. Priorytet I Badania Naukowe i innowacje, Cel szczegółowy 1(iv) 2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	067	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę 27.
40.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.1. Priorytet I Badania Naukowe i innowacje, Cel szczegółowy 1(iv) 2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	067	Obecny zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT), w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub w miastach powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu. Ponadto, gminy realizujące pilotażowy program Centrum Wsparcia Doradczego ze Związkiem Miast Polskich i Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej opracowują w ramach projektu Strategię ZIT, która jak nas zapewniano przy przystąpieniu do projektu, ma być dokumentem wystarczających przy ubieganiu się o dofinansowanie w ramach regionalnych projektów partnerskich. Projekt ustawy wdrożeniowej również nie preferuje żadnej ze strategii terytorialnych: strategii ponadlokalnej lub strategii ZIT.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę 27.
41.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.1. Priorytet I Badania Naukowe i innowacje, Cel szczegółowy 1(iv) 2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	067	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę 27.

				realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	
42.	Puławski Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o.	2. Priorytety 2.1.1.2. Cel szczegółowy – 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości 2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań Katalog beneficjentów	067	Należy dodać zapis pozwalający na udział na inne jednostki m.in. innowacji, w których nie tylko samorząd województwa posiada udziały lub akcje, np. Beneficjentem będą również podmioty, w których jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną lub jednostki itd.	Pozostawienie obecnej treści wyeliminuje (poprzez nierówne traktowanie) udział pozostałych podmiotów – z wyłączeniem jednostek województwa – z udziału w opisanym działaniu.	Uwaga nieuwzględniona. Samorząd Województwa Lubelskiego jest podmiotem odpowiedzialnym za opracowanie Regionalnej Strategii Innowacji (RSI). Posiadanie dokumentu o tym charakterze na poziomie regionalnym stanowiło warunek <i>ex ante</i> w perspektywie 2014-2020 i wciąż stanowi warunek podstawowy dla okresu programowania na lata 2021-2027. W oparciu właśnie o ten dokument ma być kształtowany ekosystem innowacji zgodnie z wyznaczonymi inteligentnymi specjalizacjami. Opracowany przez MFIPR dokument pn. <i>Linia demarkacyjna - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna) z dnia 4 lutego 2021 r., ma na celu koordynację działań między poziomem krajowym i regionalnym oraz zapobiegania podwójnemu finansowaniu działań wspieranych z różnych programów finansowanych z polityki spójności na lata 2021-2027. Linia demarkacyjna wskazuje, że programy regionalne będą mogły wspierać wyłącznie budowę potencjału tych IOB/ośrodków innowacji, w których udziały posiada Samorząd Województwa, a dodatkowo wskazano, że interwencja ta musi stanowić element projektu z zakresu wzmacniania potencjału regionu w zakresie B+R, w tym budowania ekosystemu innowacji. Z uwagi na powyższe w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> zostało zaplanowane wsparcie potencjału ośrodków innowacji będących w zarządzie samorządu województwa. Należy zwrócić uwagę, że Linia demarkacyjna uwzględnia wsparcie potencjału także innych ośrodków innowacji (zarówno krajowych, jak i regionalnych), przy czym precyzuje, że musi być ono ściśle związane z nową usługą lub funkcją i będzie udzielane z poziomu krajowego. Intencją Samorządu Województwa Lubelskiego jest wsparcie w ramach przyszłej perspektywy finansowej 2021-2027 jak najszerszego grona beneficjentów, niemniej jednak przestrzeganie zasad wynikających z Linii demarkacyjnej jest jednym z obowiązków każdej Instytucji Zarządzającej.
43.	Białskopodlaska Izba Gospodarcza w Białej Podlaskiej	Priorytet I Badania i Innowacje / Cel szczegółowy – 1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii / Katalog beneficjentów	068	Wnioskujemy o dodanie jako beneficjentów regionalne Izby Gospodarcze	Izby Gospodarcze jako organizacje zrzeszające podmioty gospodarcze a także mające kontakty z lokalnymi Uczelniami dysponującymi potencjałem naukowo-badawczym, znakomicie nadają się do realizacji planowanych działań, polegających na inicjowaniu współpracy w sektorze badawczo-rozwojowym pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem nauki. Dodanie Izby Gospodarczych do grona Beneficjentów otworzy drogę do realizacji projektów których efektem będzie pomoc w nawiązywaniu trwałych relacji środowiska biznesu ze środowiskiem naukowym co doprowadzi do wzmocnienia budowy potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw i ułatwi im pozyskanie środków na realizację własnych celów gospodarczych.	Uwaga nieuwzględniona. Działania w zakresie inicjowania i współpracy w sektorze badawczo-rozwojowym pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem nauki planowane są do realizacji w ramach Priorytetu I, cel szczegółowy 1(iv) <i>Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości</i> . Zgodnie z zapisami projektu programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> Beneficjentami tego celu szczegółowego będą m.in. organizacje branżowe/klastry oraz konsorcja organizacji branżowych i przedsiębiorstw. Izby Gospodarcze jak najbardziej wpisują się w katalog beneficjentów tego celu szczegółowego. Cel szczegółowy – 1(i) <i>Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii</i> w Priorytecie I obejmuje działania w zakresie wsparcia infrastruktury i prac B+R oraz komercjalizacji wiedzy, które mogą być realizowane w partnerstwach, a nie procesu inicjowania współpracy w sektorze B+R pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem nauki.
44.	Gmina Lublin jako Koordynator Klastra Lubelska Medycyna		068	2.1.1.2.2. Wskaźniki. Wskaźniki produktu Liczba wspartych klastrów – 1 do 2024 r. Proponuję zwiększenie wskaźnika produktu	Liczba aktywnie działających w województwie lubelskim klastrów jest większa niż 1.	Uwaga nieuwzględniona. Wartość „1” tego wskaźnika produktu jest wartością pośrednią na 2024 r. Jest to szacowana liczba klastrów, które zakończą projekt wnioskiem o płatność końcową. Nie należy interpretować tej wartości jako deklarowanej liczby wspartych klastrów w całym programie, ponieważ w tym okresie może być realizowana znacznie większa liczba projektów w tym zakresie, która jeszcze się nie zakończy. Dodatkowo,

						Instytucja Zarządzająca danym programem jest cyklicznie rozliczana z poziomu osiągniętych wskaźników, których wartość docelowa musi być oszacowana z zastrzeżeniem ryzyk, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie zakładanych zbyt optymistycznie ich wartości. Na etapie wdrażania można osiągnąć wyższe wartości wskaźników, natomiast nieosiągnięcie zakładanych wartości wiąże się z konsekwencjami dla Samorządu Województwa Lubelskiego. Ostrożne szacowanie wskaźników jest działaniem racjonalnym, dlatego w roku 2024 nie występują wartości bazowe wskaźników, których osiągnięciu moglibyśmy nie sprostać.
PRIORYTET II TRANSFORMACJA GOSPODARCZA I CYFROWA REGIONU						
45.	Inicjatywa Lubelskiego o Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	071	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie Budowa E-systemu informacji przestrzennej dla Strefy Aktywności Gospodarczej inicjatywy LOPRS zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywicielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Projekt Budowa E-systemu informacji przestrzennej dla Strefy Aktywności Gospodarczej inicjatywy LOPRS realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi, jest zgodny z projektem Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027: 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu 2.1.2.1. Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych Na poziomie SRWL 2030, OSI ŻYWICIELSKIE 1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne • Rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego • Rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych • Tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.
46.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie	Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	072	Katalog beneficjentów: Wnioskuje o dodanie do katalogu beneficjentów: „usługi ratownicze i bezpieczeństwa publicznego” lub „Straż Pożarna” lub „Jednostki Ochrony Przeciwpożarowej w rozumieniu Art. 15. Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tj. Dz.U. 2021 poz. 869)”.	W ramach Priorytetu preferowane są projekty o najwyższym poziomie dojrzałości e-usługi publicznej, które mogą być realizowane również przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej. Projekty realizowane przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej mogą objąć swoim zasięgiem cały obszar woj. lubelskiego. Wyłączenie jednostek bezpieczeństwa publicznego z przedmiotowego priorytetu może doprowadzić do spowolnienia rozwoju w zakresie e-usług istotną część instytucji publicznych. W konsekwencji spowoduje to również wyhamowanie rozwoju komunikacji elektronicznej pomiędzy społeczeństwem a instytucjami publicznymi.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z zapisami <i>Linii demarkacyjnej - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna), str. 4, wsparcie urzędów zespolonych (w katalogu których mieszczą się szeroko pojęte „usługi ratownicze i bezpieczeństwa publicznego”, w tym Państwowa Straż Pożarna) jest możliwe na poziomie krajowym. Dodatkowo, na poziomie krajowym przewidziano również wdrażanie e-usług o zasięgu ogólnokrajowym. Katalog beneficjentów, określony w Priorytecie II, jest zgodny z zapisami Linii demarkacyjnej.
47.	Pracodawcy Lubelszczyzny „Lewiatan”	2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu 2.1.2.1. Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych 2.1.2.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Katalog beneficjentów	072	Przedsiębiorcy potrzebują z jednej strony dostępu do kapitału, który umożliwia dalsze inwestycje i modernizację, a z drugiej do nowych, innowacyjnych technologii umożliwiających konkurowanie na wymagających rynkach, zwłaszcza podczas nadchodzących miesięcy w warunkach zakłóconych łańcuchów dostaw spowodowanych zarówno pandemią ale także globalną konkurencją. Co najmniej, dyskusji wymaga umiejscowienie w katalogach potencjalnych beneficjentów w działaniach dedykowanych przedsiębiorcom –	Nadrzędna konieczność dostępu do kapitału i innowacyjnych technologii dla przedsiębiorstw.	Uwaga nieuwzględniona. Wśród szerokiego katalogu wsparcia zaplanowanego w Programie, znajdują się także nowe działania skierowane stricte do przedsiębiorców: będzie możliwość realizowania projektów m.in. z zakresu rozwoju cyberbezpieczeństwa, wsparcia przedsiębiorstw powracających na rynek po uprzedniej likwidacji działalności, wsparcia tworzenia systemów, platform analitycznych, w tym wspólnych platform analitycznych przedsiębiorstw, czy mających na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służących osiągnięciu założeń GOZ. W działaniach dotyczących wsparcia infrastruktury badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach, wydatkiem kwalifikowalnym będą koszty związane z usługami szkoleniowymi w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury. Wszystkie powyższe działania stanowią

				kościół i związków wyznaniowych. Dodatkowo, nierzadko organizacje te – ale też ich podmioty prawne – są uprzywilejowane ponieważ mogą otrzymać dofinansowanie zarówno w częściach Programu dedykowanych sektorowi publicznemu lub uzyskać możliwość pożyczki umarzalnej. Przedsiębiorcy z mniejszych ośrodków otrzymują preferencje, natomiast proponowane instrumenty terytorialne nie odnoszą się do łączenia w nich rozwoju przedsiębiorczości.		odpowiedź m.in. na pandemiczną rzeczywistość oraz umożliwiając dalsze inwestycje w rozwój potencjału, wzrost innowacyjności i produktywności przedsiębiorstw pozwalające na konkurencję na wymagających rynkach. Zawarte w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> zapisy są spójne ze strategicznymi kierunkami programowania wskazanymi w projekcie Umowy Partnerstwa, uwzględniają wyzwania formułowane na poziomie Unii Europejskiej, a także uwarunkowania oraz cele określone przez władze samorządowe w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. Wskazane przez Państwa preferencje dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze nie są przejawem dyskryminacji, a odzwierciedlają zapisy zawarte w krajowych strategiach, tj. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) i Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Głównym trybem wyboru projektów jest tryb konkurencyjny, nie ma więc mowy o uprzywilejowaniu żadnego z beneficjentów, w tym kościołów i związków wyznaniowych. Kościoły i związki wyznaniowe również realizują szeroki katalog zadań, który wchodzi w interwencję Programu, np. obszar kultury, pomocy społecznej, OZE, edukacji, rewitalizacji czy efektywności energetycznej. Brak jest zatem powodów, dla których te podmioty miałyby zostać wykluczone z możliwości ubiegania się o wsparcie.
48.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(ii) 2.1.2.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	072	Obecny zapis: Preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub planem działań ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT), w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub w miastach powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
49.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(ii) 2.1.2.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	072	Obecny zapis: Preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub planem działań ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT), w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub w miastach powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
50.	Miasto Chełm	2.1.2.1. Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	072	Obecny zapis: „Preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub planem działań ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze” Propozycja zmiany zapisu: „Preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach	Artykuł nr 28 Rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na	Uwaga uwzględniona. Zapis w Programie zostanie zmieniony na: „Preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”.

		Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia		zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”	potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej odnosi się do strategii zintegrowanych inwestycji terytorialnych a nie do planów działań ZIT. Dlatego też zasadna jest zmiana niniejszych zapisów	
51.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(ii) 2.1.2.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	073	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
52.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(ii) 2.1.2.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	073	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
53.	Lubelska Fundacja Rozwoju	2.1.2.2. Cel szczegółowy- 1(III) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów	076	dodanie następującego zapisu: Obecne brzmienie: „...internacjonalizację MŚP poprzez wzmacnianie potencjału eksportowego lubelskich firm obejmującą m.in. organizację wystaw i spotkań biznesowych mających na celu nawiązanie kontaktów biznesowych oraz zdobycie nowych rynków zbytu, kanałów dystrybucji, w tym elektronicznych hurtowych i detalicznych kanałów dystrybucji, a także organizację wizyt studyjnych, misji gospodarczych oraz udział w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych; interwencja powinna stymulować wdrażanie w przedsiębiorstwach kompleksowych strategii eksportowych;...” Propozycja dodatkowego zapisu: Pomoc zostanie skierowana również na zakup infrastruktury (w szczeg. środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) niezbędnych do zwiększenia potencjału wytwórczego MŚP w związku z poszerzaniem zagranicznych rynków zbytu.	Okres finansowania w latach 2014-2020 pokazał że wsparcie internacjonalizacji wymaga uzupełnienia o możliwość zakupu niezbędnej infrastruktury wytwórczej w MŚP. Realizacja strategii eksportowych przedsiębiorstw wiąże się nie tylko z uczestnictwem w gospodarczych eventach ale również z koniecznością posiadania odpowiedniego zaplecza dla spełnienia wymogów ilościowych i jakościowych celem nawiązania trwałych kontraktów z odbiorcą zagranicznym (inwestycje bez konieczności np. prowadzenia prac B+R lub wdrażania innowacji). Bez tego komponentu przy wspieraniu internacjonalizacji MŚP dochodzi b. często do sytuacji w której współfinansowane ze środków UE uczestnictwo w imprezach branżowych nie owocuje faktyczną długotrwałą współpracą ze względów niewystarczającego zaplecza infrastrukturalnego w przedsiębiorstwach. Zakup takiej infrastruktury z kolei nie jest możliwy bądź bardzo trudny ze względu na to że pomoc kierowana na inwestycje w MŚP w ramach innych celów szczeg. i proponowanych działań wiąże się z koniecznością wdrażania innowacji i wyników ukończonych prac B+R. W przypadku celu jakim jest wspieranie internacjonalizacji należy położyć nacisk na osiągnięcie efektu w postaci trwałego zwiększenia przychodów MSP ze sprzedaży zagranicznej a do tego potrzebne jest wsparcie kompleksowe a nie skupiające się wyłącznie na promowaniu własnej marki i produktów.	Uwaga nieuwzględniona. Ten typ działania jest dokładnie dedykowany kwestii promowania własnej marki i produktów. Rozwój mocy wytwórczych, pomimo że sprzyja realizacji celów eksportowych nie jest bezpośrednio związany z promocją przedsiębiorstwa. Trudno wymagać, żeby środki europejskie mogły zaspokoić wszystkie potrzeby jakie wiążą się ze zdobywaniem nowych rynków zbytu, a z drugiej strony, aby przedsiębiorca wykorzystywał nowo nabytą infrastrukturę tylko i wyłącznie do celów produkcji zagranicznej. Wsparcie w zakresie wyposażenia/ doposażenia przedsiębiorstwa w celu wprowadzenia na rynek nowych/udoskonalonych produktów będzie można uzyskać w ramach innych działań realizowanych w ramach tego celu szczegółowego.

54.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu 2.1.2.2. Cel szczegółowy- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.	076	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie Utworzenie Innowacyjnych Zakładów Przetwarzania Surowca pochodzenia roślinnego (produkcja półproduktów/ produktów dla przemysłu spożywczego, chemicznego, opakowaniowego, kosmetycznego, biopaliw) wraz z bazą logistyczną zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Projekt Utworzenie Innowacyjnych Zakładów Przetwarzania Surowca pochodzenia roślinnego (produkcja półproduktów/ produktów dla przemysłu spożywczego, chemicznego, opakowaniowego, kosmetycznego, biopaliw) wraz z bazą logistyczną realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi, jest zgodny z projektem Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027: 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu 2.1.2.2. Cel szczegółowy- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne. Na poziomie SRWL 2030, OSI ŻYWIELSKIE 1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne • Rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego • Rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych • Tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8. Samorządy nie występują w katalogu beneficjentów w typach projektów dotyczących inwestycji infrastrukturalnych czy doposażenia ujętych w CS 1(iii). Niniejszy projekt, zgodnie z zapisami, ma być realizowany przez partnerów prywatnych LOPRS takich jak: KSC S.A. czy AGRAM S.A, którzy nie należą do grupy MŚP, a to one są podstawowymi adresatami tej interwencji.
55.	Comarch SA	Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu Cel szczegółowy- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne Planowane rodzaje działań: - wsparcie dla MŚP dotyczące inwestycji początkowej - wsparcie rozwoju produktów i usług opartych na TIK w przedsiębiorstwach	077	W tych działaniach nie powinno zabraknąć możliwości wdrożenia systemów ERP najnowszej generacji, w modelu tradycyjnym i rozwiązań w modelu Software as a Service (SaaS) , odpowiadających na potrzeby nowoczesnej produkcji (współpracujących z infrastrukturą IoT) oraz branży usługowej i handlowej (rozwiązania Omnichannel, automatyzacja i robotyzacja procesów).	Systemy ERP można określić cyfrowym rdzeniem przedsiębiorstw ery Przemysłu 4.0. Dużym problemem w Polsce w przejściu sektora produkcyjnego do fazy Przemysł 4.0 są przestarzałe systemy ERP - większość z nich ma ponad 10 lat. Najlepszym rozwiązaniem są obecnie lekkie i elastyczne aplikacje ERP w modelu Software as a Service (SaaS), budowane z myślą o wymogach nowoczesnej produkcji i współpracy z infrastrukturą IoT. Tworzone są na otwartych architekturach, opartych o nowoczesne metody komunikacyjne (Web Service, szyfrowany WebSocket), dzięki czemu system ERP może otworzyć się na urządzenia mobilne oraz być kręgosłupem dla innych systemów tworząc platformę produkcyjną przedsiębiorstwa. Systemy ERP w modelu SaaS, czy też umożliwiające przetwarzanie w chmurze, są od samego początku projektowane do spełniania wymogów cyfrowej gospodarki. Dodatkowo bardzo szybko absorbują innowacje, które mogą decydować o przewadze konkurencyjnej użytkownika systemu, takie jak rozwiązania mobilne, media społecznościowe, zaawansowana analityka danych, IoT, bezpieczeństwo nowej generacji, sztuczna inteligencja (AI) czy druk 3D. Działania zmierzające w kierunku Przemysłu 4.0 powinny uwzględnić oprócz inwestycji w oprogramowanie stacjonarne, również możliwość dofinansowania usług chmurowych. Potrzeby inwestycyjne firm handlowych i usługowych, które chcą się rozwijać, również wykraczają poza podstawowe oprogramowanie do obsługi transakcji od strony handlowo-logistycznej i księgowej. Nowa generacja rozwiązań dla przedsiębiorstw to systemy ERP zapewniające automatyzację pracy dzięki rozwojowi sztucznej inteligencji (AI) oraz uczenia maszynowego, pozwalające firmom na realizację strategii Omnichannel czyli sprzedaży w wielu zintegrowanych kanałach. Nowoczesne oprogramowanie do zarządzania firmą (dostępne również w modelu chmurowym) pozwala na optymalizację procesów, dywersyfikację działalności, otwarcie	Uwaga nieuwzględniona. Program jest dokumentem, w którym wskazane są cele oraz działania służące realizacji tych celów na wyższym poziomie ogólności. Kwestie związane z kwalifikowalnością poszczególnych wydatków, rodzajami możliwych do sfinansowania kosztów, regulowane są na poziomie Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP) czy Regulaminów konkursów i w dużej mierze zależą od podstaw udzielania pomocy publicznej. Zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> dotyczące cs 1(iii) nie wykluczają wsparcia na zakup usług chmurowych, powyższe będzie podlegało osobnej analizie na poziomie tworzenia Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP) czy Regulaminów konkursów.

					się na nowe zagraniczne rynki oraz szybką reakcję na zmiany rynkowe.	
56.	Comarch SA	Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu Cel szczegółowy- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne Planowane rodzaje działań: - wsparcie dla MŚP dotyczące inwestycji początkowej - wsparcie rozwoju produktów i usług opartych na TIK w przedsiębiorstwach	077	Wsparcie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw obejmujące kompletną inwestycję IT: licencje, usługi wdrożeniowe, sprzęt IT i szkolenie personelu.	Koszt zakupu samych licencji na oprogramowanie stanowi jedynie część kompletnej inwestycji IT, zdarza się, że mniejszą niż koszt usługi wdrożeniowej. W przypadku firm produkcyjnych, rozwiązanie musi zostać dostosowane do specyfiki danej produkcji. Kompletna usługa wdrożeniowa powinna obejmować następujące elementy: • analiza przedwdrożeniowa, • instalacja systemu, • konfiguracja, • migracja danych, • szkolenia pracowników, • asysta, • implementacje. Alternatywą dla oprogramowania stacjonarnego jest oprogramowanie w modelu chmurowym (SaaS) wymagające mniejszych nakładów na wdrożenie.	Uwaga nieuwzględniona. Program jest dokumentem, w którym wskazane są cele oraz działania służące realizacji tych celów na wyższym poziomie ogólności. Kwestie związane z kwalifikowalnością poszczególnych wydatków, rodzajami możliwych do sfinansowania kosztów regulowane są na poziomie wytycznych horyzontalnych, Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP) czy Regulaminów konkursów i w dużej mierze zależą od podstaw udzielania pomocy. Zapisy cs 1(iii) nie wykluczają wsparcia na zakup obok gotowych rozwiązań IT, także usług wdrożeniowych. Uszczegółowienie w zakresie rodzajów kosztów kwalifikowalnych zostanie doprecyzowane na poziomie Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP) czy Regulaminów konkursów.
57.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(iii) 2.1.2.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	077	Obecny zapis: Planowane rodzaje działań: - przygotowanie wyselekcjonowanych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojenie i zapewnienie odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej (jak hale produkcyjne, magazyny czy centra logistyczne) lub poprawa infrastruktury istniejących terenów; Proponowany zapis: Planowane rodzaje działań: - przygotowanie wyselekcjonowanych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojenie i zapewnienie odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej (jak hale produkcyjne, magazyny, obiekty czy centra logistyczne) lub poprawa infrastruktury istniejących terenów;	Proponowany zapis uwzględni także tereny inwestycyjne pod funkcje turystyczne. Ograniczenie wyszczególnienia do hal produkcyjnych, magazynów czy centrów logistycznych wskazuje jednoznacznie na tereny przemysłowe.	Uwaga nieuwzględniona. Ujęte w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> w cs 1(iii) wsparcie w obszarze terenów inwestycyjnych skierowane jest wyłącznie do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków, porozumień i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną oraz regionalnych i lokalnych instytucji prorozwojowych. Celem tego wsparcia jest przygotowanie wyselekcjonowanych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojenie i zapewnienie odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, które będą wykorzystywane na rozwój MŚP. W związku z powyższym, podkreślić należy, że celem zakładanego wsparcia nie jest poprawa funkcji turystycznej obszaru, lecz rozwój MŚP lub poprawa infrastruktury biznesowej – niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej.
58.	TSL Sp. z o.o.	2.1.2.2.1	077	- przygotowanie terenów inwestycyjnych, będących majątkiem MŚP, w tym uzbrojenie i zapewnienie odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej...	Niejasne jest czy w zakres wyselekcjonowanych terenów inwestycyjnych zalicza się te, które są własnością prywatną, lub już należą do majątku przedsiębiorstwa a które przedsiębiorstwo może wykorzystać pod budowę własnej infrastruktury biznesowej. Proponowałabym ten zakres poszerzyć bo przedsiębiorstwa takie jak nasze będzie miało ograniczony dostęp do tak ważnej formy dotacji dającej możliwość rozwoju firmy a co za tym idzie zwiększenia zatrudnienia. Obecnie wynajmujemy część biurowca, który za kilka lat nie zapewni nam odpowiedniego zaplecza. Pragniemy się rozwijać, otworzyć Akademię Kierowcy z możliwością szerokiej gamy szkoleń doskonalących techniki jazdy, dlatego taki zakres inwestycji jest dla nas istotny.	Uwaga nieuwzględniona. Ujęte w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> w cs 1(iv) wsparcie w obszarze terenów inwestycyjnych skierowane jest wyłącznie do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków, porozumień i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną oraz regionalnych i lokalnych instytucji prorozwojowych. Na obecnym etapie programowania, instytucje prorozwojowe były rozumiane jako wybrane Instytucje Otoczenia Biznesu (IOB) bez względu na formę prawną - prowadzące działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Celem tego wsparcia jest przygotowanie wyselekcjonowanych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojenie i zapewnienie odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej (jak hale produkcyjne, magazyny czy centra logistyczne) lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, które będą wykorzystywane na rozwój MŚP. W projekcie nie zaplanowano bezpośredniego wsparcia dla przedsiębiorców na projekty, realizowane na prywatnych działkach.

59.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(iii) 2.1.2.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	077	Obecny zapis: Planowane rodzaje działań: - przygotowanie wyselekcjonowanych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojenie i zapewnienie odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej (jak hale produkcyjne, magazyny czy centra logistyczne) lub poprawa infrastruktury istniejących terenów; Proponowany zapis: Planowane rodzaje działań: - przygotowanie wyselekcjonowanych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojenie i zapewnienie odpowiedniej jakości infrastruktury biznesowej (jak hale produkcyjne, magazyny, obiekty czy centra logistyczne) lub poprawa infrastruktury istniejących terenów;	Proponowany zapis uwzględnia także tereny inwestycyjne pod funkcje turystyczne. Ograniczenie wyszczególnienia do hal produkcyjnych, magazynów czy centrów logistycznych wskazuje jednoznacznie na tereny przemysłowe.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 57.
60.	Lubelska Fundacja Rozwoju	2.1.2.2. Cel szczegółowy- 1(III) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne Planowane rodzaje działań:	077	nadanie następującego brzmienia: Obecne brzmienie: „... Kompleksowe wsparcie promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacja, począwszy od analizy możliwości wejścia na rynki zagraniczne, poprzez wsparcie w opracowaniu i wdrożeniu strategii wejścia przedsiębiorstwa na rynek zagraniczny, promocję oferty MŚP poprzez udział w targach, wystawach i misjach gospodarczych oraz rozwijanie zaawansowanych form współpracy międzynarodowej;..” Proponowane brzmienie: „...Kompleksowe wsparcie promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacja, począwszy od analizy możliwości wejścia na rynki zagraniczne, poprzez wsparcie w opracowaniu i wdrożeniu strategii wejścia przedsiębiorstwa na rynek zagraniczny, promocję oferty MŚP poprzez udział w targach, wystawach i misjach gospodarczych, rozwijanie zaawansowanych form współpracy międzynarodowej i zakup niezbędnej infrastruktury MŚP w związku z poszerzaniem/zdobywaniem zagranicznych rynków zbytu..”	Uwaga związana z ww. propozycją dla ujednolicenia zapisów w poszczególnych punktach dokumentu.	Uwaga nieuwzględniona. Ten typ działania jest dedykowany kwestii promowania własnej marki i produktów. Rozwój mocy wytwórczych, pomimo że sprzyja realizacji celów eksportowych nie jest bezpośrednio związany z promocją przedsiębiorstwa. Trudno wymagać, żeby środki europejskie mogły zaspokoić wszystkie potrzeby jakie wiążą się ze zdobywaniem nowych rynków zbytu, a z drugiej strony, aby przedsiębiorca wykorzystywał nowo nabytą infrastrukturę tylko i wyłącznie do celów produkcji zagranicznej. Wsparcie w zakresie wyposażenia/doposażenia przedsiębiorstwa w celu wprowadzenia na rynek nowych/udoskonalonych produktów będzie można uzyskać w ramach innych działań realizowanych w ramach tego celu szczegółowego.
61.	Lubelska Fundacja Rozwoju	2.1.2.2. Cel szczegółowy- 1(III) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne Katalog Beneficjentów	077-78	nadanie następującego brzmienia: Obecne brzmienie: Głównymi beneficjentami wsparcia będą MŚP lub podmioty wdrażające instrumenty finansowe, natomiast w obszarze dot. wsparcia terenów inwestycyjnych, promocji oferty MŚP i ich internacjonalizacji oraz tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i obsługi inwestora - jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego	Obecne brzmienie Katalogu beneficjentów wyklucza przedsiębiorstwa z sektora MŚP z możliwości samodzielnego wnioskowania o wsparcie na promocję swojej oferty w imprezach gospodarczych oraz internacjonalizację.	Uwaga uwzględniona. Zapisy programu zostaną zmienione w następującym brzmieniu: Głównymi beneficjentami wsparcia będą MŚP lub podmioty wdrażające instrumenty finansowe, natomiast w obszarze dot. wsparcia terenów inwestycyjnych oraz tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i obsługi inwestora - jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, regionalne i lokalne instytucje prorozwojowe, a w obszarze promocji oferty MŚP i ich internacjonalizacji – jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,

				posiadające osobowość prawną, regionalne i lokalne instytucje prorozwojowe. Proponowane brzmienie: Głównymi beneficjentami wsparcia będą MŚP lub podmioty wdrażające instrumenty finansowe, natomiast w obszarze dot. wsparcia terenów inwestycyjnych, tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i obsługi inwestora - jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, regionalne i lokalne instytucje prorozwojowe.		jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną oraz MŚP.
62.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(iii) 2.1.2.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	078	Obecny zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub planem działań ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT), w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub w miastach powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
63.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(iii) 2.1.2.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	078	Obecny zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub planem działań ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT), w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub w miastach powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
64.	Miasto Chełm	2.1.2.2. Cel szczegółowy- 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	078	Obecny zapis: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategiami rozwoju ponadlokalnego lub planem działań ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Propozycja zmiany zapisów: W wybranych typach projektów preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategiami rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT) lub w miastach średnich	Artykuł nr 28 Rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej odnosi się do strategii zintegrowanych inwestycji terytorialnych a nie do planów	Uwaga uwzględniona. Zapis w Programie zostanie zmieniony na: „Preferowana będzie realizacja wsparcia na obszarach zmarginalizowanych (zgodnie ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią ZIT) lub w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”.

				tracących funkcje społeczno-gospodarcze.	działań ZIT. Dlatego też zasadna jest zmiana niniejszych zapisów	
65.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(iii) 2.1.2.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	079	Obecny zapis: Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis: Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz miast powiatowych.	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga częściowo uwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 17.
66.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu, Cel szczegółowy 1(iii) 2.1.2.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	079	Obecny zapis: Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis: Łączenie dotacji oraz instrumentów finansowych w ramach jednej operacji będzie dotyczyło inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz miast powiatowych.	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga częściowo uwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 17.

Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej

PRIORYTET III OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I KLIMATU

67.	Urząd Miasta Lublin	2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego 2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	082	Należy rozważyć możliwość rozszerzenia zakresu wsparcia o elementy związane z modelowaniem rozwiązań związanych z zagospodarowaniem wód opadowych.	Rozszerzenie zakresu wsparcia o tego typu elementy, także z wykorzystaniem rozwiązań cyfrowych i planistycznych pozwoli na kompleksowe podejście do istotnego, z punktu widzenia obszarów zurbanizowanych, problemu odpowiedniego zagospodarowania wód opadowych. Tego typu rozwiązanie w powiązaniu z projektami infrastrukturalnymi zapewni kompleksowość rozwiązań w tym obszarze prowadząc jednocześnie do zwiększenia bezpieczeństwa na obszarach narażonych na tego typu zjawiska.	Uwaga częściowo uwzględniona. Zakres wsparcia może obejmować modelowanie rozwiązań związanych z zagospodarowaniem wód opadowych jako element projektu infrastrukturalnego. Wyniki modelowania powinny stanowić podstawę do projektowania i wymiarowania błękitnej infrastruktury, zabezpieczeń przeciwpożarowych itp.
68.	Urząd Miasta Lublin	2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego 2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	082	Należy rozważyć modyfikację zapisu Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego na: Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania, w tym także środowiskowego	Rozszerzenie zakresu wsparcia pozwoli na pełną realizację zapisu opisującego CS 2(iv), w ramach którego możliwe do realizacji są również obszary związane z katastrofami oraz budowanie odporności. Trzeba mieć na uwadze, że tego typu rozwiązania będą mogły mieć charakter uniwersalny pozwalający na reakcję w wielowątkowych z reguły zjawiskach ekstremalnych. Jest to również istotne z uwagi na zaplanowane w omawianym CS wsparcie realizowane w formule ZIT, które ma zwiększyć efektywność podejmowanych interwencji.	Uwaga nieuwzględniona. Działania objęte interwencją muszą realizować cel szczegółowy, czyli „wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego”, zawsze związany ze środowiskiem, rozumianym jako środowisko życia człowieka, czyli ogół elementów nieożywionych i ożywionych, zarówno naturalnych, jak i powstałych w wyniku działalności człowieka, występujących na określonym obszarze oraz ich wzajemne powiązania, oddziaływania i zależności.
69.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu	082	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie Budowa małych zbiorników retencyjnych, systemów melioracji i nawodnienia zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywicielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Projekt Budowa małych zbiorników retencyjnych, systemów melioracji i nawodnienia realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi, jest zgodny z projektem Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027: 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu 2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego. Na poziomie SRWL 2030, OSI ŻYWICIELSKIE	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.

					1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych: Poprawa warunków wodnych, w tym retencjonowanie, melioracje i nawodnienia, ochrona i lepsze wykorzystanie wód. Z analizy danych wynika, że obszar LOPRS charakteryzuje się brakiem wystarczającej ilości zbiorników retencyjnych. Rolnictwo jest tutaj głównym sektorem oferującym miejsca pracy. Zbyt niska retencja w zlewniach przekłada się na skutki ekonomiczne dla rolników. Konieczność budowy zbiorników wynika z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganiu suszy. Realizacja inwestycji przez samorządy, wspólne jej zaplanowanie i zrealizowanie pozwoli stworzyć spójny system retencji, przyrodniczy szkielet całego obszaru. Ochrona terenów przed powodzią pozwoli na zachowanie w dobrym stanie infrastrukturę techniczną oraz poprawi żyzności gleb umożliwiającą rozwój rolnictwa ekologicznego. Celem jest zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej, zapobieganie negatywnym skutkom środowiskowym, rolniczym i sanitarnym pojawiającym się w wyniku wystąpienia powodzi lub suszy, wzrost jakości życia społeczności lokalnej, zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych.	
70.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie	Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu	083	Katalog beneficjentów: Wnioskuje o dodanie do katalogu beneficjentów: „usługi ratownicze i bezpieczeństwa publicznego” lub „Straż Pożarna” lub „Jednostki Ochrony Przeciwpożarowej w rozumieniu Art. 15. Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tj. Dz.U. 2021 poz. 869)”.	Państwowa Straż Pożarna jest zdecydowanie najistotniejszą instytucją publiczną podejmującą szereg działań zapobiegawczych, mających na celu łagodzenie skutków występowania zagrożeń naturalnych. Dlatego też wyłączenie Państwowej Straży Pożarnej z katalogu beneficjentów Priorytetu może mieć negatywny wpływ na osiągnięcie tak istotnych wskaźników dla ochrony środowiska i klimatu.	Uwaga częściowo uwzględniona. Katalog beneficjentów przewidziany dla działań w ramach celu szczegółowego 2(iv) <i>wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i> należy rozszerzyć o: „Państwowa Straż Pożarna” w zakresie projektu „Dostosowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na terenie województwa lubelskiego, zmian w środowisku naturalnym oraz zagrożeń cywilizacyjnych”, zapisanego w Kontrakcie Programowym w ramach <i>Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027</i>
71.	Spółka Wspólnoty Gruntowej w Stężycy	Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu. Cel szczegółowy 2(iv) <i>wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i>	083	W katalogu beneficjentów nie uwzględniono Spółek Wspólnot Gruntowych. Wnoskujemy o wpisanie do katalogu beneficjentów Spółek Wspólnot Gruntowych	Wspólnoty Gruntowe działają na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz.U. 2016, poz. 703). Celem funkcjonowania wspólnot gruntowych jest racjonalne zagospodarowanie gruntów należących do wspólnot gruntowych. W celu reprezentacji wspólnoty gruntowej na zewnątrz udziałowcy w ustawowym terminie powinni powołać Spółkę oraz organy spółki m.in. Zarząd. Spółka ta nie jest spółką prawa handlowego. W zasobach Wspólnoty Gruntowej w Stężycy znajdują się m.in. tereny leśne (ok.300ha), teren ok. 10ha przeznaczony w MPZP pod tereny przemysłowe i usług komercyjnych, ok. 50ha pod tereny turystyczne. Wyłączenie Wspólnoty Gruntowej z katalogu beneficjentów uniemożliwia pozyskanie dofinansowania i racjonalnego zagospodarowania terenu poprzez realizację budowli i urządzeń dla celów ochrony przed pożarami lasów; - wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej. Jeżeli w katalogu beneficjentów mogą być spółki wodne, organizacje pozarządowe również wspólnoty gruntowe powinny być wpisane.	Uwaga uwzględniona. Katalog beneficjentów przewidziany dla działań w ramach celu szczegółowego 2(iv) <i>wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i> zostanie rozszerzony o „Spółki Wspólnot Gruntowych”.
72.	Urząd Miasta Lublin	2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) <i>wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także</i>	083	Należy rozważyć możliwość wprowadzenia demarkacji pomiędzy CS 2(iv) a CS 2(v) w zakresie budowy i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę do spożycia w przypadkach uzasadnionych adaptacją do zmian klimatu.	Z uwagi na możliwy pokrywający się zakres wsparcia z CS (v), rozsądnym wydaje się już na tym etapie wprowadzenie rozwiązań wykluczających nakładanie się wsparcia zwłaszcza, że w CS(v), ten obszar jest obwarowany szeregiem wymogów, które muszą zostać spełnione na etapie aplikacji.	Uwaga uwzględniona. Zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> zostaną dostosowane do ostatecznej wersji Umowy Partnerstwa. Zgodnie z aktualną wersją dokumentu (sierpień 2021 r.) projekty obejmujące budowę i modernizację systemów zaopatrzenia w wodę do spożycia w przypadkach uzasadnionych adaptacją do zmian klimatu realizowane będą w ramach CS 2(v).

		odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego 2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy				
73.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, Cel szczegółowy 2(iv) 2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	084	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
74.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, Cel szczegółowy 2(iv) 2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	084	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
75.	Gmina Łęczna	2.1.3.2. Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	088	Opis interwencji: Jest: – projekty w zakresie gospodarki ściekowej na obszarach osadnictwa rozproszonego (przydomowe oczyszczalnie ścieków) w aglomeracjach od 2 do 10 tys RLM wraz z zagospodarowaniem osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków, jako element projektów w zakresie kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji; – projekty dotyczące budowy, modernizacji systemów kanalizacji deszczowej w ramach wsparcia zrównoważonej gospodarki wodnej (jako element projektu); Powinno być: – projekty w zakresie gospodarki ściekowej na obszarach osadnictwa rozproszonego (przydomowe oczyszczalnie ścieków) w aglomeracjach od 2 do 10 tys RLM wraz z zagospodarowaniem osadów	W gminach miejsko-wiejskich często występuje sytuacja, w której miasto np. Łęczna ma uregulowaną gospodarkę wodno-ściekową, a na terenach wiejskich gminy dominuje zabudowa rozproszona, na której budowa sieci kanalizacji jest bardzo kosztowna i ma niską efektywność kosztową (długa sieć mało podłączeń). Problemem jest także niekorzystne ukształtowanie terenu (ścieki są pompowane „pod górę”) lub przeszkody naturalne (cieki wodne, rzeki, itp.). Rozwiązaniem jest możliwość wsparcia budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub niewielkich sieci wraz z oczyszczalniami ścieków np. dla 1 lub 2 miejscowości. Bez takich rozwiązań niemożliwe jest uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy. W takim przypadku problemem gminy pozostaje tylko i wyłącznie uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej tylko na terenach wiejskich i zabudowy rozproszonej. Dlatego należy takie typy projektów traktować jako pełnoprawny i równorzędny rodzaj projektu, a nie dołączać budowę przydomowych oczyszczalni ścieków jako element szerszego projektu wodno-kanalizacyjnego obejmującego min. budowę kanalizacji sieciowej. Na terenach miejskich następuje szybka urbanizacja, a co za tym idzie zwiększa się powierzchnia zabrukowana, pokryta asfaltem itp. Za zagospodarowaniem nowych terenów nie nadąża rozwój sieci kanalizacji deszczowej. Istniejąca sieć nie odbiera opadów z istniejących oraz nowych terenów	Uwaga nieuwzględniona. 1. Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie KPOŚK wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG), zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach. Zgodnie z art. 3 dyrektywy wszystkie aglomeracje mają być wyposażone w system zbierania ścieków komunalnych. Tylko w uzasadnionych przypadkach można stosować pojedyncze systemy (np. oczyszczalnie przydomowe), jeżeli ustanowienie systemu zbierania nie jest uzasadnione, „jako że nie przyniosłoby korzyści dla środowiska lub powodowałoby nadmierne koszty”. Jednocześnie termin „aglomeracja” zgodnie z dyrektywą oznacza obszar, gdzie zaludnienie i/lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych lub do końcowego punktu zrzutu. Zgodnie z zapisem w KPOŚK wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych powinno gwarantować blisko 100% poziom obsługi, w tym 95% dla aglomeracji o RLM < 100 000. Pozostały % RLM musi być oczyszczany w sposób zapewniający ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy). Zgodnie z wymogami prawa oraz interpretacją KE należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany

				ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków; – projekty dotyczące budowy, modernizacji systemów kanalizacji deszczowej w ramach wsparcia zrównoważonej gospodarki wodnej.	zurbanizowanych. Budowa sieci kanalizacji deszczowej pozwoli na zapobieganie podtopieniom i zalaniom, a dzięki infrastrukturze towarzyszącej można będzie ponownie wykorzystać nadmiar wody. W mieście Łęczna i innych ośrodkach miejskich nie występuje problem gospodarki wodno-ściekowej, ale palącym problemem jest niewystarczająca kanalizacja deszczowa. Dlatego należy typy projektów obejmujące budowę i/lub modernizację kanalizacji deszczowej traktować jako pełnoprawny i równorzędny rodzaj projektu, a nie łączyć je jako element szerszego projektu z zakresu gospodarki wodnej.	przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany na oczyszczalnię ścieków. Dlatego w aglomeracjach ujętych w KPOŚK powinien zostać osiągnięty blisko 100% poziom obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi (% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego). Pozostali mieszkańcy aglomeracji, nieobsługiwani przez zbiorcze systemy kanalizacyjne, będą natomiast korzystać z innych systemów oczyszczania ścieków, zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska. Z tego względu wsparcie przydomowych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej może stanowić wyłącznie element projektu zintegrowanej gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji. 2. Istotą wsparcia Funduszy w poszczególnych obszarach interwencji jest osiągnięcie rezultatu wsparcia zgodnego z celem szczegółowym. Ujmowanie i odprowadzanie wód opadowych za pomocą kanalizacji deszczowej może stanowić element zintegrowanego zagospodarowania wody w przestrzeni miejskiej wraz z błękitną infrastrukturą w ramach celu szczegółowego 2(iv) lub element zintegrowanej gospodarki wodno-ściekowej w ramach dostosowania do wymogów Dyrektywy 91/271/EWG i zapewnienia właściwych standardów oczyszczania ścieków w oczyszczalniach. Dlatego budowa wyłącznie odcinka kanalizacji deszczowej nie może stanowić odrębnego typu projektu w ramach programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Gospodarka wodami opadowymi z dużych powierzchni nieprzepuszczalnych (dachy, place, parkingi) jest ujęta w opisie interwencji w ramach celu szczegółowego 2(iv).
76.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, Cel szczegółowy 2(v) 2.1.3.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	090	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
77.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, Cel szczegółowy 2(v) 2.1.3.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	090	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
78.	Urząd Miasta Lublin Wydział Strategii i Przedsiębior	2.1.3.3. Cel szczegółowy - 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	093-95	W opisie interwencji – rodzaje planowanych działań, typów projektów należy rozważyć dodanie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami, w tym ich ponownego wykorzystania.	Gospodarka cyrkularna jest wyzwaniem dla całego społeczeństwa, gdyż wymaga od nas zmiany myślenia o wykorzystywaniu zasobów naturalnych oraz funkcjonowaniu gospodarki przez co edukacja jest jednym z kluczowych działań wpierających przechodzenie na GOZ.	Uwaga nieuwzględniona. Według aktualnie przedstawionej <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> projekty dotyczące edukacji w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym przewidziane są do wsparcia na poziomie krajowym. Z tego względu działania edukacyjno-informacyjne mogą stanowić wyłącznie element

	rczości	2.1.3.3.1. Interwencje w ramach Funduszy				projektów infrastrukturalnych podlegających wsparciu z programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> .
79.	Urząd Miasta Lublin	2.1.3.3. Cel szczegółowy – 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym 2.1.3.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	094	Wydaje się, że zakres wsparcia opisany punktem „Projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ” skierowany w głównej mierze do sektora MŚP powinien zostać przeniesiony do CS (iii) jako jeden z elementów wsparcia inwestycyjnego.	Przeniesienie tego rodzaju wsparcia do CS (iii), pozwoli na zgodne z założeniami projektu UP określenie wsparcia dla sektora MŚP w odniesieniu do rozwiązań zmierzających w kierunku GOZ.	Uwaga nieuwzględniona. Program <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> zakłada wsparcie dla MŚP dla osiągnięcia założeń GOZ zarówno w ramach Celu Polityki 1, CS 1(iii), jak i Celu Polityki 2, CS 2(vi), przy czym zaprogramowanym działaniom przyświecają inne cele. W ramach CS 2(vi) wspierane będą projekty w kierunku gospodarki zasobooszczędnej, nie mające charakteru innowacji. Z kolei dla działań w ramach CS 1(iii) wymagane są rozwiązania wspierające innowacyjny rozwój przedsiębiorstw.
80.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, Cel szczegółowy 2(vi) 2.1.3.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	096	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
81.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, Cel szczegółowy 2(vi) 2.1.3.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	096	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
82.	Gmina Łęczna	2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	098	Cele i rezultaty wsparcia: Jest: ... Ponadto z uwagi na dynamiczny rozwój turystyki na terenie województwa istnieje potrzeba ochrony miejsc o znacznych walorach przyrodniczych poprzez rozbudowę infrastruktury, ułatwiającej kanalizowanie ruchu turystycznego na obszarach chronionych. Dodatkowym instrumentem, który przyczyni się do kompleksowej ochrony bioróżnorodności regionu będzie wsparcie systemu zarządzania chronionymi zasobami przyrody, w tym planowanie oraz wdrażanie właściwych rozwiązań ochronnych dla obszarów chronionych. Efektem powyższych działań będzie wzmocnienie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody, zmniejszenie antropopresji na obszary cenne przyrodniczo, a także skuteczna ochrona	Należy dodać w tym działaniu do obszarów przyrodniczych (zielonych) chronionych tylko ze względów przyrodniczych jeszcze tereny przyrodnicze (zielone) chronione także z powodu lokalizacji na terenie chronionym przez Konserwatora Zabytków. Jeżeli działanie ma służyć zazielenianiu przestrzeni miejskiej to konieczne jest włączenie do zakresu wsparcia także zieleni zlokalizowaną na terenie chronionym przez Konserwatora Zabytków. Najczęściej w mieście zieleni jest chroniona przez Konserwatora z powodu bliskości ważnych zabytków, cennej przestrzeni miejskiej (placu, ulicy, układu urbanistycznego, sylwetki miasta itp.). Często zieleni w takim obszarze jest cennym uzupełnieniem przestrzeni miejskiej dlatego zasługuje na ochronę. Często jest samodzielnym obiektem zasługującym na ochronę np. park, skwer, pomnik przyrody.	Uwaga nieuwzględniona. Interwencja w ramach celu szczegółowego 2(vii) służy przede wszystkim ochronie bioróżnorodności, w tym na obszarach miejskich, a nie „zazielenianiu” przestrzeni miejskiej. Zgodnie z projektem programu wsparcie uzyskują przedsięwzięcia zwiększające potencjał przyrodniczy regionu przez działania bezpośrednio związane z ochroną zagrożonych wyginięciem oraz rzadkich gatunków i siedlisk przyrodniczych. Tym samym otoczenie przyrodnicze zabytków objęte ochroną konserwatorską nie jest wykluczone ze wsparcia w ramach celu szczegółowego 2(vii), o ile celem nadrzędnym projektu jest ochrona bioróżnorodności. Co do zasady możliwość wsparcia otoczenia zabytków, w tym również zieleni na obszarze objętym ochroną konserwatorską jest ujęta w opisie interwencji w: - Celu Polityki 4, w celu szczegółowym 4(vi) oraz - Celu Polityki 5, w celach szczegółowych 5(i) oraz 5(ii) w ramach instrumentów terytorialnych.

				zasobów różnorodności biologicznej oraz trwałe zachowanie jej wszystkich elementów. Powinno być: ... Ponadto z uwagi na dynamiczny rozwój turystyki na terenie województwa istnieje potrzeba ochrony miejsc o znacznych walorach przyrodniczych poprzez rozbudowę infrastruktury, ułatwiającej kanalizowanie ruchu turystycznego na obszarach chronionych, w tym położonych na obszarach ochrony konserwatorskiej. Dodatkowym instrumentem, który przyczyni się do kompleksowej ochrony bioróżnorodności regionu będzie wsparcie systemu zarządzania chronionymi zasobami przyrody, w tym planowanie oraz wdrażanie właściwych rozwiązań ochronnych dla obszarów chronionych, w tym obszarów cennych z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego. Efektem powyższych działań będzie wzmocnienie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody, zmniejszenie antropopresji na obszary cenne przyrodniczo i kulturowo, a także skuteczna ochrona zasobów różnorodności biologicznej (w tym na obszarach chronionych podlegających ochronie konserwatorskiej) oraz trwałe zachowanie jej wszystkich elementów. Opis interwencji: Jest: – Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska Powinno być: – Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo (w tym obszarach podlegających ochronie konserwatorskiej) służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska		
83.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.	098	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie Utworzenie Centrum Ochrony Różnorodności Biologicznej LOPRS rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywicielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Projekt Utworzenie Centrum Ochrony Różnorodności Biologicznej LOPRS rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi, jest zgodny z projektem Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027:	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.

				Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia. Na poziomie SRWL 2030, OSI ŻYWICIELSKIE 2.4. Ochrona walorów środowiska Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności. 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu.	
84.	osoba prywatna*	2.1.3. PRIORYTET III OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I KLIMATU 2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	098	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów: Realizacja CS w zakresie sprzyjania bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszenie zanieczyszczenia możliwa będzie poprzez: – Działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt na obszarach chronionych oraz poza ich granicami;- ; – Inwentaryzację przyrodniczą gmin; – Budowa, rozwój ośrodków oraz centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime na obszarach miejskich i pozamiejskich. np. banki genowe, parki miejskie , ogrody botaniczne, ekoparki ; – Rozbudowa i wyposażenie ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt; – Przebudowa/remont ośrodków edukacji ekologicznej, w tym wyposażenie zaplecza dydaktycznego; – Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska; – Wsparcie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody i krajobrazu poprzez opracowanie dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody oraz inwentaryzację przyrodniczą i krajobrazową; – Zastosowanie błękitno – zielonej infrastruktury do ochrony różnorodności biologicznej i zapewnienia ciągłości w strukturze krajobrazu.	O ile banki genów, ogrody dendrologiczne, ogrody zoologiczne oraz ogrody botaniczne stanowią ośrodki i centra ochrony bioróżnorodności to tej funkcji nie pełnią ogrody miejskie (gdzie dominuje funkcja rekreacyjna) ani enigmatyczne ekoparki. Parki miejskie oprócz funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej mogą stanowić niejako przy okazji miejsce występowania rzadkich i chronionych gatunków flory i fauny.	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapisy po uwzględnieniu uwagi: – „ <i>Działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt,</i> ” Brak odniesienia do lokalizacji projektów w powyższym zapisie wskazuje, że wsparcie będzie udzielane zarówno na działania prowadzone na obszarach chronionych, jak i poza ich granicami. – „ <i>Budowa, rozwój ośrodków oraz centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime na obszarach miejskich i pozamiejskich. np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne,</i> ” Ze względu na brak precyzyjnej definicji usunięto z katalogu wspieranych obiektów „ekoparki”. Wsparcie w ramach CS 2(vii) dotyczy działań ochrony różnorodności biologicznej, a nie rekreacji i rewitalizacji. Tylko projekty wpisujące się w cel szczegółowy, czyli ochronę bioróżnorodności będą realizowane w tym działaniu. Parki miejskie, szczególnie istniejące od wielu lat, mogą charakteryzować się wysokimi wskaźnikami bioróżnorodności. Na etapie uszczegółowienia i opracowania kryteriów oceny wniosków o dofinansowanie zostaną określone dokładniejsze zasady doboru obiektów podlegających wsparciu.
85.	osoba prywatna*	2.1.3. PRIORYTET III OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I KLIMATU 2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich	098	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów: Realizacja CS w zakresie sprzyjania bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszenie zanieczyszczenia możliwa będzie poprzez: – Działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów i zwierząt w obszarach chronionych oraz poza ich granicami; - - zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt ; – Inwentaryzację przyrodniczą gmin; – Budowa, rozwój ośrodków oraz centrów	Obecne sformułowanie: „siedliska” oraz „gatunków” jest mało dokładne i nienaukowe. Należy położyć nacisk na ochronę siedlisk przyrodniczych oraz rzadkich i chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt nie tylko na obszarach chronionych np. ostojach Natura 2000 ale i poza ich granicami. Nie objęte żadną ochroną konserwatorską obszary własności prywatnej np. lasy często są miejscem występowania rzadkich i ginących siedlisk przyrodniczych np. dąbrów świetlistych czy łąk trzęślicowych oraz gatunków flory i fauny (np. obuwik pospolity, dzwoniecznik wonny, ciemiężycza czarna) na których ochronę w tym prowadzenie systematycznych zabiegów ochronnych – wycinka ekspansywnych krzewów i drzew w dąbrowach świetlistych czy koszenie i wypas łąk trzęślicowych nie ma dedykowanych funduszy.	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapis po uwzględnieniu uwagi: – „ <i>Działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt,</i> ” Dotychczasowe sformułowania: „siedliska” oraz „gatunków” wynikały z formalnego ograniczenia liczby znaków w opisie. Brak odniesienia do lokalizacji projektów względem obszarów chronionych w powyższym zapisie wskazuje, że wsparcie będzie udzielane zarówno na działania prowadzone na obszarach chronionych, jak i poza ich granicami.

		rodzajów zanieczyszczenia		ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime na obszarach miejskich i pozamiejskich. np. banki genowe, parki miejskie , ogrody botaniczne, ekoparki ; – Rozbudowa i doposażenie ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt; – Przebudowa/remont ośrodków edukacji ekologicznej, w tym doposażenie zaplecza dydaktycznego; – Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska; – Wsparcie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody i krajobrazu poprzez opracowanie dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody oraz inwentaryzację przyrodniczą i krajobrazową; – Zastosowanie błękitno – zielonej infrastruktury do ochrony różnorodności biologicznej i zapewnienia ciągłości w strukturze krajobrazu.		
86.	osoba prywatna*	2.1.3. PRIORYTET III OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I KLIMATU 2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	098	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów: Realizacja CS w zakresie sprzyjania bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszenie zanieczyszczenia możliwa będzie poprzez: – Działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów i zwierząt w obszarach chronionych oraz poza ich granicami; - - zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt ; – Inwentaryzację przyrodniczą gmin; – Budowa, rozwój ośrodków oraz centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime na obszarach miejskich i pozamiejskich. np. banki genowe, parki miejskie , ogrody botaniczne, ekoparki ; – Rozbudowa i doposażenie ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt; – Przebudowa/remont ośrodków edukacji ekologicznej, w tym doposażenie zaplecza dydaktycznego; – Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska; – Wsparcie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody i krajobrazu poprzez opracowanie dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody oraz inwentaryzację przyrodniczą i krajobrazową; – Zastosowanie błękitno – zielonej infrastruktury do ochrony różnorodności biologicznej i zapewnienia ciągłości w strukturze krajobrazu.	Dodać interwencję - zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt. Inwazje obcych gatunków roślin i zwierząt to jedno z największych zagrożeń dla bioróżnorodności na świecie a także i na Lubelszczyźnie oraz zagrożenie dla gospodarki w tym gospodarki leśnej, rolniczej. Obecnie trudno jest uzyskać dofinansowanie na zwalczanie inwazyjnych gatunków flory i fauny w tym na obszarach chronionych. Dodanie tej interwencji poprawiłoby tę niekorzystną sytuację.	Uwaga uwzględniona. Działania ochronne, mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków, zakładają zwalczanie inwazyjnych gatunków, niemniej jednak proponujemy dodanie typu projektu zgodnie z uwagą: „Zwalczanie inwazyjnych gatunków flory i fauny, jako element projektu ochrony bioróżnorodności;”

87.	osoba prywatna*	2.1.3. PRIORYTET III OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I KLIMATU 2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	098	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów: Realizacja CS w zakresie sprzyjania bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszenie zanieczyszczenia możliwa będzie poprzez: – Działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów i zwierząt w obszarach chronionych oraz poza ich granicami; - - zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt ; – Inwentaryzację przyrodniczą gmin; – Budowa, rozwój ośrodków oraz centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime na obszarach miejskich i pozamiejskich. np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki; – Rozbudowa i doposażenie ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt; – Przebudowa/remont ośrodków edukacji ekologicznej, w tym doposażenie zaplecza dydaktycznego; – Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska; – Wsparcie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody i krajobrazu poprzez opracowanie dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody oraz inwentaryzację przyrodniczą i krajobrazową; – Zastosowanie błękitno – zielonej infrastruktury do ochrony różnorodności biologicznej i zapewnienia ciągłości w strukturze krajobrazu.	Dla pełnej i prawidłowej ochrony bioróżnorodności Lubelszczyzny potrzebne jest jej dogłębne poznanie poprzez przeprowadzenie całościowej inwentaryzacji przyrody ożywionej, zwłaszcza poza obszarami Lasów Państwowych i konserwatorskich form ochrony przyrody (gdzie jest ona lepiej lub gorzej poznana). Niestety obecnie nie ma funduszy na rozpoznanie terenowe flory, grzybów i fauny poza terenami Lasów Państwowych i obszarów chronionych co skutkuje niszczeniem siedlisk rzadkich i chronionych gatunków stworzeń. Dlatego należy dodać interwencję: „Inwentaryzacja przyrodnicza gmin”.	Uwaga częściowo uwzględniona. Opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej gmin jest oczywiście kluczowym elementem właściwego planowania działań ochrony przyrody. Jednak środki finansowe, które zostaną rozdysponowane w ramach programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie pozwalają na rozwiązanie wszystkich problemów pojawiających się we wszystkich dziedzinach gospodarki i życia mieszkańców województwa. Aspekt inwentaryzacji przyrodniczej zostanie uwzględniony, ale jedynie dla obszaru realizacji projektu. Stąd też zostanie dodany typ projektu: <i>„Opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej obszaru realizacji projektu ochrony bioróżnorodności jako element projektu;”</i>. Szczegółowe zasady dofinansowania dokumentacji przyrodniczej zostaną opracowane na etapie Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu i opracowania kryteriów oceny projektów.
88.	Archidiecezja Lubelska	Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	098/99	Rozszerzenie katalogu beneficjentów na kościoły i związki wyznaniowe	Adaptacja do zmian klimatu jest jednym z priorytetów Polityki Spójności i ma być odpowiedzią na zmiany klimatyczne, które powodują m.in. gwałtowne zjawiska pogodowe skutkujące podtopieniami, zniszczeniami budynków i innymi szkodami, które generują ogromne koszty. Dlatego też tak istotnym jest planowanie i wdrażania działań, które będą nie tylko odpowiedzią na ww. katastrofy, ale będą im skutecznie zapobiegać i przeciwdziałać. Zgodnie z projektem Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 zielona oraz zielono-niebieska infrastruktura lokalnie zasilana wodami opadowymi jest kluczowym elementem dla budowania odporności miast na negatywne skutki zmian klimatu, a w szczególności pozytywnie oddziałuje na regulowanie poziomu temperatury i łagodzi efekt lokalnych „wysp ciepła”. Tego typu działania są też istotne w przypadku terenów pozamiejskich, gdzie należy w szczególności prowadzić także działania edukacyjne. Biorąc pod uwagę encyklikę Papieża Franciszka „Laudato Si” zwaną zieloną encykliką, gdzie zwrócono szczególną uwagę na problematykę szkód spowodowanych przez globalne ocieplenie, wylesianie, wyginięcie gatunków i zanieczyszczenie środowiska, kościół katolicki podejmuje i będzie podejmować działania w zakresie przekształcenia posiadanych terenów zgodnie z nowymi technologiami	Uwaga uwzględniona. Katalogi beneficjentów przewidziane dla działań w ramach: <i>Celu szczegółowego 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</i> oraz <i>Celu szczegółowego 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i> zostaną rozszerzone o: „Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych”. Uzasadnienie uwagi wskazuje, że sugestia rozszerzenia katalogu beneficjentów dotyczy również działań zaplanowanych w ramach <i>Celu szczegółowego 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i>. Analogicznie do pozostałych beneficjentów wskazanych w katalogu, dofinansowaniem objęte będą działania wyłącznie w zakresie służącym realizacji założeń opisanych w wyżej wymienionych celach szczegółowych.

					przyjaznymi środowisku, tworzeniem parków miejskich, zielonych korytarzy ekologicznych oraz prowadzeniem kampanii edukacyjnych. Jest to szczególnie istotne w mniejszych ośrodkach, gdzie bardzo często to właśnie kościół jest ośrodkiem, wokół którego gromadzą się mieszkańcy w różnych grupach wiekowych – od seniorów po dzieci i młodzież (zrzeszonych w różnego rodzaju organizacjach katolickich). Dodatkowo zaznaczyć należy, że katalog wskazany w powyższym priorytecie jest bardzo szeroki i tym bardziej dziwi wyłączenie z niego kościołów i związków wyznaniowych.	
89.	Spółka Wspólnoty Gruntowej w Stężycy	Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	098-99	W katalogu beneficjentów nie uwzględniono Spółek Wspólnot Gruntowych. Wnioskujemy o wpisanie do katalogu beneficjentów Spółek Wspólnot Gruntowych	Grunty Wspólnoty Gruntowej w Stężycy położone są w znacznej części na terenach NATURA 2000. Na terenie Wspólnoty Gruntowej powstał ośrodek „Wyspa Wisła” przy współfinansowaniu w ramach RPO 2007-2014. Pragniemy wzbogacić ofertę turystyczną i podkreślić walory przyrodnicze terenu przy współfinansowaniu ze środków z nowej perspektywy finansowej. Jeżeli w ramach celu szczegółowego mogą ubiegać się Spółdzielnie Mieszkaniowe, Wspólnoty Mieszkaniowe, nie ma przeciwwskazań by w katalogu beneficjentów były również wspólnoty gruntowe.	Uwaga uwzględniona. Katalog beneficjentów przewidziany dla działań w ramach celu szczegółowego 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia zostanie poszerzona o „Spółki Wspólnot Gruntowych”. Zwracamy uwagę, że w tym celu szczegółowym wsparcie dotyczy wyłącznie wzmacniania ochrony przyrody, bioróżnorodności, nie zaś wzbogacania oferty turystycznej.
90.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, Cel szczegółowy 2(vii) 2.1.3.4.1. Interwencje w ramach Funduszy	100	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
91.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu, Cel szczegółowy 2(vii) 2.1.3.4.1. Interwencje w ramach Funduszy	100	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
PRIORYTET IV EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ENERGII						
92.	Inwestprojekty-Dźwig Sp. z o.o.	2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii, 2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, 2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	102	Proponujemy, aby w ramach możliwych typów działań i późniejszym katalogu kosztów kwalifikowalnych uwzględnić możliwość wymiany dźwigów osobowych- tj. wind w termomodernizowanych budynkach.	Szacuje się, że konieczność wymiany dźwigów osobowych w budynkach wielorodzinnych występuje obecnie w 80% budynków wybudowanych przed 2005 rokiem. Koszt wymiany jednej windy to około 200 000,00 złotych, co stanowi znaczne obciążenie dla mieszkańców spółdzielni czy też wspólnot mieszkaniowych. Zazwyczaj też jest to jedna z inwestycji, która jest zawsze odsuwana przez Zarząd budynku na dalszy plan. Z racji możliwości skorzystania z dofinansowania na termomodernizację to właśnie tego typu inwestycje były dla wielu obiektów kluczowe. Oznacza to, że obecnie na rynku	Uwaga nieuwzględniona. Biorąc pod uwagę ściśle określony zakres informacji, które są zawarte w projekcie <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> doprecyzowanie katalogu kosztów kwalifikowalnych, możliwych do sfinansowania ze środków europejskich, określony zostanie na poziomie wytycznych horyzontalnych, Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP) oraz w regulaminach konkursów. Sfinansowanie określonych wydatków w poszczególnych typach projektów będzie możliwe, o ile będą one zgodne z ww. dokumentami, a także wynikające z audytu energetycznego.

				lubelskim istnieje bardzo duże zapotrzebowanie na wymianę dźwigów osobowych. Tymczasem należy podkreślić również, że wymiana wind również wpisuje się w założenia celu szczegółowego 2.1.4.1. Wynika to z faktu, iż duża część produkowanych wind ma charakter energooszczędny względem swoich starszych odpowiedników. Energooszczędność dźwigu osobowego jest determinowana przez kilka czynników: podczas postoju: - rodzaj oświetlenia kabiny, - sterowanie z wbudowanym trybem stand-by (wygaszanie oświetlenia kabiny, wyświetlaczy, falownika, napędów drzwi), W trakcie jazdy: - lekka konstrukcja dźwigu, - obniżony współczynnik zrównoważenia dźwigu elektrycznego, - odpowiednio dostosowana do budynku konstrukcja aparatury sterowej, - rodzaj zastosowanego zespołu napędowego. Czynnikiem kluczowym dla energooszczędności windy jest wykorzystanie rekuperacji- podczas hamowania (jazda dźwigu w dół) część energii jest odzyskiwana, a sam napęd charakteryzuje się niskim zużyciem prądu. Natomiast o klasie energooszczędności danego dźwigu decyduje co do zasady rodzaj użytego zespołu napędowego, który przekłada się na zapotrzebowanie własne (zapotrzebowanie własne na energię w trakcie jazdy, które określa ilość energii, wyrażoną w mWh, potrzebną na podniesienie masy 1 kg na wysokość 1 m w badanym dźwigu) i średni pobór mocy. Nowo instalowane lub modernizowane dźwigi, w zależności od rodzaju zastosowanego napędu, zużywają od 5% do 10% energii elektrycznej zasilającej budynek. Urządzenia te podlegają certyfikacji energetycznej, która uwzględnia 7 klas efektywności energetycznej (A-G). Tym samym wymiana wind na energooszczędne wpisuje się w definicję głębokiej termomodernizacji budynku, którą przytoczono poniżej: „Głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna budynku, rozumiana jako kompleksowa termomodernizacja, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U z 2018 r., poz. 966), oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, którego przedmiotem jest: a) ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej, b) ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej”.	Wsparcie dotyczące dostosowania obiektów dla osób z niepełnosprawnościami, co niewątpliwie jest związane z dobudową, przebudową czy remontem wind, może mieścić się w typie projektu pn.: „bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, w tym dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury, transportu i produktów do wymagań wszystkich obywateli – seniorów, osób z niepełnosprawnościami, ale też np. kobiet w ciąży i rodziców z małymi dziećmi” w Celu Polityki 5 w ramach instrumentów terytorialnych. W zakresie dostępności budynków: patrz również odpowiedź na uwagę nr 106.	
93.	PGE SA	2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Opis interwencji - rodzaje planowanych	102	Wskazany w dokumencie typ projektu: „Budowa/przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na	Wskazany typ projektu nie jest zgodny z celami KE a wsparcie nie jest dopuszczalne ze względu na zasady pomocy publicznej.	Uwaga uwzględniona. Proponujemy zmianę zapisu na: <i>Przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na niskoemisyjnych źródłach energii/OZE wraz z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej.</i>

		działań, typów projektów:		niskoemisyjnych źródeł energii /OZE wraz z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej;" wskazuje możliwość finansowania budowy nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe co jest nie zgodne z celami KE a także nie jest dopuszczalne ze względu na pomoc publiczną.		
94.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego go Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii 2.1.4.2. Cel szczegółowy – 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	102	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie Budowa instalacji do produkcji biopaliw, biopłynów i biometanu wraz z budową odnawialnych źródeł energii zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywicielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Projekt Budowa instalacji do produkcji biopaliw, biopłynów i biometanu wraz z budową odnawialnych źródeł energii w tym: budowa instalacji do produkcji biopaliw, biopłynów i biometanu, budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (również z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci) realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi, jest zgodny z projektem Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027: 2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii 2.1.4.2. Cel szczegółowy – 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju. Celami bezpośrednimi są: zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego – powietrza atmosferycznego, zwiększenie efektywności pozyskiwania energii odnawialnej, ograniczenie zużycia energii nieodnawialnej, racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi wydatkowanymi w ramach opłat za zużycie energii. Priorytetowa jest poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i zmniejszenie uzależnienia od obcych źródeł energii, oszczędność surowców energetycznych, poprawa jakości życia mieszkańców poprzez umożliwienie egzystencji w czystym środowisku, ograniczenie zachorowań wynikających z zanieczyszczenia środowiska.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.
95.	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa	Rozdział 2.1.4. Priorytet IV „Efektywne wykorzystanie energii”, Podrozdział 2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(1) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji gazów cieplarnianych	103	Wnosimy o włączenie Spółdzielni Mieszkaniowych do katalogu beneficjentów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 „.	Wyłączenie Spółdzielni Mieszkaniowych z grona beneficjentów rzeczono programu w naszym przekonaniu jest działaniem niesprawiedliwym i dyskryminującym. Ograniczenie możliwości pozyskiwania środków finansowych z funduszy unijnych na działania poprawiające efektywność energetyczną budynków mieszkalnych narazi mieszkańców Spółdzielni na ubóstwo energetyczne spowodowane permanentnym wzrostem kosztów energii cieplnej. Spółdzielczość mieszkaniowa jako najstarsza forma budownictwa wielomieszkaniowego w żadnym razie nie zasługuje na pozbawienie jej możliwości rozwoju i udziału w działaniach na rzecz poprawy klimatu.	Uwaga nieuwzględniona. Ze względu na zapisy <i>Linii demarkacyjnej - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> oraz projektu <i>Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce</i> , które stanowią, że odnośnie mieszkalnictwa, interwencja ze strony programów krajowych będzie dotyczyła wielorodzinnych budynków mieszkalnych stanowiących własność Skarbu Państwa oraz budynków spółdzielni mieszkaniowych, a na poziomie regionalnym będą wspierane wielorodzinne budynki mieszkalne inne niż budynki mieszkalne stanowiące własność Skarbu Państwa oraz inne niż budynki spółdzielni mieszkaniowych – np. wspólnoty, TBS, budynki komunalne.
96.	Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa	2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii 2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności	103	Dopisanie do katalogów beneficjentów spółdzielni mieszkaniowych	Brak jest w katalogu beneficjentów spółdzielni mieszkaniowych zostały pominięte a są wspólnoty mieszkaniowe i TBS Dot. stacji meteorologicznych	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 95.

	„Budowlanych” w Zamościu	energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych				
97.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie	Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii	103	Katalog beneficjentów: Wnioskuje o dodanie do katalogu beneficjentów: „służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego” lub „Straż Pożarna” lub „Jednostki Ochrony Przeciwpożarowej w rozumieniu Art. 15. Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tj. Dz.U. 2021 poz. 869)”.	Istotne znaczenie dla budynków Państwowej Straży Pożarnej jest przeprowadzenie kompleksowej modernizacji energetycznej. Wyłączenie tej grupy budynków z możliwości rozwoju w ramach Priorytetu będzie miało negatywny wpływ na postrzeganie instytucji jako mało nowoczesnej, skostniałej i nie ukierunkowanej na ekologię.	Uwaga nieuwzględniona. W kontekście zapisów aktualnie obowiązującej <i>Linii demarkacyjnej - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> budynki należące do organów administracji rządowej, podległych jej jednostek organizacyjnych, w tym państwowych jednostek budżetowych oraz podległych jej organów wspierane będą na poziomie krajowym.
98.	Inwestycja w Lublinie S. A.	2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii, 2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, 2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Katalog beneficjentów:	103	W katalogu beneficjentów nie zostały ujęte spółdzielnie mieszkaniowe. Proponujemy dopisać te podmioty do katalogu Beneficjentów w ramach celu szczegółowego 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Zgodnie z danymi Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej na terenie województwa lubelskiego funkcjonuje 269 spółdzielni mieszkaniowych (dane z dn. 23.03.2021), co stanowi około 8% tego typu podmiotów działających na terenie naszego kraju. Tym samym jest to bardzo liczna grupa Beneficjentów, posiadająca znaczny zasób mieszkaniowy, którego duża część wciąż wymaga przeprowadzenia termomodernizacji. Wiele ze spółdzielni ze względu na systematyczny wzrost cen usług i materiałów, budowlanych (w tym będących pośrednim skutkiem pandemii koronawirusa COVID-19) nie będzie mogło sobie pozwolić na realizację inwestycji prowadzących do poprawy efektywności energetycznej budynków bez uzyskania dodatkowego wsparcia ze źródeł zewnętrznych. Dodatkowo, należy podkreślić, że jak pokazują nabory odbywające się w ramach działania 5.3. Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego spółdzielnie mieszkaniowe są bardzo zainteresowane udziałem w organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego konkursach. Dowodem tego zainteresowania jest fakt, iż w ramach konkursu nr RPLU.05.03.00-IZ.00-06-001/19 wśród Wnioskodawców z którymi Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego podpisał umowę niemal połowa, bo aż 13 z 28 podmiotów było spółdzielniami mieszkaniowymi. Nieujęcie w katalogu beneficjentów działania, spółdzielni mieszkaniowych będzie prowadziło do pozbawienia możliwości ubiegania się o wsparcie bardzo dużej grupy potencjalnych Wnioskodawców i w rezultacie Beneficjentów środków z EFRR.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 95.
99.	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Tomaszowie Lubelskim		103	Dodać Spółdzielnie Mieszkaniowe- w Katalogu beneficjentów dla 2.1.4 Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii	W RPO 2014-2020 oraz w planowanej perspektywie 2021-2027 brak możliwości dofinansowania na montaż/wykorzystanie instalacji urządzeń OZE,	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 95.
100.	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Waleriana Łukasińskiego w Zamościu	Rozdział 2.1.4. Priorytet IV „Efektywne wykorzystanie energii”	103	Wprowadzenie do katalogu beneficjentów Spółdzielni mieszkaniowych	Wyłączenie Spółdzielni mieszkaniowych z kręgu beneficjentów jest działaniem niesprawiedliwym i dyskryminującym. Zdecydowana większość mieszkańców miasta Zamość zamieszkuje w budynkach będących w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowych, pozbawienie ich możliwości pozyskania środków finansowych na działania poprawiające efektywność energetyczną budynków mieszkalnych narazi naszych mieszkańców na ubóstwo energetyczne spowodowane ciągłym wzrostem kosztów energii cieplnej.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 95.
101.	Urząd Miasta Lublin	2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji	103	Propozycja preredagowania zapisu planowanego działania. Opis interwencji - rodzaje planowanych	Obecny zapis działania wskazuje na możliwość wsparcia budowy nieefektywnych źródeł ciepła.	Uwaga uwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 93.

	Biuro Zarządzania Energią UM Lublin	emisji gazów cieplarnianych 2.1.4.1.1. Interwencja w ramach Funduszy		działań, typów projektów: – Budowa/przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na niskoemisyjnych źródłach energii/OZE wraz z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej; Propozycja zmiany: Przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na niskoemisyjnych źródłach energii/OZE wraz z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej;		
102.	Chelmska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Chełmie	Rozdział 2.1.4. Priorytet IV "Efektywne wykorzystanie energii", Podrozdział 2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(I) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji gazów cieplarnianych	103	1. Ujęcie/dodanie w katalogu beneficjentów spółdzielni mieszkaniowych.	<u>1. Nie ujęcie w katalogu beneficjentów spółdzielni mieszkaniowych narusza:</u> - zasady równego traktowania i niedyskryminacji potencjalnych beneficjentów tj. spółdzielni mieszkaniowych, jak również wszystkich odbiorców, użytkowników, grup docelowych, - zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 8, 9 i 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, <u>DODATKOWO:</u> - brak zapewnienia dostępności produktów, towarów i usług dla wszystkich użytkowników, zgodnie z obowiązującymi przepisami, - zasady horyzontalne, w tym wyrównywanie szans i polityka antidyskryminacyjna nie znajdują odzwierciedlenia w katalogu beneficjentów, - nie ujęcie w katalogu beneficjentów spółdzielni mieszkaniowych a ujęcie innych podmiotów tj. m.in. TBS, wspólnoty mieszkaniowe, których działalność polega na zarządzaniu nieruchomościami mieszkaniowymi, równoznaczne jest z dyskryminacją podmiotów jakim są spółdzielnie mieszkaniowe, - jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w województwie lubelskim jak i w mieście Chełm jest zagrożenie ubóstwem. Pomimo poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej, nadal wiele grup społecznych w regionie jest zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wykluczenie spółdzielni mieszkaniowych z kręgu beneficjentów przedmiotowego działania wpłynie na ograniczenie możliwości podnoszenia efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych a w konsekwencji narazi mieszkańców na ubóstwo energetyczne związane z ciągłym wzrostem kosztów energii cieplnej. Zaznaczamy, że mieszkańcy Chelmskiej Spółdzielni Mieszkaniowej stanowią ok. 25 % populacji miasta Chełm. Spółdzielnie mieszkaniowe nie dysponują wystarczającymi środkami finansowymi na samodzielne inwestycje polegające na kompleksowej modernizacji energetycznej budynków. Wyłączenie z katalogu beneficjentów spółdzielni mieszkaniowych, które w dużym stopniu kształtują otoczenie regionu, w sposób negatywny przełoży się na realizację na terenie Lubelszczyzny i miasta Chełm inwestycji związanych z	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 95.

				kompleksową modernizacją energetyczną wielorodzinnych budynków mieszkalnych. W związku z tym, że dla spółdzielni mieszkaniowych przewidziano wsparcie na poziomie krajowym w obszarze inwestycji poprawiających efektywność energetyczną budynków mieszkalnych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej, należałoby ponownie przeanalizować możliwość wsparcia tego typu wnioskodawców na poziomie regionalnym. Taka możliwość wsparcia miała miejsce w poprzedniej perspektywie. Stworzenie szansy spółdzielniom mieszkaniowym możliwości ubiegania się o środki finansowe na realizację w/w inwestycji z poziomu regionalnego w lepszym stopniu odpowiadać będzie potrzebom wnioskodawców. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż województwo lubelskie nie należy traktować na równi z innymi województwami czy miasto Chełm z innymi miastami w Polsce, m.in. pod kątem ubóstwa energetycznego. Im większe miasto tym ubóstwo energetyczne jest mniej dotkliwe. Istnieje silne zróżnicowanie ubóstwa energetycznego między województwami, które jest skutkiem różnic w poziomie urbanizacji, strukturze budynków oraz dochodów i rodzaju gospodarstw domowych. Większość badań wskazuje, że problem ubóstwa energetycznego skoncentrowany jest na wsiach czy we wschodniej części naszego kraju ze względu na niższe dochody mieszkańców i niższą efektywność energetyczną budynków. Wysokie wydatki na energię i niskie dochody są w większym stopniu determinowane przez społeczno-ekonomiczne cechy gospodarstw, a subiektywne ubóstwo energetyczne przez efektywność energetyczną budynków. Przeniesienie spółdzielni mieszkaniowych jako beneficjentów w omawianym zakresie do programów krajowych z założenia wymusi konieczność konkurencji o środki finansowe z podmiotami z dużych aglomeracji miejskich, stawiając tym samym spółdzielnie mieszkaniowe z naszego województwa w gorszej pozycji konkurencyjnej w szczególności pod względem możliwości finansowych. Mamy świadomość, podnoszona przez nas zmiana w regionalnym programie wymagać będzie modyfikacji dokumentu „Linia demarkacyjna. Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027” w zakresie poziomu wsparcia przewidzianego dla typu wnioskodawców jakim jest spółdzielnia mieszkaniowa. Dlatego też, Chełmska Spółdzielnia Mieszkaniowa wnosi o ponowne przeanalizowanie i przeprowadzenie konsultacji w sprawie ustalonych zasad demarkacji oraz podjęcie działań w zakresie wprowadzenia zmiany, odstępstw lub aktualizacji w w/w dokumencie w zakresie dopuszczenia spółdzielni mieszkaniowych o ubieganie o środki finansowe na poziomie regionalnym w ramach Rozdziału 2.1.4. Priorytet IV "Efektywne wykorzystanie energii", Podrozdziału 2.1.4.1. Celu szczegółowego 2(I) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji gazów cieplarnianych Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.		
103.	PGE SA	2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Opis interwencji - rodzaje planowanych	103	Wskazany poniżej opis typu projektu wymaga przeredagowania - „Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym: instalacja urządzeń	Błąd stylistyczny. Proponujemy zmienić na: „Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym: instalacja urządzeń OZE, systemów zarządzania energią, przyłączeniem do sieci ciepłowniczej oraz promowaniem energooszczędności;”	Uwaga uwzględniona. Proponujemy zmianę zapisu na: „Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym: instalacja urządzeń OZE, systemów zarządzania energią,

		działań, typów projektów:		OZE, systemów zarządzania energią, przyłączeniem do ciepła systemowego oraz promowaniem energooszczędności;		przyłączeniem do sieci ciepłowniczej oraz promowaniem energooszczędności”.
104.	PGE SA	2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Katalog beneficjentów:	103	Proponujemy rozszerzyć katalog beneficjentów o duże przedsiębiorstwa	Zgodnie z Linią demarkacyjną, wykluczenie dużych przedsiębiorstw w obszarze efektywności, miało dotyczyć tylko przedsięwzięć dot. stricte zwiększenia efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, a nie całego obszaru. Obecnie obszar ten obejmuje również kogenerację, wytwarzanie ciepła i sieci ciepłownicze. Demarkacja w zakresie sieci, zgodnie z Linią demarkacyjną, powinna opierać się o moc zamówioną (pon. 5 MW w regionach) a nie wielkość przedsiębiorstwa.	Uwaga nieuwzględniona. Kogeneracja nie będzie finansowana na poziomie regionalnym. Dokument <i>Linia demarkacyjna – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna), na str. 11, Rodzaj projektu: Budowa/rozbudowa jednostek wysokosprawnej kogeneracji wskazuje, że ten typ projektu może uzyskać wsparcie wyłącznie na poziomie krajowym. Zgodnie z Linią demarkacyjną wsparcie w zakresie poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE dla dużych i średnich przedsiębiorstw jest możliwy wyłącznie na poziomie krajowym. Na poziomie regionalnym możemy wspierać w tym zakresie mikro i małe przedsiębiorstwa.
105.	Spółdzielni a Mieszkanie „Czechów” ul. Choiny 57 Lublin	Rozdział 2.1.4 Priorytet IV „Efektywne wykorzystanie energii” Podrozdział 2.1.4.1. Cel szczegółowy 2	103	Proponujemy rozszerzenie katalogu beneficjentów programu o Spółdzielnie Mieszkaniowe	Wprowadzenie możliwości korzystania z programu dla Spółdzielni Mieszkaniowych jest na równi zasadne z faktem umieszczenia w katalogu beneficjentów wspólnot mieszkaniowych jak i TBS. Spółdzielnie mieszkaniowe w swoich zasobach posiadają w większości budynki zamieszkania zbiorowego w których środki finansowe pozyskane z omawianego programu przyniosą znaczący wpływ na redukcję gazów cieplarnianych. Przeprowadzenie szeroko pojętej termomodernizacji znacząco wpłynie na zmniejszenie zużycia energii cieplnej oraz na jej zrównoważone wykorzystanie.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 95.
106.	Urząd Miasta Lublin	2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych 2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Główny/kierunkowe zasady udzielania wsparcia:	104	Należy rozważyć możliwość rozszerzenia zapisu w poniższy sposób: „Dodatkowe inwestycje, niewynikające wprost z audytu/oceny ex ante m.in. w zakresie dostępności, odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe, katastrofy i klęski żywiołowe mogą zostać uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że przyczyniają się do kompleksowej realizacji innych priorytetów UE i stanowią jedynie dodatkowy element projektu.	Rozszerzenie zapisów pozwoli na określenie kierunków dodatkowych robót niewynikających z m.in. z audytów, co na późniejszym etapie przygotowywania dokumentów składających się na system realizacji programu przełoży się na zestawienie kosztów kwalifikowalnych. Dodatkowo zakres ten odzwierciedla kierunki wsparcia w ramach CP 2 i CP 4.	Uwaga uwzględniona. Możliwy zakres wsparcia w zakresie dostępności, odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe, katastrofy i klęski żywiołowe zostanie określony limitami w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu.
107.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii, Cel szczegółowy 2(i) 2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	105	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
108.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii, Cel szczegółowy 2(i) 2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	105	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.

				Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	
109.	Włodawski Klaster Zrównoważonej Energetyki i OZE	2.A.4.2 Cel szczegółowy – 2(ii) Promowanie odnawialnych źródeł energii	106	Jest zapis „Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (również z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci).” Można zapis rozszerzyć o kolejną grupę działań „Budowa i rozbudowa infrastruktury do zarządzania energią w klastrach energii i wspólnotach energetycznych w tym m.in. elementy smart grid, urządzenia pomiarowe i sterowania, narzędzia IT do monitorowania zużycia i produkcji, zarządzania obrotem i bilansowaniem energii, systemy predykcji pogodowych, produkcji i zużycia energii, systemy do wspierania pozytywnych zachowań odbiorców energii, obsługi wirtualnych elektrowni, samochodów elektrycznych i urządzeń internetu rzeczy”. „Budowa i rozbudowa infrastruktury do przesyłu i dystrybucji energii w ramach klastrów energii i wspólnot energetycznych”.	Nie jest możliwy rozwój klastrów energii i wspólnot energetycznych bez infrastruktury „nie wytwórczej” a pozwalającej na zarządzanie energią w ramach tych wspólnot. Infrastruktura ta nie przynosi bezpośrednio zysku (on może pojawić się gdy na niej „nabuduje” się nowe modele biznesowe – jak w przypadku internetu) dlatego musi być wspierana na początkowym etapie przez środki publiczne. Bardzo często zdarza się że na obszarach peryferyjnych (tj. z dala od źródeł wytwórczych) – tam gdzie powinno się rozwijać energetykę prosumencką, klastrową, półwyspową – brakuje infrastruktury umożliwiającej przyłączenie nowych źródeł OZE lub przesyłu wyprodukowanej energii od źródła do sieci energetycznej (lub też bezpośrednio do odbiorców). Należałoby wesprzeć tego typu inwestycje klastrów energii (linie przesyłowe/dystrybucyjne/ punkty rozdzielcze / bramki pomiarowe itp.) w formie dotacji – jako nie generujących bezpośrednio zysku.	Uwaga nieuwzględniona. Odnosząc się do pierwszej części uwagi podkreślić należy, że „Budowa i rozbudowa infrastruktury do zarządzania energią w klastrach energii i wspólnotach energetycznych” będzie stanowić koszt kwalifikowalny jako element szerszego projektu i nie ma potrzeby wydzielania takiej grupy działań. Infrastruktura zarządzania energią bezpośrednio wspiera proces jej produkcji, w związku z czym nie jest zasadne wydzielanie takiej infrastruktury jako odrębnego rodzaju projektu (z powodu jej ścisłego, nierozrwalnego związku z produkcją tej energii). Katalog kosztów kwalifikowalnych, związanych ze wskazanymi w projekcie programu typami działań, zostanie określony w regulaminach konkursów. Odnosząc się do drugiej części uwagi podkreślić należy, że zgodnie z dokumentem <i>Linia demarkacyjna – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i>, wsparcie w zakresie budowy lub przebudowy sieci umożliwiających odbiór energii z OZE jest możliwe wyłącznie na poziomie krajowym.
110.	Włodawski Klaster Zrównoważonej Energetyki i OZE	-2.A.4.2 Cel szczegółowy – 2(ii) Promowanie odnawialnych źródeł energii	107	Jest zapis w katalogu beneficjentów „porozumienia cywilnoprawne reprezentowane przez klastry energii” Należałoby w katalogu beneficjentów zapis zmienić na np. „Koordynatorzy klastrów energii i członkowie klastrów energii posiadający siedzibę w woj. lubelskim i jednocześnie posiadający tę siedzibę na obszarze klastra, który reprezentują”. Lub w wersji punktującej zweryfikowanie klastra energii przez zewnętrzną jednostkę certyfikującą (Ministerstwo Energii) „Koordynatorzy klastrów energii i członkowie klastrów energii z certyfikatem potwierdzający wpis na listę certyfikowanych klastrów Ministerstwa Energii, posiadający siedzibę w woj. lubelskim i jednocześnie posiadający tę siedzibę na obszarze klastra, który reprezentują”.	Propozycja doprecyzowania definicji klastra energii i podmiotów uprawnionych do aplikowania w konkursach. Klastry to zwykle podmioty nieformalne – opierające swoje działania na „porozumieniu” – umowie partnerskiej lub umowie o współpracy, a także często na opracowanym przez siebie statucie lub regulaminie. Klaster nie wymaga formalnej rejestracji. Członkowie klastra wybierają ze swojego grona koordynatora – instytucję/firmę, która reprezentuje klaster na zewnątrz. O zakwalifikowania do grona beneficjentów programu powinna też decydować lokalizacja – siedziba koordynatora, obszar działania klastra oraz siedziby członków klastra. W oparciu o powyższe zasady funkcjonuje m.in. system certyfikacji klastrów energii w Ministerstwie Energii. Aby uzyskać wpis na listę certyfikowanych przez ME klastrów energii, koordynator klastra musi mieć siedzibę na terenie klastra który reprezentuje (celem było tu zachowanie autentyczności inicjatyw i wyeliminowanie zewnętrznych firm piszących na zlecenie wnioski i strategię). Koordynator składa wniosek o wpis i opracowany na rzecz klastra bilans energetyczny oraz strategię rozwoju klastra. Następnie broni jej przed panelem ekspertów. Posiadanie certyfikatu ME przez klaster mogło być dodatkowym kryterium dostępu lub zapewniać dodatkowe punkty w procesie oceny (takie klastry są bowiem	Uwaga nieuwzględniona. Zaproponowana zmiana w zakresie wymogu certyfikacji oraz wsparcia koordynatorów klastrów ma charakter ograniczający i wyłączający z możliwości wsparcia liczne grono potencjalnych beneficjentów. Kluczowe znaczenie ma osiągnięty efekt realizowanych działań i korzyści dla osiągnięcia wskaźników założonych w programie, bez względu na rodzaj podmiotu, o ile mieści się on w kategorii beneficjenta. Warunkiem realizacji projektów inwestycyjnych w ramach programu regionalnego jest realizacja projektu na terenie województwa lubelskiego, a nie warunek posiadania siedziby na terenie regionu.

					zweryfikowane przez zewnętrzną instytucję, posiadają odpowiednie kompetencje, zasoby i strategię rozwoju zgodną z polityką energetyczną państwa).	
111.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie	Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii	109	Katalog beneficjentów: Wnioskuje o dodanie do katalogu beneficjentów: „usługi ratownicze i bezpieczeństwa publicznego” lub „Straż Pożarna” lub „Jednostki Ochrony Przeciwpożarowej w rozumieniu Art. 15. Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tj. Dz.U. 2021 poz. 869)”.	Zasadne jest wskazanie na Państwową Straż Pożarną jako instytucję publiczną, która może dokonać transformacji i przyczynić się do poprawy warunków klimatycznych poprzez wykorzystanie energii odnawialnej oraz prowadzenie innych działań prowadzących do ograniczenia skutków zmian klimatycznych poprzez np. zmniejszenie lub ograniczenie emisji szkodliwych substancji.	Uwaga częściowo uwzględniona. W kontekście zapisów aktualnie obowiązującej <i>Linii demarkacyjnej. Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> oraz zapisów Umowy Partnerstwa, jednostki organizacyjne podległe administracji rządowej w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, mogą uzyskać dofinansowanie wyłącznie na poziomie krajowym. Podział wsparcia PSP na poziom krajowy, a OSP na poziom regionalny został wskazany w demarkacji, dlatego dodanie kategorii beneficjenta w postaci jednostek ochrony przeciwpożarowej nie jest możliwe, ponieważ kategoria ta agreguje te podmioty. Natomiast produkcja energii z OZE będzie zapewniona zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie regionalnym, w zależności od mocy instalacji (wiatr: poniżej do 5 MWe, biomasa: poniżej do 5MWe, biogaz: poniżej 0,5 MWe, woda: poniżej do 5 Mwe, promieniowanie słoneczne: poniżej 0,5 Mwe). W związku z powyższym istnieje możliwość poszerzenia katalogu beneficjentów w Celu szczegółowym 2(ii) <i>Wspieranie energii odnawialnej</i> zgodnie z Dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju o: „usługi ratownicze i bezpieczeństwa publicznego” lub „Straż Pożarną” lub „Jednostki Ochrony Przeciwpożarowej w rozumieniu Art. 15. Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tj. Dz.U. 2021 poz. 869)”.
112.	Włodawski Klaster Zrównoważonej Energetyki i OZE	2.A.4.2 Cel szczegółowy – 2(ii) Promowanie odnawialnych źródeł energii	109	Jest zapis: „Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.” Można by go było rozszerzyć o następujące zapisy: „Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych przez koordynatorów i członków klastrów energii posiadających zweryfikowaną przez zewnętrzną jednostkę certyfikującą strategię rozwoju, w tym szczególnie dla projektów realizowanych na obszarze klastrów działających na terenach zmarginalizowanych energetycznie, peryferyjnych, gdzie lokalne społeczności są zagrożone skutkami ubóstwa energetycznego”.	Preferencje dla klastrów energii i wspólnot energetycznych były by realizacją idei rozwoju energetyki klastrowej, prosumenckiej, samobilansującej się w ramach lokalnych wspólnot energetycznych. Wprowadzenie elementu weryfikacji przez uprawnioną zewnętrzną instytucję zapewni jakość projektów, ich zgodność z potrzebami lokalnych społeczności i zgodność inwestycji z regionalną i szerzej krajową polityką energetyczną.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30. W zakresie promowania OZE nie są przewidywane preferencje podmiotowe.
113.	Włodawski Klaster Zrównoważonej Energetyki i OZE	2.A.4.2 Cel szczegółowy – 2(ii) Promowanie odnawialnych źródeł energii	109	Jest zapis: „Instrumenty finansowe zastosowane będą w przypadku odbiorców pozostających w luce finansowej ze względu na działalność nieukierunkowaną na maksymalizację zysku. Zaliczają się do nich związki wyznaniowe i organizacje pozarządowe, którym inwestycje przynoszą oszczędności. Wykorzystanie instrumentów finansowych w formie pożyczek z umorzeniem przyspieszy wzrost udziału OZE w końcowym zużyciu energii.	Infrastruktura inteligentnego opomiarowania, zarządzania i monitoringu zużycia oraz produkcji energii w momencie budowy nie przynosi zysku – to infrastruktura taka jak sieć internetowa. W pierwszym okresie budowy klastrów i wspólnot energetycznych umożliwi zarządzanie produkcją i zużyciem energii, a także planowanie i monitoring stanu sieci (np. wykrywanie czy przewidywanie awarii). Z czasem infrastruktura ta umożliwi tworzenie nowych usług komercyjnych firmom działającym w obszarze klastrów energii (np. tworzenia platform do sąsiedzkiego handlu energią,	Uwaga nieuwzględniona. W przypadku podmiotów zajmujących się wytwarzaniem energii i odsprzedażą jej nadwyżki w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, wydzielanie infrastruktury nieprodukcyjnej od produkcyjnej, a tym samym traktowanie jej jako niegenerującej bezpośrednio zysku jest działaniem pozornym. Infrastruktura zarządzania energią bezpośrednio wspiera proces produkcyjny. Nie jest zasadne wydzielanie takiej infrastruktury na potrzeby stosowania dotacyjnej formy finansowania z powodu jej ścisłego (nierozdzielanego) związku z produkcją. „Niewytwórczy” charakter nie powinien ponadto przysłaniać możliwości odsprzedaży nadwyżki wyprodukowanej energii w celu osiągania zysków. Zapisy mają za zadanie bowiem rozdzielać inwestycje prosumenckie od inwestycji wytwórców wykonujących

				Instrumenty finansowe będą miały zastosowanie w przypadku inwestycji w produkcję energii w celu jej sprzedaży.” Należałoby by rozszerzyć zapis o następujące zdanie: „W przypadku inwestycji w nieprodukcyjną infrastrukturę klastrów energii i wspólnot energetycznych (takie jak elementy smart grid czy systemy IT do zarządzania energią) dopuszcza się zastosowanie finansowania poprzez dotacje. Podmiotami aplikującymi będą koordynatorzy klastrów energii i liderzy wspólnot energetycznych”.	zarabiania na usługach wirtualnych elektrowni, usłudze powstrzymywania się od zużycia w szczycie, tworzenie energetycznych tokenów, wirtualnych liczników, usług prapaid, obsługi inteligentnych urządzeń domowych i samochodów elektrycznych itp.) – to stworzy zupełnie nowe możliwości aktywności gospodarczej i zapewni nowe atrakcyjne miejsca pracy.	działalność gospodarczą. Tym samym jedyną formą finansowania inwestycji powinny być instrumenty finansowe.
114.	Spółka Wspólnoty Gruntowej w Stężycy	Cel szczegółowy – 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	109	W katalogu beneficjentów nie uwzględniono Spółek Wspólnot Gruntowych. Wnioskujemy o wpisanie do katalogu beneficjentów Spółek Wspólnot Gruntowych	Znaczna część terenów ze względu na zanikający wypas bydła i koni (dot. pastwisk) podlega degradacji. Są to tereny, które w najbliższych zmianach w MPZP będą przekształcane pod OZE. Dzięki temu możliwa będzie realizacja celów szczegółowych 2(ii) Jeżeli w ramach celu szczegółowego mogą ubiegać się Spółdzielnie Mieszkaniowe, Wspólnoty Mieszkaniowe, nie ma przeciwwskazań by w katalogu beneficjentów były również wspólnoty gruntowe.	Uwaga uwzględniona. Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o wspólnoty gruntowe, zgodnie z uwagą.
115.	Gmina Miejska Biała Podlaska	Opis celu szczegółowego 2 (ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	109	Zapis istniejący: „Interwencja powinna koncentrować się na obszarach najbardziej predestynowanych do rozwoju OZE, zgodnie z mapą potencjałów OZE wskazaną w aktualnych dokumentach strategicznych, a także wszystkich obszarach (głównie miejskich) sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form energetyki prosumenckiej” Proponowana treść zapisu: „Interwencja powinna koncentrować się na wszystkich obszarach (głównie miejskich) sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form energetyki prosumenckiej”	Różnice w nasłonecznieniu na terenie województwa są minimalne, natomiast podkreśla się, że cały region wyróżnia się pod tym względem dodatnio w skali kraju i jest jednym z najlepszych obszarów do wykorzystania energii słonecznej (SRWL do 2030). Biorąc pod uwagę doświadczenia z wdrażania działania 4.1 RPO WL 2014-2020 (intensywność konkurencji) można przewidywać, że wprowadzenie położenia gminy w konkretnej części regionu jako czynnika punktowanego w ramach kryteriów wyboru projektów doprowadzi do odcięcia gmin z północnej i zachodniej części województwa od dofinansowania. To z kolei doprowadzi do paradoksalnej sytuacji, gdzie znaczne obszary Polski o wyraźnie słabszych warunkach naturalnych niż północna i zachodnia Lubelszczyzna, będą miały zdecydowanie łatwiejszy dostęp do środków zewnętrznych na rozwój energetyki OZE niż około połowy obszaru naszego województwa.	Uwaga częściowo uwzględniona. Potencjał energii słonecznej jest wysoki na całym obszarze woj. lubelskiego. Proponujemy zatem usunięcie zapisu o obszarach miejskich, ponieważ nie znajduje on uzasadnienia w dokumentach strategicznych. Kryteria wyboru projektów będą przyjmowane przez Komitet Monitorujący program <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> , który zdecyduje o zasadności zastosowania ewentualnych preferencji. Proponowana treść zapisu: „Interwencja powinna koncentrować się na wszystkich obszarach sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form energetyki prosumenckiej”.
116.	Urząd Miasta Lublin Biuro Zarządzania Energią UM Lublin	2.1.4.2. Cel szczegółowy – 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju 2.1.4.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	109	W katalogu beneficjentów brak TBS Propozycja zmiany: włączenie TBS do katalogu beneficjentów	W projekcie dokumentu wykluczono ważną grupę z możliwości ubiegania się o dofinansowanie, tj. TBS. Celowym jest danie możliwości TBS ubiegania się o środki na realizację działań w ramach celu 2.1.4.2.	Uwaga uwzględniona. Katalog beneficjentów zostanie poszerzony o TBS, zgodnie z uwagą.

117.	PGE SA	2.1.4.2.1. Interwencje w ramach Funduszy Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów:	109	W poniżej wskazanym typie projektu nie jest jasne o jakiej infrastrukturze sieciowej jest mowa. „Budowa/rozbudowa/przebudowa lokalnych źródeł energii produkujących energię elektryczną i/lub ciepło/paliwa zdekarbonizowane z OZE na potrzeby lokalne, niewymagająca przesyłania jej na duże odległości w oparciu o lokalne zidentyfikowane zasoby lub wraz z infrastrukturą sieciową. ”	Bardzo prosimy o wyjaśnienie i doprecyzowanie o jaką infrastrukturę sieciową chodzi (sieci OSD?).	Uwaga nieuwzględniona. W opisie typu projektu mowa jest o infrastrukturze sieciowej, która pozwoli na przyłączenie danego lokalnego źródła energii z OZE, powstałego w ramach projektu, do sieci. Doprecyzowanie typów projektów zostanie zawarte na etapie późniejszym, przy konstruowaniu Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP). Zgodnie z zapisami <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> wsparcie dla Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) lub Operatorów Systemów Dystrybucyjnych (OSD) będzie realizowane na poziomie krajowym.
118.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii, Cel szczegółowy 2(ii) 2.1.4.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	111	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
119.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii, Cel szczegółowy 2(ii) 2.1.4.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	111	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
120.	Ministerstwo Infrastruktury	2.1.4.3. Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej 2.1.4.3.1. Interwencje w ramach Funduszy Cele i rezultaty wsparcia:	113	Proponujemy następującą zmianę brzmienia zdania: „Interwencje będą prowadzić do zintensyfikowania ruchu pieszego i rowerowego oraz wsparcia korzystania z innych form mikromobilności (m.in. hulajnogi elektryczne, urządzenia transportu osobistego) , rozwoju inteligentnych systemów transportowych ITS, a także wprowadzania rozwiązań ograniczających tzw. niską emisję, poprzez wspieranie działań na rzecz multimodalnej mobilności, oraz integrację transportu indywidualnego i zbiorowego.”	Opublikowana przez Komisję Europejską nowa <i>Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na drodze ku przyszłości</i> COM(2020)789 zakłada dalszy rozwój mikromobilności w miejskich obszarach funkcjonalnych, który oprócz intensyfikowania aktywnej mobilności (ruch pieszego i rowerowy) przyczynić się może do zmniejszenia liczby pojazdów w ramach codziennego ruchu drogowego.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną zmodyfikowane zgodnie z propozycją Ministerstwa.
121.	Urząd Miasta Lublin	2.1.4.3. Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku	113	Należy rozważyć możliwość zmiany zapisu w poniższy sposób: Wspierane będą działania, które przyczynią się do podniesienia popularności multimodalnych form podróży, takich jak: korzystanie ze środków transportu publicznego zamiast pojazdów silnikowych indywidualnych, inwestycji prowadzących do integracji	Zgodnie z zapisami projektu Umowy Partnerstwa, przewidziane jest przeznaczenie środków na rozwój transportu pasażerskiego, w tym pozamiejskiego. Zdefiniowany Obszar: transport niskoemisyjny i mobilność miejska w sposób ewidentny traktuje również o obszarach miejskich. Zgodnie z linią demarkacyjną do dofinansowania na poziomie krajowym kwalifikują się projekty dużej skali i wartości, realizowane na obszarach ZIT miast wojewódzkich, uzgodnione w kontrakcie	Uwaga nieuwzględniona. Istotą zapisu, będącego przedmiotem uwagi, jest możliwość rozwoju transportu zbiorowego na terenach miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF), składających się zarówno z terenów wiejskich, jak i miast.

		gospodarki zeroemisyjnej 2.1.4.3.1. Interwencje w ramach Funduszy		transportu indywidualnego i zbiorowego (w tym parkingów park&ride, bike&ride, wyposażonych w stacje ładowania pojazdów elektrycznych) oraz dążenie do zwiększenia częstotliwości kursowania transportu zbiorowego na obszarach pozamiejskich . Istotną kwestią jest zakup taboru niskoemisyjnego przeznaczonego do publicznego transportu zbiorowego.	programowym. Taki zapis również nie wyłącza całościowo możliwości ubiegania się o dofinansowanie na poziomie krajowym przez miasta, a czyni to jedynie w odniesieniu do dużych projektów.	
122.	Miasto Chełm	2.1.4.3. Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	113	W celach i rezultatach wsparcia oraz w opisie interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów: należy zmienić transport niskoemisyjny na bezemisyjny (zeroemisyjny)	Zgodnie z polityką unijną wspierany będzie tabor bezemisyjny. W związku z tym należy dostosować zapisy do ogólnych wymogów w tym zakresie.	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapisy UP wskazują na nisko i zeroemisyjny tabor kołowy spełniający wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1161 z dnia 20 czerwca 2019 r. zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (z priorytetem dla pojazdów zeroemisyjnych na podstawie odpowiednich zapisów dokonanych w programach). Propozycja zmiany: Zakup oraz modernizację niskoemisyjnego oraz zeroemisyjnego taboru szynowego, trolejbusowego i autobusowego dla połączeń miejskich i podmiejskich wraz z niezbędną infrastrukturą (...).
123.	Gmina Miejska Biała Podlaska	Opis celu szczęgółowego 2 (viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej	113-117	Opis celu (całość) – wskazanie, czy dla średnich miast tracących funkcję społeczno – gospodarcze źródłem dofinansowania inwestycji w infrastrukturę zrównoważonej mobilności miejskiej ma być program regionalny czy krajowy.	Trudno jest określić jak przebiega demarkacja pomiędzy programem regionalnym a programem krajowym (FE dla Polski Wschodniej) w zakresie projektów objętych ZIT (Projekty infrastrukturalne i taborowe na rzecz zrównoważonej mobilności miejskiej (transport miejski). Zapisy linii demarkacyjnej z lutego 2021 wskazują na program krajowy, opis osi sugeruje, że inwestycje takie mogą być realizowane w ramach programu regionalnego.	Uwaga uwzględniona. Program krajowy: Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEWP) uwzględni wsparcie kompleksowych projektów, ujętych w strategii ZIT/ strategii rozwoju ponadlokalnego dla: - miast wojewódzkich Polski Wschodniej i ich obszarów funkcjonalnych oraz - miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze i miast subregionalnych z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych i ich obszarów funkcjonalnych z makroregionu PW, powyżej 50 tys. mieszkańców. Lista potencjalnych beneficjentów FEPW z województwa lubelskiego: - Lublin, - Zamość, Chełm, Biała Podlaska. Program <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> uwzględni natomiast wsparcie miast nieobjętych FEPW, jak również możliwość współfinansowania komplementarnych inwestycji – bez wymogu kompleksowości - realizowanych przez (potencjalnych) beneficjentów FEPW – w tym przypadku demarkację zapewnią zapisy strategii ZIT/ strategii rozwoju ponadlokalnego. Powyższe zapisy zostaną uwzględnione w projekcie programu. Ewentualne uwzględnienie współfinansowania przygotowania SUMP i listy miast objętych wsparciem w FEPW i programie <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nastąpi na późniejszym etapie programowania wsparcia (SZOPP).
124.	Ministerstwo Infrastruktury	2.1.4.3. Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej 2.1.4.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	114	W zdaniu „Realizacja celu zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej będzie obejmować w szczególności:”, w trzecim podpunkcie proponujemy zamiast wyrazów: „drogi rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe” użycie wyrazów „drogi dla rowerów i drogi dla pieszych i rowerów”.	Wskazane jest ujednolicenie terminologii zgodnie z procedowanym aktualnie <i>projektem rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych</i> (https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12348101/katalog/12796812#12796812). Zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062) z dniem 20 września 2022 r. tracą moc obowiązujące przepisy techniczno-budowlane w obszarze drogownictwa, w tym rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2016 r. poz. 124, z późn. zm.).	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną zmodyfikowane zgodnie z propozycją Ministerstwa, tj.: „Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych (np. system roweru miejskiego z infrastrukturą rowerową: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów; drogi dla rowerów i drogi dla pieszych i rowerów ; wspólny bilet; przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych, chodniki).”

		Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów:				
125.	Porozumie nie Rowerowe	2.1.4.3.1	114	Uzupełnienie opisu interwencji „Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych (np. system roweru miejskiego z infrastrukturą rowerową: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów; drogi i rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe; wspólny bilet; przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych, chodniki)” o możliwość realizacji „zmian organizacji ruchu, tworzenie i rozbudowę stref płatnego parkowania oraz stref czystego transportu” oraz usunięcie zapisu „ciągi pieszo-rowerowe”. Jednocześnie sugerujemy zmianę opisu interwencji na: „Inwestycje zwiększające ruch pieszy i rowerowy w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych [...]”.	W opisie interwencji podano przykładowe („w szczególności”) typy wspieranych działań. Mając na uwadze, iż treść ta ma charakter informacyjny a zarazem sugerujący, wnosimy o jej rozszerzenie poprzez dodanie rozwiązań z zakresu organizacji ruchu. To rozwiązania, które w sposób tani i skuteczny zachęcają do zmiany nawyków transportowych. Usunięcie zapisu „ciągi pieszo-rowerowe” ma na celu budowę infrastruktury rowerowej wysokiej jakości, ułatwiających a nie utrudniających jazdę rowerem. Ciągi pieszo-rowerowe to substandardowa infrastruktura rowerowa, de facto nie zachęcająca do jazdy rowerem i zazwyczaj mająca na celu usunięcie rowerzysty z jezdni dla wygody kierowców aut. Aktualnie sformułowany opis interwencji budzi negatywne konotacje, stąd propozycja zmiany na taką o wydźwięku neutralnym	Uwaga częściowo uwzględniona. W opisie interwencji podano przykładowe („w szczególności”) typy wspieranych działań i nie jest to zamknięty katalog inwestycji. Jeżeli chodzi o „ciągi pieszo -rowerowe” – jest to jedno z wielu proponowanych działań i nie stanowi katalogu zamkniętego. Nie ma potrzeby go usuwać. Ponadto rozwój ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż dróg jest wpisany w UP. Proponujemy przeformułowanie zapisu zgodnie z sugestią Porozumienia Rowerowego na: „<i>Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany i zwiększające ruch pieszy i rowerowy w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych [...]</i>”.
126.	Porozumie nie Rowerowe	2.1.4.3.1	114	Uzupełnienie opisu interwencji „Działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące transport zbiorowy i bezpieczeństwo ruchu w transporcie publicznym jako element szerszego projektu związanego z infrastrukturą transportową” o możliwość realizacji działań informacyjno-promocyjnych i edukacyjnych promujących rower i transport multimodalny	Jak wskazano w dokumencie celem działań jest ograniczenie kongestii. Działanie to będzie realizowane nie tylko przez wsparcie transportu zbiorowego, ale także rowerowego i multimodalnego. Z tego powodu uzupełnienie opisu o działania promujące ruch rowerowy i multimodalny wydaje się oczywiste. Tym bardziej, że dla wielu osób barierą w poruszaniu się rowerem jest brak wiedzy i umiejętności.	Uwaga uwzględniona. Propozycja uzupełnienia o zapis: „<i>Działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące transport zbiorowy, transport multimodalny oraz rowerowy i bezpieczeństwo ruchu w transporcie publicznym jako element szerszego projektu związanego z infrastrukturą transportową.</i>”
127.	Porozumie nie Rowerowe	2.1.4.3.1	114	Uzupełnienie Głównych/kierunkowych zasady udzielania wsparcia: „Wszystkie wspierane projekty będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO2 i pyłów PM 10 oraz PM 2,5 do atmosfery, zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/WE (zmienionej Dyrektywą 2015/1480/WE), lub wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii” o sformułowanie: „W zakresie infrastruktury rowerowej musi ona spełniać „Standardy projektowe dla tras rowerowych województwa lubelskiego” oraz być powiązana z już istniejącą infrastrukturą rowerową (z wyjątkiem skrótów rowerowych)” alternatywnie: „W zakresie infrastruktury rowerowej musi ona zapewniać przewagę nad poruszaniem się samochodem po jezdni”.	Tworzenie infrastruktury rowerowej ma sens tylko w sytuacji, gdy jest ona wygodna i zapewnia szybszy/krótszy przejazd niż samochodem (w podróży od drzwi do drzwi). Uwaga ma na celu przeciwdziałanie tworzeniu bezsensownej, niebezpiecznej i niewygodnej infrastruktury rowerowej. Bardzo dużo takiej infrastruktury rowerowej niskiej jakości powstało w ramach ZIT LOF poza Lublinem – drogi rowerowe, które prowadzą znikąd donikąd, na które nie ma wjazdu ani zjazdu, które utrudniają ruch rowerem (np. brak przejazdów rowerowych w ciągu ciągów pieszo-rowerowych, wolniejszy przejazd drogą rowerową niż po jezdni) itd. Odpowiednie wytyczne dla tworzenia infrastruktury rowerowej opracowano już na poziomie wojewódzkim, stąd odniesienie do ich stosowania. Przewidziano odstępstwo od zasady powiązania z istniejącą infrastrukturą rowerową, w sytuacji tworzenia skrótów rowerowych (np. skrót przez park w formie drogi rowerowej łączącej jezdnię ulic, lub kładka rowerowa nad przeszkodą łącząca dwie jezdnie ulice). Zaproponowano także alternatywny – prostszy zapis. Należy podkreślić, że nawet posiadanie SUMPów, czy innych strategii nie przeciwdziała tworzeniu zbędnej, niewygodnej i niebezpiecznej infrastruktury rowerowej.	Uwaga nieuwzględniona. Zapisy dotyczące standardów dróg rowerowych zostaną doprecyzowane na dalszym etapie prac, tj. na etapie konstruowania Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP) oraz kryteriów wyboru projektów.
128.	Porozumie nie Rowerowe	2.1.4.3.1	114	Uzupełnienie Głównych/kierunkowych zasady udzielania wsparcia: „Dla osiągnięcia jak najlepszego efektu	Uwaga ma na celu przeciwdziałanie tworzeniu bezsensownej infrastruktury transportu zbiorowego, w szczególności takiej, która de facto służy rozbudowie układu drogowego pod	Uwaga nieuwzględniona. W projekcie programu zawarto odniesienie do dokumentów strategicznych, przywołanych w uwadze (np. Program Strategicznego

				przewodzonej interwencji promowane będzie zintegrowane podejście do działań związanych z kształtowaniem systemu transportowego np. poprzez tworzenie i realizację planów zrównoważonej mobilności (SUMP), planów dotyczących gospodarki niskoemisyjnej, strategii ponadlokalnych lub planów działań ZIT” o zapis: „W przypadku MOF projekty mające na celu Budowę, rozbudowę i przebudowę infrastruktury transportu publicznego oraz Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego muszą wynikać z Kompleksowego Badania oraz analizy zasadności stosowania takich rozwiązań”	indywidualny ruch zmotoryzowany lub stanowi wyłącznie działanie pozorne. Taka infrastruktura powstała w ramach ZIT LOF w Lublinie: pierwsze buspasy są likwidowane w Lublinie (skrzyżowanie ul. Jana Pawła II i Armii Krajowej), a nie ma żadnych wątpliwości, że po okresie trwałości wiele innych także zostanie zlikwidowanych (bywają takie, po których nawet nie porusza się transport zbiorowy (ul. Poniatowskiego), lub kursują z częstotliwością 1 na godzinę (ul. Muzyczna)), park&ride świecą pustkami, podobnie jak dworce przesiadkowe. Niewiarygodne jest, że miasta grodzkie nie posiadają danych o mobilności mieszkańców, bez czego nie da się zaplanować dobrze działającego transportu zbiorowego. Brak takich danych sprawia, że istniejąca siatka połączeń jest nieoptymalna. Inwestowanie w rozwój takiego transportu zbiorowego nie przynosi zatem żadnego efektu.	Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego, strategii ZIT, SUMP, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, itd.). Kompleksowe badania oraz analiza zasadności stosowania takich rozwiązań wynika z ww. dokumentów planistycznych.
129.	Ministerstwo Infrastruktury	2.1.4.3. Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej 2.1.4.3.2. Wskaźniki	116	Zwracamy uwagę na nieprecyzyjność wskaźnika „Wspierana infrastruktura rowerowa”. Wskazane byłoby określenie, czy zaproponowana jednostka miary (km) dotyczyć będzie zrealizowanych dróg dla rowerów czy również dróg dla pieszych i rowerów, po których również może odbywać się ruch rowerowy.	Zaproponowany wskaźnik wydaje się niewystarczająco precyzyjny. Określenie „infrastruktura rowerowa” obejmuje zarówno infrastrukturę liniową (w tym drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów), po której odbywa się ruch rowerów, jak i elementy infrastruktury punktowej, np. parkingi rowerowe itp.	Uwaga nieuwzględniona. Wskazany wskaźnik jest zgodny ze Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych: RCO 58 <i>Dedykowana wspierana infrastruktura rowerowa</i> (Definicja KE: Length of dedicated cycling infrastructure newly built or significantly upgraded by projects supported. Dedicated cycling infrastructure includes cycling facilities separated from other roads or other parts of the same road by structural means, cycling streets, cycling tunnels etc. For cycling infrastructure with separated oneway lanes (ex: on each side of a road), the length is measured as lane length)). Wskaźnik ten dotyczy wyłącznie infrastruktury liniowej, a tym samym jednostka miary "km" jest właściwa.
130.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii, Cel szczegółowy 2(iii) 2.1.4.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	116	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
131.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii, Cel szczegółowy 2(iii) 2.1.4.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	116	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
132.	Porozumienie Rowerowe	2.1.4.3.2	116	Zmiana wskaźnika z: „Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego” na:	Proponowany wskaźnik nie mierzy żadnej zmiany w przypadku wymiany taboru. Równie dobrze można by mierzyć liczbę użytkowników niewymienionego transportu publicznego i nie wymieniać taboru (zapewne liczba przewiezionych pasażerów byłaby taka sama, więc po co przepłacać?).	Uwaga nieuwzględniona. Wybrany wskaźnik RCR 62 znajduje się w Załączniku I do Rozporządzenia w sprawie EFRR/Funduszu Spójności (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. W związku z powyższym nie jest możliwa zmiana nazwy wskaźnika.

				„Roczna liczba użytkowników nowego, dodatkowego transportu publicznego” oraz uzupełnienie o wskaźniki „Wzrost liczby użytkowników wymienionego na nowy lub zmodernizowanego transportu publicznego” „oszczędność energii, obniżona emisja CO2 i pyłów PM 10 oraz PM 2,5 do atmosfery”	Rozumiejąc, że nowy lub zmodernizowany transport publiczny ma przynieść więcej użytkowników należy wybrać wskaźnik, który zmierzy ten efekt. Jako wartość docelową wzrostu liczby użytkowników TZ sugerujemy 10%. Jednocześnie w dokumencie, choć obowiązuje się do podania oszczędności energii, obniżonej emisji CO2 i pyłów PM 10 oraz PM 2,5 do atmosfery w związku z zakupem nowego/modernizacją starego taboru nie zasugerowano odpowiedniego wskaźnika.	Co do zasady w pierwszej kolejności do opisanego interwencji w ramach Programu wybierane są wskaźniki zaproponowane przez KE, następnie wypracowane wskaźniki na poziomie krajowym, a w wyjątkowych przypadkach dodawane są wskaźniki specyficzne na poziomie regionu. W przypadku wskaźników zaproponowanych do uzupełnienia są to wskaźniki trudne do agregacji na poziomie Programu. Przedmiotowe wskaźniki mogłyby być użyte na poziomie studium wykonalności w celu dodatkowego uzasadnienia interwencji. Należy jednak pamiętać, że zaproponowane wskaźniki powinny posiadać także wartość bazową, definicję oraz metodę pomiaru.
133.	Porozumienie Rowerowe	2.1.4.3.2	116	Dodanie wskaźnika: „Oszczędność czasu przejazdu w godzinach szczytu dzięki buspasom/ITS na odcinkach objętych buspasami/ITS”	W dokumencie zaproponowano wspieranie buspasów i ITS w celu przyspieszenia czasu przejazdu transportu zbiorowego. Powinno to odnaleźć odzwierciedlenie we wskaźnikach. Sugeruje się wartość wskaźnika na poziomie 25%.	Uwaga nieuwzględniona. Co do zasady w pierwszej kolejności do opisanego interwencji w ramach Programu wybierane są wskaźniki zaproponowane przez KE, następnie wypracowane wskaźniki na poziomie krajowym, a w wyjątkowych przypadkach dodawane są wskaźniki specyficzne na poziomie regionu. Zaproponowany wskaźnik jest trudny do agregacji na poziomie Programu. Przedmiotowy wskaźnik mógłby być użyty na poziomie studium wykonalności w celu dodatkowego uzasadnienia interwencji. Należy jednak pamiętać, iż zaproponowany wskaźnik powinien posiadać także wartość bazową, definicję oraz metodę pomiaru.

Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności

PRIORYTET V ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM TRANSPORTU

134.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	2.1.5. Priorytet V Zrównoważony system transportu	118	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie projektu Utworzenia sieci połączeń transportowych tj. zrównoważonego transportu inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) zostało uwzględnione w Programie Strategicznym Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do 2030 r. oraz Planie Rozwoju Dróg Wojewódzkich. oraz uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	LOPRS chce zrealizować w zakresie proponowanego wsparcia projekty, które będą realizowane zgodnie z celami SRWL2030, Programem Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do 2030 r. oraz Planem Rozwoju Dróg Wojewódzkich. Będą to projekty dotyczące zrównoważonego transportu, polegające głównie na rozbudowie/ przebudowie dróg istniejących, prowadzące do wzrostu ich nośności oraz budowie nowych dróg, w szczególności zapewniające połączenie z siecią TEN-T (w tym także w miastach), z przejściami granicznymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi lub zapewniające konieczne bezpośrednie połączenia z istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi, a także zapewniające poprawę dostępności miast i ich odciążenie od ruchu samochodowego. Projekty realizowane w ramach LOPRS będą wykazać się pozytywnym wpływem na zmniejszenie zatorów i usunięcie wąskich gardeł oraz uwzględniać elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego (przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych, separatory, bariery ochronne, itp.). Utworzenia sieci połączeń transportowych tj. zrównoważonego transportu inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) jest zgodne z projektem Programu Fundusze dla Lubelskiego 2021-2027: 2.1.5. Priorytet V Zrównoważony system transportu 2.1.5.1. Cel szczegółowy - 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej. Na poziomie SRWL 2030, OSI ŻYWICIELSKIE 2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej: Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.
------	--	---	-----	--	---	---

					dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast.	
135.	Ministerstwo Infrastruktury	2.1.5. Priorytet V Zrównoważony system transportu 2.1.5.1. Cel szczegółowy - 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej 2.1.5.1.1. Interwencje w ramach Funduszy 2. Infrastruktura i transport kolejowy Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów:	120	Proponujemy następującą zmianę brzmienia zdania: <i>W zakresie infrastruktury i transportu kolejowego przewiduje się następujące działania:</i> – zakup nowoczesnego, bezemisyjnego taboru kolejowego do przewozów o charakterze regionalnym, dostosowanego do osób o ograniczonej mobilności; – inwestycje w liniową i punktową infrastrukturę kolejową zarządzaną przez samorząd terytorialny lub podległe mu jednostki oraz PKP PLK S.A. Ponadto proponujemy uzupełnienie katalogu beneficjentów poprzez dopisanie PKP PLK S.A.	Uzupełnienie zapisów umożliwi kontynuację inwestycji, dla których region realizował projekty przygotowawcze w zakresie infrastruktury kolejowej w ramach RPO 2014-2020.	Uwaga nieuwzględniona. Województwo lubelskie nie realizowało w ramach RPO WL 2014-2020 projektów przygotowawczych w zakresie infrastruktury kolejowej, tzw. projektów fazowanych. Z kolei infrastruktura zarządzana przez PKP PLK S.A. zgodnie z projektem <i>Linii demarkacyjnej - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> będzie finansowana z poziomu krajowego. Zatem IZ RPO WL nie widzi potrzeby dodania infrastruktury PKP PLK S.A. Dodanie infrastruktury kolejowej zarządzanej przez PKP PLK S.A. w tym przypadku spowodowałoby jedynie nieczytelność zapisów programu, ponieważ ten obszar nie będzie wspierany w ramach programu regionalnego. Ponadto, inwestycja w infrastrukturę kolejową jest pojęciem szerszym niż inwestycja w liniową i punktową infrastrukturę kolejową, dlatego IZ RPO pozostaje przy szerszym zapisie, konsumującym przedłożoną propozycję.
136.	POLREGIO sp. z o.o.	<u>Dział 2: Priorytety</u> <u>Rozdział 2.1.5: Priorytet V Zrównoważony System Transportu</u> <u>Podrozdział 2.1.5.1: Cel szczegółowy 3 (II)</u> Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej Pkt 2. Infrastruktura i transport kolejowy	120	Zmiana katalogu beneficjentów – <u>wpisanie jako beneficjenta Spółki POLREGIO</u>	Aktualny zapis określający, iż <i>do głównych grup beneficjentów należą jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia</i> jest w opinii POLREGIO niepełny. Jako jedyny regionalny przewoźnik pasażerski obsługujący połączenia na terenie województwa lubelskiego, działający na podstawie zawartej z Urzędem Marszałkowskim <i>Umowy z dnia 05 listopada 2020 roku o świadczenie usług publicznych w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich w latach 2021-2030</i> , pragniemy wskazać, iż inwestycje taborowe realizowane przez przewoźnika przyczynią się bezpośrednio do zwiększenia jakości obsługi pasażerów oraz podniesienia konkurencyjności transportu kolejowego. Biorąc pod uwagę planowany rozwój infrastruktury kolejowej w województwie lubelskim w ramach Programu Kolej Plus, POLREGIO jest w stanie zapewnić wszystkie oczekiwane połączenia, dysponując odpowiednim potencjałem taborowym, jak również co jest istotne w dążeniu aby ubiegać się o pozyskanie taboru jako beneficjent, potencjałem eksploatacji i utrzymania taboru, na które składa się zorganizowana i przygotowana kadra oraz posiadane zaplecze techniczne. Umiejętność wykorzystania pojazdów w połączeniu z kompleksową ich obsługą, pozwala zoptymalizować zakupy nowego taboru przez spółkę POLREGIO z uzyskaniem efektu synergii. Zakup nowoczesnych pojazdów pozwoli na wymianę przestarzałych elektrycznych zespołów trakcyjnych, wpływając jednocześnie na poprawę funkcjonalności pojazdów obsługujących pociągi w województwie lubelskim. Największa część tych przewozów realizowana jest i będzie nowoczesnymi pojazdami elektrycznymi. Nowy tabor zapewni dużą niezawodność co w połączeniu z zadawalającą ofertą przewozową dla podróżnych winno być pozytywnym impulsem do korzystania z usług kolei. Celem inwestycji jest również dbałość o kwestie środowiskowe poprzez wykorzystanie niskoemisyjnych rozwiązań, zachęcających lokalnych mieszkańców do podróżowania koleją jako najbardziej ekologicznym środkiem transportu.	Uwaga nieuwzględniona. Nie jest możliwe wpisywanie konkretnych podmiotów gospodarczych do programu.

137.	POLREGIO sp. z o.o.	Dział 2: Priorytety Rozdział 2.1.5: Priorytet V Zrównoważony System Transportu Podrozdział 2.1.5.1: Cel szczegółowy 3 (II) Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej Pkt 2. Infrastruktura i transport kolejowy	120	Zmiana opisu interwencji (rodzaje planowanych działań, typów projektów) – <u>dodanie inwestycji w zaplecza utrzymaniowe taboru kolejowego</u> jako element komplementarny do inwestycji taborowych	Naprawa i utrzymanie taboru przeznaczonego do realizacji regionalnych przewozów pasażerskich jest istotnym elementem umowy PSC. Zarówno infrastruktura, jak i wyposażenie techniczne punktów utrzymania taboru kolejowego, są inwestycjami niezbędnymi dla prawidłowego utrzymania technicznego nowych pojazdów o znacznie wyższym stopniu zaawansowania technicznego w stosunku do dotychczas eksploatowanego taboru. Brak możliwości dofinansowania inwestycji w zaplecza taborowe wygeneruje pośrednio istotny wzrost kosztów eksploatacji i utrzymania pojazdów z uwagi na konieczność wydatkowania większych kwot na rzecz podmiotów zewnętrznych. Działania planowane do zrealizowania przy dofinansowaniu zaplecza utrzymaniowego POLREGIO w Łukowie to m.in.: • budowa myjni automatycznej z systemem odprowadzania ścieków (połączoną z modernizacją kanalizacji), • wykorzystanie paneli fotowoltaicznych na dachach hal naprawczych do produkcji energii elektrycznej na własne potrzeby. Budowa myjni automatycznej pozwoli na mycie i czyszczenie taboru, wodowanie i odfekalanie taboru bez ograniczeń w ciągu całego roku. Radykalnie pozwoliłaby na zmniejszenie usługi czyszczenia zewnętrznego. Z kolei zabudowa paneli fotowoltaicznych pozwoli na duże oszczędności w kosztach energii elektrycznej a tym samym obniżenie kosztów działalności. Stworzy też szansę w przyszłości dla alternatywnego sposobu ogrzewania całego obiektu z wykorzystaniem OZE. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń czy optymalizacja technologii w zakresie zmniejszenia energochłonności urządzeń generują korzyści ekonomiczne oraz ograniczają negatywne skutki działalności dla środowiska naturalnego.	Uwaga uwzględniona. Zgodnie z <i>Linia demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> istnieje możliwość budowy/rozbudowy bazy utrzymaniowo-naprawczej taboru kolejowego na poziomie regionalnym. Zapis zostanie uwzględniony w projekcie programu.
138.	Porozumienie Rowerowe	2.1.5.1.1.	120	Uzupełnienie opisu interwencji „– zakup nowoczesnego, bezemisyjnego taboru kolejowego do przewozów o charakterze regionalnym, dostosowanego do osób o ograniczonej mobilności” o zapis: „oraz umożliwiającego przewóz dużej ilości rowerów”	Zakupiony w obecnej perspektywie unijnej tabor kolejowy cechuje się niewielką liczbą miejsc na rowery. Jednocześnie elementem SRWL2030 jest rozwój turystyki rowerowej. Rozwój tej turystyki jest niemożliwy bez taboru kolejowego umożliwiającego przewóz kilkunastu rowerów na raz (miejsc nie muszą być dedykowane – mogą być łączone z miejscami siedzącymi).	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sformułowana w treści uwagi jest zbyt szczegółowa w odniesieniu do konsultowanego dokumentu. Przepisy <i>Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/782 z dnia 29 kwietnia 2021 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym</i> określają obowiązki zakupujących tabor w tym zakresie oraz od kiedy mają obowiązywać. Niezależnie od powyższego, w przypadku wcześniejszego zakupu taboru, beneficjent powinien brać pod uwagę specyfikę regionu i rosnące potrzeby w zakresie możliwości przewozu rowerów koleją. Reasumując, tego typu zapisy powinny znajdować się w opisach przedmiotu zamówienia postępowań przetargowych na tabor kolejowy.
139.	Ministerstwo Finansów	2.1.5.1.2. Wskaźniki	121	w Priorytecie V we wskaźniku "Oszczędność czasu dzięki udoskonalonej infrastrukturze drogowej" odwołano się do roku 2015 jako roku odniesienia, zaś w przypadku innych wskaźników jest to rok 2020,	Zapisy wymagają ujednolicenia	Uwaga uwzględniona. Wartość bazowa oraz docelowa przedmiotowego wskaźnika zostanie zaktualizowana.
140.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.5. Priorytet V Zrównoważony system transportu, Cel szczegółowy 3(ii) 2.1.5.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	121	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.

				tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	
141.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.5. Priorytet V Zrównoważony system transportu, Cel szczegółowy 3(ii) 2.1.5.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	121	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych						
PRIORYTET VI ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I ZDROWOTNEJ						
142.	Urząd Miasta Lublin	2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	123	Zasadnym wydaje się rozszerzenie zakresu wsparcia tego CS o szkoły specjalne.	Należy zauważyć, że w odniesieniu do obszaru kształcenia specjalnego mimo dużego nacisku na wszelkiego rodzaju rozwiązania włączające istnieje nadal potrzeba rozwiązań, które pozwolą na wsparcie działań zmierzających do zagwarantowania możliwości realizacji procesu nauczania także w formie SOSW. Ośrodki te organizują wsparcie dla dzieci i młodzieży, która z uwagi na rodzaj i charakter niepełnosprawności wymagają bardziej zindywidualizowanego i specjalistycznego wsparcia w formie tego typu ośrodków prowadzących proces dydaktyczny od okresu przedszkolnego do 25 roku życia, realizując również zakres związany ze szkolnictwem zawodowym. Dodatkowo należy pamiętać, że zgodnie z zapisami dokumentu przyjętego przez ZWL pt. „System identyfikacji przedsięwzięć dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku – Zintegrowana lista przedsięwzięć”, ujęto tam jako jedno z przedsięwzięć Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie - centrum kompleksowego wsparcia edukacyjnego, rewalidacyjnego oraz rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, zatem zasadnym wydaje się stworzenie w ramach FEL, jako głównego źródła finansowania założeń SRWL, możliwości wsparcia tego typu instytucji.	Uwaga nieuwzględniona. Szkoły specjalne mogą ubiegać się o wsparcie na bazie aktualnych zapisów. Zakres interwencji przewidzianych do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(ii) kierowany jest do ośrodków wychowania przedszkolnego, szkół i placówek oświatowych. Zgodnie z art. 2 ust 7 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe system oświaty obejmuje specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze umożliwiające dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 36 ust. 17, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, realizację odpowiednio obowiązku, o którym mowa w art. 31 ust. 4, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.
143.	Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania	2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online 2.1.6.1.1. Interwencje w	123	Należy zdefiniować obszar deficytowy, aby zapewnić możliwość realizacji inwestycji w infrastrukturę edukacji przedszkolnej.	Należy pamiętać, że zwiększanie dostępności przedszkoli ma służyć aktywizacji zawodowej matek, a zatem na równi należy preferować obszary wiejskie, gdzie brakuje przedszkoli, jak również miasta, w których w poszczególnych częściach miasta może brakować miejsc przedszkolnych. Obszary deficytowe należy również rozumieć nie tylko jako gmina ale również dzielnica miasta. Należy podkreślić fakt, iż dzieci które nie mieszkają na obszarze dużej gminy są często do niej dowożone i korzystają z jej opieki przedszkolnej (pomimo, że posiadają w pobliżu swojego miejsca zamieszkania inne przedszkole). Spowodowane jest to często tym, że rodzice są zatrudnieni na terenie dużej gminy i szukają przedszkola w pobliżu aktualnego miejsca pracy (na trasie dojazdu z domu do pracy), oddając dziecko do przedszkola biorą pod uwagę również ilość czasu jaki mogą z nim spędzić (oddają dziecko później i odbierają go wcześniej).	Uwaga nieuwzględniona. Obecny, szeroki zapis pozwala na realizację projektów wsparcia edukacji przedszkolnej na obszarach deficytowych, zarówno na terenach wiejskich, jak i w miastach. Ewentualne definiowanie obszarów deficytowych nastąpi - w oparciu o warunki określone w wytycznych horyzontalnych - na poziomie kryteriów wyboru projektów i Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOPP).

144.	Urząd Miasta Lublin	ramach Funduszy 2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	123	Uwzględnienie w rodzajach planowanych działań i typach projektów możliwości uzupełniania przyszkolonej infrastruktury sportowej.	Umowa Partnerstwa przewiduje wsparcie ze środków EFRR w obszarze edukacji między innymi na uzupełnienie przyszkolonej infrastruktury sportowej W odpowiedzi na potrzeby związane z nowymi wyzwaniami w aspekcie edukacji i kształcenia oraz zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia. Wydaje się zasadnym uwzględnienie możliwości związanej z przyszkolną infrastrukturą sportową w zapisach FEL 2021-2027.	Uwaga nieuwzględniona. W aktualnym zapisie programu istnieje możliwość inwestycji w infrastrukturę edukacji, m.in. poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę, adaptację i modernizację obiektów edukacyjnych szeroko rozumianych, w tym obiektów infrastruktury sportowej.
145.	Kampania Przeciw Homofobii	2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej 2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	123	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w systemie kształcenia dzieci i młodzieży, a także kształcenia oraz doskonalenia nauczycieli i nauczycielek. d) Zapewnienie odpowiedniego wsparcia psychologicznego dla osób LGBT+.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Kształcenie i wychowywanie młodego pokolenia w przekonaniu o równości wszystkich ludzi bez względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową jest fundamentem rozwoju demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie edukacja antydyskryminacyjna i seksualna jest zaniedbanym obszarem w polskiej edukacji, a dobrostan uczniów i uczennic LGBT+ w polskich szkołach jest na alarmująco niskim poziomie. Brak jest treści programowych obejmujących wiedzę na temat mechanizmów dyskryminacji. Kompetencje nauczycieli i osób szkolących w zakresie reagowania na dyskryminację i przeciwdziałania jej powinny zostać podniesione i uzupełnione o wiedzę z zakresu mowy nienawiści i przemocy motywowanej nienawiścią oraz zjawisk przemocy ze względu na orientację seksualną czy tożsamość płciową. Szkoła, w której występuje homofobiczna czy transfobiczna przemoc, jest szkołą niebezpieczną, a dostęp młodzieży do wysokiej jakości edukacji równościowej i antydyskryminacyjnej jest utrudniony. W Polsce, jak wynika z raportu KPH, 26% incydentów przemocowych doświadczonych przez młodzież LGBT+ miało miejsce w szkole, a w 19,1% przypadków sprawcami byli koleżanki i koledzy ze szkoły. Nieheteronormatywna młodzież szkolna, częściej niż dorośli, czuje się osamotniona (70,3%), miewa myśli samobójcze (69,4%), częściej też ma objawy depresji. Jednocześnie, jak wynika z badań KPH, kadra szkolna w Polsce nie posiada wiedzy, jak z homo- i transfobiczną przemocą rówieśniczą sobie radzić. Nie posiada również umiejętności, by robić to skutecznie, przyznając, że podstawa programowa niewystarczająco włącza tematy orientacji seksualnych i tożsamości płciowych do programu nauczania. Powołując się na szczegółowy cel zawarty w Artykule 4(h) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy kwestii horyzontalnych związanych z zapewnieniem równości dla wszystkich osób. Opis działań na rzecz przeciwdziałania jakiegokolwiek dyskryminacji znajdują się w dedykowanej temu zagadnieniu części opisu każdego z celów pn. <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji</i> . Przy opisie celu szczegółowego 4(ii) wskazano, że „podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć , (...) lub orientację seksualną ”. Nie ma potrzeby powielania tych samych zapisów w innej części opisu. Każda osoba – niezależnie od płci bądź orientacji seksualnej – będzie miała prawo na równych zasadach korzystać z powstałej w ramach wsparcia w celu szczegółowym 4(ii) infrastruktury edukacyjnej. Na etapie wdrażania programu będą stosowane odpowiednie mechanizmy zapewniające realizację polityk horyzontalnych, w tym kwestii niedyskryminacji, na poszczególnych etapach wyboru projektów (m.in. poprzez zastosowanie odpowiednich kryteriów wyboru) oraz ich realizacji (w czasie weryfikacji wniosków o płatność), kontroli projektu czy monitoringu i ewaluacji programu. Dodatkowo należy wskazać, iż CS 4(ii) służył będzie budowie, rozbudowie, modernizacji obiektów infrastruktury edukacyjnej. Wsparcie w zakresie m.in. zajęć dla uczniów, doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz poradnictwa psychologicznego, będą realizowane w ramach Priorytetu IX w Programie.

					Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który zakłada wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji i biorąc pod uwagę powyższą statystykę uważamy, iż należy wskazać młodzież LGBT+ jako osoby, którym wsparcie w procesie kształcenia i edukacji jest wysoce potrzebne i niezbędne do prawidłowego rozwoju. Zajęcia antydyskryminacyjne mają znaczący wpływ i przełożenie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych ludzi. Nie sposób także nie wspomnieć o stanowisku Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych, które zdecydowanie negatywnie wpływa na dobrostan osób LGBT+. Dokument ten dawał wyraz niedopuszczalnej postawie organu stanowiącego i kontrolnego Województwa Lubelskiego godzącej w fundamentalne prawa człowieka. Wyrażał aprobatę dla zachowań dyskryminujących i przemocowych w stosunku do osób nieheteronormatywnych oraz ma znaczący wpływ na nastroje społeczne. Stanowisko Sejmiku Województwa Lubelskiego naruszało Artykuł 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz - jak zostało to nakreślone we wstępie - wywołało poważne, negatywne i długofalowe skutki dla społeczności LGBT+. Dlatego tym bardziej konieczne jest podjęcie stanowczych kroków celem poprawy sytuacji osób LGBT+, w tym poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie edukacji. Przeciwwagą dla dyskryminujących uchwał powinny być wyraźnie inkluzywne polityki samorządowe oraz uwzględnienie - również w programach regionalnych Funduszy Europejskich - projektów wyraźnie dedykowanych społeczności LGBT+.	
146.	osoba prywatna* - w formularzu Kampania Przeciw Homofobii	2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej 2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	123	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w systemie kształcenia dzieci i młodzieży, a także kształcenia oraz doskonalenia nauczycieli i nauczycielek. Zapewnienie odpowiedniego wsparcia psychologicznego dla osób LGBT+.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Kształcenie i wychowywanie młodego pokolenia w przekonaniu o równości wszystkich ludzi bez względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową jest fundamentem rozwoju demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie edukacja antydyskryminacyjna i seksualna jest zaniedbanym obszarem w polskiej edukacji, a dobrostan uczniów i uczennic LGBT+ w polskich szkołach jest na alarmująco niskim poziomie. Brak jest treści programowych obejmujących wiedzę na temat mechanizmów dyskryminacji. Kompetencje nauczycieli i osób szkolących w zakresie reagowania na dyskryminację i przeciwdziałania jej powinny zostać podniesione i uzupełnione o wiedzę z zakresu mowy nienawiści i przemocy motywowanej nienawiścią oraz zjawisk przemocy ze względu na orientację seksualną czy tożsamość płciową. Szkoła, w której występuje homofobiczna czy transfobiczna przemoc, jest szkołą niebezpieczną, a dostęp młodzieży do wysokiej jakości edukacji równościowej i antydyskryminacyjnej jest utrudniony. W Polsce, jak wynika z raportu KPH, 26% incydentów przemocowych doświadczonych przez młodzież LGBT+ miało	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 145.

					miejsce w szkole, a w 19,1% przypadków sprawcami byli koleżanki i koledzy ze szkoły. Nieheteronormatywna młodzież szkolna, częściej niż dorośli, czuje się osamotniona (70,3%), miewa myśli samobójcze (69,4%), częściej też ma objawy depresji. Jednocześnie, jak wynika z badań KPH, kadra szkolna w Polsce nie posiada wiedzy, jak z homo- i transfobiczną przemocą rówieśniczą sobie radzić. Nie posiada również umiejętności, by robić to skutecznie, przyznając, że podstawa programowa niewystarczająco włącza tematy orientacji seksualnych i tożsamości płciowych do programu nauczania. Powołując się na szczegółowy cel zawarty w Artykule 4(h) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który zakłada wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji i biorąc pod uwagę powyższą statystykę uważamy, iż należy wskazać młodzież LGBT+ jako osoby, którym wsparcie w procesie kształcenia i edukacji jest wysoce potrzebne i niezbędne do prawidłowego rozwoju. Zajęcia antydyskryminacyjne mają znaczący wpływ i przełożenie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych ludzi. Nie sposób także nie wspomnieć o stanowisku Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych, które zdecydowanie negatywnie wpływa na dobrostan osób LGBT+. Dokument ten dawał wyraz niedopuszczalnej postawie organu stanowiącego i kontrolnego Województwa Lubelskiego godzącej w fundamentalne prawa człowieka. Wyrażał aprobatę dla zachowań dyskryminujących i przemocowych w stosunku do osób nieheteronormatywnych oraz ma znaczący wpływ na nastroje społeczne. Stanowisko Sejmiku Województwa Lubelskiego naruszało Artykuł 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz - jak zostało to nakreślone we wstępie - wywołało poważne, negatywne i długofalowe skutki dla społeczności LGBT+. Dlatego tym bardziej konieczne jest podjęcie stanowczych kroków celem poprawy sytuacji osób LGBT+, w tym poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie edukacji. Przeciwwagą dla dyskryminujących uchwał powinny być wyraźnie inkluzywne polityki samorządowe oraz uwzględnienie - również w programach regionalnych Funduszy Europejskich - projektów wyraźnie dedykowanych społeczności LGBT+.	
147.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej 2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo	123	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie Utworzenie Interdyscyplinarnego Centrum Kształcenia Kadr wraz zapleczem konferencyjno-sportowym zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywicielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Projekt Utworzenie Interdyscyplinarnego Centrum Kształcenia Kadr wraz zapleczem konferencyjno-sportowym . Infrastrukturę kształcenia zawodowego Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) powstanie w celu dostosowania do potrzeb rynku pracy, m.in. budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i zapewnienie niezbędnego wyposażenia: Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej oraz Zespołu	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.

		dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online.		finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	Szkół w Żółkiewce, a także Zespołu Szkół nr 2 im. Bartosza Głowackiego w Krasnymstawie, gwarantujących w ten sposób wysoką jakość kształcenia w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Budowa Interdyscyplinarnego Centrum Kształcenia Kadr wraz zapleczem konferencyjno-sportowym realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, Ponadlokalną Strategią Rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi, jest zgodny z projektem Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027: 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej 2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online. Na poziomie SRWL 2030, OSI ŻYWICIELSKIE 1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne • Rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego • Rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych • Tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej. Wiedza i umiejętności należą do kluczowych czynników wpływających na poziom życia społeczno-gospodarczego. Bez odpowiedniego inwestowania w wiedzę i umiejętności będzie wzrastała grupa osób, którym grozi wykluczenie społeczne na terenie powiatu i tej części regionu lubelskiego. Mega trendy takie jak postęp technologiczny, cyfryzacja, zmiana środowiska, wywołują zmiany wpływające na tworzenie miejsc pracy oraz na sposób i miejsce wykonywania zadań zawodowych. Tworzenie specjalnych stref dla rozwoju przedsiębiorczości i inwestycji, powoduje konieczność wdrożenia zintegrowanego systemu szkolnictwa zawodowego. Celem projektu jest stworzenie odpowiednio wyposażonej bazy praktycznej nauki zawodów oraz kształcenie zawodowe dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy (zapewnienie wykwalifikowanych kadr dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego. Ponadto celem jest rozwijanie szkolnictwa zawodowego, w tym w zakresie współpracy szkół i placówek oświatowych z otoczeniem społeczno-gospodarczym, podnoszenie kompetencji nauczycieli, unowocześnianie bazy dydaktycznej.	
148.	Federacja Znaki Równości	2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej 2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój	123	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w systemie kształcenia dzieci i młodzieży, a także kształcenia oraz	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Kształcenie i wychowywanie młodego pokolenia w przekonaniu o równości wszystkich ludzi bez względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową jest fundamentem rozwoju demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie edukacja antydyskryminacyjna i seksualna jest zaniedbanym obszarem w polskiej edukacji, a dobrostan	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 145.

		łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online		doskonalenia nauczycieli i nauczycielek. d) Zapewnienie odpowiedniego wsparcia psychologicznego dla osób LGBT+.	uczniów i uczennic LGBT+ w polskich szkołach jest na alarmująco niskim poziomie. Brak jest treści programowych obejmujących wiedzę na temat mechanizmów dyskryminacji. Kompetencje nauczycieli i osób szkolących w zakresie reagowania na dyskryminację i przeciwdziałania jej powinny zostać podniesione i uzupełnione o wiedzę z zakresu mowy nienawiści i przemocy motywowanej nienawiścią oraz zjawisk przemocy ze względu na orientację seksualną czy tożsamość płciową. Szkoła, w której występuje homofobiczna czy transfobiczna przemoc, jest szkołą niebezpieczną, a dostęp młodzieży do wysokiej jakości edukacji równościowej i antydyskryminacyjnej jest utrudniony. W Polsce, jak wynika z raportu KPH, 26% incydentów przemocowych doświadczonych przez młodzież LGBT+ miało miejsce w szkole, a w 19,1% przypadków sprawcami byli koleżanki i koledzy ze szkoły. Nieheteronormatywna młodzież szkolna, częściej niż dorośli, czuje się osamotniona (70,3%), miewa myśli samobójcze (69,4%), częściej też ma objawy depresji. Jednocześnie, jak wynika z badań KPH, kadra szkolna w Polsce nie posiada wiedzy, jak z homo- i transfobiczną przemocą rówieśniczą sobie radzić. Nie posiada również umiejętności, by robić to skutecznie, przyznając, że podstawa programowa niewystarczająco włącza tematy orientacji seksualnych i tożsamości płciowych do programu nauczania. Powołując się na szczegółowy cel zawarty w Artykule 4(h) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który zakłada wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji i biorąc pod uwagę powyższą statystykę uważamy, iż należy wskazać młodzież LGBT+ jako osoby, którym wsparcie w procesie kształcenia i edukacji jest wysoce potrzebne i niezbędne do prawidłowego rozwoju. Zajęcia antydyskryminacyjne mają znaczący wpływ i przełożenie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych ludzi. Nie sposób także nie wspomnieć o stanowisku Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych, które zdecydowanie negatywnie wpływa na dobrostan osób LGBT+. Dokument ten dawał wyraz niedopuszczalnej postawie organu stanowiącego i kontrolnego Województwa Lubelskiego godzącej w fundamentalne prawa człowieka. Wyrażał aprobatę dla zachowań dyskryminujących i przemocowych w stosunku do osób nieheteronormatywnych oraz ma znaczący wpływ na nastroje społeczne. Stanowisko Sejmiku Województwa Lubelskiego naruszało Artykuł 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz - jak zostało to nakreślone we wstępie - wywołało poważne, negatywne i długofalowe skutki dla społeczności LGBT+. Dlatego tym bardziej konieczne jest podjęcie stanowczych kroków celem poprawy sytuacji osób LGBT+, w tym poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie edukacji. Przeciwwagą dla dyskryminujących uchwał powinny być wyraźnie inkluzywne polityki samorządowe oraz uwzględnienie - również w	
--	--	---	--	---	---	--

					programach regionalnych Funduszy Europejskich - projektów wyraźnie dedykowanych społeczności LGBT+.	
149.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób Transpłciowych	2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej 2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	123	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w systemie kształcenia dzieci i młodzieży, a także kształcenia oraz doskonalenia nauczycieli i nauczycielek. d) Zapewnienie odpowiedniego wsparcia psychologicznego dla osób LGBT+.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Kształcenie i wychowywanie młodego pokolenia w przekonaniu o równości wszystkich ludzi bez względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową jest fundamentem rozwoju demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie edukacja antydyskryminacyjna i seksualna jest zaniedbanym obszarem w polskiej edukacji, a dobrostan uczniów i uczennic LGBT+ w polskich szkołach jest na alarmująco niskim poziomie. Brak jest treści programowych obejmujących wiedzę na temat mechanizmów dyskryminacji. Kompetencje nauczycieli i osób szkolących w zakresie reagowania na dyskryminację i przeciwdziałania jej powinny zostać podniesione i uzupełnione o wiedzę z zakresu mowy nienawiści i przemocy motywowanej nienawiścią oraz zjawisk przemocy ze względu na orientację seksualną czy tożsamość płciową. Szkoła, w której występuje homofobiczna czy transfobiczna przemoc, jest szkołą niebezpieczną, a dostęp młodzieży do wysokiej jakości edukacji równościowej i antydyskryminacyjnej jest utrudniony. W Polsce, jak wynika z raportu KPH, 26% incydentów przemocowych doświadczonych przez młodzież LGBT+ miało miejsce w szkole, a w 19,1% przypadków sprawcami byli koleżanki i koledzy ze szkoły. Nieheteronormatywna młodzież szkolna, częściej niż dorośli, czuje się osamotniona (70,3%), miewa myśli samobójcze (69,4%), częściej też ma objawy depresji. Jednocześnie, jak wynika z badań KPH, kadra szkolna w Polsce nie posiada wiedzy, jak z homo- i transfobiczną przemocą rówieśniczą sobie radzić. Nie posiada również umiejętności, by robić to skutecznie, przyznając, że podstawa programowa niewystarczająco włącza tematy orientacji seksualnych i tożsamości płciowych do programu nauczania. Powołując się na szczegółowy cel zawarty w Artykule 4(h) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który zakłada wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji i biorąc pod uwagę powyższą statystykę uważamy, iż należy wskazać młodzież LGBT+ jako osoby, którym wsparcie w procesie kształcenia i edukacji jest wysoce potrzebne i niezbędne do prawidłowego rozwoju. Zajęcia antydyskryminacyjne mają znaczący wpływ i przełożenie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych ludzi. Nie sposób także nie wspomnieć o stanowisku Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych, które zdecydowanie negatywnie wpływa na dobrostan osób LGBT+. Dokument ten dawał wyraz niedopuszczalnej postawie organu stanowiącego i kontrolnego	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 145.

					Województwa Lubelskiego godzącej w fundamentalne prawa człowieka. Wyrażał aprobatę dla zachowań dyskryminujących i przemocowych w stosunku do osób nieheteronormatywnych oraz ma znaczący wpływ na nastroje społeczne. Stanowisko Sejmiku Województwa Lubelskiego naruszało Artykuł 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz - jak zostało to nakreślone we wstępie - wywołało poważne, negatywne i długofalowe skutki dla społeczności LGBT+. Dlatego tym bardziej konieczne jest podjęcie stanowczych kroków celem poprawy sytuacji osób LGBT+, w tym poprawy równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie edukacji. Przeciwwagą dla dyskryminujących uchwał powinny być wyraźnie inkluzywne polityki samorządowe oraz uwzględnienie - również w programach regionalnych Funduszy Europejskich - projektów wyraźnie dedykowanych społeczności LGBT+.	
150.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie	Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej	124	Katalog beneficjentów: Wnoszę o dodanie do katalogu beneficjentów: „Organy prowadzące ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki oświatowe, w tym placówki kształcenia ustawicznego oraz publiczne placówki doskonalenia zawodowego”.	Poszerzenie katalogu beneficjentów o instytucje publiczne prowadzące placówki doskonalenia zawodowego. Przedmiotowe rozszerzenie katalogu pozwala na dofinansowanie ww. instytucji w celu dostosowania do nauczania zdalnego.	Uwaga nieuwzględniona. Zastosowany zapis odnosi się do szerokiego katalogu beneficjentów, którzy będą mogli skorzystać ze wsparcia w ramach projektów na rzecz rozwoju infrastruktury zarówno kształcenia zawodowego, jak i ustawicznego. Pod sformulowaniem wskazującym „organy prowadzące” należy rozumieć wszystkie podmioty wskazane w art. 4 ust. 16 ustawy <i>Prawo oświatowe</i> , tj.: „ministra, jednostkę samorządu terytorialnego, inne osoby prawne i fizyczne”. W sformułowaniu „placówki oświatowe” mieszczą się wszystkie podmioty wskazane w art. 2 ustawy <i>Prawo oświatowe</i> (w tym także w ust. 4: „placówki kształcenia ustawicznego oraz centra kształcenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych”). W związku z powyższym nie ma potrzeby większego uszczegółowienia zapisów Programu, gdyż aktualnie obejmuje on maksymalny, możliwy do uwzględnienia katalog beneficjentów – organów prowadzących – wskazanych w <i>Prawie oświatowym</i> .
151.	Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o Pokrewnych Zaburzeniach „Wspólny Świat”	Załącznik do uchwały nr CCLXXV/4850/2021 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 6 lipca 2021 r. 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej	124	Wnosimy o doprecyzowanie katalogu beneficjentów o organizacje pozarządowe lub doprecyzowanie zapisu organu prowadzącego szkołę posługując się np. definicją zawartą w Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. <i>Prawo oświatowe</i> art. 4 pkt 16.	Wiele organizacji pozarządowych prowadzi szkoły, które lepiej niż szkoły masowe odpowiadają na potrzeby lokalnej społeczności zwłaszcza szkoły dla grup zagrożonych wykluczeniem jak np. szkoły dla osób z autyzmem czy innymi niepełnosprawnościami. Jesteśmy taką organizacją (forma prawna Stowarzyszenie) i chcielibyśmy mieć możliwość aplikowania o środki w Priorytecie VI.	Uwaga nieuwzględniona. Zastosowany zapis odnosi się do szerokiego katalogu beneficjentów, którzy będą mogli skorzystać ze wsparcia w ramach projektów na rzecz rozwoju infrastruktury edukacyjnej. Sformułowanie: „organy prowadzące ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki oświatowe” jest szerokie i obejmuje także organizacje pozarządowe.
152.	Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o Pokrewnych Zaburzeniach	Załącznik do uchwały nr CCLXXV/4850/2021 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 6 lipca 2021 r. 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej	124	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia – wnosimy, aby w tym obszarze preferowane były również projekty, które co prawda tworzą nową infrastrukturę (bazę lokalową), ale jednocześnie zmierzają do świadczenia kompleksowej usługi edukacyjnej, diagnostycznej, terapeutycznej i poradniczej w jednej lokalizacji (np. od ośrodka terapii, przedszkola, szkoły podstawowej, po szkołę przysposabiającą, Środowiskowe Domy Samopomocy i Mieszkalnictwo Treningowe, Chronione) oraz gdy projekt jest komplementarny w stosunku do już	Uważamy, iż wspierane projektowo powinno być tworzenie i dostosowanie infrastruktury gwarantującej równy dostęp dla wszystkich użytkowników, w szczególności osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami takimi jak autyzm czy niepełnosprawności sprzężone z uwagi na to, iż niepełnosprawność wymaga specjalnych warunków pracy, a przystosowanie istniejącej infrastruktury do tych warunków jest często trudne lub wręcz niemożliwe. Tworzenie nowej infrastruktury umożliwia uwzględnienie rozwiązań architektonicznych, które będą odpowiadały na potrzeby jej użytkowników-osób z autyzmem. Do tych rozwiązań zalicza się w szczególności odpowiednia liczba pomieszczeń o rozkładzie i powierzchni dostosowanej do	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapisy uwzględnione: Dot. preferencji dla projektów komplementarnych – proponujemy uzupełnienie zapisu <i>Główne/ kierunkowe zasady udzielania wsparcia</i> o zapis: „Preferowana będzie komplementarność wsparcia, w tym z EFS +”. Zapisy nieuwzględnione: Dot. preferencji dla tworzenia nowej infrastruktury zmierzającej do świadczenia kompleksowej usługi edukacyjnej, diagnostycznej, terapeutycznej i poradniczej w jednej lokalizacji. Treść proponowanej uwagi jest sprzeczna z zapisem projektu programu dot. <i>Głównych/ kierunkowych zasad udzielania wsparcia</i> (str.124) „preferowane będą projekty realizowane w oparciu o

	„Wspólny Świat”			zrealizowanych projektów a także projekty, które tworzą nową infrastrukturę dostosowaną do rodzaju niepełnosprawności. formy i rodzaju prowadzonych zajęć a także rozwiązania, które niwelują trudności wynikające ze specyfiki zaburzenia ich potencjalnych użytkowników (np. zastosowanie rozwiązań związanych z wyciszeniem pomieszczeń niezbędnym z uwagi na nadwrażliwości słuchowe). Zapewnienie tych warunków w znaczącym stopniu wpływa na rezultaty i efektywność oddziaływań edukacyjnych i terapeutycznych adresowanych do danej grupy beneficjentów. Ważnym elementem jest także odpowiednia lokalizacja budynku. Umieszczenie Szkoły Podstawowej dla Dzieci z Autyzmem jako części Centrum Pomocy Osobom z Autyzmem zwiększa dostępność uczniów i ich rodzin do systematycznego korzystania z oferty innych placówek, funkcjonujących w tym kompleksie, w szczególności do porad lekarzy psychiatrów, pediatry, dietetyka, psychologa, neurologopedy, prawnika i pracownika socjalnego. Zwiększa także możliwość skorzystania z zajęć diagnostycznych terapeutycznych prowadzonych przez wysoko wykwalifikowanych specjalistów Stowarzyszenia, zatrudnionych w placówkach funkcjonujących w ramach Centrum Pomocy Osobom z Autyzmem. Ponadto lokalizacja terenu, na którym potencjalnie zostanie zlokalizowana Szkoła umożliwia odizolowanie jej od „szumu ulicznego”, co dodatkowo pozytywnie wpływa na funkcjonowanie osób z autyzmem i skuteczność wdrażanych oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych. Ułatwienia i możliwości, wynikające z sąsiedztwa funkcjonujących placówek pomocowych w jednym kompleksie zwiększają dostępność osób z autyzmem do realnej, kompleksowej pomocy i wpłyną na podniesienie jakości życia ich samych i ich rodzin. Jednocześnie skupienie placówek w jednej lokalizacji pozwala na uzyskanie efektu synergii w postaci chociażby większej dostępności i mobilności kadry między placówkami.	<i>istniejącą bazę lokalową oraz projekty przewidujące zastosowanie technologii informacyjno – komunikacyjnych”.</i> Program <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> zakłada, że wsparcie na działania finansowane w ramach celu szczegółowego 4(ii) udzielane będzie zgodnie ze zdiagnozowanymi regionalnie potrzebami. Wsparcie co do zasady może zostać skierowane na finansowane projektów realizowanych w oparciu o istniejącą bazę lokalową. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku braku możliwości adaptacji istniejących budynków możliwa będzie budowa nowych obiektów lub rozbudowa istniejących związanych bezpośrednio z prowadzeniem działalności edukacyjnej w deficytowych obszarach. W takich przypadkach wnioskodawca będzie musiał przedstawić szerokie uzasadnienie wskazujące, że zaproponowane rozwiązania stanowią element strategicznego podejścia do obszaru edukacji na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. Odnosząc się do możliwości realizacji kompleksowych projektów w ramach Programu należy mieć na uwadze, że zakres możliwych do realizacji zadań w poszczególnych celach szczegółowych precyzowany jest zapisami dokumentów o kluczowym znaczeniu dla konstruowania zapisów <i>Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027</i>, w tym projektu <i>Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce, czy Linii demarkacyjnej - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i>. Mając powyższe na uwadze, wsparcie obejmujące m.in. Środowiskowe Domy Samopomocy oraz mieszkalnictwo o charakterze wspomaganim i chronionym będzie mogło być finansowane w ramach Priorytetu VI <i>Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej</i>, celu szczegółowego 4(iii). Dot. preferencji dla projektów tworzących infrastrukturę dostosowaną do rodzaju niepełnosprawności. Dostosowanie infrastruktury do rodzaju niepełnosprawności osób, które będą z niej korzystały nie może stanowić kryterium premiującego, gdyż jest to warunek obligatoryjny, niezbędny do realizacji danego projektu. Wynika to wprost z brzmienia typów projektów, które zakładają „przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością” oraz „poprawę dostępności infrastruktury edukacyjnej do wysokiej jakości edukacji dla osób z niepełnosprawnościami”. Preferencja, o której mowa w uwadze powinna być przedmiotem kryteriów wyboru projektów.	
153.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(ii) 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	124	Obecny zapis: Preferowane będą projekty realizowane na obszarach wiejskich, na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją Proponowany zapis: Preferowane będą projekty realizowane na obszarach wiejskich, na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, na terenie miast powiatowych oraz na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.

154.	Urząd Miasta Lublin	2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	124	Należy rozważyć możliwość wyłączenia wsparcia inwestycyjnego w infrastrukturę szkolnictwa wyższego w ramach FEL. Proponowana zmiana implikuje konieczność dokonania korekty stosownych zapisów w dalszej części CS.	Zgodnie z założeniami projektu UP zakres wsparcia obejmujący infrastrukturę szkolnictwa wyższego ma być realizowany wyłącznie na poziomie krajowym. W związku z powyższym zasadnym wydaje się wyłączenie wsparcia tego typu projektów na poziomie regionalnym.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z założeniami projektu Umowy Partnerstwa na poziomie krajowym i regionalnym realizowane będą działania w ramach Celu Polityki 4. Wyłącznie na poziomie krajowym realizowane będzie wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego w ramach EFS+. Zgodnie z <i>Linia demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> z dnia 4 lutego 2021 r. wsparcie w ramach infrastruktury szkolnictwa wyższego w ramach celu szczegółowego 4(ii) występuje tylko na poziomie regionalnym, zaś wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego w ramach celu szczegółowego 4(f) występuje wyłącznie na poziomie krajowym.
155.	Urząd Miasta Lublin	2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	124	Należy rozważyć możliwość przeniesienia wsparcia dotyczącego rozwoju systemów pozwalających na realizację zadań edukacyjnych w systemie on line do CP 1 z uwagi na rodzaj i charakter planowanego wsparcia.	Wydaje się zasadnym umiejscowienie rozwiązań cyfrowych w ramach jednego obszaru tematycznego tj. w CP1 tak aby skupić wsparcie tego typu rozwiązań w jednym miejscu i w konsekwencji stworzyć warunki do podejmowania kompleksowych rozwiązań z obszaru cyfryzacji w odniesieniu do edukacji. Jest to o tyle istotne, że zaproponowane rozwiązanie w CS 4(ii) nie zostało poparte odpowiednimi wskaźnikami. Tego typu podejście pozwoli na tworzenie w CP1 w ramach zakresu opisanego m.in. poprzez tworzenie platform służących udostępnianiu usług, budowaniu kompleksowych rozwiązań związanych z tworzeniem np. centrów kompetencji cyfrowych obejmujących swoim zakresem także obszar edukacji.	Uwaga nieuwzględniona. Cel Polityki 1 dotyczy wsparcia rozwoju przedsiębiorstw, w tym e-kompetencji, natomiast cel szczegółowy 4(ii) odnosi się wprost do wsparcia edukacji, zatem odnosi się do innego obszaru zagadnień.
156.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(ii) 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	124	Obecny zapis: Preferowane będą projekty realizowane na obszarach wiejskich, na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją Proponowany zapis: Preferowane będą projekty realizowane na obszarach wiejskich, na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, na terenie miast powiatowych oraz na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
157.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(ii) 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	125	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.

				realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	
158.	Urząd Miasta Lublin	2.1.6.1. Cel szczegółowy 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	125	Należy rozważyć możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych w tym CS realizowanych w formie ZIT.	Wykorzystanie narzędzi terytorialnych w formie ZIT pozwoli na zwiększenie efektywności planowanego wsparcia zwłaszcza, że elementy edukacji specjalnej czy też zawodowej mogą stanowić jedną z głównych osi problemów zdiagnozowanych na etapie przygotowywania strategii ponadlokalnej. Dodatkowo tego typu podejście będzie miało pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów miast i powiązanych z nimi obszarów funkcjonalnych i prawidłowej realizacji przez miasta funkcji zwianych z kumulacją usług, na które istnieje zapotrzebowanie w obszarze funkcjonalnym a z uwagi na ich rodzaj i charakter nie są bądź nie mogą być realizowane przez inne jednostki będące częścią obszaru funkcjonalnego. Takiego rozwiązania nie wykluczają również zapisy UP w odniesieniu do możliwych do realizacji w tej formule CP. Uzasadnieniem dla takiego podejścia jest również planowane, w odniesieniu do części CP 4 finansowanej ze środków EFS+, zastosowanie mechanizmu ZIT. Takie podejście wymusza również rozważenie zastosowania tego mechanizmu w odniesieniu do środków EFRR w CP 4 w celu zagwarantowania komplementarności zakładanego wsparcia.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną skorygowane zgodnie z treścią uwagi.
159.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(ii) 2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	125	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
160.	Urząd Miasta Tomaszów Lubelski	Rozdział 2.A.6.1.1 Zakres interwencji (cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) Poprawa dostępu do wysokiej jakości sprzyjającej włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie) Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	125	Wnioskuje się o możliwość realizacji w ramach celu szczegółowego 4(ii) (EFRR) Poprawa dostępu do wysokiej jakości sprzyjającej włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie) możliwości realizacji ZIT dla miast średnich. W punkcie: „Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych” należy dopisać: „Działania realizowane w ramach celu szczegółowego objęte zostaną instrumentami terytorialnymi, tj. ZIT Podejście terytorialne w ramach instrumentu ZIT planuje się wykorzystać wobec OSI w postaci MOF wskazanych w SRWL2030 w celu wzmocnienia	Jednym ze strategicznych kierunków rozwoju wskazanym w SRWL 2030 jest „realizacja Centrum Narciarstwa Biegowego i Sportów Wrotkarskich w Tomaszowie Lubelskim, jako elementu wzmacniającego funkcje ośrodka lokalnego, sprzyjającego wykorzystaniu potencjału rozwojowego obszaru funkcjonalnego Roztocze”. W ramach celów strategicznych Miasta Tomaszów Lubelski i Gminy Tomaszów Lubelski jest rozwój kształcenia, w tym wspieranie talentów oraz wyrównywanie szans edukacyjnych – w tym edukacji sportowej i aktywizacji dzieci i młodzieży jako element wsparcia społecznego i psychicznego. Lepsze warunki kształcenia (w tym kształcenia i aktywizacji ruchowej) przyczynią się do wzmocnienia tożsamości lokalnej i kontynuowania nauki w szkołach w Tomaszowie Lubelskim. Zatrzymanie migracji ludzi młodych wpłynie na zmniejszenie zjawiska depopulacji.	Uwaga uwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 158.

				czynników miastotwórczych oraz przywrócenia funkcji miastom, które utraciły na znaczeniu społeczno-gospodarczym i potencjale rozwojowym. Zdefiniowane problemy odnoszą się w tym przypadku do terytorium mającego wyraźną odrębność i specyfikę ze względu na zurbanizowany charakter, istniejące niewykorzystywane potencjały oraz warunki dla skutecznego przeprowadzenia interwencji dzięki podejściu zintegrowanemu.	W tym celu miasto Tomaszów Lubelski i gmina Tomaszów Lubelski planują realizację remontów i inwestycji mających na celu rozbudowę obiektów edukacyjnych o sale sensoryczne, infrastrukturę sportowo-edukacyjną (sale gimnastyczne przy szkołach dostępne jedynie w dla uczniów szkół, służące zarówno do celów sportowych jak też integracyjnych oraz jako sale służące organizacji odczytów, wykładów, konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół z terenu miasta i gminy wiejskiej (grywalizacja międzyszkolna).	
161.	Kampania Przeciw Homofobii	2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	127	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i znajdują się w kryzysie mieszkaniowym, ze szczególnym uwzględnieniem osób nieletnich. c) Utworzenie hosteli/domów interwencyjnych dla osób LGBT+ d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzji wobec osób nieheteronormatywnych w placówkach społecznych. e) Wdrożenie świadczenia środowiskowych form indywidualnego wsparcia w miejscu zamieszkania skierowanych do osób doświadczających przemocy ze względu na przynależność do dyskryminowanej grupy (np. odpowiedniego zabezpieczenie mieszkania).	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, iż wśród osób starszych, z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych są też należące do społeczności LGBT+. W świetle powyższego pamiętać trzeba o zapewnieniu wsparcia psychologicznego dla osób starszych i niepełnosprawnych, borykających się również z poczuciem wykluczenia z powodu nieheteronormatywnej orientacji psychoseksualnej czy tożsamości płciowej, ze względu na większe ryzyko potencjalnej dyskryminacji czy wykluczenia. Konieczne w tym wypadku jest także wdrożenie szkoleń antydyskryminacyjnych dla osób poszukujących pracy (np. zakłady aktywności zawodowej) oraz bezwzględna dbałość o brak dyskryminacji wśród pracowników specjalistycznych placówek społecznych, opiekuńczych, opiekuńczo-wychowawczych, domów samopomocy, domów/klubów sąsiedzkich, zakładów aktywności zawodowej itp., również na tle orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej, a ponadto podejmowanie działań i tworzenie platform/miejsc mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych i dyskryminowanych ze względu na ww. czynniki. W ramach rozwoju infrastruktury społecznej, biorącej pod uwagę potrzeby osób wykluczonych, ważne jest także np. stworzenie hosteli/ domów interwencyjnych dla osób LGBT (bezdolnych, znajdujących się w kryzysie), uwzględniających możliwość ich edukacji, stanowiącej wstęp do rozwoju zawodowego.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy kwestii horyzontalnych związanych z zapewnieniem równości do produktów i rezultatów projektu dla wszystkich osób. W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 <i>Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej</i>, z uwzględnieniem <i>Karty Praw podstawowych Unii Europejskiej</i>, <i>Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ)</i> oraz art. 6a i 67 <i>Rozporządzenia Ogólnego</i> (także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III), jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Szczegółowy opis sposobu zastosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn dla wszystkich funduszy realizujących politykę spójności zostanie zawarty w opracowanych przez MFIPR <i>Wytycznych horyzontalnych</i>, których postanowienia będą musiały być respektowane przez instytucję wdrażającą program, jak i beneficjentów. Stosowne zobowiązania znajdują się w treści projektu Programu. Jednocześnie na etapie realizacji programu stosowane będą odpowiednie mechanizmy zapewnienia realizacji polityk horyzontalnych, w tym kwestii niedyskryminacji na poszczególnych etapach wyboru projektów (m.in. poprzez zastosowanie odpowiednich kryteriów wyboru) oraz ich realizacji (w czasie weryfikacji wniosków o płatność), kontroli monitoringu i ewaluacji. Należy podkreślić, że Rozporządzenie Ogólne (2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.) określa obszary zainteresowania funduszu i cele jakie interwencja ma osiągnąć. Na poziomie krajowym zakres interwencji (w tym w podziale pomiędzy poziom krajowy i regionalny) został określony w <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna), wskazującej też konkretne rodzaje projektów i typy projektów możliwe do wsparcia z EFRR. Zakres typów projektów jest wprost pochodną informacji zawartych w Linii demarkacyjnej oraz <i>Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce</i> (dokument podlegający konsultacjom społecznym). Mając powyższe na uwadze, działania przewidziane do realizacji w ramach celu powinny zostać skierowane na wspieranie ogólnie rozumianej infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług. Dodatkowo w ramach celu możliwa będzie realizacja projektów nakierowanych na infrastrukturę placówek zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz mieszkania o charakterze

						wspomagany: chronione, treningowe i wspierane oraz lokale/mieszkania w ramach najmu socjalnego. W odniesieniu do wszystkich wskazanych powyżej typów projektów, w szczególności zaś w odniesieniu do projektów dotyczących infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług należy brać pod uwagę wpływ realizacji projektu na sytuację społeczną na obszarze jego oddziaływania. Wszystkie projekty wspierane w ramach celu, z uwagi na konieczność zoptymalizowania udzielanego wsparcia, powinny być dopasowane do potrzeb lokalnych społeczności, a ich przygotowanie winno być poprzedzone pogłębioną analizą. Warunek posiadania odpowiedniej diagnozy potrzeb (analizy ex-ante) uzasadniającej konieczność realizacji danego przedsięwzięcia artykułowany jest w szczególności przez Komisję Europejską. Należy również podkreślić, że osoby LGBT+ będą mogły uczestniczyć w poszczególnych formach wsparcia zgodnie z zakresem interwencji i w ramach grup docelowych zgodnych w danym zakresie wsparcia. Dodatkowo należy wskazać, iż CS 4(iii) ukierunkowany jest na finansowane ze środków EFRR wsparcie infrastruktury, w związku z czym nie może obejmować wsparcia warsztatów, szkoleń czy kampanii.
162.	osoba prywatna* - w formularzu Kampania Przeciw Homofobii	2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	127	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i znajdują się w kryzysie mieszkaniowym, ze szczególnym uwzględnieniem osób nieletnich. c) Utworzenie hosteli/domów interwencyjnych dla osób LGBT+ d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzji wobec osób nieheteronormatywnych w placówkach społecznych. e) Wdrożenie świadczenia środowiskowych form indywidualnego wsparcia w miejscu zamieszkania skierowanych do osób doświadczających przemocy ze względu na przynależność do dyskryminowanej grupy (np. odpowiednie zabezpieczenie mieszkania).	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, iż wśród osób starszych, z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych są też należące do społeczności LGBT+. W świetle powyższego pamiętać trzeba o zapewnieniu wsparcia psychologicznego dla osób starszych i niepełnosprawnych, borykających się również z poczuciem wykluczenia z powodu nieheteronormatywnej orientacji psychoseksualnej czy tożsamości płciowej, ze względu na większe ryzyko potencjalnej dyskryminacji czy wykluczenia. Konieczne w tym wypadku jest także wdrożenie szkoleń antydyskryminacyjnych dla osób poszukujących pracy (np. zakłady aktywności zawodowej) oraz bezwzględna dbałość o brak dyskryminacji wśród pracowników specjalistycznych placówek społecznych, opiekuńczych, opiekuńczo-wychowawczych, domów samopomocy, domów/klubów sąsiedzkich, zakładów aktywności zawodowej itp., również na tle orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej, a ponadto podejmowanie działań i tworzenie platform/miejsc mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych i dyskryminowanych ze względu na ww. czynniki. W ramach rozwoju infrastruktury społecznej, biorącej pod uwagę potrzeby osób wykluczonych, ważne jest także np. stworzenie hosteli/ domów interwencyjnych dla osób LGBT (bezdolnych, znajdujących się w kryzysie), uwzględniających możliwość ich edukacji, stanowiącej wstęp do rozwoju zawodowego.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 161.
163.	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-	2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego	127	Partnerzy Porozumienia Lubelskiego Okręgu Przetwórstwa Rolno-Spożywczego (LOPRS) proszą o zmianę, aby przedsięwzięcie kluczowe w zakresie	Inicjatywa Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego (LOPRS) wpisana została do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 (na OSI Żywicielskie, SRWL 2030 (s. 159), LOPRS to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 8.

	Spożywcze go Lider Porozumienia Miasto Krasnystaw	społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.		Utworzenie Centrów Innowacji Społecznych oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Ecoparku zostało uzgodnione w ramach kontraktu programowego, kontraktu sektorowego, porozumienia terytorialnego jako przedsięwzięcie kluczowe i wpisane na Listę przedsięwzięć priorytetowych, która stanowić będzie załącznik do dokumentu Fundusze dla Lubelskiego i otrzymało finansowanie w trybie trybu niekonkurencyjnego.	Projekt Utworzenie Centrów Innowacji Społecznych oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Ecoparku realizować będzie cele, zadania publiczne, zgodne z SRWL2030, KSRR 2030, jest zgodny z Projektem Fundusze dla Lubelskiego: 2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne. Na poziomie SRWL 2030, OSI ŻYWICIELSKIE 3.4. - Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych i rozwój usług wolnego czasu: wspieranie tworzenia kompleksowej oferty turystycznej, w tym łączącej funkcje edukacyjne, kulturowe i rekreacyjne odpowiadającej na nowe trendy w turystyce; rozwijanie oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, rozwój infrastruktury sprzyjającej propagowaniu różnych form turystyki aktywnej i rekreacji (np. kajakowej, rowerowej, nordic walking, konnej, wędkarstwa); wspieranie rozwoju przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych. Starzejące się społeczeństwo to problem, który dotyka przede wszystkim obszary wiejskie. Rosnąca liczba osób w wieku „50+” wymusza na władzach lokalnych podjęcie nowych działań. Oprócz programów rządowych muszą pojawiać się działania lokalne, które obejmują swoim zakresem status, warunki życiowe, poszerzanie udziału w kulturze i życiu społecznym czy też możliwość prowadzenia aktywnego życia przez osoby starsze nieaktywne zawodowo. Przedsięwzięcie uwzględnia kompleksowość rozwiązań współpracujących samorządów, które sprzyjają integracji i aktywizacji osób 50+ oraz zakłada partnerskie współdziałanie wspólnot lokalnych z organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami na etapie planowania i realizacji rozwiązań. Celem jest zapobieganie marginalizacji społecznej starszego pokolenia i utrzymanie sprawności intelektualnej, fizycznej mieszkańców (docelowej Strefy Aktywności Gospodarczej pn. Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego) poprzez wzmacnianie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej.	
164.	Federacja Znaki Równości	2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki	127	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i znajdują się w kryzysie mieszkaniowym, ze szczególnym uwzględnieniem osób nieletnich. c) Utworzenie hosteli/domów interwencyjnych dla osób LGBT+	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, iż wśród osób starszych, z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych są też należące do społeczności LGBT+. W świetle powyższego pamiętać trzeba o zapewnieniu wsparcia psychologicznego dla osób starszych i niepełnosprawnych, borykających się również z poczuciem wykluczenia z powodu nieheteronormatywnej orientacji	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 161.

		zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne		d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzywności wobec osób nieheteronormatywnych w placówkach społecznych. e) Wdrożenie świadczenia środowiskowych form indywidualnego wsparcia w miejscu zamieszkania skierowanych do osób doświadczających przemocy ze względu na przynależność do dyskryminowanej grupy (np. odpowiedniego zabezpieczenie mieszkania).	psychoseksualnej czy tożsamości płciowej, ze względu na większe ryzyko potencjalnej dyskryminacji czy wykluczenia. Konieczne w tym wypadku jest także wdrożenie szkoleń antydyskryminacyjnych dla osób poszukujących pracy (np. zakłady aktywności zawodowej) oraz bezwzględna dbałość o brak dyskryminacji wśród pracowników specjalistycznych placówek społecznych, opiekuńczych, opiekuńczo-wychowawczych, domów samopomocy, domów/klubów sąsiedzkich, zakładów aktywności zawodowej itp., również na tle orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej, a ponadto podejmowanie działań i tworzenie platform/miejsc mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych i dyskryminowanych ze względu na ww. czynniki. W ramach rozwoju infrastruktury społecznej, biorącej pod uwagę potrzeby osób wykluczonych, ważne jest także np. stworzenie hosteli/ domów interwencyjnych dla osób LGBT (bezdolnych, znajdujących się w kryzysie), uwzględniających możliwość ich edukacji, stanowiącej wstęp do rozwoju zawodowego.	
165.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób Transpłciowych	2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	127	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i znajdują się w kryzysie mieszkaniowym, ze szczególnym uwzględnieniem osób nieletnich. c) Utworzenie hosteli/domów interwencyjnych dla osób LGBT+ d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzywności wobec osób nieheteronormatywnych w placówkach społecznych. e) Wdrożenie świadczenia środowiskowych form indywidualnego wsparcia w miejscu zamieszkania skierowanych do osób doświadczających przemocy ze względu na przynależność do dyskryminowanej grupy (np. odpowiedniego zabezpieczenie mieszkania).	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, iż wśród osób starszych, z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych są też należące do społeczności LGBT+. W świetle powyższego pamiętać trzeba o zapewnieniu wsparcia psychologicznego dla osób starszych i niepełnosprawnych, borykających się również z poczuciem wykluczenia z powodu nieheteronormatywnej orientacji psychoseksualnej czy tożsamości płciowej, ze względu na większe ryzyko potencjalnej dyskryminacji czy wykluczenia. Konieczne w tym wypadku jest także wdrożenie szkoleń antydyskryminacyjnych dla osób poszukujących pracy (np. zakłady aktywności zawodowej) oraz bezwzględna dbałość o brak dyskryminacji wśród pracowników specjalistycznych placówek społecznych, opiekuńczych, opiekuńczo-wychowawczych, domów samopomocy, domów/klubów sąsiedzkich, zakładów aktywności zawodowej itp., również na tle orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej, a ponadto podejmowanie działań i tworzenie platform/miejsc mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych i dyskryminowanych ze względu na ww. czynniki. W ramach rozwoju infrastruktury społecznej, biorącej pod uwagę potrzeby osób wykluczonych, ważne jest także np. stworzenie hosteli/ domów interwencyjnych dla osób LGBT (bezdolnych, znajdujących się w kryzysie), uwzględniających możliwość ich edukacji, stanowiącej wstęp do rozwoju zawodowego.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 161.
166.	Gmina Łęczna	2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego	128	Opis interwencji: Jest: – wsparcie infrastruktury (mieszkania/lokale - z wyłączeniem	Należy dopuścić możliwość rekonstrukcji obiektów w złym stanie technicznym po przedstawieniu odpowiedniej analizy techniczno-ekonomicznej, która wskaże opłacalność rekonstrukcji i wykluczy możliwość przebudowy/modernizacji. Bardzo często na obszarach miejskich w zaniedbanych	Uwaga nieuwzględniona. Pojęcie rekonstrukcji nie zostało zdefiniowane ustawowo. Tym niemniej, jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 20 kwietnia 2012 r. sygn. akt II OSK 281/11, rekonstrukcja obiektu budowlanego, podobnie jak rewaloryzacja czy rewitalizacja, z uwagi na

		społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne		budowy nowych obiektów) wykorzystywanej w ramach najmu socjalnego Powinno być: wsparcie infrastruktury (mieszkania/lokale z wyłączeniem budowy nowych obiektów, z dopuszczeniem rekonstrukcji obiektu w złym stanie technicznym) wykorzystywanej w ramach najmu socjalnego	dzielnicach np. wymagających rewitalizacji, są zlokalizowane obiekty które mogą być wykorzystane na cele mieszkaniowe ale dopiero po rekonstrukcji ponieważ ich stan techniczny nie pozwala na ich przebudowę/modernizację. Często są to obiekty położone w strefie ochrony konserwatorskiej, w której obowiązują odpowiednie wymagania dotyczące architektury.	wymagany zakres wykonanych robót budowlanych w rozumieniu Prawa budowlanego oznaczają budowę obiektu budowlanego. Roboty budowlane polegające na remoncie istniejących obiektów budowlanych i odbudowie mają dwie wspólne cechy: prowadzą do odtworzenia stanu pierwotnego obiektu przy użyciu wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym. Różny natomiast jest zakres wykonywanych robót budowlanych. W przypadku remontu odtworzenie stanu pierwotnego budowlanego wymaga napraw, wymiany lub odnowienia niektórych tylko elementów obiektu w przeciwieństwie do odbudowy, kiedy ten zakres jest znacznie szerszy. Poza tym w przypadku remontu obiektu jemu poddany zazwyczaj jest jeszcze użytkowany zgodnie ze swoim przeznaczeniem, a remont ma zapobiec na przyszłość jego degradacji fizycznej i technicznej, nadmiernemu, zbyt szybkiemu zużyciu. Natomiast obiekt budowlany wymagający odbudowy, najczęściej w całości lub w części, nie spełnia już swych funkcji użytkowych z uwagi na nadmierne zużycie lub zniszczenie swej substancji. Mając powyższe na uwadze dopuszczenie rekonstrukcji budynków w przedmiotowym typie projektów w istocie stanowiłoby „obejście” zapisu, który nie dopuszcza budowy obiektów wykorzystywanych w ramach najmu socjalnego.
167.	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej Pkt 2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR)	128	Proponujemy zmianę opisu interwencji z „<i>Wsparcie infrastruktury (mieszkania/lokale - z wyłączeniem budowy nowych obiektów) wykorzystywanej w ramach najmu socjalnego</i>” na „<i>Wsparcie infrastruktury (mieszkania/lokale - z wyłączeniem budowy nowych obiektów) wykorzystywanej w ramach najmu społecznego, w tym społecznych agencji najmu.</i>” Ewentualnie, postulujemy przyjęcie następującego opisu: „<i>Wsparcie infrastruktury (mieszkania/lokale - z wyłączeniem budowy nowych obiektów) wykorzystywanej w ramach najmu z zasobów mieszkaniowych gminy oraz najmu społecznego, w tym społecznych agencji najmu.</i>”	Lokale w ramach najmu socjalnego z zasobów mieszkaniowych gminy są istotnym narzędziem polityki mieszkaniowej, ale nie służą realizacji celów polityki społecznej (co do zasady nie świadczy się w takich mieszkaniach usług społecznych). Natomiast najem społeczny, a w szczególności społeczne agencje najmu (nowe rozwiązanie w polskim systemie prawnym) mogą być wykorzystane w taki sposób – modelowo społeczna agencja najmu (SAN) powinna świadczyć zintegrowane wsparcie obejmujące wsparcie mieszkaniowe oraz dodatkowe usługi społeczne, a ustawowe SAN mogą świadczyć usługi na rzecz najemców na zasadach ogólnych. W takim kontekście SAN zostały uwzględnione w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, w Priorycie 2 „Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu” w działaniu 2.2 „Opracowanie i wdrożenie rozwiązań na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej”. Potwierdza to przydatność i celowość wykorzystania SAN dla deinstytucjonalizacji usług społecznych. Ewentualnie, w razie nieuwzględnienia powyższej propozycji, postulujemy rozszerzyć opis interwencji uwzględniając nie tylko najem socjalny, ale również najem komunalny (poprzez odniesienie się do najmu z zasobów mieszkaniowych gminy) oraz dodatkowo najem społeczny.	Uwaga nieuwzględniona. Aktualne zapisy <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna) wskazują, że w celu szczegółowym 4(iii) możliwe jest wsparcie ogólnie rozumianej infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno - zawodowej i deinstytucjonalizacji usług, w tym wsparcie mieszkań chronionych i wspomaganych oraz lokali/mieszkań w ramach najmu socjalnego. W odniesieniu do proponowanego wsparcia instytucji najmu społecznego lub społecznych agencji najmu to przedstawione uzasadnienie nie jest wystarczające dla wpisania tego typu form wsparcia. Ustawa o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (zmiany wprowadzone ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. poz. 1243) w rozdziale 3a poświęconym społecznym agencjom najmu (SAN) wskazuje, że SAN prowadzą działalność polegającą na dzierżawie lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych od ich właścicieli oraz wynajmowaniu tych lokali lub tych budynków osobom fizycznym wskazanym przez gminę, na podstawie umowy o współpracy z gminą. Natomiast SAN może działać w formie spółki z o.o. lub spółki akcyjnej, fundacji, stowarzyszenia lub spółdzielni socjalnej. Ustawowe zapisy nie zawierają zobowiązań do prowadzenia jakichkolwiek usług społecznych przez SAN, które są przedmiotem wsparcia w ramach celu. Ponadto jedynie w przypadku prowadzenia SAN w formie spółdzielni socjalnej, na mocy właściwej ustawy o spółdzielniach socjalnych, jest gwarancja realizowania określonych działań z zakresu m.in. społecznej lub zawodowej reintegracji. W pozostałych formach działalność będzie miała charakter komercyjny z uwzględnieniem wymagań ustawy z dnia 28 maja 2021 r. w zakresie np. współpracy z radą gminy określającą zasady dostępu do mieszkań, czy przeznaczeniem dochodów z działalności. Realizacja SAN w ujęciu modelowym wskazanym w uzasadnieniu jest zaś kwestią dobrowolną. W związku z powyższym brak jest możliwości dofinansowania tej formy działalności z uwagi na brak realizacji usług społecznych.
168.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel	129	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.

		szczegółowy 4(iii) 2.1.6.2.1. Interwencje w ramach Funduszy		realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	
169.	Urząd Miasta Lublin	2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne 2.1.6.2.1. Interwencje w ramach Funduszy Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	129	Należy rozważyć możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych w tym CS realizowanych w formie ZIT.	Wykorzystanie narzędzi terytorialnych w formie ZIT pozwoli na zwiększenie efektywności planowanego wsparcia zwłaszcza, że elementy związane z zagwarantowaniem odpowiedniego poziomu usług w tym obszarze mogą stanowić jedną z głównych osi problemów zdiagnozowanych na etapie przygotowywania strategii ponadlokalnej. Dodatkowo tego typu podejście będzie miało pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów miast i powiązanych z nimi obszarów funkcjonalnych i prawidłowej realizacji przez miasta funkcji zwianych z kumulacją usług, na które istnieje zapotrzebowanie w obszarze funkcjonalnym a z uwagi na ich rodzaj i charakter nie są bądź nie mogą być realizowane przez inne jednostki będące częścią obszaru funkcjonalnego. Takiego rozwiązania nie wykluczają również zapisy UP w odniesieniu do możliwych do realizacji w tej formule CP. Uzasadnieniem dla takiego podejścia jest również planowane, w odniesieniu do części CP 4 finansowanej ze środków EFS+, zastosowanie mechanizmu ZIT. Takie podejście wymusza również rozważenie zastosowania tego mechanizmu w odniesieniu do środków EFRR w CP 4 w celu zagwarantowania komplementarności zakładanego wsparcia.	Uwaga uwzględniona. Zapisy programu zostaną zmienione zgodnie z treścią uwagi. Należy jednak pamiętać, że o zakresie realizowanych interwencji będą decydowały zapisy Strategii ZIT oraz dostępność alokacji dla ZIT.
170.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(iii) 2.1.6.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	129	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
171.	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej Pkt 2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR), wskaźniki	129	Proponujemy zmianę wskaźnika z „ <i>Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne</i> ” na „ <i>Liczba nowoutworzonych wybudowanych lub zaadaptowanych mieszkań społecznych, tj. mieszkań chronionych, mieszkań wspomaganych oraz innych form mieszkań z usługami, a także mieszkań w ramach najmu społecznego,</i>	W Celu wskazane zostało, iż kluczowe znaczenie ma rozwój usług opartych na formach zdeinstytucjonalizowanych. Założenie wsparcia 8 obiektów jako jedyne wskaźnika produktu sugeruje intencję wspierania obiektów instytucjonalnych co jest sprzeczne z zakładaną deinstytucjonalizacją. Postulujemy zatem zmianę wskaźnika poprzez odniesienie się do liczby mieszkań, w których będą świadczone usługi w społeczności lokalnej. Jest to niezbędne dla zapewnienia możliwości zrealizowania zakładanego Celu.	Uwaga nieuwzględniona. Co do zasady w pierwszej kolejności do opisu interwencji w ramach Programu wybierane są wskaźniki zaproponowane przez KE, następnie wypracowane wskaźniki na poziomie krajowym, a w wyjątkowych przypadkach dodawane są wskaźniki specyficzne na poziomie regionu. W przypadku wskaźników zaproponowanych do uzupełnienia są to wskaźniki trudne do agregacji na poziomie Programu. Przedmiotowe wskaźniki mogłyby być użyte na poziomie studium wykonalności w

				w tym oferowanych przez społeczne agencje najmu).”		celu dodatkowego uzasadnienia interwencji. Należy jednak pamiętać, że zaproponowane wskaźniki powinny posiadać także wartość bazową, definicję oraz metodę pomiaru.
172.	Urząd Miasta Lublin Wydział Zdrowia i Profilaktyki	2.1.6.3.1 Cel szczegółowy 4(v) zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej 2.1.6.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	131	Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej zamyka drogę jednostkom samorządu terytorialnego. Jako jedyny beneficjent działania wskazane są podmioty lecznicze (zgodnie z definicją ustawy o działalności leczniczej).	Interwencje w ramach tego działania mogą spełnić jedynie podmioty lecznicze, mimo że zakres interwencji obejmuje działania możliwe do wykonania przez jednostki samorządu terytorialnego, jak dofinansowanie działań w obszarze zdrowia psychicznego czy koordynacja usług zdrowotnych z usługami społecznymi. Tak ukształtowane założenia pozbawiają jst możliwości aplikowania w tym obszarze.	Uwaga nieuwzględniona. Tworząc katalog wnioskodawców w ramach Celu Szczegółowego 4(v) Instytucja Zarządzająca bazowała zarówno na doświadczeniach perspektywy finansowej 2014 – 2020, jak również na dokumentach o kluczowym znaczeniu dla konstruowania zapisów programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, w tym: - projekcie „Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce” - projekcie dokumentu „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”, - Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 (Linia demarkacyjna). Mając powyższe na uwadze należy pokreślić, że: - Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa: „kluczowym dokumentem w obszarze ochrony zdrowia (...) jest polityka publiczna przygotowana przez Ministerstwo Zdrowia – <i>Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r. wraz z załącznikami</i>”. Dokument przedstawia główne działania oraz niezbędne kierunki zmian, które należy podjąć, aby zapewnić obywatelom dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych. <u>Wyznaczone cele i narzędzia stanowią ramy strategiczne dla działań wszystkich instytucji w ochronie zdrowia</u>. Jednocześnie problematyce wsparcia infrastruktury ochrony zdrowia poświęcone zostało <i>Narzędzie 3.1 Wsparcie infrastrukturalne podmiotów leczniczych</i>, zaś w ramach przedmiotowego narzędzia realizowane powinny być projekty inwestycyjne (roboty budowlane, wyposażenie, wymiana sprzętu medycznego) na rzecz podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w szczególności w zakresie leczenia szpitalnego, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, podstawowej opieki zdrowotnej. - Podobnie zapisy obowiązującej Linii demarkacyjnej wskazują na możliwość realizacji inwestycji infrastrukturalnych na rzecz podmiotów leczniczych, przy czym na szczeblu krajowym wsparcie uzyska m.in. infrastruktura podmiotów leczniczych, dla których organem założycielskim lub prowadzącym jest minister lub wojewoda, zaś na szczeblu regionalnym Infrastruktura pozostałych podmiotów leczniczych, w tym POZ i AOS działających w publicznym systemie ochrony zdrowia (niezależnie od formy własności). - Obowiązujące rekomendacje do kryteriów wyboru projektów dla obszaru ochrona zdrowia, przyjęte przez Komitet Sterujący do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia wskazują, że projekt, któremu udzielone jest wsparcie ze środków EFRR może być realizowany <u>wyłącznie w podmiocie posiadającym umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych</u> w zakresie zbieżnym z zakresem projektu, a w przypadku projektu przewidującego rozwój działalności medycznej lub zwiększenie potencjału w tym zakresie, pod warunkiem zobowiązania się tego podmiotu do posiadania takiej umowy najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu. Należy więc podkreślić, że kluczowe znaczenie dla omawianej problematyki ma fakt czy podmiot, który uzyska wsparcie ze środków EFRR będzie posiadał umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w zakresie

						zbieżnym z zakresem projektu (będzie działał w publicznym systemie ochrony zdrowia). Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do katalogu świadczeniodawców zaliczyć możemy: a) podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, b) osobę fizyczną inną niż wymieniona w lit. a, która uzyskała fachowe uprawnienia do udzielania świadczeń zdrowotnych i udziela ich w ramach wykonywanej działalności gospodarczej, c) podmiot realizujący czynności z zakresu zaopatrzenia w wyroby medyczne, d) podmiot udzielający opieki farmaceutycznej, o której mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty (Dz. U. z 2021 r. poz. 97); Jednocześnie zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej do kategorii podmiotów jakie ustawodawca zaliczył do podmiotów leczniczych są: 1) przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, 2) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, 3) jednostki budżetowe, w tym państwowe jednostki budżetowe tworzone i nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Ministra Sprawiedliwości lub Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, posiadające w strukturze organizacyjnej ambulatorium, ambulatorium z izbą chorych lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarkę podstawowej opieki zdrowotnej lub położną podstawowej opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 172 i 1493), 4) instytuty badawcze, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383), 5) fundacje i stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia i których statut dopuszcza prowadzenie działalności leczniczej, 5a) posiadające osobowość prawną jednostki organizacyjne stowarzyszeń, o których mowa w pkt 5, 6) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, 7) jednostki wojskowe - w zakresie, w jakim wykonują działalność leczniczą. Mając powyższe na uwadze jednostki samorządu terytorialnego nie są podmiotami leczniczymi i nie wykonują działalności leczniczej, która może uzyskać finansowanie ze środków publicznych (zwłaszcza w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia). Dodatkowo nie mogą one zobowiązać się do posiadania umowy na realizację usług w kolejnym okresie kontraktowania środków przez NFZ „w zastępstwie” właściwego podmiotu, który realizowałby działalność leczniczą we wspartym obiekcie (po okresie realizacji projektu). Podmiot ten musiałby bowiem posiadać niezależną od organu założycielskiego osobowość prawną, zaś sama jednostka samorządu terytorialnego nie jest stroną w postępowaniu kontraktowym realizowanym przez NFZ. Mając powyższe na uwadze Instytucja Zarządzająca nie widzi możliwości rozszerzenia katalogu wnioskodawców w Celu Szczegółowym 4(v) o jednostki samorządu terytorialnego.
--	--	--	--	--	--	--

173.	Kampania Przeciw Homofobii	2.1.6.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	131	a) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego b) Wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej c) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzyjności wobec osób nieheteronormatywnych w instytucjach opieki zdrowotnej d) Wskazanie wprost osób LGBT+ jako grupy docelowej, objętej przedmiotowym celem. e) Wskazanie programów opieki psychologicznej, uwzględniających szczególne potrzeby osób marginalizowanych, w tym osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotna jest - oprócz troski o brak wykluczenia - sama świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (i np.stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jedнопłciowych). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację antydyskryminacyjną personelu, uwzględniającą osoby LGBT+.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy kwestii horyzontalnych związanych z zapewnieniem równości do produktów i rezultatów projektu dla wszystkich osób. W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 <i>Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej</i>, z uwzględnieniem <i>Karty Praw podstawowych Unii Europejskiej</i>, <i>Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ)</i> oraz art. 6a i 67 <i>Rozporządzenia Ogólnego</i> (także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III), jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Szczegółowy opis sposobu zastosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn dla wszystkich funduszy realizujących politykę spójności zostanie zawarty w opracowanych przez MFIPR <i>Wytycznych dotyczących zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz zasady równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</i>, których postanowienia będą musiały być respektowane przez instytucję wdrażającą program, jak i beneficjentów. Stosowne zobowiązania znajdują się w treści projektu Programu. Jednocześnie na etapie realizacji programu stosowane będą odpowiednie mechanizmy zapewnienia realizacji polityk horyzontalnych, w tym kwestii niedyskryminacji na poszczególnych etapach wyboru projektów (m.in. poprzez zastosowanie odpowiednich kryteriów wyboru) oraz ich realizacji (w czasie weryfikacji wniosków o płatność, kontroli na miejscu realizacji projektu czy ewaluacji). Należy podkreślić, że Rozporządzenie Ogólne (2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.) określa obszary zainteresowania funduszu i cele jakie interwencja ma osiągnąć. Na poziomie krajowym zakres interwencji (w tym w podziale pomiędzy poziom krajowy i regionalny) został określony w <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna), wskazującej też konkretne rodzaje projektów i typy projektów możliwe do wsparcia z EFRR. Zakres typów projektów jest wprost pochodną informacji zawartych w Linii demarkacyjnej oraz Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027w Polsce (dokument podlegający konsultacjom społecznym). Mając powyższe na uwadze działania przewidziane do realizacji w ramach celu mogą obejmować wsparcie infrastruktury podmiotów ochrony zdrowia w tym m.in. w zakresie robót budowlanych i zakupu wyposażenia medycznego oraz jako element projektu – rozwiązań w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) w ramach ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych (POZ, AOS) oraz stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych. Poza ww. dokumentami kluczowe znaczenie dla omawianego obszaru będą miały zapisy: – mapy potrzeb zdrowotnych, – planów transformacji w obszarze ochrony zdrowia, w tym opieki długoterminowej w obszarze zdrowia, – dokumentu „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r. wraz z załącznikami dotyczącymi, deinstytucjonalizacji opieki nad osobami starszymi i opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi. Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa „Zdrowa przyszłość” jest kluczowym dokumentem w obszarze ochrony zdrowia (...). Przedmiotowe ramy przedstawiają główne działania oraz niezbędne kierunki zmian, które należy podjąć, aby zapewnić obywatelom dostęp
------	----------------------------	---	-----	---	--	--

						do wysokiej jakości usług zdrowotnych. Wyznaczone cele i narzędzia stanowią ramy strategiczne dla działań wszystkich instytucji w ochronie zdrowia. Jednocześnie problematyce wsparcia infrastruktury ochrony zdrowia poświęcone zostało Narzędzie 3.1 Wsparcie infrastrukturalne podmiotów leczniczych. Wychodząc naprzeciw potrzebom wynikającym z obecnej sytuacji epidemiologiczno-demograficznej, działania realizowane w ramach przedmiotowego narzędzia powinny służyć przede wszystkim wsparciu infrastrukturalnemu podmiotów leczniczych oraz współpracujących z nimi komórek organizacyjnych / funkcjonalnych udzielających świadczeń z zakresu: - chorób onkologicznych; - chorób układu krążenia (w tym chorób naczyń mózgowych); - chorób psychicznych i zaburzeń zachowania; - chorób zakaźnych; - chorób układu oddechowego; - chorób wewnętrznych; - chorób neurologicznych; - chorób urologicznych; - lecznictwa uzdrowiskowego; - anestezjologii i intensywnej terapii; - pediatrii i szeroko pojętego leczenia dzieci; - ginekologii i położnictwa; - geriatrici; - opieki długoterminowej, paliatywnej, hospicyjnej; - rehabilitacji leczniczej; - ambulatoryjnej opieki specjalistycznej; - okulistyki. Należy również podkreślić, że osoby LGBT+ będą mogły uczestniczyć w poszczególnych formach wsparcia zgodnie z zakresem interwencji i w ramach grup docelowych zgodnych z danym zakresem wsparcia (jako wszyscy pacjenci). Jednakże, wskazane w uwadze formy interwencji (jako samodzielne typy projektów) nie mieszczą się w ramach określonych przez przywołane dokumenty wspólnotowe i krajowe. Dodatkowo należy wskazać, iż CS 4(v) ukierunkowany jest na finansowane ze środków EFRR wsparcie infrastruktury, w związku z czym nie może obejmować wsparcia warsztatów, szkoleń czy kampanii.
174.	osoba prywatna*- w formularzu Kampania Przeciw Homofobii	2.1.6.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	131	a) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego b) Wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej c) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzji wobec osób nieheteronormatywnych w instytucjach opieki zdrowotnej d) Wskazanie wprost osób LGBT+ jako grupy docelowej, objętej przedmiotowym celem. e) Wskazanie programów opieki psychologicznej, uwzględniających szczególne potrzeby osób	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotna jest - oprócz troski o brak wykluczenia - sama świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (i np. stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jednopłciowych). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację antydyskryminacyjną personelu, uwzględniającą osoby LGBT+.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 173.

				marginalizowanych, w tym osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych.		
175.	Lubelski Związek Lekarzy Rodzinnych - Pracodawców	2.1.6.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	131	Działania przewidziane do realizacji w ramach celu obejmują: – Wsparcie infrastruktury podmiotów ochrony zdrowia w tym m.in. w zakresie robót budowlanych i zakupu wyposażenia medycznego oraz – jako element projektu – rozwiązań w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) przede wszystkim w ramach ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych (POZ, AOS) oraz stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych.	„Kluczowym wyzwaniem dla systemu ochrony zdrowia w województwie lubelskim jest stworzenie warunków realizacji usług w sposób adekwatny do zdiagnozowanych potrzeb i wyrównanie różnic w dostępie do świadczeń w całym regionie, m.in. poprzez wzmocnienie roli Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) i Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej (AOS) w świadczeniu usług zdrowotnych.” Biorąc pod uwagę powyższe należy wsparcie ukierunkować przede wszystkim na POZ i AOS.	Uwaga częściowo uwzględniona. W ramach sekcji Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia umieszczony zostanie zapis, zgodnie z którym (po modyfikacji) premiovane będą projekty zakładające poprawę dostępu do podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (zwłaszcza w zakresie wzmocnienia roli POZ w dostarczaniu usług zdrowotnych) oraz wspierające rozwój opieki koordynowanej. Premiowanie to będzie miało miejsce na poziomie kryteriów wyboru projektów.
176.	Federacja Znaki Równości	2.1.6.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	131	a) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego b) Wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej c) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzywności wobec osób nieheteronormatywnych w instytucjach opieki zdrowotnej d) Wskazanie wprost osób LGBT+ jako grupy docelowej, objętej przedmiotowym celem. e) Wskazanie programów opieki psychologicznej, uwzględniających szczególne potrzeby osób marginalizowanych, w tym osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotna jest - oprócz troski o brak wykluczenia - sama świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (i np.stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jedнопłciowych). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację antydyskryminacyjną personelu, uwzględniającą osoby LGBT+.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 173.
177.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób Transpłciowych	2.1.6.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	131	a) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego b) Wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej c) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotna jest - oprócz troski o brak wykluczenia - sama świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (i np.stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jedнопłciowych). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 173.

				zwiększenie inkluzywności wobec osób nieheteronormatywnych w instytucjach opieki zdrowotnej d) Wskazanie wprost osób LGBT+ jako grupy docelowej, objętej przedmiotowym celem. e) Wskazanie programów opieki psychologicznej, uwzględniających szczególne potrzeby osób marginalizowanych, w tym osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych.	antydiskryminacyjną personelu, uwzględniającą osoby LGBT+.	
178.	Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie Filia w Białej Podlaskiej	Załącznik do uchwały nr CCLXXC/4850/2021 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 6 lipca 2021 r. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 PROJEKT 2.1.6.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej Powiązane rodzaje działań Katalog beneficjentów 2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (efs+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z	132	Katalog beneficjentów: – Podmioty lecznicze w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia. Wnioskujemy o rozszerzenie: - uczelnie wyższe.	FAWF planuje przedsięwzięcie polegające na utworzeniu Centrum Zdrowia i Urody w ramach Akademickiego Centrum Edukacji Prozdrowotnej i Rehabilitacji w Białej Podlaskiej (ACEPiR). Założone cele i rezultaty zostaną osiągnięte dzięki realizacji poniżej wymienionych zadań bezpośrednich przyczyniających się do osiągnięcia założeń. Zadanie 1 – Zaprojektowanie dokumentacji budynku Centrum Zdrowia i Urody Zadanie 2 – Budowa budynku Centrum Zdrowia i Urody - obiekt ma służyć kształceniu teoretycznemu i praktycznemu studentów Wydziału Fizjoterapii oraz ma świadczyć usługi ambulatoryjne z zakresu rehabilitacjami odnowy biologicznej dla ludności. Zadanie 3 Zakup sprzętu i wyposażenia na potrzeby tworzonego Centrum -zadanie polega na zakupie sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji założonych w projekcie badań i analiz motoryczności człowieka oraz udzielanie świadczeń medycznych poprawiających jakość życia osób starszych, wykluczonych, niepełnosprawnych. W Centrum ma być kształcona kadra medyczna, która prowadzi tego rodzaju świadczenia oraz prowadzi działania profilaktyczne tj. upowszechnia informacje na temat zasad żywienia i wpływu diety na zdrowie itp. Zadanie 4 – Szkolenie kadr medycznych i promedycznych w zakresie opieki nad osobami 60+. Podstawowym założeniem niniejszego zadania jest wykształcenie kadr przygotowanych zawodowo do prowadzenia zajęć uprawniających z osobami starszymi 60+. Efektom prowadzonych zajęć będzie uzyskanie przed kadrami medycznymi i promedycznymi nowych, dodatkowych kwalifikacji do prowadzenia zajęć usprawniających z osobami starszymi 60+. Zadanie 5 - Konsultacje indywidualne dla osób starszych i dzieci w ramach profilaktyki - celem realizacji zadania jest zapoznanie się z przyczynami i metodami zapobiegania pogarszaniu się sprawności fizycznej i obniżaniu poziomu jakości życia ludności starszej 60+ oraz opracowanie na tej podstawie odpowiednich procedur medycznych służących poprawie ich sprawności. Zadanie 6 - Analiza dobowej aktywności fizycznej i stanu funkcjonalnego osób starszych - polega na wykonaniu badań służących określeniu poziomu sprawności fizycznej osób po 60 roku życia i doboru odpowiednich ćwiczeń i innych procedur służących zachowaniu lub poniesieniu sprawności fizycznej umożliwiającej im wykonywanie czynności dnia codziennego. Jak również polega na uświadomieniu dzieciom, że sport jest dziedziną aktywności ludzkiej odgrywająca bardzo ważną rolę w życiu obywateli Unii Europejskiej.	Uwaga częściowo uwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 172. W związku z powyższym rozszerzenie katalogu wnioskodawców w Celu Szczegółowym 4(v) o „uczelnie wyższe” jest niezasadne. Niezależnie od ww. rozważań, należy jeszcze raz podkreślić, że w ramach celu szczegółowego możliwa będzie realizacja inwestycji obejmujących wsparcie infrastruktury podmiotów leczniczych działających w publicznym systemie ochrony zdrowia w zakresie zbieżnym z posiadanym kontraktem z NFZ. Tym samym wsparciu w ramach celu nie może podlegać finansowanie m.in.: obiektów służących do celów dydaktycznych, zakupu wyposażenia niezwiązanego z realizacją usług medycznych, szkolenia kadr medycznych i promedycznych. Przychylamy się do rozszerzenia katalogu beneficjentów o pozycję „uczelnie” w celu szczegółowym 4(k). Możliwe będzie włączenie się uczelni na bazie zaprezentowanej koncepcji w realizację usług, w tym np. w zakresie rehabilitacji osób starszych, realizację działań profilaktycznych służących zachowaniu lub poniesieniu sprawności fizycznej osób starszych, umożliwiającej im wykonywanie czynności dnia codziennego.
		Powiązane rodzaje działań Katalog beneficjentów 2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (efs+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z	145-148	Katalog beneficjentów: – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne. – Związki, porozumienia i stowarzyszenia jst. – Podmioty świadczące usługi społeczne. – Organizacje pozarządowe. – Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą lub ich podmioty tworzące. – Podmioty ekonomii społecznej. – Ochotnicze Hufce Pracy. – Instytucje pomocy i integracji społecznej, instytucje prowadzące pracę z rodziną. – Podmioty świadczące usługi społeczne użyteczności publicznej, w tym ośrodki wsparcia w tym specjalistyczne ośrodki wsparcia), instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, jednostki specjalistycznego poradnictwa.		

		niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej Powiązane rodzaje działań Katalog beneficjentów		– Podmioty wymienione w art. 3 ust 2 i 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej. – Przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r., poz. 162) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Wnioskujemy o rozszerzenie: - uczelnie wyższe.	Zadanie 7 - Świadczenia w zakresie rehabilitacji osób starszych - celem ostatniego z merytorycznych zadań projektowych będzie świadczenie wysokokwalifikowanych usług profilaktycznych i rehabilitacyjnych osobom wieku 60+, Efektem końcowym realizowanych procedur będzie wyprowadzenie pacjentów do stanu, umożliwiającego samodzielne poruszanie się, wykonywanie podstawowych czynności i znaczące usamodzielnienie. Wśród procedur przewidzianych do realizacji w ramach niniejszego zadania należy wymienić profilaktykę i rehabilitację osób wymagających specjalnego postępowania. Zadania pozostałe 8 - 9 - Przedstawione powyżej zadania są zadaniami bezpośrednimi służącymi realizacji założonych w projekcie celów i osiągnięcia rezultatów. W projekcie oprócz tychże zadań przewidziano także realizację zadań pomocniczych służących organizacji pracy podczas realizacji zadań bezpośrednich (Zadanie 9 – zarządzanie projektem) oraz służących wywiązaniu się z obowiązku promocji i informacji źródeł dofinansowania niniejszego projektu (Zadanie 8 – Promocja i informacja). FAWF zamierza zrealizować projekt aby zakupić sprzęty celem użytkowania mobilnego w połączeniu z założeniami wprowadzenia: • programów profilaktyki wad postawy i wypracowanie zasad skutecznego i efektywnego kosztowo postępowania, zgodnie z zasadami praktyki opartej na wiedzy, • program oceny skuteczności i efektywności kosztowej modelu biopsychospołecznego rehabilitacji kompleksowej w ramach szpitala środowiskowego, prowadzonego według standardu dla Dziennego Domu Opieki Medycznej, • uzupełnienie programu obowiązujących profilaktycznych badań lekarskich dzieci i młodzieży o diagnostykę rozwoju fizycznego i motorycznego, umiejętności ruchowych oraz przesiewowe badania postawy ciała i wysklepienia stóp dzieci w wieku przedszkolnym, • opracowanie regionalnych norm rozwoju fizycznego, motorycznego oraz wskaźników dotyczących postawy ciała dzieci w wieku przedszkolnym, • ocenę skuteczności stosowanych programów edukacji zdrowotnej w kontekście kształtowania prawidłowych nawyków zdrowotnych oraz aktywności fizycznej dzieci przedszkolnych, • wypracować procedury przekazywania informacji dotyczących potrzeb zdrowotnych dziecka oraz najbardziej skutecznych i bezpiecznych metod postępowania profilaktyczno-korekcyjnego rodzicom, nauczycielom przedszkoli oraz podmiotom realizującym usługi prozdrowotne w zakresie aktywności fizycznej małego dziecka, • rozszerzyć oferty edukacyjnej dla nauczycieli o zagadnieniach dotyczących metod i form prowadzenia zajęć ruchowych z dziećmi w wieku przedszkolnym o zróżnicowanych potrzebach rozwojowych. Ścisłe powiązanie z obszarem inteligentnej specjalizacji Zdrowe Społeczeństwo i Żywność wysokiej Jakości w łańcuchu diagnostyka – terapia – rehabilitacja – profilaktyka zdrowotna, w odniesieniu do kluczowego sektora gospodarki usług medycznych i prozdrowotnych, m. in. w zakresie zdrowego stylu życia, ruchu, SPA, w zapobieganiu i leczeniu chorób poprzez	Zważywszy na charakter zaplanowanej w celu szczegółowym 4 (a) rodzaju interwencji polegającym na aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz przywróceniu tych osób na rynek pracy, a także biorąc pod uwagę specyfikę opisanych i zaplanowanych do realizacji w perspektywie finansowej 2021-2027 wielu innych działań wnioskowana zmiana nie znajduje uzasadnienia. Określony w tym celu szczegółowym katalog Beneficjentów to podmioty legitymujące się doświadczeniem w aktywizacji zawodowej osób pozostających w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy tj. osób bezrobotnych, poszukujących pracy, biernych zawodowo. Jak wskazują doświadczenia poprzednich perspektyw finansowych osoby o ww. statusie pozostają poza kręgiem zainteresowania podmiotów, jakimi są uczelnie wyższe. Z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności uczelnie/uczelnie wyższe koncentrują uwagę głównie wokół studentów/słuchaczy studiów i tej grupie docelowej dedykują wsparcie. Wnioskowana zmiana w celu szczegółowym 4 (b) nie znajduje uzasadnienia, w szczególności z uwagi na charakter zaplanowanego rodzaju interwencji polegającym na modernizacji instytucji i służb rynku pracy. Określony w tym celu szczegółowym katalog Beneficjentów celowo został zawężony do podmiotów, których ustawowym zadaniem jest wzmacnianie i rozwój potencjału instytucji rynku pracy. Opisane przez AWF zaplanowane do realizacji w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 przedsięwzięcia nie mogłyby zostać zaplanowane w ramach celu szczegółowego 4 (b).
		2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	153	Katalog beneficjentów: – Publiczne Służby Zatrudnienia; – Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie (w odniesieniu do działań związanych z działalnością regionalnych obserwatoriów rynku pracy).		
		2.1.8.2. Cel szczegółowy 4(b) (EFS+) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku prac	157	Katalog beneficjentów: – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne w tym posiadające osobowość prawną, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST. – Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności organizacje pozarządowe, organizacje non-profit, – Podmioty ekonomii społecznej, posiadające doświadczenie w zakresie działań profilaktycznych, – Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych, – Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą lub ich podmioty tworzące, – Pracodawcy, – Instytucja Zarządzająca Programem. Wnioskujemy o rozszerzenie:		

		2.1.8.3. Cel szczegółowy 4(d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	160	- uczelnie wyższe.	realizację badań w zakresie nauk prozdrowotnych i w odniesieniu do usług medycznych i pokrewnych. „Promocja zdrowia jest procesem umożliwiającym zwiększenie kontroli nad uwarunkowaniami zdrowia i rozwijaniu zdrowego stylu życia w celu utrzymania i poprawy stanu zdrowia i jego jakości. Natomiast profilaktyka zdrowotna obejmuje działania mające na celu zapobieganie chorobom, poprzez utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia. W promocji zdrowia i na każdym etapie profilaktyki ważne znaczenie mają edukacja, aktywność fizyczna (w tym uprawianie sportów), jak i sposób odżywiania. W związku z tym w skład tej dziedziny wchodzi skoordynowane działania z zakresu edukacji na różnych poziomach kształcenia oraz kształtowanie zachowań prozdrowotnych w różnych aspektach życia”.(definicja promocji zdrowia wg. WHO).	Przychylamy się do rozszerzenia katalogu beneficjentów o pozycję „uczelnie” w ramach celu szczegółowego 4 (d). Nie będzie to równoznaczne z możliwością realizacji przez AWF wskazanego przedsięwzięcia w całości w ramach celu szczegółowego 4 (d), ale w przypadku niektórych interwencji przewidzianych do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(d). Możliwe będzie włączenie się uczelni na bazie zaprezentowanej koncepcji w realizację regionalnych programów zdrowotnych, np. w obszarze profilaktyki.
179.	Lubelski Związek Lekarzy Rodzinnych - Pracodawców	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia:	132	- inwestycje w obszarze zdrowia powinny być zgodne z Policy paper dla obszaru zdrowia na lata 2021- 2027 wraz z mapą potrzeb zdrowotnych oraz z planami transformacji w obszarze zdrowia oraz strategią deinstytucjonalizacji, a w przypadku POZ inwestycje powinny być oparte o dane posiadane przez wnioskodawcę POZ i odpowiednio przez niego uzasadnione. – premiiowane będą projekty zakładające przeniesienie świadczeń opieki zdrowotnej z poziomu lecznictwa szpitalnego na rzecz POZ i AOS jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.	- Mapy potrzeb dla POZ istnieją ale w bardzo ograniczonym zakresie dlatego w przypadku POZ dane posiadane przez Wnioskodawcę muszą być wystarczające. - "WYZWANIA ROZWOJOWE POLSKI W KONTEKŚCIE 6 EUROPEJSKICH FILARÓW INSTRUMENTU NA RZECZ ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI, WYNIKAJĄCYCH Z ART. 3 ROZPORZĄDZENIA WS. RRF Wyzwanie 6. Niewystarczająca jakość i ograniczony dostęp do usług zdrowotnych oraz zdolność do szybkiego reagowania systemu ochrony zdrowia na zagrożenia epidemiczne. Wyzwaniem nadal pozostaje ograniczony dostęp do specjalistycznych świadczeń zdrowotnych i wiążący się z tym długi czas oczekiwania na uzyskanie takiego świadczenia. W 2018 r. średni czas oczekiwania na usługi specjalistyczne wynosił 3,4 miesiąca, przy czym najdłuższy średni czas oczekiwania odnotowano w przypadku usług endokrynologicznych (11 miesięcy) i stomatologicznych (8,5 miesiąca). Problem ten stał się jeszcze bardziej widoczny w czasie pandemii COVID-19. Nadal widoczny jest również wysoki udział świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach leczenia szpitalnego. (...) Leczenie szpitalne jest bardzo kosztowne, dlatego należy dążyć do tego, aby coraz więcej świadczeń przeprowadzać poza szpitalem po niższych kosztach w ramach POZ lub opieki ambulatoryjnej. W ramach prowadzonych zmian w systemie ochrony zdrowia prowadzone są zmiany mające na celu wzmocnienie roli Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ). Zmiany wdrażane są etapowo do 2024 r. na podstawie ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej. Na mocy ustawy zdefiniowano rolę i miejsce podstawowej opieki zdrowotnej w systemie ochrony zdrowia. Zmiana ustawy umożliwiła poprawę jej organizacji i funkcjonowania. Celem realizowanych zmian jest wzmocnienie kluczowego ogniwa w opiece nad pacjentem, jakim jest podstawowa opieka zdrowotna. Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej powinien zajmować się wszystkimi problemami zdrowotnymi, niezależnie od wieku, płci i jakichkolwiek innych cech osoby. Jest odpowiedzialny za koordynację pracy podstawowej opieki zdrowotnej oraz współpracę z lekarzami reprezentującymi inne specjalności medyczne."*Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności Rekomendujemy mocniejsze zaakcentowanie kierunkowego wsparcia.	Uwaga częściowo uwzględniona. W odniesieniu do pierwszego punktu należy podkreślić, że stanowił on odzwierciedlenie zapisów projektu Umowy Partnerstwa w brzmieniu na dzień przyjęcia projektu programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> w ramach konsultacji społecznych. W związku z pojawieniem się nowej wersji projektu Umowy Partnerstwa oraz w celu poprawy czytelności zapisów, warunek ulegnie aktualizacji i rozbiciu na 3 punkty: – do dofinansowania mogą być przyjęte projekty zgodne z dokumentem „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.” wraz z załącznikami dotyczącymi deinstytucjonalizacji opieki nad osobami starszymi i opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, – do dofinansowania mogą być przyjęte projekty zgodne z mapą potrzeb zdrowotnych, – do dofinansowania mogą być przyjęte projekty zgodne z planami transformacji w obszarze ochrony zdrowia, w tym opieki długoterminowej w obszarze zdrowia. Należy podkreślić, że ww. zapisy nie mają ostatecznego charakteru i mogą ulec zmianie. Kluczowe znaczenie dla omawianej problematyki będą miały zapisy rekomendacji Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia dla kryteriów projektu. To w nich mogą znaleźć się ewentualne odstępstwa od konieczności stosowania mapy potrzeb zdrowotnych np. na rzecz danych, którymi dysponują POZ. Zagadnienie to zostanie poruszone przez IZ na etapie konstruowania i opiniowania ww. rekomendacji. W przypadku drugiego punktu zapis zmieniono na: – premiiowane będą projekty zakładające poprawę dostępu do podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (zwłaszcza w zakresie wzmocnienia roli POZ w dostarczaniu usług zdrowotnych) oraz wspierające rozwój opieki koordynowanej. Przedmiotowa zmiana zgodna jest z zapisami nowej wersji projektu Umowy Partnerstwa.

180.	Lubelski Związek Lekarzy Rodzinnych - Pracodawców	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia:	132	Postulujemy o dostosowanie infrastruktury i zasobów kadrowych POZ do realizowanych zadań, szczególnie w obszarze opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami WSPARCIE FINANSOWE DLA: 1.Dostosowania lokalowego placówek do nowych zadań (m.in. wydzielanie izolatek, pomieszczeń dla contact center, gabinetów promocji zdrowia, dietetycznych, fizjoterapeutycznych, konsultacyjnych) oraz do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych ze szczególnymi potrzebami (m.in. z ograniczeniem sprawności ruchowej, niedowidzących i niedosłyszących). 2.Wyposażenia każdej placówki POZ w łącznie światłowodowe. 3.Zakup sprzętu medycznego niezbędnego dla realizacji dla poszerzonego zakresu zadań oraz poprawiającego jakość obsługi pacjenta ze szczególnymi potrzebami oraz w podeszłym wieku. 4.Opracowania i uruchomienia rozwiązań informatycznych optymalizujących organizację i koordynację opieki nad chorymi przewlekłe leczonymi ambulatoryjnie i w warunkach domowych. 5.Rozwiązań dla praktyk/przychodni POZ do prowadzenia telenadzoru, w tym zakupów sprzętu diagnostycznego (m.in. wysyłające zdalnie wyniki pomiarów glukometry, aparaty do pomiaru ciśnienia tętniczego, akcji serca, ekg, ciężaru ciała, stetoskopy) i dedykowanego oprogramowania (zapisywanie i analiza przesyłanych danych) dla pacjentów do samodzielnych pomiarów i monitorowania pacjentów z chorobami przewlekłymi w domu. 6.Opracowania i uruchomienia aplikacji mobilnych do monitorowania stanu zdrowia pacjentów i zarządzania ich wizytami. 7.Zakup wyrobów medycznych i wyposażenia niezbędnego do udzielania świadczeń medycznych chorym przewlekłe, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.	Zaplanowane działania są absolutnie niewystarczające w kontekście postawionej w dokumencie diagnozy. POZ Postulaty/kierunki działań konieczne do uwzględnienia w dokumencie to przede wszystkim: 1. podniesienie jakości zasobów infrastruktury zdrowia na poziomie POZ. 2. wzmocnienie roli POZ w dostarczaniu usług i poprawy dostępności do diagnostyki, porad, terapii. Kluczowe postulaty zmian systemowych Podstawowej Opieki Zdrowotnej. W nowej perspektywie wykorzystania środków pochodzących z funduszy unijnych w latach 2021-2027, Podstawowa Opieka Zdrowotna powinna stać się jednym z głównych jego beneficjentów. Środki te powinny służyć transformacji systemowej i zwiększeniu udziału finansowania POZ w opiece zdrowotnej, w ślad za realizacją nowych zadań. Będzie to zgodne z zapisami Celu Priorytetowego wskazanego w dokumencie programowym Komisji Europejskiej.	Uwaga nieuwzględniona. Biorąc pod uwagę zapisy aktualnej wersji <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna) dla obszaru EFRR oraz zapisy projektu programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> należy podkreślić, że inwestycje z zakresu usług e-zdrowia oraz informatyzacji jednostek w sektorze ochrony zdrowia mające na celu zapewnienie interoperacyjności i integrację systemów informatycznych świadczeniodawców z centralną architekturą informatyczną e-zdrowia, w tym: wsparcie rozwoju elektronicznej dokumentacji medycznej, rozwiązań z zakresu telemedycyny, sztucznej inteligencji oraz cyfryzacji procesów back-office i rozwój infrastruktury informatycznej służącej poprawie dojrzałości cyfrowej placówek medycznych możliwe jest do realizacji w ramach CS 1 (ii). Jednocześnie zapisy Programu w zakresie CS 4(v) dają możliwość realizacji inwestycji obejmujących wsparcie infrastruktury podmiotów ochrony zdrowia w tym m.in. w zakresie robót budowlanych i zakupu wyposażenia medycznego oraz – jako element projektu – rozwiązań w zakresie IT oprogramowanie, sprzęt) w ramach ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych (POZ, AOS) oraz stacjonarnych i całonocowych świadczeń zdrowotnych. Jako przykład rozwiązań IT możliwych do wsparcia można podać możliwość zakupu serwera do przechowywania danych obrazowych z zakupionego w ramach projektu cyfrowego aparatu RTG. Dodatkowo zapisy Programu wskazują na konieczność zapewnienia równego dostępu do produktów i rezultatów projektu wszystkim obywatelom (bez względu na wiek, niepełnosprawność, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie i orientację seksualną oraz status rodziny), w tym poprzez wymóg uwzględnienia zasady uniwersalnego projektowania czy dostosowania wspartej infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Jednocześnie informujemy, że realizacja działań na rzecz dostosowania podmiotów leczniczych do wdrożenia standardów dostępności realizowana jest w ramach programu rządowy - Dostępność Plus 2018-2025, a dokument „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.” zakłada kontynuację działania na rzecz rozwoju standardów dostępności wypracowanych w programie PO WER na lata 2014-2020 (dla podmiotów leczniczych realizujących świadczenia w zakresie leczenia szpitalnego i podstawowej opieki zdrowotnej). Jednocześnie informujemy, że w ramach programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> działania obejmujące wdrażanie standardów dostępności w podmiotach leczniczych będą realizowane w ramach CS 4(k).
181.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(v) 2.1.6.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	133	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.

				trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	
182.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(v) 2.1.6.3.1. Interwencje w ramach Funduszy	133	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
183.	Gmina Wojcieszków	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	134-135	Uwzględnienie w rodzajach planowanych działań możliwości pozyskiwania dofinansowania na zabytki drewniane.	Na terenie gminy Wojcieszków znajduje się wiele obiektów zabytkowych w tym wiele obiektów drewnianych. Są to zarówno obiekty sakralne, jak również obiekty będące własnością osób prywatnych bądź jst. Świadczą o naszej historii, stanowią ważny element dziedzictwa kulturalnego na poziomie lokalnym. Większość z tych obiektów wymaga podjęcia natychmiastowych działań związanych z zabezpieczeniem i zachowaniem tych obiektów. W większości są to działania o bardzo dużej wartości. Dlatego też dużym wsparciem w zachowaniu i utrzymaniu tych obiektów byłoby dofinansowanie w ramach programu FE dla Lubelskiego.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z przyjętymi założeniami dla opisu CS 4 (vi) w ramach projektu programu regionalnego, istnieje możliwość realizacji przedsięwzięć m.in. dotyczących konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomości, jak i ruchomych), o ile nie należą do kategorii wymienionych poniżej: - państwowych instytucji kultury, - instytucji kultury współprowadzonych przez administrację rządową i samorządową (z wyłączeniem przedsięwzięć uzgodnionych w kontrakcie programowym), - instytucji kultury posiadających zbiory wchodzące w zakres Narodowego Zasobu Bibliotecznego wymieniane w załączniku do Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego - dotyczące obiektów UNESCO (wpisy indywidualne), - dotyczące Pomników Historii Prezydenta RP (wpisy indywidualne). - dotyczące obiektów posiadających tytuł Znak Dziedzictwa Europejskiego. <i>Zgodnie z Linia demarkacyjną - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 z dn. 4 lutego 2021 r. ww. kategorie są zastrzeżone do wsparcia na poziomie krajowym.</i>
184.	Kampania Przeciw Homofobii	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	135	a) Doprecyzowanie sposobu wzmocnienia włączenia roli kultury i zrównoważonej turystyki we włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. b) Wskazanie celu wzrostu dostępności do obiektów kultury dla osób LGBT+ w opisie celów i rezultatów.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. W ramach wzmocnienia roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym i społecznym oraz włączeniu istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, wśród osób wykluczonych i dyskryminowanych, również tych należących do społeczności LGBT+. Należy pamiętać, iż są one narażone na wyobcowanie i często są marginalizowane w przestrzeni publicznej. Wymaga to podjęcia szczególnych kroków, zmierzających do uwzględnienia i zwiększenia roli tych osób oraz ich wpływu na ww. obszary. Wobec powyższego, w celu wspierania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju społeczno-gospodarczym szczególnie istotne jest tworzenie miejsc i platform, z których	Uwaga nieuwzględniona. Interwencja planowana do realizacji w ramach celu szczegółowego 4 (vi) zapewnia wolny od dyskryminacji dostęp do wszelkich działań i projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Powyższe wynika wprost ze szczegółowego opisu znajdującego się w części pn. <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji.</i> Założenia projektowanego wsparcia w obszarze dziedzictwo i kultura zakładają, iż będzie ono oddziaływał na potencjalnie szeroki krąg odbiorców bez względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Każda osoba – bez względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację – będzie miała prawo na równych zasadach korzystać z powstałej w ramach wsparcia infrastruktury oraz korzystać z efektów realizowanego wsparcia.

					osoby narażone na wykluczenie mogą korzystać czując się bezpiecznie i być istotnym elementem przedsięwzięć w ww. dziedzinach. W celu należytej i bezpośredniej realizacji postanowień KPP, a w szczególności jej art 21, widoczność każdej kategorii osób wykluczonych powinna być czynnikiem obecnym w planowaniu wszelkich działań programowych, projektów i wydarzeń turystycznych i kulturalnych. Należy przede wszystkim, poprzez działania edukacyjne, zidentyfikować bariery, istniejące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, czy osób LGBT+ w kulturze, turystyce, etc., (należą do nich, m.in. brak odpowiedniej infrastruktury, brak dedykowanych, zróżnicowanych programów i projektów kulturalnych) oraz sformułować konkretne kryteria, stosowane przy ich planowaniu, które będą uwzględniały potrzeby tych osób i pozwolą na ich stałą partycypację w powyższych dziedzinach.	
185.	osoba prywatna*- w formularzu Kampania Przeciw Homofobii	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	135	a) Doprecyzowanie sposobu wzmocnienia włączenia roli kultury i zrównoważonej turystyki we włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. b) Wskazanie celu wzrostu dostępności do obiektów kultury dla osób LGBT+ w opisie celów i rezultatów.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. W ramach wzmocnienia roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym i społecznym oraz włączeniu istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, wśród osób wykluczonych i dyskryminowanych, również tych należących do społeczności LGBT+. Należy pamiętać, iż są one narażone na wyobcowanie i często są marginalizowane w przestrzeni publicznej. Wymaga to podjęcia szczególnych kroków, zmierzających do uwzględnienia i zwiększenia roli tych osób oraz ich wpływu na ww. obszary. Wobec powyższego, w celu wspierania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju społeczno-gospodarczym szczególnie istotne jest tworzenie miejsc i platform, z których osoby narażone na wykluczenie mogą korzystać czując się bezpiecznie i być istotnym elementem przedsięwzięć w ww. dziedzinach. W celu należytej i bezpośredniej realizacji postanowień KPP, a w szczególności jej art 21, widoczność każdej kategorii osób wykluczonych powinna być czynnikiem obecnym w planowaniu wszelkich działań programowych, projektów i wydarzeń turystycznych i kulturalnych. Należy przede wszystkim, poprzez działania edukacyjne, zidentyfikować bariery, istniejące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, czy osób LGBT+ w kulturze, turystyce, etc., (należą do nich, m.in. brak odpowiedniej infrastruktury, brak dedykowanych, zróżnicowanych programów i projektów kulturalnych) oraz sformułować konkretne kryteria, stosowane przy ich planowaniu, które będą uwzględniały potrzeby tych osób i pozwolą na ich stałą partycypację w powyższych dziedzinach.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 184.
186.	Federacja Znaki Równości	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i	135	a) Doprecyzowanie sposobu wzmocnienia włączenia roli kultury i zrównoważonej turystyki we włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. b) Wskazanie celu wzrostu dostępności do obiektów kultury dla osób LGBT+ w opisie celów i rezultatów.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 184.

		innowacjach społecznych			W ramach wzmacniania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym i społecznym oraz włączeniu istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, wśród osób wykluczonych i dyskryminowanych, również tych należących do społeczności LGBT+. Należy pamiętać, iż są one narażone na wyobcowanie i często są marginalizowane w przestrzeni publicznej. Wymaga to podjęcia szczególnych kroków, zmierzających do uwzględnienia i zwiększenia roli tych osób oraz ich wpływu na ww. obszary. Wobec powyższego, w celu wspierania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju społeczno-gospodarczym szczególnie istotne jest tworzenie miejsc i platform, z których osoby narażone na wykluczenie mogą korzystać czując się bezpiecznie i być istotnym elementem przedsięwzięć w ww. dziedzinach. W celu należytej i bezpośredniej realizacji postanowień KPP, a w szczególności jej art 21, widoczność każdej kategorii osób wykluczonych powinna być czynnikiem obecnym w planowaniu wszelkich działań programowych, projektów i wydarzeń turystycznych i kulturalnych. Należy przede wszystkim, poprzez działania edukacyjne, zidentyfikować bariery, istniejące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, czy osób LGBT+ w kulturze, turystyce, etc., (należą do nich, m.in. brak odpowiedniej infrastruktury, brak dedykowanych, różnicowanych programów i projektów kulturalnych) oraz sformułować konkretne kryteria, stosowane przy ich planowaniu, które będą uwzględniały potrzeby tych osób i pozwolą na ich stałą partycypację w powyższych dziedzinach.	
187.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób Transpłciowych	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	135	a) Doprecyzowanie sposobu wzmacniania włączenia roli kultury i zrównoważonej turystyki we włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. b) Wskazanie celu wzrostu dostępności do obiektów kultury dla osób LGBT+ w opisie celów i rezultatów.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. W ramach wzmacniania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym i społecznym oraz włączeniu istotne jest uwzględnienie podczas wszystkich działań, wśród osób wykluczonych i dyskryminowanych, również tych należących do społeczności LGBT+. Należy pamiętać, iż są one narażone na wyobcowanie i często są marginalizowane w przestrzeni publicznej. Wymaga to podjęcia szczególnych kroków, zmierzających do uwzględnienia i zwiększenia roli tych osób oraz ich wpływu na ww. obszary. Wobec powyższego, w celu wspierania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju społeczno-gospodarczym szczególnie istotne jest tworzenie miejsc i platform, z których osoby narażone na wykluczenie mogą korzystać czując się bezpiecznie i być istotnym elementem przedsięwzięć w ww. dziedzinach. W celu należytej i bezpośredniej realizacji postanowień KPP, a w szczególności jej art 21, widoczność każdej kategorii osób wykluczonych powinna być czynnikiem obecnym w planowaniu wszelkich działań programowych, projektów i wydarzeń turystycznych i kulturalnych. Należy przede wszystkim, poprzez działania edukacyjne, zidentyfikować bariery, istniejące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, czy osób LGBT+ w kulturze, turystyce, etc., (należą do nich, m.in. brak odpowiedniej	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 184.

					infrastruktury, brak dedykowanych, zróżnicowanych programów i projektów kulturalnych) oraz sformułować konkretne kryteria, stosowane przy ich planowaniu, które będą uwzględniały potrzeby tych osób i pozwolą na ich stałą partycypację w powyższych dziedzinach.	
188.	Porozumienie Rowerowe		136	Uzupełnienie Głównych/kierunkowych zasady udzielania wsparcia o punkt: „W przypadku turystycznych szlaków rowerowych nie mogą one dyskryminować ze względu na rodzaj posiadanego roweru (szczególnie rower rehabilitacyjny), muszą być dostępne niezależnie od pogody, muszą spełniać „Standardy projektowe dla tras rowerowych województwa lubelskiego” oraz mieć połączenie z koleją lub szlakiem rowerowym tam prowadzącym”	Tworzenie szlaków rowerowych ma sens tylko w sytuacji, gdy są one wygodne i dostępne oraz zapewniają dostęp koleją. Szlak niedostępny koleją znacząco obniża liczbę użytkowników oraz zmusza do dojechania tam autem, co z kolei wymusza tworzenie szlaków w formie pętli. Dostępny szlak to taki, po którym może się poruszać każdym typem rowerów: rowerem szosowym, rowerem rehabilitacyjnym (to ważne w kontekście Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych) czy rowerem cargo/z przyczepką. Z jednej strony oznacza to odpowiednią geometrię, z drugiej odpowiednią nawierzchnię. Szlak rowerowy ponadto powinien być przejezdny niezależnie od pogody. Udręką obecnych szlaków, w tym Green Velo i szlaków wojewódzkich jest ich niedostępność w trakcie/po opadzie deszczu. Jest to uciążliwe, ponieważ latem burza potrafi przyjsć niespodziewanie, natomiast po deszczu zdarza się, że szlaki są nieprzejezdne przez kilkanaście dni! Odpowiednie wytyczne dla tworzenia infrastruktury rowerowej opracowano już na poziomie wojewódzkim, stąd odniesienie do ich stosowania. Uwaga ma na celu przeciwdziałanie tworzeniu niskiej jakości, nieprzejezdnych i niewygodnych szlaków rowerowych. Takich szlaków powstało już dużo i nie korzysta z nich zbyt duża liczba osób - w odróżnieniu od wygodnych i niemal zawsze przejezdnych asfaltowych szlaków w woj. małopolskim czy zachodniopomorskim.	Uwaga nieuwzględniona. Wprowadzenie takiego warunku – w zmodyfikowanej formie będzie możliwe – na poziomie Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (np. możliwe będzie wsparcie przedsięwzięć spełniających warunek: zgodność przedsięwzięcia z <i>Standardami projektowymi dla tras rowerowych województwa lubelskiego</i>) oraz Regulaminu konkursu. Należy w tym miejscu uwzględnić, że <i>Standardy projektowe dla tras rowerowych województwa lubelskiego</i> (dalej: <i>Standardy</i>) zostały przyjęte uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego Nr CCLXXXIX/5106/2021 z dnia 24 sierpnia 2021 roku – co za tym idzie, do ich stosowania zobowiązuje się Województwo Lubelskie oraz wszystkie jednostki organizacyjne samorządu województwa. Odnosząc się do kształtu pozostałych warunków tj., że szlaki nie mogą dyskryminować ze względu na rodzaj posiadanego roweru (szczególnie rower rehabilitacyjny), muszą być dostępne niezależnie od pogody oraz mieć połączenie z koleją lub szlakiem rowerowym tam prowadzącym, uwzględniając ich niezaprzeczalną trafność - należy zauważyć, że są elementem opisywanym w treści Standardów.
189.	Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie Filia w Białej Podlaskiej	Załącznik do uchwały nr CCLXXC/4850/2021 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 6 lipca 2021 r. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 PROJEKT 2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych Powiązane rodzaje działań Katalog beneficjentów	136	Katalog beneficjentów 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia. 2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną. 3. Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska, kultury, turystyki. 4. Parki narodowe i krajobrazowe. 5. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne. 6. Organizacje pozarządowe. 7. Szkoły i uczelnie artystyczne (przedsięwzięcia tych podmiotów muszą być ujęte w kontrakcie programowym). 8. Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki. 9. Podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne. 10. Kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne. Wnioskujemy o rozszerzenie: - uczelnie wyższe.	FAWF planuje przeprowadzenie następujących działań wymienionych w opisie interwencji – w rodzajach planowanych działań, typów projektów założonych w katalogu tj.: 1. Zakup, modernizacja wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu (wyłącznie jako element projektu), roboty budowlane, modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami) 2. Działania związane z imprezami kulturalnymi, takimi jak wystawy i festiwale oraz kampanie promocyjne, bezpośrednio związane ze wspartą infrastrukturą kulturalną (wyłącznie jako element projektu).	Uwaga nieuwzględniona. W przypadku typu projektu 3 <i>Zakup, modernizacja wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu (wyłącznie jako element projektu), roboty budowlane, modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami)</i> istnieje warunek, że ww. działanie może być realizowane wyłącznie jako element projektów wymienionych w pkt 1 i 2 opisu CS 4 (vi) w obszarze dziedzictwo i kultura. Należy podkreślić, że oba wymienione typy działań planowane do realizacji nie mogą stanowić samodzielnego typu projektów i muszą być przypisane do zadań głównych związanych z infrastrukturą przeznaczoną np. na ochronę dziedzictwa czy poprawę dostępności i zwiększenia oferty kulturalnej. Uczelnie wyższe nie są wskazane jako oddzielny typ beneficjenta w ramach opisu CS 4 (vi) niemniej mieszczą się w katalogu podmiotów uprawnionych do aplikowania w pkt 3 <i>Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, działające w sferze ochrony środowiska, kultury, turystyki.</i>
190.	Gmina Wojsławice	2.1.6.4.1.	136	11. Tworzenie parków kulturowych.	Strategia Województwa Lubelskiego rekomenduje tworzenie takich przestrzeni.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r., poz. 710 z późn. zm.), park kulturowy jest jedną z ustawowych form ochrony zabytków. Tworzony

						jest (...) w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej (art. 16 ust. 1 ustawy). Ustawa precyzyjnie reguluje proces tworzenia parków kulturowych przez gminy na drodze uchwały, przy spełnieniu innych dodatkowych wymogów, m.in. dotyczących zasięgnięcia opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Zgodnie z powyższym tworzenie parków kulturowych jako czynność administracyjna nie powinna być rodzajem planowanych działań, typów projektów w programie regionalnym. Powyższa czynność o charakterze administracyjnym leży po stronie potencjalnych Wnioskodawców, podobnie jak w przypadku np. wniosków o wpis do rejestru zabytków, stanowiących także jedną z ustawowych form ochrony zabytków. Natomiast zgodnie z projektowanymi założeniami programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, istnieje możliwość wsparcia parków kulturowych w ramach zapisanych w programie działań związanych m.in. z dostosowaniem obiektów zabytkowych do pełnienia funkcji związanych z kulturą poprzez prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane, modernizację (z wyłączeniem rozbiórki), dotyczące zabytków i zespołów tych zabytków wraz z ich otoczeniem.
191.	Gmina Łęczna	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	136	Opis interwencji Dziedzictwo i kultura Jest: – dostosowanie obiektów zabytkowych do pełnienia funkcji związanych z kulturą poprzez prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane, modernizację (z wyłączeniem rozbiórki) dotyczące zabytków i zespołów tych zabytków wraz z ich otoczeniem. Powinno być: – dostosowanie obiektów zabytkowych i obiektów leżących w strefie ochrony konserwatorskiej, na obszarze zabytkowego układu urbanistycznego do pełnienia funkcji związanych z kulturą poprzez prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane, modernizację (z wyłączeniem rozbiórki w uzasadnionych przypadkach) dotyczące zabytków i zespołów tych zabytków wraz z ich otoczeniem.	Należy dopuścić możliwość w uzasadnionych przypadkach rekonstrukcji istniejących obiektów. Bardzo często istniejące stare obiekty są w stanie technicznym, który uniemożliwia ich modernizację i czyni nieopłacalnym próby przystosowania ich do nowych funkcji. Gmina Łęczna proponuje, aby w uzasadnionych przypadkach potwierdzonych analizą techniczno-ekonomiczną dopuścić możliwość rozbiórki (choćby częściowej) oraz możliwość rekonstrukcji obiektu. Dopuszczenie możliwości realizacji tego typu działań umożliwi uratowanie wielu cennych obiektów w skali lokalnej i regionalnej. Przykładem jest budynek starej plebanii w Łęcznej, jedyny na Lubelszczyźnie przykład domu w stylu szwajcarskim. Drewniany budynek jest obecnie w fatalnym stanie technicznym, znajduje się w rękach osoby prywatnej, która nie dysponuje odpowiednimi funduszami na zabezpieczenie. Uratowanie zabytku i przywrócenie jego świetności oraz przystosowanie do pełnienia nowych funkcji (np. muzeum regionalnego) może wymagać częściowej rozbiórki w celu wymiany zniszczonych elementów, których nie da się uratować.	Uwaga nieuwzględniona. W przypadku 1 typu projektu w obszarze: dziedzictwo i kultura, koncentruje się on na obiektach zabytkowych - dlatego też niezasadnym jest modyfikacja jego brzmienia, rozszerzająca ten typ projektu o obiekty inne niż zabytkowe. Potencjalni Beneficjenci mają możliwość realizacji projektów w obiektach nie będących zabytkami w ramach typu projektów 2 „Poprawa dostępności i zwiększenie oferty kulturalnej przyczyniającej się do aktywnego udziału w kulturze poprzez roboty budowlane, modernizację infrastruktury instytucji kultury (w szczególności ośrodki kultury, biblioteki publiczne itp.). Odnosząc się do zastrzeżeń związanych z wyłączeniem rozbiórki, przyjęto takie założenie m.in. z uwagi na konieczność uniknięcia problemu finansowania prac związanych z rekonstrukcją, która stanowi odtworzenie, czyli de facto budowę nowego obiektu, który nie może być uznany za obiekt zabytkowy. Należy jednocześnie podkreślić, że w ramach ww. typu dopuszczona jest wymiana zniszczonych elementów budynku zabytkowego - pod warunkiem zgody konserwatora zabytków.
192.	Urząd Miasta Lublin	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych 2.1.6.4.1. Interwencje w ramach Funduszy	136	Należy rozważyć możliwość zmiany zapisu w poniższy sposób: Wsparcie tworzenia nowych, rozbudowa istniejących miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez roboty budowlane, modernizację, wyposażenie infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie, m.in. infrastruktura zlokalizowana wokół istniejących zbiorników wodnych (kąpieliska, plaże, pomosty, mola, przystanie wodne, bulwary, ścieżki rowerowe, ścieżki edukacyjne i dydaktyczne, promenady). renowację, modernizację, ochronę i rozwój	Zgodnie z treścią projektu Umowy Partnerstwa, z zakresu turystyki mają zostać dofinansowane inwestycje infrastrukturalne w treści wskazanej w zaproponowanym brzmieniu. Jakkolwiek nie wyłącza to zaproponowanych w projekcie dokumentu Fundusze Europejskie dla lubelskiego inwestycji ale wpisuje je w odpowiedni kontekst, którym jest atrakcyjność turystyczna infrastruktury zabytkowej.	Uwaga nieuwzględniona. Istotnym elementem proponowanej zmiany wydaje się być zawężenie charakteru planowanych działań poprzez wprowadzenie zapisu dot. „ochrony i rozwój infrastruktury zabytkowej w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej” - zapis może ograniczać realizację projektów w obszarze turystyki wyłącznie do obiektów objętych ochroną konserwatorską. Należy zauważyć, że założenia opisu celu szczegółowego 4(vi), w obszarze działań związanych z ochroną dziedzictwa i kultury, zakładają takie, które wzmocniają potencjał obiektów zabytkowych i zespołów wraz z ich otoczeniem. Inwestycje w tym obszarze mają bezpośrednie przełożenie na wzmocnienie potencjału turystycznego zabytków w regionie.

				infrastruktury zabytkowej w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej i dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla niepełnosprawnych, inwestycji w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym poprawę ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, osób z niepełnosprawnościami;		
193.	Urząd Miasta Lublin	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych 2.1.6.4.1. Interwencje w ramach Funduszy	136, 137	Należy rozważyć możliwość zmiany zapisu w poniższy sposób: Poprawa dostępności i zwiększenie oferty kulturalnej przyczyniającej się do aktywnego udziału w kulturze poprzez tworzenie/ adaptację/ dostosowanie budynków infrastruktury instytucji kultury (w szczególności ośrodki kultury, biblioteki publiczne itp.). I dalej na str. 137 W ramach CS nie dopuszcza się tworzenia nowych budynków.	Zgodnie z treścią projektu Umowy Partnerstwa: „Przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane będą na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie /adaptację /dostosowanie budynków i przestrzeni (otoczenia) do realizacji oferty kulturalno – edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych.”. Należy zatem zwrócić uwagę na niepełny katalog działań dotyczących infrastruktury kultury, które zostały uwzględnione w projekcie dokumentu Fundusze Europejskie dla lubelskiego. Postuluje się zatem dostosowanie zapisów w projekcie FEL do UP poprzez zastosowanie bezpośrednio zapisów z Umowy Partnerstwa. W szczególności w zakresie tworzenia nowej infrastruktury kultury. Zakaz jej tworzenia został wyartykułowany na stronie 137 projektu FEL, przy czym należy podkreślić, że nie ma pokrycia w zapisach Umowy. Postuluje się zatem usunięcie tego ograniczenia.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną zmienione zgodnie z propozycją zawartą w treści uwagi.
194.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie	Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej	137	Katalog beneficjentów: Wnoszę o dodanie do katalogu beneficjentów: „służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego” lub „Straż Pożarna” lub „Jednostki Ochrony Przeciwpożarowej w rozumieniu Art. 15. Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (tj. Dz.U. 2021 poz. 869)”.	Poszerzenie katalogu beneficjentów w kategorii Turystyka, przyczyni się do poprawy funkcjonowania obiektów turystycznych podległych instytucjom publicznym z obszaru służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną zmienione zgodnie z propozycją zawartą w treści uwagi.
195.	Gmina Łęczna	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	137	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Jest: – W przypadku turystyki typy projektów dopuszczone do realizacji muszą obejmować swoim zasięgiem co najmniej dwa powiaty. Powinno być: – W przypadku turystyki typy projektów dopuszczone do realizacji muszą obejmować swoim zasięgiem co najmniej dwa powiaty.	Należy zrezygnować z zapisu o obowiązku obejmowania przez projekt turystyczny minimum dwóch powiatów: 1. Samorządy realizują projekty z zakresu turystyki, które są kontynuacją już zrealizowanych projektów i ich ostatecznym dopełnieniem. Uzależnienie realizacji kluczowego dla osiągnięcia efektu „całości” projektu od innych samorządów jest nieracjonalne i może spowodować trudności w realizacji projektu ze względu chociażby na brak zainteresowanych partnerów. Przykład: Gmina Łęczna zrealizowała w perspektywie finansowej 2014-2020 3 projekty turystyczne dotyczące rewitalizacji zespołu dworsko-parkowego Podzamcze, a w chwili obecnej realizuje projekt rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej. Do zrealizowania pozostał ostatni element spajający dwa obszary, który dopełni całość. Uzależnienie od innych podmiotów realizacji kluczowego projektu jest mało wygodne dla samorządów, które już rozpoczęły realizację projektów turystycznych. 2. Projekty rozproszone w różnych miejscowościach nie przyniosą raczej efektu synergii w skali spodziewanej przez autorów obecnych zapisów, a mogą spowodować tworzenie sztucznych, nie powiązanych ze sobą produktów turystycznych, powstałych tylko i wyłącznie dla spełnienia	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z <i>Linia demarkacyjną - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> z dn. 4 lutego 2021 r., wsparciem mogą być objęte przedsięwzięcia realizowane na obszarze jednego regionu, wykraczające poza obszar pojedynczego powiatu.

					tę kryterium projektów. Samorządy często zgłaszają do dofinansowania w tym działaniu założenia dworsko-parkowe, które są zlokalizowane w najwyższej kilku miejscowościach zlokalizowanych w różnych miejscowościach na terenie najczęściej jednego powiatu. 3. W przypadku powiązania obiektów z różnych powiatów istnieje ryzyko, że dofinansowanie otrzyma projekt, którego potencjał punktowy opiera się na atrakcyjności i walorach tylko jednego miejsca, a dofinansowanie otrzyma miejsce mało atrakcyjne. Przykład: wspólny projekt z miejscem bardzo atrakcyjnym, które „ciągnie” miejsca bez potencjału. 4. Ten sposób podejścia spowoduje rozproszenie projektów: nie w każdej gminie po sąsiedzku jest atrakcyjny teren nadający się do wspólnego projektu. Produkty turystyczne mogą być oddalone od siebie. 5. Kryterium warunkujące realizację projektu od realizacji na obszarze co najmniej dwóch powiatów faworyzuje podmioty zlokalizowane na obszarach atrakcyjnych turystycznie, w których znalezienie odpowiedniego partnera jest łatwiejsze. 6. Zastosowanie tego kryterium może spowodować niepotrzebne skomplikowanie projektów, min. poprzez wymuszenie większej liczby partnerów. Może to wpłynąć na obniżenie efektywności w przygotowaniu, i w realizacji projektów.	
196.	Gmina Łęczna	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	137	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Jest: – W ramach CS nie dopuszcza się budowy nowych budynków. Powinno być: – W ramach CS dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach rekonstrukcję lub budowę nowych budynków.	Gmina Łęczna proponuje dopuszczenie możliwości budowy nowych budynków w ramach tego celu szczegółowego. Należy dopuścić możliwość budowy nowych budynków w uzasadnionych przypadkach. Konieczne jest także dopuszczenie rekonstrukcji istniejących obiektów lub rekonstrukcji z rozbudową. Bardzo często istniejące stare obiekty są w stanie technicznym, który uniemożliwia ich modernizację i czyni nieopłacalnym próby przystosowania ich do nowych funkcji. Gmina Łęczna proponuje, aby w uzasadnionych przypadkach potwierdzonych analizą techniczno-ekonomiczną możliwe było dofinansowanie budowy nowych budynków. Dopuszczenie budowy nowych budynków przeznaczonych na cele kulturalne dla tego celu jest konieczne. Zaproponowane zapisy Funduszy dla Lubelszczyzny wykluczają budowę nowych obiektów na cele kulturalne – patrz Cel szczegółowy- 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich, który wprost mówi, że Wsparcie ukierunkowane na rozwój kultury nie będzie obejmować działań na rzecz budowy nowych obiektów kubaturowych - budynków. Jest to sytuacja, która uniemożliwia samorządom realizację najbardziej kosztownych działań związanych z kulturą. Przynajmniej jeden cel szczegółowy albo Cel szczegółowy 4(vi) albo Cel szczegółowy- 5(i) powinien dopuszczać możliwość budowy nowych obiektów dla potrzeb kultury. Przykład: Gmina Łęczna zaplanowała rewitalizację zachodniej pierzei Rynku II i przekształcenie jej w nowoczesną mediatekę. Niestety stan techniczny budynków jest na tyle zły, że prawdopodobnie konieczna będzie rozbiora istniejących obiektów i rekonstrukcja lub budowa nowego obiektu w pełni przystosowanego do spełniania funkcji mediateki. Na terenie rewitalizowanego Starego Miasta w Łęcznej nie ma innej lokalizacji, w której możliwa byłaby budowa mediateki, a na	Uwaga częściowo uwzględniona. Zgodnie z treścią projektu Umowy Partnerstwa zapis zostanie zmodyfikowany na: „Przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane będą na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie /adaptację /dostosowanie budynków i przestrzeni (otoczenia) do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych.”. Jednakże odnośnie obiektów zabytkowych – nie można uwzględnić uwagi. Występuje dużo istniejących obiektów zabytkowych, które w sposób priorytetowy należy zabezpieczyć przed degradacją.

					terenie Łęcznej nie ma obiektu, który zgodnie z zapisami projektu Funduszy dla Lubelszczyzny można przebudować na potrzeby kultury. Dlatego Gmina Łęczna wnosi, aby w uzasadnionych przypadkach możliwa była budowa nowych budynków na cele kulturalne. Doświadczenia Gminy Łęczna z kolejnych projektów rewitalizacyjnych wskazują, że często mniej kłopotliwe i kosztochłonne jest wybudowanie nowego obiektu niż przekształcanie obiektu istniejącego na potrzeby nowych funkcji.	
197.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(vi) 2.1.6.4.1. Interwencje w ramach Funduszy	137	Obecny zapis: 2. W przypadku turystyki typy projektów dopuszczone do realizacji muszą obejmować swoim zasięgiem co najmniej dwa powiaty. Proponowany zapis: 2. W przypadku turystyki typy projektów dopuszczone do realizacji muszą obejmować swoim zasięgiem oddziaływania co najmniej dwa powiaty.	Niejasny zapis, który nie mówi, czy chodzi o zasięg realizacji projektu (co jest niezasadne, gdyż wyklucza bardzo wiele partnerstw) czy o zasięg oddziaływania, co jest jak najbardziej uzasadnione.	Uwaga częściowo uwzględniona. Ze względu na zapisy <i>Linii demarkacyjnej - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjnej) z dn. 4 lutego 2021 r., zgodnie z którą <i>wsparcie mogą być objęte przedsięwzięcia realizowane na obszarze jednego regionu, wykraczające poza obszar pojedynczego powiatu.</i> Zgodnie z założeniami ww. Linii demarkacyjnej, chodzi tu o przedsięwzięcia których realizacja wykracza poza obszar pojedynczego powiatu. Proponowana modyfikacja treści, wprowadzająca pojęcie zasięgu oddziaływania jest niezgodna z przywołanym wyżej warunkiem. Należy podkreślić, że pojęcie zasięgu oddziaływania nie jest tożsame z pojęciem zasięgu realizacji. Zapis zostanie skorygowany na: W przypadku turystyki do realizacji będą dopuszczone typy projektów wykraczające poza obszar pojedynczego powiatu.
198.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(vi) 2.1.6.4.1. Interwencje w ramach Funduszy	137	Obecny zapis: 2. W przypadku turystyki typy projektów dopuszczone do realizacji muszą obejmować swoim zasięgiem co najmniej dwa powiaty. Proponowany zapis: 2. W przypadku turystyki typy projektów dopuszczone do realizacji muszą obejmować swoim zasięgiem oddziaływania co najmniej dwa powiaty.	Niejasny zapis, który nie mówi, czy chodzi o zasięg realizacji projektu (co jest niezasadne, gdyż wyklucza bardzo wiele partnerstw) czy o zasięg oddziaływania, co jest jak najbardziej uzasadnione.	Uwaga częściowo uwzględniona. Ze względu na zapisy <i>Linii demarkacyjnej - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna) z dn. 4 lutego 2021 r., zgodnie z którą <i>wsparcie mogą być objęte przedsięwzięcia realizowane na obszarze jednego regionu, wykraczające poza obszar pojedynczego powiatu.</i> Zgodnie z założeniami ww. Linii demarkacyjnej, chodzi tu o przedsięwzięcia których realizacja wykracza poza obszar pojedynczego powiatu. Proponowana modyfikacja treści, wprowadzająca pojęcie zasięgu oddziaływania jest niezgodna z przywołanym wyżej warunkiem. Należy podkreślić, że pojęcie zasięgu oddziaływania nie jest tożsame z pojęciem zasięgu realizacji. Zapis zostanie skorygowany na: W przypadku turystyki do realizacji będą dopuszczone typy projektów wykraczające poza obszar pojedynczego powiatu.
199.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(vi) 2.1.6.4.1. Interwencje w ramach Funduszy	138	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
200.	Urząd Miasta	2.1.6.4. Cel szczegółowy 4(vi)	138	Należy rozważyć możliwość wykorzystania narzędzi terytorialnych w	Wykorzystanie narzędzi terytorialnych w formie ZIT pozwoli na zwiększenie efektywności planowanego wsparcia zwłaszcza,	Uwaga nieuwzględniona. Projekty dotyczące kultury i turystyki mogą być realizowane w ramach

	Lublin	(EFRR) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych 2.1.6.4.1. Interwencje w ramach Funduszy		tym CS realizowanych w formie ZIT.	że elementy związane ze wzmacnianiem roli kultury i turystyki w kontekście rozwoju gospodarczego w powiązaniu z inną infrastrukturą usług społecznych mogą stanowić jedną z głównych osi rozwoju zdiagnozowanych na etapie przygotowywania strategii ponadlokalnej. Dodatkowo tego typu podejście będzie miało pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów miast i powiązanych z nimi obszarów funkcjonalnych i prawidłowej realizacji przez miasta funkcji zwianych z kumulacją usług, na które istnieje zapotrzebowanie w obszarze funkcjonalnym a z uwagi na ich rodzaj i charakter nie są bądź nie mogą być realizowane przez inne jednostki będące częścią obszaru funkcjonalnego. Takiego rozwiązania nie wykluczają również zapisy UP w odniesieniu do możliwych do realizacji w tej formule CP. Uzasadnieniem dla takiego podejścia jest również planowane, w odniesieniu do części CP 4 finansowanej ze środków EFS+, zastosowanie mechanizmu ZIT. Takie podejście wymusza również rozważenie zastosowania tego mechanizmu w odniesieniu do środków EFRR w CP 4 w celu zagwarantowania komplementarności zakładanego wsparcia.	instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Celu Polityki 5, zgodnie z zakresem interwencji niniejszego Celu Polityki zdefiniowanym w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058, o ile wynikać to będzie z opracowanych strategii terytorialnych. Obecny projekt Programu nie przewiduje realizacji instrumentów terytorialnych w ramach CP4 (EFRR). Dodatkowo należy pamiętać, że działania dotyczące m.in. wsparcia kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki w możliwie szerokim zakresie zostały przewidziane dla ZIT do realizacji w CP 5.
201.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.6. Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, Cel szczegółowy 4(vi) 2.1.6.4.1. Interwencje w ramach Funduszy	138	Obecny zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Możliwość zastosowania preferencji dla projektów realizowanych na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją, dla projektów realizowanych na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na terenie miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
PRIORYTET VII ZWIĘKSZANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ						
202.	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Priorytet VII Zwiększanie spójności społecznej Pkt 2.1.7.1. Cel szczegółowy 4(h) (EFS+)	141	W części „Typy projektów aktywizacja społeczna i zawodowa:” proponujemy dodanie punktu: <i>„programy mieszkań z usługami i mieszkań społecznych, w tym mieszkań chronionych, wspomaganych i mieszkań w najmie społecznym (m.in. Społeczne Agencje Najmu) oraz mieszkań realizowanych w oparciu o metodę Najpierw Mieszkanie (Housing First)”</i> W związku z powyższym postulujemy dodanie korespondujących wskaźników produktu i rezultatu.	Cel szczegółowy 4(h) jest głównym celem dedykowanym osobom doświadczającym bezdomności, jak również innym grupom osób doświadczającym wykluczenia lub będącym w niekorzystnej sytuacji. Podstawowym narzędziem zdeinstytucjonalizowanego wsparcia takich osób, niezbędnym dla integracji społecznej czy zawodowej, jest często zapewnienie dachu nad głową oraz świadczenie usług treningowych lub wspomagających w funkcjonowaniu. Kluczowym komponentem tego celu powinno być więc wdrożenie na szeroką skalę rozwiązań mieszkaniowych adresowanych do beneficjentów działań z obszaru aktywizacji społecznej i zawodowej. Powinny to być zarówno mieszkania wspomagane, mieszkania chronione, wszelkie inne formuły mieszkań z usługami, jak i rozwiązania z zakresu najmu społecznego (w tym społeczne agencje najmu). Wśród rozwiązań dla osób bezdomnych należy zagwarantować również wdrażanie programów opartych o metodę Najpierw Mieszkanie (Housing First). Działania takie będą zgodne z konieczną i zakładaną w Programie deinstytucjonalizacją usług społecznych.	Uwaga nieuwzględniona. Celem 4(h) jest aktywizacja społeczna prowadząca do aktywizacji zawodowej osób biernych zawodowo, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym lub osób z niepełnosprawnościami. Rekomendacje MFiPR w zakresie włączenia społecznego, jak również projekt <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna) nie zakładają w tym celu wsparcia mieszkaniowego, natomiast zawsze jest możliwe powiązanie działań aktywizacyjnych z usługami wspieranymi przykładowo w celu szczegółowym 4(k) w postaci mieszkań chronionych i wspomaganych.

203.	Ministerstw o Finansów	2.1.7.1.1 Priorytet VII, CS 4(h), Grupy docelowe	142	W ramach grup docelowych w zakresie ekonomii społecznej nie wymieniono PES, PS i ich pracowników mimo przewidzianego dla nich wsparcia bezpośredniego. Ponadto wymienia się odrębnie) od osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznych osoby marginalizowane, osoby bezdomne (w tym w ramach grupy osób marginalizowanych), a przecież te osoby należą do tej grupy.	Zapis w obecnym kształcie wzbudza wątpliwości interpretacyjne w kontekście definicji osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto z zapisu grupy docelowej nie wynika, by możliwe było wsparcie dla PES/PS i ich pracowników.	Uwaga uwzględniona. Opis grupy docelowej w zakresie ekonomii społecznej zostanie przeformułowany w kierunku odzwierciedlenia podmiotów, do których skierowane będzie wsparcie w zakresie utworzenia lub utrzymania miejsca pracy, a także usług wsparcia ekonomii społecznej. Ponadto, opis grupy docelowej, zostanie uporządkowany w celu zapewnienia czytelności oraz spójności z pojęciami wynikającymi z dokumentów programowych z poziomu krajowego.
204.	Ministerstw o Finansów	2.1.7.1.2 Priorytet VII, CS 4(h), wskaźniki	143	Zarówno wskaźniki produktu, jak i rezultatu nie odpowiadają w pełni postawionym celom interwencji Priorytetu VII. Konieczne jest ich uzupełnienie o wskaźniki odnoszące się do osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem czy też do osób wspartych w ramach przedsiębiorstw społecznych, wskaźniki dla wspartych PES, utworzonych PS.	Ujęte w Prioryecie VII wskaźniki nie odzwierciedlają w pełni zaplanowanej interwencji.	Uwaga nieuwzględniona. Zaproponowany w programie wskaźnik produktu został wybrany ze wskaźników przyporządkowanych do CS 4(h) Wspólnej listy Wskaźników Kluczowych 2021-2027 EFS+ (WLWK). W WLWK nie ma możliwości wyboru wskaźników odnoszących się do osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem czy też wspartych w ramach przedsiębiorstw społecznych. Zgodnie z WLWK wśród wskaźników dotyczących osób, które otrzymały wsparcie przyporządkowanych do przedmiotowego celu szczegółowego mamy do wyboru osoby bezrobotne, długotrwale bezrobotne, bierne zawodowe oraz osoby z niepełnosprawnościami. Na podstawie informacji otrzymanej z MFIPR, że w ramach Priorytetu VII wspieramy osoby bierne zawodowo a w ramach Priorytetu VIII wspieramy osoby bezrobotne, do programu został wskazany najbardziej adekwatny wskaźnik, który był możliwy do wyboru z WLWK. W odniesieniu do uwagi, że w programie nie został wybrany wskaźnik dla wspartych PES należy zaznaczyć, iż nie ma obowiązku, aby w programie wpisywać wszystkie wskaźniki adekwatne do zaproponowanych typów interwencji. Zgodnie z założeniami przyjętymi przez Instytucję Zarządzającą największa część alokacji, która została zaplanowana w ramach CS 4(h) dotyczyć będzie typów projektów związanych z aktywizacją zawodową i społeczną. W związku z powyższym do programu został wybrany adekwatny wskaźnik produktu z WLWK.
205.	Kampania Przeciw Homofobii	2.1.7. Priorytet VII Zwiększanie spójności społecznej 2.1.7.1. Cel szczegółowy 4(h) (EFS+) Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	147	a) Uwzględnianie potrzeb osób nieheteronormatywnych i transpłciowych oraz ich wykluczenia na każdym etapie wspierania aktywnego włączenia społecznego, w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa. b) Zapewnienie wsparcia psychologicznego na każdym etapie wdrażania działań, wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uwzględnienie także potrzeb społeczności LGBT+. c) W zróżnicowaniu grup docelowych uwzględnienie różnorodności orientacji psychoseksualnych i tożsamości płciowych. d) W świetle powyższego, uwzględnianie faktu, iż wiele osób LGBT+, z powodu właśnie wykluczenia społecznego, jest	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Zwraca nadto uwagę, iż chociażby orientacja seksualna słusznie wymieniona jest wprost w treści, w części zatytułowanej <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji</i> , a zupełnie pominięta w pozostałych. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnienie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	Uwaga nieuwzględniona. W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 <i>Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej</i> , z uwzględnieniem <i>Karty Praw podstawowych Unii Europejskiej</i> , <i>Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ)</i> oraz art. 6a i 67 <i>Rozporządzenia Ogólnego</i> (także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III), jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Szczegółowy opis sposobu zastosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn dla wszystkich funduszy realizujących politykę spójności zostanie zawarty w opracowanych przez MFIPR <i>Wytycznych horyzontalnych</i> , których postanowienia będą musiały być respektowane przez instytucję wdrażającą program, jak i beneficjentów. Stosowne zobowiązania znajdują się w treści projektu Programu.

				bezrobotnych, bezdomnych lub w poważnym kryzysie życiowym. e) Zapewnienie profesjonalnych szkoleń antydyskryminacyjnych, uwzględniających także potrzeby osób LGBT+, dla organizatorów poszczególnych działań, personelu, pracowników. f) Uwzględnienie organizacji pozarządowych udzielających wsparcia wykluczonym osobom LGBT+ oraz prowadzących działania edukacyjne z zakresu antydyskryminacji, społeczności LGBT+ itp. Dopisanie wprost - wśród grup docelowych - osób nieheteronormatywnych i transpłciowych.		Rozporządzenie EFS+ określa obszary zainteresowania funduszu i cele jakie interwencja ma osiągnąć. Na poziomie krajowym zakres interwencji (w tym w podziale pomiędzy poziom krajowy i regionalny) został określony w <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna) wskazującej też konkretne rodzaje projektów i typy projektów możliwe do wsparcia z EFS+. Zakres typów projektów jest wprost pochodną informacji zawartych w Linii demarkacyjnej oraz Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce. Osoby LGBT+ będą mogły uczestniczyć w poszczególnych formach wsparcia zgodnie z zakresem interwencji i w ramach grup docelowych zgodnych z danym zakresem wsparcia. Jednakże, wskazane w uwadze formy interwencji (jako samodzielne typy projektów) nie mieszczą się w ramach określonych przez przywołane dokumenty wspólnotowe i krajowe. Cel szczegółowy 4 (h) ukierunkowany jest na aktywizację społeczną prowadzącą do aktywizacji zawodowej osób biernych zawodowo, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym lub osób z niepełnosprawnościami. W tak rozumianym wsparciu orientacja seksualna nie stanowi czynnika negatywnie wpływającego na rekrutację, pod warunkiem wpisywania się w grupę docelową z innych przesłanek. I tak w odniesieniu do uwagi można wskazać, że osoba ze zdiagnozowanymi zaburzeniami psychicznymi (jeżeli u ich podłoża leży kwestie dyskryminacji ze względu na orientację seksualną – przypadek b lub d) może uczestniczyć we wsparciu aktywizacyjnym. W odniesieniu do uwagi „f” organizacje pozarządowe są wymienione w katalogu beneficjentów. W odniesieniu do uwagi „c” i „g” ze względu na czytelność programu konieczne jest wprowadzenie zapisów precyzyjnych i pojemnych. Enumeratywne wymienienie wszelkich możliwych grup docelowych znacząco pogorszyłyby przejrzystość programu.
206.	osoba prywatna* - w formularzu Kampania Przeciw Homofobii	2.1.7. Priorytet VII Zwiększanie spójności społecznej 2.1.7.1. Cel szczegółowy 4(h) (EFS+) Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	147	a) Uwzględnianie potrzeb osób nieheteronormatywnych i transpłciowych oraz ich wykluczenia na każdym etapie wspierania aktywnego włączenia społecznego, w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa. b) Zapewnienie wsparcia psychologicznego na każdym etapie wdrażania działań, wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uwzględnienie także potrzeb społeczności LGBT+. c) W zróżnicowaniu grup docelowych uwzględnienie różnorodności orientacji psychoseksualnych i tożsamości płciowych. d) W świetle powyższego, uwzględnianie faktu, iż wiele osób LGBT+, z powodu właśnie wykluczenia społecznego, jest bezrobotnych, bezdomnych lub w poważnym kryzysie życiowym. e) Zapewnienie profesjonalnych szkoleń antydyskryminacyjnych, uwzględniających także potrzeby osób LGBT+, dla organizatorów poszczególnych działań, personelu, pracowników.	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Zwraca nadto uwagę, iż chociażby orientacja seksualna słusznie wymieniona jest wprost w treści, w części zatytułowanej <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji</i>, a zupełnie pominięta w pozostałych. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 205.

				f) Uwzględnienie organizacji pozarządowych udzielających wsparcia wykluczonym osobom LGBT+ oraz prowadzących działania edukacyjne z zakresu antydyskryminacji, społeczności LGBT+ itp. Dopisanie wprost - wśród grup docelowych - osób nieheteronormatywnych i transpłciowych.		
207.	Federacja Znaki Równości	2.1.7. Priorytet VII Zwiększanie spójności społecznej 2.1.7.1. Cel szczegółowy 4(h) (EFS+) Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	147	a) Uwzględnianie potrzeb osób nieheteronormatywnych i transpłciowych oraz ich wykluczenia na każdym etapie wspierania aktywnego włączenia społecznego, w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa. b) Zapewnienie wsparcia psychologicznego na każdym etapie wdrażania działań, wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uwzględnienie także potrzeb społeczności LGBT+. c) W zróżnicowaniu grup docelowych uwzględnienie różnorodności orientacji psychoseksualnych i tożsamości płciowych. d) W świetle powyższego, uwzględnianie faktu, iż wiele osób LGBT+, z powodu właśnie wykluczenia społecznego, jest bezrobotnych, bezdomnych lub w poważnym kryzysie życiowym. e) Zapewnienie profesjonalnych szkoleń antydyskryminacyjnych, uwzględniających także potrzeby osób LGBT+, dla organizatorów poszczególnych działań, personelu, pracowników. f) Uwzględnienie organizacji pozarządowych udzielających wsparcia wykluczonym osobom LGBT+ oraz prowadzących działania edukacyjne z zakresu antydyskryminacji, społeczności LGBT+ itp. g) Dopisanie wprost - wśród grup docelowych - osób nieheteronormatywnych i transpłciowych.	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Zwraca nadto uwagę, iż chociażby orientacja seksualna słusznie wymieniona jest wprost w treści, w części zatytułowanej <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji</i> , a zupełnie pominięta w pozostałych. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 205.
208.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób Transpłciowych	2.1.7. Priorytet VII Zwiększanie spójności społecznej 2.1.7.1. Cel szczegółowy 4(h) (EFS+) Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie	147	a) Uwzględnianie potrzeb osób nieheteronormatywnych i transpłciowych oraz ich wykluczenia na każdym etapie wspierania aktywnego włączenia społecznego, w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa. b) Zapewnienie wsparcia psychologicznego na każdym etapie wdrażania działań, wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uwzględnienie także potrzeb społeczności LGBT+.	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Zwraca nadto uwagę, iż chociażby orientacja seksualna słusznie wymieniona jest wprost w treści, w części zatytułowanej <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji</i> , a zupełnie pominięta w pozostałych. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 205.

		zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji		c) W różnicowaniu grup docelowych uwzględnienie różnorodności orientacji psychoseksualnych i tożsamości płciowych. d) W świetle powyższego, uwzględnianie faktu, iż wiele osób LGBT+, z powodu właśnie wykluczenia społecznego, jest bezrobotnych, bezdomnych lub w poważnym kryzysie życiowym. e) Zapewnienie profesjonalnych szkoleń antydyskryminacyjnych, uwzględniających także potrzeby osób LGBT+, dla organizatorów poszczególnych działań, personelu, pracowników. f) Uwzględnienie organizacji pozarządowych udzielających wsparcia wykluczonym osobom LGBT+ oraz prowadzących działania edukacyjne z zakresu antydyskryminacji, społeczności LGBT+ itp. Dopisanie wprost - wśród grup docelowych - osób nieheteronormatywnych i transpłciowych.	będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	
209.	Kampania Przeciwnik Homofobii	2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	145	a) Dodanie osób LGBT+ do grupy osób objętych celem zwiększenia dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki. b) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie dostępu do usług. c) Wskazanie w opisie celów i rezultatów osób LGBT+ jako grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. d) Wskazanie środków wspierania dostępu do ochrony socjalnej dla osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych. Uwzględnienie w ramach planowanych interwencji utworzenia regionalnych programów zdrowotne dotyczące profilaktyki chorób, na które są narażone osoby LGBT+, a w szczególności będących konsekwencją wykluczenia społecznego, w tym programów wsparcia psychologicznego.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Potrzeby socjalne osób LGBT mogą się różnić od tych, które cechują populację heteroseksualną i cisplciową. Oznacza to, że ich bardziej zauważalna obecność u osób nieheteroseksualnych i transpłciowych powinna determinować skierowanie szczególnej uwagi na niektóre z nich, związane z trudnymi relacjami rodzinnymi, czy wyrzucaniem z domów. Aby było to możliwe, konieczne jest zapewnienie odpowiednich placówek, gdzie osoby w kryzysie socjalnym mogą uzyskać pomoc, odpowiednie szkolenie personelu oraz utworzenie hosteli/domów interwencyjnych.	Uwaga nieuwzględniona. W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 <i>Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej</i>, z uwzględnieniem <i>Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej</i>, <i>Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ)</i> oraz art. 6a i 67 <i>Rozporządzenia Ogólnego</i> (także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III), jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Szczegółowy opis sposobu zastosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn dla wszystkich funduszy realizujących politykę spójności zostanie zawarty w opracowanych przez MFIPR <i>wytycznych horyzontalnych</i>, których postanowienia będą musiały być respektowane przez instytucję wdrażającą program, jak i beneficjentów. Stosowne zobowiązania znajdują się w treści projektu Programu. Rozporządzenie EFS+ określa obszary zainteresowania funduszu i cele jakie interwencja ma osiągnąć. Na poziomie krajowym zakres interwencji (w tym w podziale pomiędzy poziom krajowy i regionalny) został określony w <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna), wskazującej też konkretne rodzaje projektów i typy projektów możliwe do wsparcia z EFS+. Zakres typów projektów jest wprost pochodną informacji zawartych w Linii demarkacyjnej oraz Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce. Osoby LGBT+ będą mogły uczestniczyć w poszczególnych formach wsparcia zgodnie z zakresem interwencji i w ramach grup docelowych zgodnych z danym zakresem wsparcia. Jednakże, wskazane w uwadze formy interwencji (jako samodzielne typy projektów) nie mieszczą się w ramach określonych przez przywołane dokumenty

						wspólnotowe i krajowe. Cel szczegółowy 4 (k) ukierunkowany jest na zapewnienie dostępnych do dobrej jakości usług społecznych i zdrowotnych dla osób lub rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz otoczenia tych osób, jak też dzieci, młodzieży i rodzin, w szczególności w celu eliminowania skutków ubóstwa. W tak rozumianym wsparciu orientacja seksualna nie stanowi czynnika negatywnie wpływającego na rekrutację, pod warunkiem wpisywania się w grupę docelową z innych przesłanek. Odnośnie do uwagi „e” projekt programu określa jedynie ogólnie typ projektu przewidujący realizację programów zdrowotnych (z wykorzystaniem gotowych programów z repozytorium AOTMiT lub stworzonych przez samorząd województwa). Szczegółowe decyzje dotyczące zakresu tematycznego programów zdrowotnych będą podejmowane przez Zarząd Województwa Lubelskiego, w późniejszym czasie w oparciu o wytyczne ministra właściwego ds. zdrowia oraz zdiagnozowane problemy regionu.
210.	osoba prywatna* - w formularzu Kampania Przeciw Homofobii	2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	145	a) Dodanie osób LGBT+ do grupy osób objętych celem zwiększenia dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki. b) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie dostępu do usług. c) Wskazanie w opisie celów i rezultatów osób LGBT+ jako grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. d) Wskazanie środków wspierania dostępu do ochrony socjalnej dla osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych. Uwzględnienie w ramach planowanych interwencji utworzenia regionalnych programów zdrowotne dotyczące profilaktyki chorób, na które są narażone osoby LGBT+, a w szczególności będących konsekwencją wykluczenia społecznego, w tym programów wsparcia psychologicznego.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Potrzeby socjalne osób LGBT mogą się różnić od tych, które cechują populację heteroseksualną i cispłciową. Oznacza to, że ich bardziej zauważalna obecność u osób nieheteroseksualnych i transpłciowych powinna determinować skierowanie szczególnej uwagi na niektóre z nich, związane z trudnymi relacjami rodzinnymi, czy wyrzucaniem z domów. Aby było to możliwe, konieczne jest zapewnienie odpowiednich placówek, gdzie osoby w kryzysie socjalnym mogą uzyskać pomoc, odpowiednie szkolenie personelu oraz oraz utworzenie hosteli/domów interwencyjnych.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 209.
211.	Federacja Znaki Równości	2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze	145	a) Dodanie osób LGBT+ do grupy osób objętych celem zwiększenia dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki. b) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie dostępu do usług. c) Wskazanie w opisie celów i rezultatów osób LGBT+ jako grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Potrzeby socjalne osób LGBT mogą się różnić od tych, które cechują populację heteroseksualną i cispłciową. Oznacza to, że ich bardziej zauważalna obecność u osób nieheteroseksualnych i transpłciowych powinna determinować skierowanie szczególnej uwagi na niektóre z nich, związane z trudnymi relacjami rodzinnymi, czy wyrzucaniem z domów. Aby było to możliwe, konieczne jest zapewnienie odpowiednich placówek, gdzie osoby w kryzysie socjalnym mogą uzyskać pomoc, odpowiednie szkolenie personelu oraz oraz utworzenie hosteli/domów interwencyjnych.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 209.

		szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej		d) Wskazanie środków wspierania dostępu do ochrony socjalnej dla osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych. e) Uwzględnienie w ramach planowanych interwencji utworzenia regionalnych programów zdrowotne dotyczące profilaktyki chorób, na które są narażone osoby LGBT+, a w szczególności będących konsekwencją wykluczenia społecznego, w tym programów wsparcia psychologicznego.		
212.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób Transpłciowych	2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	145	a) Dodanie osób LGBT+ do grupy osób objętych celem zwiększenia dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki. b) Doprecyzowanie sposobu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację i także uwzględnianie ich szczególnych potrzeb w zakresie dostępu do usług. c) Wskazanie w opisie celów i rezultatów osób LGBT+ jako grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. d) Wskazanie środków wspierania dostępu do ochrony socjalnej dla osób nieheteronormatywnych, niebinarnych i transpłciowych. Uwzględnienie w ramach planowanych interwencji utworzenia regionalnych programów zdrowotne dotyczące profilaktyki chorób, na które są narażone osoby LGBT+, a w szczególności będących konsekwencją wykluczenia społecznego, w tym programów wsparcia psychologicznego.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Potrzeby socjalne osób LGBT mogą się różnić od tych, które cechują populację heteroseksualną i cispłciową. Oznacza to, że ich bardziej zauważalna obecność u osób nieheteroseksualnych i transpłciowych powinna determinować skierowanie szczególnej uwagi na niektóre z nich, związane z trudnymi relacjami rodzinnymi, czy wyrzucaniem z domów. Aby było to możliwe, konieczne jest zapewnienie odpowiednich placówek, gdzie osoby w kryzysie socjalnym mogą uzyskać pomoc, odpowiednie szkolenie personelu oraz oraz utworzenie hosteli/domów interwencyjnych.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 209.
213.	Lubelski Związek Lekarzy Rodzinnych - Pracodawców	2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej	145	Planowane wsparcie ze środków UE powinno skupiać się na realizacji programów profilaktycznych na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej. Należy zatem przygotować i wdrożyć programy profilaktyczne, których ideą będzie realizacja działań promocyjnych i przesiewowych na rzecz populacji pacjentów objętych opieką przez podmioty POZ. Programy takie powinny być realizowane w formule grantowej, która ułatwi realizację projektów przez małe placówki POZ, które nie mają rozbudowanej kadry administracyjnej. Programy powinny zostać opracowane przez ekspertów wywodzących się ze środowiska POZ i znających to środowisko.	„Kluczowym wyzwaniem dla systemu ochrony zdrowia w województwie lubelskim jest stworzenie warunków realizacji usług w sposób adekwatny do zdiagnozowanych potrzeb i wyrównanie różnic w dostępie do świadczeń w całym regionie, m.in. poprzez wzmocnienie roli Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) i Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej (AOS) w świadczeniu usług zdrowotnych.” Przykłady programów, które mogą być realizowane na poziomie POZ: 1. Pilotażowy program kompleksowej profilaktyki dla ok. 4-8 mln dorosłych pacjentów zadeklarowanych do lekarza POZ, mający na celu: identyfikację osób z grup ryzyka chorób sercowo-naczyniowych i/lub chorób nowotworowych, indywidualne programowanie zakresu badań wynikających ze stwierdzonych ryzyk, kierowanie na badania przesiewowe do placówek realizujących określone programy, planowanie i realizacja interwencji prozdrowotnych ograniczających ryzyka zdrowotne. 2. Pilotażowy program opieki koordynowanej dla 1-2 mln dorosłych pacjentów	Uwaga nieuwzględniona. Wskazana uwaga zostanie jednakże potraktowana jako sugestie do wykorzystania na etapie wdrażania programu. Zgodnie z założeniami określonymi w opisie programu „Działania w obszarze zdrowia będą polegały również na realizacji programów polityki zdrowotnej w celu podniesienia jakości życia, m.in. w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji.”. Aktualnie zapisy programu nie precyzują obszarów zainteresowania poszczególnych RPZ. Jako województwo będziemy mogli korzystać z modeli i programów wskazanych w repozytorium AOTMiT, programów opracowanych i przetestowanych w obecnej perspektywie, czy też na podstawie nowych RPZ. Zgodnie z zapisami programu „Celem interwencji jest poprawa dostępu do usług społecznych i zdrowotnych, w szczególności do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zwłaszcza na obszarach o niskim dostępie do ww. usług.” Zatem założeniem programu jest kierowanie wsparcia do osób, które są oddalone od dużych ośrodków świadczących usługi czy to społeczne czy zdrowotne. Kwestia, o której Państwo piszecie powinna zostać odzwierciedlona w konkretnych programach zdrowotnych, które będą opracowywane na etapie realizacji/wdrażania programu. W zależności

		sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej			zadeklarowanych do lekarza POZ, mający na celu proaktywne i planowane diagnostykę i leczenie chorych z najczęściej występującymi chorobami przewlekłymi, powiązane z poszerzonym zakresem badań diagnostycznych, konsultacjami innych specjalistów, edukacją w zakresie samokontroli i radzenia sobie z chorobą. 3. Pilotażowy program długoterminowej opieki dziennej (DDOM-y) i domowej dla 0,5-1 mln pacjentów ze szczególnymi potrzebami zadeklarowanych do lekarza POZ, mający na celu integrację opieki pielęgnacyjnej, pielęgniarskiej, rehabilitacyjnej (w tym rehabilitacji zajęciowej), lekarskiej i społecznej. Należy jednak podkreślić, że bez zatrudnienia dodatkowego personelu programy profilaktyczne nie będą mogły być należycie realizowane. Dodać trzeba, że w Polsce na 100 zatrudnionych tylko 6 pracuje w ochronie zdrowia, przy średniej w krajach OECD – 10%, a w Niemczech wskaźnik ten wynosi ponad 13%, w Holandii ponad 15%, w Dani i w Szwecji ok. 18%, a w Norwegii aż 21% - dlatego my się dziwimy, że w ogóle ktoś się dziwi, że u nas wykonuje się za mało działań profilaktycznych. Zatem podkreślamy, iż programy profilaktyczne na poziomie POZ powinny zostać właściwie przygotowane przy uwzględnieniu specyfiki i przede wszystkim znajomości środowiska. Działania informacyjne w tym zakresie powinny być spójne z realizowanymi programami profilaktycznymi zatem powinny się skupiać na realizacji działań promocyjnych na rzecz populacji pacjentów objętych opieką przez podmioty POZ. Ogólnopolskie kampanie edukacyjne nie mogą stanowić jedynego wsparcia w tym obszarze. Należy przewidzieć również możliwość prowadzenia działań promocyjnych przez podmioty POZ.	od jednostki chorobowej, której będzie dotyczył RPZ, zaplanowane zostanie wdrażanie programu zdrowotnego, w tym m.in. przez POZ czy AOS. Jeśli zaś chodzi o kampanie informacyjne to w ramach realizowanych w perspektywie finansowej RPZ jako jeden z elementów realizacji RPZ były działania informacyjne oraz edukacyjne skierowane do pacjentów. Jednocześnie, zgodnie z <i>Linia demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna), pilotażowe programy opieki koordynowanej są możliwe do realizacji na poziomie krajowym. Pilotaż DDOM był przeprowadzony ze środków POWER, natomiast w województwie lubelskim w ramach RPO WL na lata 2014-2020 był ogłoszony konkurs na wdrażanie standardu DDOM. Konkurs nie cieszył się dużym zainteresowaniem wnioskodawców. Niemniej jednak planujemy tego typu wsparcie w perspektywie finansowej 2021-2027. Programując wsparcie w obszarze zdrowia mamy również na uwadze realizowane programy zdrowotne finansowane ze środków publicznych oraz wdrażane i finansowane ze środków unijnych w komponencie krajowym w obszarze zdrowia. Środki unijne nie mogą zastępować świadczeń, które dostępne są w koszyku świadczeń gwarantowanych czy też są realizowane jako działania profilaktyczne finansowane ze środków publicznych. Ponadto, zaproponowany pilotaż obejmujący tak liczną grupę docelową, powinien być realizowany na poziomie krajowym. RPZ realizowane w ramach programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> powinny się skupić na potrzebach zdrowotnych mieszkańców województwa lubelskiego. Jeśli chodzi o kadry medyczne, to wsparcie dla tej grupy zawodowej co do zasady przewidziane jest do realizacji w programie zaplanowanym do wdrażania na poziomie krajowym.
214.	Lubelski Związek Lekarzy Rodzinnych - Pracodawców	2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności	145	Planowane wsparcie ze środków UE powinno skupiać się na realizacji programów profilaktycznych na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej. Należy zatem przygotować i wdrożyć programy profilaktyczne, których idea będzie realizacja działań promocyjnych i przesiewowych na rzecz populacji pacjentów objętych opieką przez podmioty POZ. Programy takie powinny być realizowane w formule grantowej, która ułatwi realizację projektów przez małe placówki POZ, które nie mają rozbudowanej kadry administracyjnej. Programy powinny zostać opracowane przez ekspertów wywodzących się ze środowiska POZ i znających to środowisko.	Należy uwzględnić programy pilotażowe na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej np. program telemonitoringu 100-200 tys. pacjentów z chorobami przewlekłymi wymuszającymi pozostanie w domu, poprawiający jakość opieki a także komfort pracy opiekunów domowych (m.in.. wsparcie psychologiczne dla opiekunów, zastępstwa wolontariuszy dla potrzeb regeneracji sił, grupy wsparcia itp.) Utrudniony dostęp do usług medycznych mają szczególnie mieszkańcy obszarów słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenów wiejskich. W 2019 roku na obszarach wiejskich, zamieszkiwanych przez 40% ludności, udzielono tylko 23% wszystkich porad POZ. W szczególnie trudnej sytuacji są seniorzy mieszkający na obszarach o niskiej dostępności komunikacji publicznej. W 2018 r. osobom powyżej 65. roku życia udzielono 80,8 mln porad w miastach, a tylko 14,7 mln na wsi. Podmioty lecznicze i usługi medyczne charakteryzują się też różnym poziomem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	Uwaga nieuwzględniona. Wskazana uwaga zostanie potraktowana jako sugestie do wykorzystania na etapie wdrażania programu. W odniesieniu do przedstawionych w uwadze propozycji należy zauważyć, że wspomniane na początku działania z telemonitoringu pacjentów z chorobami przewlekłymi wymuszającymi pozostanie w domu w przedstawionym wymiarze stanowią już działania obligujące do planowania wsparcia w wymiarze całego regionu w sposób ingerujący w „system” ochrony zdrowia. W efekcie działania tak szeroko zakrojone nie wpisują się w działania wskazane w <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> do realizacji na poziomie regionalnym, a wpisują się w założone na poziomie krajowym działania w zakresie wzmocnienia i rozwoju potencjału systemu ochrony zdrowia. Niemniej szersze wykorzystanie rozwiązań telemonitoringu / telemedycznych będzie możliwe do realizacji jako element projektów, które będą realizowane w ramach działań związanych z deinstytucjonalizacją usług społecznych czy zdrowotnych. Obecne zapisy w CS 4 (k) wskazują na upowszechnianie systemów teleopieki. W stosunku do podniesionej kwestii utrudnionego dostępu do usług medycznych mieszkańców wymienionych obszarów odpowiedź na poziomie regionalnym stanowi typ projektu zakładający deinstytucjonalizację opieki medycznej. Natomiast wobec wskazanego zróżnicowania poziomu dostępności dla osób z niepełnosprawnościami odpowiedź stanowi typ projektów zakładający wdrażanie standardów dostępności w podmiotach

		systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej				lecznictwa w oparciu o modele i wytyczne opracowane na poziomie krajowym. Poprawa dostępności według tych założeń będzie mieć wymiar nie tylko architektoniczny, ale też np. organizacyjny czy podniesienia kompetencji kadr w zakresie postępowania z osobami z niepełnosprawnościami.
215.	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Priorytet VII Zwiększanie spójności społecznej Pkt 2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+)	147	Postulujemy zmianę opisu interwencji z „ <i>Wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych, w tym wsparcie kadry tych mieszkań</i> ” na „ <i>Wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkalnictwa społecznego, w tym wsparcie kadry tych mieszkań. Przez mieszkalnictwo społeczne należy rozumieć: (i) mieszkalnictwo wspomagane, (ii) mieszkalnictwo chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu.</i> ”	Cel 4(k) dotyczy zwiększania dostępu do mieszkań, a w ramach zakładanych interwencji przewiduje się wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych. Postulujemy rozszerzenie tego katalogu poprzez uwzględnienie również innych rozwiązań obejmujących zintegrowane wsparcie w postaci mieszkania i usług. Postulujemy również uwzględnienie rozwiązań z zakresu najmu społecznego i społecznych agencji najmu z przyczyn opisanych w uzasadnieniu uwagi nr 1.	Uwaga nieuwzględniona. W odniesieniu do proponowanego wsparcia instytucji najmu społecznego lub społecznych agencji najmu to uzasadnienie w uwadze nr 1 oraz 3 i 4 nie jest wystarczające dla wpisania tego typu form wsparcia. Ustawa o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (zmiany wprowadzone ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. poz. 1243) w roz. 3a poświęconym społecznym agencjom najmu (SAN) wskazuje, że SAN prowadzą działalność polegającą na dzierżawie lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych od ich właścicieli oraz wynajmowaniu tych lokali lub tych budynków osobom fizycznym wskazanym przez gminę, na podstawie umowy o współpracy z gminą. Natomiast SAN może działać w formie spółki z o.o. lub spółki akcyjnej, fundacji, stowarzyszenia lub spółdzielni socjalnej. Ustawowe zapisy nie zawierają zobowiązania do prowadzenia jakichkolwiek usług społecznych przez SAN, które są przedmiotem wsparcia w zakresie CS 4(k). Ponadto jedynie w przypadku prowadzenia SAN w formie spółdzielni socjalnej, na mocy właściwej ustawy o spółdzielniach socjalnych, jest gwarancja realizowania określonych działań z zakresu m.in. społecznej lub zawodowej reintegracji. W pozostałych formach działalność będzie miała charakter komercyjny z uwzględnieniem wymagań ustawy z dnia 28 maja 2021 r. w zakresie np. współpracy z radą gminy określającą zasady dostępu do mieszkań, czy przeznaczeniem dochodów z działalności. Realizacja SAN w ujęciu modelowym wskazanym w uzasadnieniu do uwagi nr 1 (z usługami społecznymi) jest zaś kwestią dobrowolną. W związku z powyższym brak jest możliwości dofinansowania tej formy działalności z uwagi na brak realizacji usług społecznych. Ponadto nie jest możliwe ze środków unijnych dofinansowanie bieżących kosztów działalności takiego podmiotu z uwagi na przepisy pomocy publicznej określające dopuszczalne rodzaje wsparcia podmiotów gospodarczych środkami publicznymi.
216.	Fundacja Habitat for Humanity Poland	Priorytet VII Zwiększanie spójności społecznej Pkt 2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+), pkt 2.1.7.2.2. Wskaźniki	150	Postulujemy dodanie nowego wskaźnika produktu: „ <i>Pojemność nowych lub zmodernizowanych mieszkań społecznych (przez mieszkania społeczne należy rozumieć: (i) mieszkania wspomagane (treningowe i wspierane), (ii) mieszkania chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu).</i> ” Postulujemy dodanie nowego wskaźnika rezultatu: „ <i>Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych mieszkań społecznych (przez mieszkania społeczne należy rozumieć: (i) mieszkania wspomagane (treningowe i wspierane), (ii) mieszkania chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu).</i> ”	Postulujemy dodanie wskaźników produktu i rezultatu korespondujących z zakładanym rozwojem mieszkalnictwa wspomagane i chronione (z uwzględnieniem uwagi nr 4 dotyczącej rozszerzenia katalogu dostępnych interwencji). Dla zapewnienia wdrażania działań na rzecz przejścia do wsparcia zdeinstytucjonalizowanego i świadczenia usług w społeczności lokalnej konieczne jest mierzenie i weryfikowanie przyrostu liczby mieszkań z usługami (mieszkań społecznych) i liczby ich użytkowników. Proponowany wskaźnik jest więc potrzebny i uzasadniony w świetle Celu szczegółowego 4(k).	Uwaga nieuwzględniona. Co do zasady w pierwszej kolejności do opisu interwencji w ramach Programu wybierane są wskaźniki zaproponowane przez KE, następnie wypracowane wskaźniki na poziomie krajowym, a w wyjątkowych przypadkach dodawane są wskaźniki specyficzne na poziomie regionu. W przypadku wskaźników zaproponowanych do uzupełnienia są to wskaźniki trudne do agregacji na poziomie Programu. Przedmiotowe wskaźniki mogłyby być użyte na poziomie studium wykonalności w celu dodatkowego uzasadnienia interwencji. Należy jednak pamiętać, że zaproponowane wskaźniki powinny posiadać także wartość bazową, definicję oraz metodę pomiaru. Nie jest planowana modyfikacja projektu Programu w kierunku wprowadzenia postulowanych „ <i>(iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu</i> ”. W efekcie wskaźniki programu zostaną dostosowane do wprowadzonych form wsparcia w programie w oparciu o ostateczną wersję WLWK EFS+ , adekwatnie do dominujących typów projektów oraz priorytetowych grup docelowych.

PRIORYTET VIII ZASPOKAJANIE POTRZEB RYNKU PRACY						
217.	Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu	2.1.8.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	152	Treść uwagi przed zmianą: „Interwencja na rzecz odbiorców wsparcia ma na celu zwiększenie dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy (w tym bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy), znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, a zwłaszcza; kobiet, osób młodych, osób starszych, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach, poprzez skuteczną aktywizację zawodową – w szczególności zwiększenie, nabycie lub zmianę kwalifikacji, kompetencji/umiejętności, zgodnych ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców...” Propozycja zmian: „Interwencja na rzecz odbiorców wsparcia ma na celu zwiększenie dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy lub/oraz osób bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, a zwłaszcza; kobiet, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób o niskich kwalifikacjach, poprzez skuteczną aktywizację zawodową – w szczególności zwiększenie, nabycie lub zmianę kwalifikacji, kompetencji/umiejętności, wynikających z potrzeb uczestników projektu lub zgodnych ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców...”	Zgodnie z obowiązującą ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są odrębne definicje dla osoby poszukującej pracy i osoby bezrobotnej. Poszukujący pracy, to taka osoba, która poszukuje pracy, ale nie ma prawa do statusu bezrobotnego. W związku z powyższym należy wyodrębnić dwie grupy odbiorców wsparcia. Ponadto w związku z tym, że interwencja ma być skierowana do wszystkich osób bez podziału na grupy wiekowe należy usunąć zapis osoby młode i osoby starsze lub ewentualnie należy wskazać konkretnie o jakie osoby chodzi ponieważ stwierdzenie „osoby młode” oraz „osoby starsze” jest pojęciem względnym i może być mylne dla potencjalnych odbiorców wsparcia. Urząd zwraca uwagę, że nie każdy uczestnik projektu wymaga wsparcia w postaci szkolenia, które wynika np. z aktualnego Barometru zawodów lub potrzeb pracodawców. Nabycie lub zmiana kwalifikacji, kompetencji/umiejętności jak wynika z doświadczenia z pracy z osobami bezrobotnymi powinna wynikać przede wszystkim ze zdiagnozowanych potrzeb i potencjału danego uczestnika projektu.	Uwaga nieuwzględniona. W odniesieniu do propozycji zmiany należy zaznaczyć, iż cel szczegółowy 4 (a), szeroko formułuje zarówno grupę docelową obejmowaną wsparciem w ramach interwencji, jaki i katalog beneficjentów. Wskazany zakres grupy docelowej jest więc o wiele szerszy niż ten wynikający z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. W przypadku beneficjentów wskazany jest także szeroki katalog podmiotów, innych niż powiatowe urzędy pracy, uprawnionych do aplikowania w ramach przedmiotowego celu szczegółowego. Zatem, kategorię osób poszukujących pracy, należy rozumieć szerzej niż wynika to z definicji powyżej wskazanej ustawy. Należy przy tym zauważyć, iż interwencja ukierunkowana na aktywizację zawodową osób bezrobotnych w trybie niekonkurencyjnym realizowana będzie w projektach powiatowych urzędów pracy, których statutowe działania wynikają z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Na późniejszym etapie programowania perspektywy 2021-2027, istnieje możliwość doprecyzowania definicji odnoszącej się do kategorii „osób młodych” czy „osób starszych” w wytycznych horyzontalnych. Natomiast program regionalny nie zawiera tak szczegółowych zapisów.
218.	Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu	2.1.8.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	152	Treść uwagi przed zmianą: „ Działania na rzecz osób odchodzących z rolnictwa, będą miały na celu ich skuteczną aktywizację zawodową, poprzez zwiększenie, nabycie, zmianę lub aktualizację kwalifikacji zawodowych, zgodnych ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców. Realizowane będą przedsięwzięcia umożliwiające odbiorcom wsparcia zdobycie doświadczenia zawodowego.” Propozycja zmian: Usunięcie zapisu	Bardzo mała liczba osób w ewidencji kwalifikujących się do grupy osób odchodzących z rolnictwa. Dodatkowo osoby, które posiadają gospodarstwo rolne do 2h przeliczeniowych bardzo często nie opłacają składek KRUS co uniemożliwia zrekrutowanie ich do projektu jako rolnicy zgodnie z obowiązującą definicją. Ponadto w perspektywie finansowej 2014-2020 aby zakwalifikować osobę do projektu jako rolnik musiała ona należeć co najmniej do jednej z następujących grup: a) osób w wieku 50 lat i więcej, b) osób długotrwale bezrobotnych, c) kobiet, d) osób z niepełnosprawnościami, e) osób o niskich kwalifikacjach. Taki zapis spowodował, że część osób nie mogła skorzystać ze wsparcia. W związku z powyższym w przypadku jeżeli Instytucja Zarządzająca nie wyrazi zgodny na usunięcie zapisu należy umożliwić zakwalifikowanie w przyszłej perspektywie finansowej 2021-2027 do projektów rolników bez konieczności spełnienia dodatkowych kryteriów np. przynależności do określonych grup. Ponadto Urząd proponuje doprecyzowanie zapisu by osoby odchodzące z rolnictwa zarejestrowane w urzędzie mogły korzystać oprócz szkoleń z innych dostępnych instrumentów rynku pracy.	Uwaga uwzględniona. W odniesieniu do przedstawionej uwagi, odnoszącej się do celu szczegółowego 4(a), proponujemy nie wskazywanie grupy osób odchodzących z rolnictwa jako grupy szczególnej obejmowanej wsparciem. Z uwagi na fakt, iż znaczna część działań w ramach tego CS ma być realizowana przez urzędy pracy województwa lubelskiego, a liczba osób prowadzących gospodarstwo rolne (rolników) pozostających w rejestrach urzędów pracy jako osoby bezrobotne jest niewielka, może to nastręczać trudności z objęciem wsparciem właśnie tej grupy osób. Doświadczenia perspektywy finansowej 2014-2020 wskazują na możliwość wystąpienia takiego problemu.
219.	Powiatowy Urząd	2.1.8.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	152	Treść uwagi przed zmianą:	Urząd proponuje aby uczestnicy projektu, którzy podejmują zatrudnienie również na podstawie umów zagranicznych i umów zlecenia były także liczone do efektywności	Uwaga nieuwzględniona. Założenia projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, nie regulują kwestii metodologii wykazywania osiągniętych

	Pracy w Zamościu			W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów: „- zwiększenie poziomu zatrudnienia w tym osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.” Propozycja zmian: Nazwa rezultatu pozostaje bez zmian.	zatrudnieniowej. Bardzo często wynagrodzenie tych osób jest równe minimalnemu wynagrodzeniu lub nawet wyższe. Zasadne jest zaliczenie wyżej opisywanych umów ponieważ pracodawcy coraz częściej decydują się na zawieranie takich umów co jest wynikiem niepewnej sytuacji na rynku pracy. Natomiast zaliczanie umów zagranicznych jest podyktowane tym, że część uczestników po zakończeniu udziału w projekcie ma możliwość podjęcia pracy u pracodawcy zagranicznego i zdobycia tam doświadczenia zawodowego.	w ramach danej interwencji rezultatów. Kwestie te zostaną uregulowane zapewne w wytycznych horyzontalnych, wydawanych na odpowiednim etapie procesu programowania danej perspektywy. Planowane jest wprowadzenie dla projektów finansowanych w ramach Funduszu Pracy stawek jednostkowych należnych za doprowadzenie do zatrudnienia. Należy jednak podkreślić, iż u podstaw założeń nowego programu regionalnego leżą m.in. zapisy projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, które kładą szczególny nacisk na przeciwdziałanie segmentacji rynku pracy, m.in. poprzez zapewnienie większego dostępu do stabilnego zatrudnienia – na podstawie umowy o pracę.
220.	Kampania Przeciw Homofobii	2.1.8. Priorytet VIII Zaspokajanie potrzeb rynku pracy 2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152	a) Współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami lub organizacjami pracodawców i/lub organizacjami pozarządowymi i/lub instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, uwzględniająca konieczność edukacji antydyskryminacyjnej i wdrożenia działań na rzecz równego traktowania, w tym osób LGBT+. b) Ukierunkowanie na aktywizację osób biernych zawodowo / długotrwale bezrobotnych - również osób LGBT+, przebywających, np. w hostelach z powodu wykluczenia społecznego, kryzysowej sytuacji życiowej. c) Nabywanie i rozwijanie umiejętności także miękkich - chociażby szkolenia antydyskryminacyjne, warsztaty z psychologiem. d) Uwzględnienie wprost osób nieheteronormatywnych i transpłciowych wśród znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób LGBT+, z gwarancją braku dyskryminacji (np. poprzez wdrożenie odpowiednich, obowiązkowych szkoleń dla pracodawców), w tym osób młodych, obejmujące każdy rodzaj pracy, bez względu na formę umowy.	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Zwraca nadto uwagę, iż chociażby orientacja seksualna słusznie wymieniona jest wprost w treści, w części zatytułowanej <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji</i>, a zupełnie pominięta w pozostałych. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	Uwaga nieuwzględniona. W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty Praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 6a i 67 Rozporządzenia Ogólnego (także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III), jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Szczegółowy opis sposobu zastosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn dla wszystkich funduszy realizujących politykę spójności zostanie zawarty w opracowanych przez MFIPR wytycznych horyzontalnych, których postanowienia będą musiały być respektowane przez instytucję wdrażającą program, jak i beneficjentów. Stosowne zobowiązania znajdują się w treści projektu Programu. Rozporządzenie EFS+ określa obszary zainteresowania funduszu i cele jakie interwencja ma osiągnąć. Na poziomie krajowym zakres interwencji (w tym w podziale pomiędzy poziom krajowy i regionalny) został określony w <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> (Linia demarkacyjna), wskazującej też konkretne rodzaje projektów i typy projektów możliwe do wsparcia z EFS+. Zakres typów projektów jest wprost pochodną informacji zawartych w Linii demarkacyjnej oraz Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce. Osoby LGBT+ będą mogły uczestniczyć w poszczególnych formach wsparcia zgodnie z zakresem interwencji i w ramach grup docelowych zgodnych z danym zakresem wsparcia. Na etapie planowania interwencji zawartej w celu szczegółowym 4(a) zastosowano zasady, które uwzględniają potrzeby realizacji wsparcia dla wszystkich osób poszukujących pracy. Zgodnie z art. 8 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, realizowane działania przyczyniają się do promowania równości kobiet i mężczyzn celem zwiększenia równego traktowania i szans kobiet i mężczyzn we wszystkich obszarach, w tym pod względem uczestnictwa w rynku pracy, zasad i warunków zatrudnienia oraz przebiegu kariery zawodowej. W tak rozumianym wsparciu orientacja seksualna nie stanowi czynnika negatywnie wpływającego na rekrutację, pod warunkiem wpisywania się w grupę docelową w ramach celu szczegółowego 4 (a).
221.	osoba prywatna* - w formularzu Kampania	2.1.8. Priorytet VIII Zaspokajanie potrzeb rynku pracy 2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a)	152	a) Współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami lub organizacjami pracodawców i/lub organizacjami pozarządowymi i/lub instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi,	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Zwraca nadto uwagę, iż chociażby orientacja seksualna słusznie wymieniona jest wprost w treści, w części zatytułowanej <i>Działania na rzecz</i>	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 220.

	Przeciw Homofobii	Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej		uwzględniająca konieczność edukacji antydyskryminacyjnej i wdrożenia działań na rzecz równego traktowania, w tym osób LGBT+. b) Ukierunkowanie na aktywizację osób biernych zawodowo / długotrwale bezrobotnych - również osób LGBT+, przebywających, np. w hostelach z powodu wykluczenia społecznego, kryzysowej sytuacji życiowej. c) Nabywanie i rozwijanie umiejętności także miękkich - chociażby szkolenia antydyskryminacyjne, warsztaty z psychologiem. d) Uwzględnienie wprost osób nieheteronormatywnych i transpłciowych wśród znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób LGBT+, z gwarancją braku dyskryminacji (np. poprzez wdrożenie odpowiednich, obowiązkowych szkoleń dla pracodawców), w tym osób młodych, obejmujące każdy rodzaj pracy, bez względu na formę umowy.	zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji, a zupełnie pominięta w pozostałych. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	
222.	Federacja Znaki Równości	2.1.8. Priorytet VIII Zaspokajanie potrzeb rynku pracy 2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152	a) Współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami lub organizacjami pracodawców i/lub organizacjami pozarządowymi i/lub instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, uwzględniająca konieczność edukacji antydyskryminacyjnej i wdrożenia działań na rzecz równego traktowania, w tym osób LGBT+. b) Ukierunkowanie na aktywizację osób biernych zawodowo / długotrwale bezrobotnych - również osób LGBT+, przebywających, np. w hostelach z powodu wykluczenia społecznego, kryzysowej sytuacji życiowej. c) Nabywanie i rozwijanie umiejętności także miękkich - chociażby szkolenia antydyskryminacyjne, warsztaty z psychologiem. d) Uwzględnienie wprost osób nieheteronormatywnych i transpłciowych wśród znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. e) zwiększenie poziomu zatrudnienia osób LGBT+, z gwarancją braku dyskryminacji (np. poprzez wdrożenie odpowiednich, obowiązkowych szkoleń dla pracodawców), w tym osób młodych, obejmujące każdy rodzaj pracy, bez względu na formę umowy.	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Zwraca nadto uwagę, iż chociażby orientacja seksualna słusznie wymieniona jest wprost w treści, w części zatytułowanej <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji</i> , a zupełnie pominięta w pozostałych. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 220.
223.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób	2.1.8. Priorytet VIII Zaspokajanie potrzeb rynku pracy 2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a)	152	a) Współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami lub organizacjami pracodawców i/lub organizacjami pozarządowymi i/lub instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, uwzględniająca konieczność edukacji	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Zwraca nadto uwagę, iż chociażby orientacja seksualna słusznie wymieniona jest wprost w treści, w części zatytułowanej <i>Działania na rzecz</i>	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 220.

	Transpłcio wych	Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej		antydiskryminacyjnej i wdrożenia działań na rzecz równego traktowania, w tym osób LGBT+. b) Ukierunkowanie na aktywizację osób biernych zawodowo / długotrwale bezrobotnych - również osób LGBT+, przebywających, np. w hostelach z powodu wykluczenia społecznego, kryzysowej sytuacji życiowej. c) Nabywanie i rozwijanie umiejętności także miękkich - chociażby szkolenia antydiskryminacyjne, warsztaty z psychologiem. d) Uwzględnienie wprost osób nieheteronormatywnych i transpłciowych wśród znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób LGBT+, z gwarancją braku dyskryminacji (np. poprzez wdrożenie odpowiednich, obowiązkowych szkoleń dla pracodawców), w tym osób młodych, obejmujące każdy rodzaj pracy, bez względu na formę umowy.	zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji, a zupełnie pominięta w pozostałych. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	
224.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Należy zauważyć, że zgłoszona uwaga dotyczy części projektu programu dotyczącej celu szczegółowego 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej, natomiast treść uwagi odnosi się do wprowadzenia możliwości zastosowania mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) w celu szczegółowym 5(ii). Odpowiedź w zakresie możliwości wprowadzenia mechanizmu RLKS została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.
225.	Lokalna Grupa Działania „Owocowy Szlak”	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
226.	Lokalna Grupa Działania „Ziemia Zamojska”	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem... nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
227.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
228.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224

		dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
229.	Stowarzyszenie wokół Dzierzkowic	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
230.	Gminny Ośrodek Kultury w Trzydniku Dużym	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
231.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
232.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
233.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
234.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
235.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
236.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
237.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
238.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
239.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
240.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
241.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
242.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
243.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży,	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
244.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
245.	OZE-SYSTEMS FOTOWOL TAIKA	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
246.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
247.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
248.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
249.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
250.	Barbara Matysik Professiona I Consulting	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
251.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
252.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
253.	Migra-Tech Paweł Dadej	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
254.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
255.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		szczegółowości osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
256.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
257.	Lokalna Grupa Działania "Dolina Giełczwi"	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
258.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej			wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	
259.	Stowarzyszenie Wędrowiec	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
260.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
261.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej			wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	
262.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
263.	Lokalna Grupa Działania „PROMEN ADA S12”	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
264.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać:	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej		Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	
265.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
266.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
267.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać:	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej		Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	
268.	PRO-GEO Kraśnik	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
269.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
270.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a)	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia:	Uzasadnienie jak wyżej	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		(EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej		Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowała w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	
271.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowała w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
272.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowała w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

273.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
274.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
275.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
276.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
277.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
278.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
279.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
280.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
281.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
282.	Dudek Manufaktur a	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
283.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
284.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
285.	Gmina Mircze	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
286.	OSP Stróża	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
287.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
288.	Gmina Komarów-Osada	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowała w latach 2014-2020 utworzeniem nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
289.	Gmina Hrubieszów	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowała w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
290.	Gmina Nielisz	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowała w latach 2014-2020 utworzeniem nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej				
291.	Miasto Hrubieszów	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
292.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
293.	osoba prywatna*	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.

		poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej			kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	
294.	Lokalna Grupa Działania „Lepsze jutro”	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem wielu nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
295.	Gmina Trzydnik Duży	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152-153	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	Uzasadnienie jak wyżej Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie woj. Lubelskiego skutkowało w latach 2014-2020 utworzeniem 36 nowych firm przez osoby fizyczne – mieszkańców terenów wiejskich. Przedsiębiorstwa te dzięki lokalnym kryteriom wyboru w pełni odpowiadają na potrzeby lokalnego (na poziomie gminy oraz miejscowości) rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 224.
296.	Powiatowy Urząd	-	152-156	-	Po odbyciu szkolenia możliwość skierowania w ramach tego samego programu dalej na staż (dla osób bez doświadczenia	Uwaga nieuwzględniona.

	Pracy w Zamościu				zawodowego) lub na doposażenie, prace interwencyjne lub możliwość otrzymania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	Zgodnie z założeniami programu i przewidzianej realizacji projektów PUP, każdy uczestnik będzie objęty wsparciem wynikającym z jego indywidualnych potrzeb (określonych na podstawie IPD). Uwzględniając jednocześnie założenia wskazane w Metodocy stawki jednostkowej, określonej przez MFIPR, każdy uczestnik będzie mógł skorzystać z form wsparcia wskazanych w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w takim zakresie jaki jest mu niezbędny do doprowadzenia go do zatrudnienia (z wyjątkiem robót publicznych, które są wyłączone na etapie Metodyki stawki jednostkowej).
297.	Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu	2.1.8.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	153	Treść uwagi przed zmianą: W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów: „- Zwiększenie poziomu kwalifikacji lub kompetencji/umiejętności zgodnych z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy” Propozycja zmian: W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów: „- Zwiększenie poziomu kwalifikacji lub kompetencji/umiejętności zgodnych z potrzebami uczestników projektu lub ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców,,	W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją na rynku pracy oraz dużą mobilnością osób nie należy ograniczać tematyki szkoleń do tych które wynikają tylko i wyłącznie z potrzeb regionalnego rynku pracy. Zmiany zachodzące w dzisiejszym świecie, związane z konkurencją, nowymi technologiami, globalizacją sprawiają, że osoby które chcą utrzymać się i rozwijać na rynku pracy muszą mieć możliwość dostępu do szerokiego katalogu szkoleń nie ograniczonego do potrzeb tylko regionalnego rynku pracy. Ponadto należy zwrócić uwagę, że coraz więcej osób szuka zatrudnienia nie tylko w regionie ale też w całym kraju czy też za granicą. Celem urzędu jest wspieranie i pomoc osobom bezrobotnym niezależnie od tego gdzie mieści się siedziba przyszłego pracodawcy i gdzie podejmie zatrudnienie. Ponadto Urząd zwraca uwagę, że w obecnej perspektywie finansowej opisywany rezultat jest ogólnie ustalony na wysokim poziomie i narzucony do osiągnięcia bez względu na to czy dany urząd ma potrzebę realizacji tak dużej ilości szkoleń dla zarejestrowanych osób bezrobotnych. Jak wynika z doświadczenia osoby nie potrzebują wsparcia w postaci szkoleń ponieważ kwalifikacje/kompetencje/umiejętności nabywają podczas szkolenia stanowiskowego w zakładzie pracy np. przy skierowaniu na prace interwencyjne czy w ramach podjęcia pracy na wyposażonym lub doposażonym stanowisku pracy. W związku z powyższym aby nie utrudniać realizacji projektów i dopasować ofertę pomocy do grona odbiorców która faktycznie będzie potrzebowała wsparcia w postaci szkoleń zaleca się aby sam Urząd określił jaki poziom wskaźnika jest realny do osiągnięcia na podstawie indywidualnych potrzeb danego rynku pracy.	Uwaga nieuwzględniona. W odniesieniu do przekazanej uwagi należy zaznaczyć, iż konsultowane zapisy odnoszą się do potrzeb regionu (w tym potrzeb rynku pracy województwa lubelskiego). Wsparcie w jego ramach oferowane więc będzie siłą rzeczy dla mieszkańców województwa lubelskiego. W ramach przedmiotowego celu - 4(a), nie została w żaden sposób ograniczona tematyka szkoleń. Celem wskazanej interwencji jest dostosowanie oferty szkoleń pod potrzeby pracodawców regionalnego rynku pracy (a więc i lokalnych rynków pracy). W odniesieniu do sformułowania wskazanego rezultatu interwencji, chodzi o efektywne powiązanie wydatkowanych środków finansowych w celu uzyskania kompetencji czy kwalifikacji niezbędnych do zatrudnienia, zgodnych z potrzebami przedsiębiorców w regionie. Misją programu regionalnego jest wspieranie społecznego i gospodarczego rozwoju naszego województwa. Duża mobilność osób na rynku pracy jest zjawiskiem co do zasady pozytywnym, a nawet pożądanym, niemniej w ramach programu regionalnego wspiera się docelowo mieszkańców danego regionu i stąd zawarcie przedmiotowego zapisu w projekcie programu. Przedstawiony na str. 153 opis nie jest wskaźnikiem rezultatu samym w sobie, do osiągnięcia, którego zobligowane zostaną podmioty aplikujące o środki. Zapis ten należy interpretować jako jeden z celów, jaki powinien zostać osiągnięty w ramach realizowanej interwencji.
298.	Prezydent Miasta Zamość, Powiatowa Rada Rynku Pracy działająca przy Powiatowym Urzędzie Pracy w Zamościu	2.1.8.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	153	Treść uwagi przed zmianą: W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów: „- Zwiększenie poziomu kwalifikacji lub kompetencji/umiejętności zgodnych z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy” Propozycja zmian: W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów: „- Zwiększenie poziomu kwalifikacji lub kompetencji/umiejętności zgodnych z potrzebami uczestników projektu lub ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców,,	W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją na rynku pracy oraz dużą mobilnością osób nie należy ograniczać tematyki szkoleń do tych które wynikają tylko i wyłącznie z potrzeb regionalnego rynku pracy w oparciu o dane wynikające wyłącznie z Barometru zawodów. Zmiany zachodzące w dzisiejszym świecie, związane z konkurencją, nowymi technologiami, globalizacją sprawiają, że osoby które chcą utrzymać się i rozwijać na rynku pracy muszą mieć możliwość dostępu do szerokiego katalogu szkoleń nie ograniczonego do potrzeb tylko regionalnego czy lokalnego rynku pracy. Ponadto należy zwrócić uwagę, że coraz więcej osób szuka zatrudnienia nie tylko w regionie ale też w całym kraju czy też za granicą. Celem Urzędu Pracy jest wspieranie i pomoc osobom bezrobotnym niezależnie od tego gdzie mieści się siedziba przyszłego pracodawcy i gdzie podejmie zatrudnienie. Ponadto pragniemy zwrócić uwagę, że w obecnej perspektywie finansowej opisywany rezultat jest ogólnie ustalony na bardzo wysokim poziomie (tj: co najmniej 30% PO WER i co najmniej 32% RPO WL) i narzucony do osiągnięcia przez Urząd Pracy bez względu na to czy dany urząd ma potrzebę realizacji tak dużej ilości szkoleń dla	Uwaga nieuwzględniona. Kształt zaplanowanej interwencji wynika z zapisów projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce. W ww. dokumencie wskazano priorytetowe wyzwania w obszarze rynku pracy tj. m.in.: poprawę dostępu do rynku pracy, niedobory kadrowe w części sektorów oraz wynikającą z nich potrzebę zarządzania procesami migracyjnymi. W odniesieniu do przekazanej uwagi należy zaznaczyć, iż konsultowane zapisy odnoszą się do potrzeb regionu (w tym potrzeb rynku pracy województwa lubelskiego). Wsparcie w jego ramach oferowane więc będzie siłą rzeczy dla mieszkańców województwa lubelskiego. W ramach przedmiotowego celu - 4(a), nie została w żaden sposób ograniczona tematyka szkoleń. Celem wskazanej interwencji jest dostosowanie oferty szkoleń pod potrzeby pracodawców regionalnego rynku pracy (a więc i lokalnych rynków pracy). W odniesieniu do sformułowania wskazanego rezultatu interwencji, chodzi o efektywne powiązanie wydatkowanych środków finansowych w celu uzyskania kompetencji czy kwalifikacji niezbędnych do zatrudnienia, zgodnych z potrzebami przedsiębiorców w regionie. Misją programu regionalnego jest wspieranie społecznego i

					zarejestrowanych osób bezrobotnych. Po analizie danych związanych z realizacją projektów w Urzędzie Pracy w tym realizacji form pomocy osoby bezrobotne nie zawsze potrzebują wsparcia w postaci szkoleń ponieważ kwalifikacje/kompetencje/umiejętności nabywają podczas szkolenia stanowiskowego w zakładzie pracy. W związku z powyższym aby Urząd Pracy mógł prawidłowo realizować swoje zadania tj: kierowanie szkolenia do osób, które faktycznie potrzebują tej pomocy proponujemy aby Urząd sam określał jaka liczba szkoleń jest realna do osiągnięcia zgodnie z potrzebami danego Urzędu Pracy.	gospodarczego rozwoju naszego województwa. Duża mobilność osób na rynku pracy jest zjawiskiem co do zasady pozytywnym, a nawet pożądanym, niemniej w ramach programu regionalnego wspiera się docelowo mieszkańców danego regionu i stąd zawarcie przedmiotowego zapisu w projekcie programu. Dodatkowo należy wspomnieć, iż w odniesieniu do projektów PUP-ów planowane jest zastosowanie stawki jednostkowej, rozliczającej wsparcie w ramach celu szczegółowego 4(a), która wypłacana będzie za osiągnięcie rezultatu, tj. doprowadzenie do zatrudnienia w rozumieniu wskaźnika wspólnego KE. Przedstawiony na str. 153 projektu programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> opis nie jest wskaźnikiem rezultatu samym w sobie, do osiągnięcia, którego zobligowane zostaną podmioty aplikujące o środki. Zapis ten należy interpretować jako jeden z celów, jaki powinien zostać osiągnięty w ramach realizowanej interwencji. Co do zasady w pierwszej kolejności do opisanego interwencji w ramach Programu wybierane są wskaźniki zaproponowane przez KE, następnie wypracowane wskaźniki na poziomie krajowym, a w wyjątkowych przypadkach dodawane są wskaźniki specyficzne na poziomie regionu. Zaproponowany wskaźnik jest trudny do agregacji na poziomie Programu. Przedmiotowy wskaźnik mógłby być użyty na poziomie studium wykonalności w celu dodatkowego uzasadnienia interwencji. Należy jednak pamiętać, iż zaproponowany wskaźnik powinien posiadać także wartość bazową, definicję oraz metodę pomiaru.
299.	Lubelska Fundacja Rozwoju	2.1.8. Priorytet VIII Zaspokajanie potrzeb rynku pracy (2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących ...)	153	Wskazanie podziału obszaru /zakresu działań realizowanych pomiędzy Publicznymi Służbami Zatrudnienia, OHP oraz innymi instytucjami, w tym NGO (zagrożenie wyłączenia organizacji pozarządowych (NGO) z działań w zakresie kompleksowej aktywizacji osób bezrobotnych oraz aktywizacji zawodowej młodzieży na rzecz PUP/OHP z terenu województwa lubelskiego)	Wprowadzenie trybu niekonkurencyjnego dla PUP/OHP w głównych/kierunkowych zasadach udzielania wsparcia może w praktyce uniemożliwić optymalny udział placówek szkoleniowych / NGO w realizacji działań w zakresie kompleksowej aktywizacji osób bezrobotnych oraz aktywizacji zawodowej młodzieży. Istnieje realne zagrożenie, że środki przewidziane na aktywizację zawodową mogą być w całości przeznaczone dla MUP, PUP (aktywizacja osób pozostających bez pracy bez względu na wiek) oraz OHP (aktywizacja osób młodych). Tego typu sytuacja może wpłynąć bardzo niekorzystnie na realizację projektów oraz wydatkowanie środków w ramach danego Celu szczegółowego, Wynika to m.in. z ograniczonych możliwości działań Publicznych Służb Zatrudnienia, w tym w docieraniu do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Instytucje te z uwagi na ograniczone możliwości kadrowe, szeroki zakres zadań nałożonych zadań ustawowych koncentrują swoją aktywność na ich bieżącej realizacji.	Uwaga uwzględniona. W projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> oprócz trybu konkurencyjnego – jako podstawowego trybu wyboru projektów, zostały wskazane typy projektów, dla których przewidziano tryb niekonkurencyjny realizowany przez wyspecjalizowane podmioty w zakresie ich zadań ustawowych. W programie do działań związanych z kompleksową aktywizacją zawodową osób bezrobotnych oraz młodzieży zostanie dodany typ beneficjenta inny niż PUP i OHP, realizujący projekty w trybie konkurencyjnym.
300.	Ministerstwo Finansów	2.1.8.1.2 Priorytet VIII, CS 4(a), wskaźniki	154	Zarówno wskaźniki produktu, jak i rezultatu nie odpowiadają w pełni postawionym celom interwencji Priorytetu VIII. Konieczne jest ich uzupełnienie o wskaźniki odnoszące się do osób pracujących/przedsiębiorców i NGO, jak i ich pracowników, i planowanych do osiągnięcia rezultatów wsparcia tych osób.	Ujęte w Prioryecie VIII wskaźniki nie odzwierciedlają w pełni zaplanowanej interwencji.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z założeniami przyjętymi przez Instytucję Zarządzającą największa część alokacji, która została zaplanowana w ramach CS 4(a) dotyczyć będzie typów projektów związanych z aktywizacją zawodową obejmującą instrumenty i usługi rynku pracy w odniesieniu do osób bezrobotnych. Oczywiście jedną z grup wsparcia, która również otrzyma wsparcie w ramach przedmiotowego celu szczegółowego oprócz osób bezrobotnych są również osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno-prawnych i osoby ubogie pracujące. Jednak wsparcie ww. grupom będzie udzielane w dużo mniejszej skali niż w odniesieniu do osób bezrobotnych. W związku z powyższym do programu został wybrany adekwatny wskaźnik produktu ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych. Dodatkowo należy podkreślić, że nie ma obowiązku, aby w programie wpisywać wszystkie wskaźniki adekwatne do zaproponowanych typów interwencji oraz grup docelowych.

						W RPO WL 2014-2020 osoby pracujące, które otrzymały wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego odpowiadającego celowi szczegółowemu 4 (a), zgodnie z założeniami w odniesieniu do wskaźników wspólnych były monitorowane, bez określania wartości docelowej. Na podstawie perspektywy finansowej 2014 -2020 przyjęto, iż nie każdy z typów interwencji musi być owskaźnikowany, zwłaszcza, gdy nie jest typem wiodącym. Wybrane w projekcie programu wskaźniki są adekwatne dla dominujących typów zaplanowanego wsparcia. Wskaźniki wspólne będą podlegały monitorowaniu na etapie realizacji wszystkich projektów.
301.	Miasto Krasnystaw	2.Priorytety, 2.1 Priorytety inne niż Pomoc Techniczna, 2.1.8. Priorytet VIII Zaspokajanie potrzeb rynku pracy, 2.1.8.1 Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwałe bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	154	W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030. Możliwość zastosowania preferencji dla projektów wynikających z Gminnych Programów Rewitalizacji.	Możliwość realizacji działań wskazanych dla celu szczegółowego w ramach ZIT pozwoli na efektywne wykorzystanie limitów kwotowych z EFS(+) przewidzianych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych oraz zaangażowanie wszystkich grup społecznych we wzmacnianie więzi społecznych i gospodarczych obszarów objętych instrumentami terytorialnymi. Propozycje działań określone dla celu szczegółowego bezpośrednio korespondują z miastotwórczym charakterem MOF, tworząc nowoczesne, dynamiczne społeczeństwo ukierunkowane na rozwijanie potencjału gospodarczego obszaru.	Uwaga nieuwzględniona. Zaprojektowany zakres interwencji EFS+ w ramach celu szczegółowego 4(a) w ramach Priorytetu VIII Zaspokajanie potrzeb rynku pracy, obejmuje działania związane z: aktywizacją zawodową obejmującą instrumenty i usługi rynku pracy, w tym wsparcie osób młodych, jak również w ramach sieci EURES. Projekty dotyczące kompleksowej aktywizacji osób bezrobotnych realizowane będą przez wyspecjalizowane podmioty. Ponadto w ramach celu szczegółowego 4(a) w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie założono wykorzystania narzędzi terytorialnych. Należy jednak podkreślić, że zapisy programu dają w ramach celu (a) możliwość zastosowania preferencji dla projektów wynikających z Gminnych Programów Rewitalizacji. Biorąc pod uwagę powyższe, uwzględnienie instrumentu ZIT w cs 4(a) należy uznać za niezasadne.
302.	Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu	2.1.8.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	156	Treść uwagi przed zmianą: Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów: Projekty służące wzmocnieniu i rozwojowi instytucji rynku pracy obejmujące: „– Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji/umiejętności pracowników PSZ wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy” Propozycja zmian: Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów: Projekty służące wzmocnieniu i rozwojowi instytucji rynku pracy obejmujące: „– Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji/umiejętności pracowników PSZ wynikających z potrzeb urzędu”	Urząd proponuje zmianę zapisu ponieważ potrzeby regionalnego/lokalnego rynku pracy są związane ze szkoleniami dla osób bezrobotnych i wynikają z Barometru zawodów lub analizy ofert pracy. Natomiast szkolenia kadry PSZ wynikają z bieżących potrzeb samego Urzędu i specyfiki obsługiwanych klientów np. praca z trudnym klientem, wypalenie zawodowe, aktywizacja osób w szczególne trudnej sytuacji na rynku pracy, komunikacja interpersonalna itp.	Uwaga nieuwzględniona. Celem tak sformułowanej w ramach programu interwencji jest aktualizacja wiedzy i umiejętności pracowników publicznych służb zatrudnienia, mających bezpośredni wpływ na efektywność i elastyczność podejmowanych działań dopasowanych do potrzeb odbiorców usług. Dodatkowo wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji pracowników publicznych służb zatrudnienia (PSZ) ma na celu ułatwienie dostosowania usług do zmieniającego się rynku pracy i lepsze skorelowanie potrzeb klientów urzędu i pracodawców. Stoimy na stanowisku, iż nie jest możliwe przeformułowanie brzmienia wskazanego typu projektu w taki sposób, jak to wskazał podmiot wnoszący uwagę. Zapis odnoszący się do podnoszenia kwalifikacji pracowników PSZ „wynikających z potrzeb urzędu” zawężyłby cel podnoszenia kwalifikacji w odniesieniu, tylko do decyzji danej instytucji. Natomiast zgodnie z założeniami <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i>, przygotowanej przez MFIPR, do poziomu regionalnego wyraźnie przypisano interwencję - rozwój kompetencji pracowników PSZ wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy, co potwierdza przyjęte założenia programu dla województwa lubelskiego. Chodzi więc o kompetencje pracowników do szerokiego rozpoznawania potrzeb rynku pracy i zjawisk na nim zachodzących,

						tak jak słusznie zauważył podmiot zgłaszający uwagi, pod kątem wsparcia dla osób bezrobotnych, wynikającego z m.in. analizy ofert pracy lub wskazań Barometru zawodów.
303.	Lubelska Fundacja Rozwoju	2.1.8.3. Cel szczegółowy 4(d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	160	Brak programów dla osób pracujących 50+	Programy dla osób pracujących 50+ wspierane były np. w ramach ZPORR oraz POKL. Grupa osób pracujących 50+ jest istotna ze względu na realizację celu szczegółowego m.in. z uwagi na następujące przesłanki: osoby pracujące 50+, są to osoby aktywne społecznie, zmotywowane, wykazujące chęć aktywności zawodowej chcące pracować co najmniej do osiągnięcia wieku emerytalnego. Z kolei przedemerytalny okres ochronny, który miał tę grupę chronić może być problemem ze względu na to, że pracodawcy nie chcą zatrudniać osób, które zbliżają się do wieku ochronnego. Również wielu pracodawców zwalnia te osoby, gdy osiągają wiek przedemerytalny. Aktualnie w związku ze zmianami technologicznymi niektóre branże masowo redukują zatrudnienie, często zaczynając od osób 50+ (np. branża finansowa). Mając na uwadze powyższe zasadnym jest wsparcie tej grupy w zdobywaniu nowych, rynkowych kompetencji, zawodów, uprawnień oraz wspomóc je profesjonalnym doradztwem i dzięki opiece aktywnych pośredników pracy znajdować nowe miejsce zatrudnienia.	Uwaga nieuwzględniona. Interwencja w ramach celu szczegółowego 4(d) programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> zakłada kompleksowe działania służące wydłużeniu zdolności do pracy osób starszych, uwzględniające zarządzanie wiekiem, w przedsiębiorstwach poprzez upowszechnianie mentoringu w miejscu pracy, rozwijanie kompetencji i kwalifikacji osób starszych, promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się. Podjęte działania mają na celu zatrzymanie pracowników na rynku pracy i podnoszenie ich kompetencji, w tym cyfrowych, aby w konsekwencji osiągnąć wydłużenie okresu aktywności zawodowej osób starszych. Dodatkowo będą realizowane regionalne programy zdrowotne (m.in. rehabilitacja) skierowane do osób w wieku aktywności zawodowej, w tym osób w wieku 50+ w celu przeciwdziałania dezaktywacji zawodowej. W ramach celu również będą realizowane usługi rozwojowe (m.in. szkolenia) skierowane do przedsiębiorców i ich pracowników. Zaproponowane w ramach celu szczegółowego 4 (d) działania zapewniają wsparcie osób starszych, w tym osób 50+ w zdobywaniu nowych, rynkowych kompetencji, zawodów, uprawnień oraz przeciwdziałają dezaktywacji zawodowej.
304.	Lubelska Fundacja Rozwoju	22.1.8.3. Cel szczegółowy 4(d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	160	Planowane wykorzystanie systemu popytowego w oparciu o BUR w przypadku szkoleń dla osób pracujących	Koncepcja popytowa w formie BUR budzi szereg merytorycznych wątpliwości, generując jednocześnie relatywnie dużo problemów/mankamentów: - popyt generują pracodawcy, co w efekcie może sprowadzać się do sytuacji gdzie pracodawca nie chce szkolić swoich pracowników. (według badań jedynie 5% pracodawców widzi potrzebę szkoleń i to głównie szkoleń, które wymuszają przepisy, typu uprawnienia, szkoleń okresowych. Podmiotowość winna być dana pracownikowi, który najlepiej wie jakich szkoleń, kompetencji, uprawnień potrzebuje do realizacji koncepcji uczenia się przez całe życie (lifelong learning). Takie rozwiązanie funkcjonowało w ZPORR oraz POKL i było dużo bardziej efektywne niż planowane.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z opisem interwencji w ramach celu 4 (d) programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> celem realizowanych zadań jest przeciwdziałanie zjawisku niedopasowania kwalifikacji, kompetencji/umiejętności pracowników do wymagań pracodawców oraz poprawa jakości zarządzania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwach. Zgodnie z <i>Linia demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> w ramach przedmiotowego celu realizowane będą usługi rozwojowe (m.in. szkolenia) w popytowym systemie finansowania (PSF) dla pracodawców i ich pracowników, zgodnie z ich zidentyfikowanymi potrzebami. Natomiast usługi rozwojowe (m.in. szkolenia) w ramach PSF dla osób dorosłych, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje kwalifikacje/ kompetencje lub przekwalifikować się realizowane będą w ramach Priorytetu IX <i>Lepsza edukacja</i> . Z kolei na poziomie krajowym będzie realizowane działanie dot. rozwoju i upowszechniania Bazy Usług Rozwojowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027.
PRIORYTET IX LEPSZA EDUKACJA						
305.	Kampania Przeciw Homofobii	2.1.9. Priorytet IX Lepsza edukacja 2.1.9.1. Cel szczegółowy 4(e) (EFS+) Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia	165	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie i promowanie indeksu firm przyjaznych osobom LGBT+ w miejscu pracy.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Mimo, iż kodeks pracy jest aktem normatywnym, w którym wymieniono wprost orientację seksualną wśród zakazanych przesłanek dyskryminacyjnych dyskryminacja osób LGBT+ w miejscu pracy jest nadal w Polsce na porządku dziennym. Tym bardziej należy natychmiast wdrożyć mechanizmy	Uwaga nieuwzględniona. Działania planowane do realizacji w ramach celu szczegółowego 4(e) są projektowane z zachowaniem zasady równego traktowania i poszanowania prawa do różnorodności wszystkich osób i podmiotów korzystających z tych środków. W ramach celu szczegółowego 4(e) przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art.3 <i>Traktatu o Unii Europejskiej</i> oraz art. 10 <i>Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej</i> , z uwzględnieniem <i>Karty Praw podstawowych Unii Europejskiej</i> , <i>Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych</i> oraz art. 6a i 67 <i>Rozporządzenia Ogólnego</i> , jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

		się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego		d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzyjności wobec osób nieheteronormatywnych w biznesie. e) Przeprowadzanie zajęć antydyskryminacyjnych w miejscach pracy.	wpływające na zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wskazany w Karcie Praw Podstawowych. Badania Fundacji Pro Diversity wskazują, że aż 71 proc. osób LGBT+ ukrywa swoją orientację seksualną lub tożsamość płciową w miejscu pracy. Aż 44% osób LGBT+ pada ofiarą przemocy psychicznej ze względu na swoją orientację seksualną. Osoby nieheteronormatywne nie decydują się na coming out w miejscu pracy, ponieważ obawiają się dyskryminacji, a jednocześnie wskazują, że gdyby mogły się ujawnić, stałyby się bardziej produktywne. Działania mające na celu promowanie środków do przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu i przede wszystkim te zaczynające się już na etapie nabywania umiejętności zawodowych i przygotowania zawodowego mają ogromny wpływ na kształtowanie się rynku pracy. Osoby o innej niż heteroseksualna orientacji seksualnej doświadczają przemocy, także fizycznej, w miejscu pracy. Odmawia się im awansu, stykają się z nadmierną kontrolą ich pracy w porównaniu do innych pracowników. Prześladowanie w pracy może prowadzić do pogorszenia jakości pracy, a co dalej idzie – do zwolnienia. Dlatego też edukacja antydyskryminacyjna powinna odbywać się już na etapie szkolenia i przygotowania zawodowego i być realizowana we współpracy z pracodawcami lub ich organizacjami.	Interwencje planowane do realizacji w ramach celu szczegółowego 4 (e) zapewniają wolny od dyskryminacji dostęp do wszelkich działań i projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Powyższe wynika wprost z opisu znajdującego się w części pn. <i>Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji.</i>
306.	osoba prywatna* - w formularzu Kampania Przeciw Homofobii	2.1.9. Priorytet IX Lepsza edukacja 2.1.9.1. Cel szczegółowy 4(e) (EFS+) Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego	165	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie i promowanie indeksu firm przyjaznych osobom LGBT+ w miejscu pracy. d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzyjności wobec osób nieheteronormatywnych w biznesie. e) Przeprowadzanie zajęć antydyskryminacyjnych w miejscach pracy.	Szczególna sytuacja osób LGBT+ uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Mimo, iż kodeks pracy jest aktem normatywnym, w którym wymieniono wprost orientację seksualną wśród zakazanych przesłanek dyskryminacyjnych dyskryminacja osób LGBT+ w miejscu pracy jest nadal w Polsce na porządku dziennym. Tym bardziej należy natychmiast wdrożyć mechanizmy wpływające na zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wskazany w Karcie Praw Podstawowych. Badania Fundacji Pro Diversity wskazują, że aż 71 proc. osób LGBT+ ukrywa swoją orientację seksualną lub tożsamość płciową w miejscu pracy. Aż 44% osób LGBT+ pada ofiarą przemocy psychicznej ze względu na swoją orientację seksualną. Osoby nieheteronormatywne nie decydują się na coming out w miejscu pracy, ponieważ obawiają się dyskryminacji, a jednocześnie wskazują, że gdyby mogły się ujawnić, stałyby się bardziej produktywne. Działania mające na celu promowanie środków do przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu i przede wszystkim te zaczynające się już na etapie nabywania umiejętności zawodowych i przygotowania zawodowego mają ogromny wpływ na kształtowanie się rynku pracy. Osoby o innej niż heteroseksualna orientacji seksualnej doświadczają przemocy, także fizycznej, w miejscu pracy. Odmawia się im awansu, stykają się z nadmierną kontrolą ich pracy w porównaniu do innych pracowników. Prześladowanie w pracy może prowadzić do pogorszenia jakości pracy, a co dalej idzie – do zwolnienia. Dlatego też edukacja antydyskryminacyjna powinna odbywać się już na etapie szkolenia i przygotowania zawodowego i być realizowana we współpracy z pracodawcami lub ich organizacjami.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 305.

307.	Federacja Znaki Równości	2.1.9. Priorytet IX Lepsza edukacja 2.1.9.1. Cel szczegółowy 4(e) (EFS+) Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego	165	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie i promowanie indeksu firm przyjaznych osobom LGBT+ w miejscu pracy. d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzywności wobec osób nieheteronormatywnych w biznesie. e) Przeprowadzanie zajęć antydyskryminacyjnych w miejscach pracy.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Mimo, iż kodeks pracy jest aktem normatywnym, w którym wymieniono wprost orientację seksualną wśród zakazanych przesłanek dyskryminacyjnych dyskryminacja osób LGBT+ w miejscu pracy jest nadal w Polsce na porządku dziennym. Tym bardziej należy natychmiast wdrożyć mechanizmy wpływające na zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wskazany w Karcie Praw Podstawowych. Badania Fundacji Pro Diversity wskazują, że aż 71 proc. osób LGBT+ ukrywa swoją orientację seksualną lub tożsamość płciową w miejscu pracy. Aż 44% osób LGBT pada ofiarą przemocy psychicznej ze względu na swoją orientację seksualną. Osoby nieheteronormatywne nie decydują się na coming out w miejscu pracy, ponieważ obawiają się dyskryminacji, a jednocześnie wskazują, że gdyby mogły się ujawnić, stałyby się bardziej produktywne. Działania mające na celu promowanie środków do przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu i przede wszystkim te zaczynające się już na etapie nabywania umiejętności zawodowych i przygotowania zawodowego mają ogromny wpływ na kształtowanie się rynku pracy. Osoby o innej niż heteroseksualna orientacji seksualnej doświadczają przemocy, także fizycznej, w miejscu pracy. Odmawia się im awansu, stykają się z nadmierną kontrolą ich pracy w porównaniu do innych pracowników. Prześladowanie w pracy może prowadzić do pogorszenia jakości pracy, a co dalej idzie – do zwolnienia. Dlatego też edukacja antydyskryminacyjna powinna odbywać się już na etapie szkolenia i przygotowania zawodowego i być realizowana we współpracy z pracodawcami lub ich organizacjami.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 305.
308.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób Transpłciowych	2.1.9. Priorytet IX Lepsza edukacja 2.1.9.1. Cel szczegółowy 4(e) (EFS+) Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego	165	a) Doprecyzowanie sposobu poprawy jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy. b) Przy określaniu w/w sposobów uwzględnianie potrzeb osób LGBT+, które są dyskryminowane i szczególnie narażone na przemoc. c) Wprowadzenie i promowanie indeksu firm przyjaznych osobom LGBT+ w miejscu pracy. d) Wdrożenie warsztatów, szkoleń i kampanii, których celem byłoby zwiększenie inkluzywności wobec osób nieheteronormatywnych w biznesie. e) Przeprowadzanie zajęć antydyskryminacyjnych w miejscach pracy.	Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Mimo, iż kodeks pracy jest aktem normatywnym, w którym wymieniono wprost orientację seksualną wśród zakazanych przesłanek dyskryminacyjnych dyskryminacja osób LGBT+ w miejscu pracy jest nadal w Polsce na porządku dziennym. Tym bardziej należy natychmiast wdrożyć mechanizmy wpływające na zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wskazany w Karcie Praw Podstawowych. Badania Fundacji Pro Diversity wskazują, że aż 71 proc. osób LGBT+ ukrywa swoją orientację seksualną lub tożsamość płciową w miejscu pracy. Aż 44% osób LGBT pada ofiarą przemocy psychicznej ze względu na swoją orientację seksualną. Osoby nieheteronormatywne nie decydują się na coming out w miejscu pracy, ponieważ obawiają się dyskryminacji, a jednocześnie wskazują, że gdyby mogły się ujawnić, stałyby się bardziej produktywne. Działania mające na celu promowanie środków do przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu i przede wszystkim te zaczynające się już na etapie nabywania	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 305.

					umiejętności zawodowych i przygotowania zawodowego mają ogromny wpływ na kształtowanie się rynku pracy. Osoby o innej niż heteroseksualna orientacji seksualnej doświadczają przemocy, także fizycznej, w miejscu pracy. Odmawia się im awansu, stykają się z nadmierną kontrolą ich pracy w porównaniu do innych pracowników. Prześladowanie w pracy może prowadzić do pogorszenia jakości pracy, a co dalej idzie – do zwolnienia. Dlatego też edukacja antydyskryminacyjna powinna odbywać się już na etapie szkolenia i przygotowania zawodowego i być realizowana we współpracy z pracodawcami lub ich organizacjami.	
309.	Lubelska Fundacja Rozwoju	2.1.9. Priorytet IX Lepsza edukacja	165	Brak programów dla studentów ostatnich lat, szczególnie kierunków nadwyżkowych	Programy takie były wspierane w ramach ZPORR oraz POKL, m.in. z uwagi na wysoką zasadność pracy z taką grupą odbiorców zanim staną się potencjalnymi bezrobotnymi. Okres pozostawiania bez pracy pozostawia u nich trwałe - negatywne ślady w psychice. Wielu z nich w poszukiwaniu pracy wyjeżdża za granicę. Celowym i logicznym jest kompleksowe przygotowanie tej grupy do wejścia na rynek pracy: praca z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym, psychologiem, szkolenia z zakresu zawodów deficytowych, staże zawodowe.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z <i>Linia demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> wersja z dnia 4 lutego 2021 r. wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego w zakresie EFS+ nie może być wdrażane na poziomie regionalnym.
310.	Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania	2.1.9.1. Cel szczegółowy 4(e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego 2.1.9.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Europejskich	166	Należy rozważyć możliwość zmiany zapisu w poniższy sposób: Przypisanie typowi projektów „Programy systemowego wsparcia doradztwa zawodowego lub edukacyjno-zawodowego” możliwości realizacji w trybie konkurencyjnym, poprzez wprowadzenie zapisu: „Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny”.	Ze względu na fakt, że w przygotowanie wsparcia doradztwa zawodowego należy włączyć podmioty prowadzące szkolnictwo zawodowe oraz uwzględnić wymogi lokalnego rynku bardziej odpowiedni byłby tryb konkursowy lub 24 indywidualne projekty w trybie pozakonkursowym.	Uwaga nieuwzględniona. Realizacja programów systemowego wsparcia doradztwa zawodowego lub edukacyjno-zawodowego w trybie niekonkurencyjnym przez podmioty do tego uprawnione nie wyklucza włączenia w realizację podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz podmiotów prowadzących kształcenie ustawiczne jako grupy docelowej projektu lub partnerów projektu. Niekonkurencyjny charakter typu projektu wynika z ukierunkowania interwencji na wsparcie zmian systemowych w regionie. Ze względu na taki charakter wsparcia, wszystkie działania w ramach CS 4(e) planowane są do realizacji w trybie niekonkurencyjnym przez podmioty do tego uprawnione. Zgodnie z <i>Linia demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> z dnia 4 lutego 2021 r. w celu szczegółowym 4 (e) na poziomie regionalnym wdrażanie może objąć kompleksowe programy realizowane na poziomie regionalnym, ukierunkowane na wsparcie zmian systemowych, mające na celu zwiększenie jakości i efektywności systemu edukacji oraz dostosowania jego zakresu do potrzeb regionalnego rynku pracy.
311.	Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania	2.1.9.1. Cel szczegółowy 4(e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji	166	Należy rozważyć możliwość zmiany zapisu w poniższy sposób: Przypisanie typowi projektów „Programy wdrażające systemowe rozwiązania w zakresie zdalnego nauczania rozwoju kompetencji cyfrowych kadr oświaty w regionie” możliwości realizacji w trybie konkurencyjnym, poprzez wprowadzenie zapisu: „Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny”.	W okresie pandemii Sars-Cov-2 ciężar wdrożenia zdalnego nauczania spadł na szkoły i samorządy. Wypracowały one własne rozwiązania i zdobyły odmienne doświadczenia w realizacji tego zadania (różne oprogramowanie i licencje, różny stopień wdrożenia rozwiązań teletechnicznych, różny stopień zaawansowania nauczycieli i wyposażenia uczniów). Należy dołożyć wszelkich starań aby wzmacniać szkoły i samorządy w rozwijaniu wdrożonych rozwiązań. Wykluczenie samorządów z możliwości dokończenia zmiany tradycyjnych modeli nauczania, prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, dostosowania procesu dydaktycznego do wymagań i predyspozycji młodych ludzi jest zaprzeczaniem dotychczasowych nakładów samorządów i rodziców uczniów.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z <i>Linia demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> z dnia 4 lutego 2021 r. w celu szczegółowym 4(e) na poziomie regionalnym wdrażanie może objąć kompleksowe programy realizowane na poziomie regionalnym, ukierunkowane na wsparcie zmian systemowych, mające na celu zwiększenie jakości i efektywności systemu edukacji oraz dostosowania jego zakresu do potrzeb regionalnego rynku pracy. Zgodnie z opisem interwencji w celu szczegółowym 4(f) przewidziany jest rozwój innowacyjnych form i metod nauczania, w tym w zakresie edukacji zdalnej, oraz wzrost jakości zarządzania szkołami, gdzie zastosowany zostanie tryb konkurencyjny.

		kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego 2.1.9.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Europejskich			Należy umożliwić budowanie systemów zdalnego nauczania również ze środków EFS na wzór celu szczegółowego 4.2 (EFRR).	
312.	Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania	2.1.9.1. Cel szczegółowy 4(e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego 2.1.9.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Europejskich	166	Należy rozważyć możliwość zmiany zapisu w poniższy sposób: Przypisanie typowi projektów „Promocja i upowszechnienie informacji w zakresie kształcenia zawodowego w regionie, m.in. poprzez targi edukacyjne, spotkania zawodoznawcze / wizyty studyjne w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe i u pracodawców” możliwości realizacji w trybie konkurencyjnym poprzez wprowadzenie zapisu: „Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkurencyjny”.	Jeżeli wsparcie ma być zgodne z oczekiwaniami wskazanych grup docelowych tj. szkół i placówek oświatowych, pracodawców i rodziców to promocja i upowszechnianie informacji musi odbywać się w oparciu o potrzeby lokalnego rynku pracy, podnosić świadomość uczniów konkretnych szkół podstawowych na temat dostępnych kierunków nauczania w danej lokalizacji, zawierać konkretne informacje dla rodziców. Działania powinny kontynuować działania już wdrożone w szkołach i samorządach. Stworzenie jednego projektu dla wszystkich uczniów/rodziców uczniów/szkół/pracodawców w skali całego regionu nie będzie poprawnie zaadresowany i nie będzie zawierał aktualnych i konkretnych treści.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z <i>Linia demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> z dnia 4 lutego 2021 r. w celu szczegółowym 4(e) na poziomie regionalnym wdrażanie może objąć kompleksowe programy realizowane na poziomie regionalnym, ukierunkowane na wsparcie zmian systemowych, mające na celu zwiększenie jakości i efektywności systemu edukacji oraz dostosowania jego zakresu do potrzeb regionalnego rynku pracy. Zgodnie z opisem interwencji w celu szczegółowym 4(f) kluczowe będzie doradztwo zawodowe lub edukacyjno-zawodowe, w tym zajęcia zawodoznawcze dla uczniów/słuchaczy, które przyczynią się do świadomych i zgodnych z potrzebami rynku pracy wyborów dalszej ścieżki lub ścieżki kształcenia, gdzie zastosowany zostanie tryb konkurencyjny.
313.	Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania	2.1.9.2. Cel szczegółowy 4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej	169	Należy rozważyć możliwość rozszerzenia zapisu w poniższy sposób: Wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt, w tym rozwój pracowni przedmiotowych, (dodane:) z możliwością przebudowy, dostosowania pomieszczeń i ich modernizacji wraz z infrastrukturą techniczną szkoły,	Rozszerzenie zapisu może mieć kluczowe znaczenie dla możliwości realizacji projektów ze względu na potrzeby szkół zawodowych w zakresie wyposażenia. Na kolejnych etapach programowania należy odpowiednio zwiększyć poziom cross-financingu.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z brzmieniem art. 16, ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) za niekwalifikowalne należy uznać zakupy mebli, sprzętu i pojazdów, z wyjątkiem ściśle określonych przypadków, tj.: • zakup jest konieczny do osiągnięcia celu operacji lub • wartość tych przedmiotów jest całkowicie zamortyzowana w trakcie operacji lub • ich zakup jest najbardziej opłacalną opcją”. W związku z tym finansowanie dostosowania, modernizacji pomieszczeń w ramach CS(f) będzie dopuszczane jedynie jako uzasadniony wyjątek. Wsparcie inwestycyjne w infrastrukturę edukacyjną jest zaplanowane do realizacji w ramach CS 4(ii) w Priorytecie VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> ze środków EFRR. Szczegółowy zakres kwalifikowalności wydatków zostanie określone w wytycznych horyzontalnych.

		dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami 2.1.9.2.1. Interwencje w ramach Funduszy				
314.	Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania	2.1.9.2. Cel szczegółowy 4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami 2.1.9.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	169	Należy rozważyć możliwość rozszerzenia zapisu w poniższy sposób: Doskonalenie zawodowe nauczycieli (dodane:), doposażenie ich w sprzęt informatyczny oraz podniesienie prestiżu zawodu nauczyciela, wzmocnienia atrakcyjności i stabilności zawodu.	Zwiększenie zachęt motywacyjnych dla nauczycieli, możliwość pozyskania nauczycieli w deficytowych dziedzinach, wyposażenie nauczyciela w sprzęt komputerowy i odpowiednie oprogramowanie, jak również dostęp do szybkiego internetu i zasobów sieciowych. Nie uwzględniono zapisów z Umowy partnerskiej 2021-27 oraz Zaleceń Rady Europy w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020 r. (str. 6.)	Uwaga nieuwzględniona. Wsparcie UE nie może być skierowane na doposażanie w sprzęt nauczycieli w sposób bezpośredni. Natomiast jeżeli w ramach zdiagnozowanych potrzeb szkół znajdzie się potrzeba doposażenia szkoły w nowoczesne urządzenia i sprzęt informatyczny, to na bazie aktualnych zapisów programu będzie możliwość realizacji takich zakupów w ramach CS 4 (f). Zakupiony sprzęt może zostać przekazany nauczycielom do wykorzystania na rzecz realizowanych konkretnych zadań edukacyjnych (a nie do prywatnego użytku). Dodatkowo zakupiony sprzęt musi pozostać na wyposażeniu szkoły i po zakończeniu realizacji określonego zadania fizycznie do niej powrócić.
315.	Fundacja Sempre a Frente	2.1.9.2.1.	169-173	Zabezpieczenie środków dla placówek wsparcia dziennego prowadzonych w połączonych formach opiekuńczej oraz specjalistycznej w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówki te funkcjonują w starszych dzielnicach Lublina, np. na terenie Starego Miasta Lublina- dzielnicy zaniedbanej społecznie i ekonomicznie z dość częstymi problemami na tle uzależnień czy przemocy, a także wymagających szczególnego wsparcia psychologicznego.	Głównym celem działalności tego typu placówek jest prowadzenie działalności opiekuńczo-wychowawczej oraz terapeutycznej mającej na celu pomoc i wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach działań placówek są prowadzone zajęcia psychoprofilaktyczne, socjoterapia, różnego rodzaju zajęcia edukacyjne, a także jest zapewniana pomoc psychologiczna. Jeśli chodzi o kondycję psychiczną dzieci w ostatnim czasie, to nie jest ona najlepsza. Taki wniosek można wyciągnąć na podstawie lektury z badania pt. „Dzieci w pandemii”, który jest pierwszym tak obszernym badaniem ukazującym kondycję psychiczną polskich dzieci w czasie pandemii. Problemy emocjonalne, brak kontaktu z rówieśnikami, godziny spędzone przed ekranami, ograniczenie aktywności fizycznej, problemy z nadwagą, słaba jakość nauki zdalnej... Z takim bagażem wychodzą powracający do szkoły uczniowie. Rodzice zauważyli spadek samopoczucia u swoich dzieci w czasie pandemii. U 75% dzieci częściej niż wcześniej zdarzały się negatywne reakcje emocjonalne – przejawy złości, obrażanie się, nie przestrzeganie poleceń czy zamykanie się w sobie. Ponad połowa respondentów uznała, że w okresie pandemii samopoczucie ich dziecka pogorszyło się. Pomimo tego zaledwie 5% rodziców zadeklarowało, że korzysta z pomocy psychologicznej dla dziecka, a aż 68% w ogóle nie rozważała takiej ewentualności. Niepokoić może fakt, jak wiele negatywnych emocji towarzyszyło dzieciom i często był to dla nich stan permanentny. Co czwarte dziecko (28%) przyznało, że stale lub często jest rozczłozszone, co piąte odczuwa	Uwaga nieuwzględniona. W ramach Priorytetu VII „Zwiększanie spójności społecznej” w celu szczegółowym 4(k) „Zwiększanie równego i szybkiego dostępu...” w typach projektów przewidziano 2 typy, w których możliwe będzie wsparcie usług świadczonych przez placówki wsparcia dziennego: a) Rozwój usług dla rodzin wychowujących dzieci, w tym przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze - w zakresie wsparcia o charakterze opiekuńczo-wychowawczym, wspierającym działania skierowane do rodziców; b) Działania ukierunkowane na łagodzenie skutków społecznych ubóstwa dzieci, w tym działania integracyjne, aktywizacyjne, wspierające skierowane do dzieci i rodzin – w zakresie wsparcia ukierunkowanego na niwelowanie skutków społecznych ubóstwa, jako element działań dążących m.in. do ograniczenia dziedziczenia negatywnych postaw i zachowań wynikających ze środowiska dorastania. Zgodnie z założeniami Programu Regionalnego możliwe będzie wsparcie PWD prowadzonych w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej. Wsparcie działalności placówek wsparcia dziennego przewidziane jest w ramach Celu szczegółowego 4(k). W Celu szczegółowym 4(f) także będzie możliwość realizacji wsparcia psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów prawnych w zakresie stymulowania rozwoju ucznia oraz doskonalenia umiejętności wychowawczych. Wsparcie będzie mogło być realizowane poprzez szkoły, na bazie zdiagnozowanych w tym zakresie potrzeb w ramach realizowanego programu rozwojowego placówki.

					stałe/częste przygnębienie, osamotnienie czy smutek. Według 46% rodziców podczas pandemii pogorszyły się relacje ich dzieci z rówieśnikami. Pogorszenie tych relacji objawiało się między innymi wycofaniem i częstszymi konfliktami. Brak kontaktów rówieśniczych w szkole nie spowodował jednak zerwania ich relacji. One przeniosły się mocniej do wirtualnej rzeczywistości. Dla 29% dzieci to jedyny sposób, w jaki utrzymywały wzajemne kontakty, ale aż 64% zdarzało się spotykać z kolegami „w realu”, choć takie spotkania były znacznie rzadsze. Okazuje się, że to właśnie braku spotkań z rówieśnikami najbardziej brakowało uczniom w okresie pandemii. Aż 64% z nich zadeklarowało taką potrzebę.	
316.	Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania	2.1.9.2. Cel szczegółowy 4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami 2.1.9.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	170	Wprowadzenie nowego rodzaju planowanych działań, typu projektu	Utworzenie projektu stypendialnego dla nauczycieli mającego na celu zwiększenia rekrutacji młodych nauczycieli na stanowiska nauczycieli zawodu i kształcenia ogólnego, w obszarach o dużych deficytach kadrowych.	Uwaga nieuwzględniona. Projekty UE nie mogą służyć finansowaniu bieżącej działalności systemu oświaty. Współfinansowanie wynagrodzeń nauczycieli realizujących standardowe programy nauczania w szkołach byłoby takim działaniem. Wsparcie może być udzielane tylko z uwzględnieniem zasady dodatkowości, czyli może być skierowane na elementy dodatkowe, które poszerzają ofertę edukacyjną. Dodatkowo proponowane działanie – forma wsparcia dla nauczycieli kształcenia ogólnego i nauczycieli zawodu nie wynika z zapisów dokumentów o kluczowym znaczeniu dla konstruowania zapisów Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027, w tym projektu „Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce” czy <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.</i>
317.	Ministerstwo Finansów	2.1.9.1.2 Priorytet IX, CS 4(f), wskaźniki	172	Zarówno wskaźniki produktu, jak i rezultatu nie odpowiadają w pełni postawionym celom interwencji Priorytetu IX. Konieczne jest ich uzupełnienie o wskaźniki odnoszące się do wsparcia w zakresie m.in. edukacji przedszkolnej, doradztwa zawodowego lub edukacyjno-zawodowego, doskonalenia nauczycieli, programów stypendialnych czy kształcenia ustawicznego.	Ujęte w Prioryecie IX wskaźniki nie odzwierciedlają w pełni zaplanowanej interwencji.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z założeniami przyjętymi przez Instytucję Zarządzającą największa część alokacji, która została zaplanowana w ramach CS 4(f) dotyczyć będzie typów projektów związanych z programami rozwojowymi szkół. W ramach przedmiotowego typu projektu główną grupą docelową będą uczniowie, dla których wsparcie realizowane będzie również m.in. w ramach doradztwa zawodowego bądź edukacyjno-zawodowego. W związku z powyższym do programu został wybrany adekwatny wskaźnik produktu ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych, dotyczący uczniów objętych wsparciem. Dodatkowo wybrano również wskaźnik dotyczący szkół, ponieważ na podstawie doświadczeń z perspektywy 2014-2020 wsparcie dotyczące wyposażenia szkół jest nadal potrzebne. Natomiast na wsparcie w zakresie doskonalenia nauczycieli, programów stypendialnych czy też kształcenia ustawicznego przewidziana została niewielka alokacja, w związku z powyższym wskaźniki, które monitorują przedmiotowe interwencje nie zostały wskazane w programie. Dodatkowo należy podkreślić, że nie ma obowiązku, aby w programie wpisywać wszystkie wskaźniki adekwatne do zaproponowanych typów interwencji oraz grup docelowych. Na podstawie perspektywy finansowej 2014-2020 przyjęto, iż nie każdy z typów interwencji musi być owskaźnikowany, zwłaszcza, gdy

						nie jest typem wiodącym. Wybrane w projekcie programu wskaźniki są adekwatne dla dominujących typów zaplanowanego wsparcia.
318.	Urząd Miasta Tomaszów Lubelski	Rozdział 2.A.9 Lepsza edukacja, cel szczegółowy 4 4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami; punkt Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych	172	Wnioskuje się o możliwość realizacji w ramach celu szczegółowego 4(f) (EFS+) <i>wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</i> możliwości realizacji ZIT dla miast średnich. W punkcie: „Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych” należy dopisać: „Działania realizowane w ramach celu szczegółowego objęte zostaną instrumentami terytorialnymi, tj. ZIT Podejście terytorialne w ramach instrumentu ZIT planuje się wykorzystać wobec OSI w postaci MOF wskazanych w SRWL2030 w celu wzmocnienia czynników miastotwórczych oraz przywrócenia funkcji miastom, które utraciły na znaczeniu społeczno-gospodarczym i potencjałe rozwojowym. Zdefiniowane problemy odnoszą się w tym przypadku do terytorium mającego wyraźną odrębność i specyfikę ze względu na zurbanizowany charakter, istniejące niewykorzystywane potencjały oraz warunki dla skutecznego przeprowadzenia interwencji dzięki podejściu zintegrowanemu.	Jednym ze strategicznych kierunków rozwoju wskazanym w SRWL 2030 jest „realizacja Centrum Narciarstwa Biegowego i Sportów Wrotkarskich w Tomaszowie Lubelskim, jako elementu wzmacniającego funkcje ośrodka lokalnego, sprzyjającego wykorzystaniu potencjału rozwojowego obszaru funkcjonalnego Roztocze”. W ramach celów strategicznych Miasta Tomaszów Lubelski i Gminy Tomaszów Lubelski jest rozwój kształcenia, w tym wspieranie talentów oraz wyrównywanie szans edukacyjnych – w tym edukacji sportowej i aktywizacji dzieci i młodzieży jako element wsparcia społecznego i psychicznego. Lepsze warunki kształcenia (w tym kształcenia i aktywizacji ruchowej) przyczynią się do wzmocnienia tożsamości lokalnej i kontynuowania nauki w szkołach w Tomaszowie Lubelskim. Zatrzymanie migracji ludzi młodych wpłynie na zmniejszenie zjawiska depopulacji. W tym celu miasto Tomaszów Lubelski i gmina Tomaszów Lubelski planują realizację zintegrowanych z inwestycjami projektów edukacyjnych, w tym: • organizacja i realizacja dodatkowej oferty dydaktycznej, przyczyniającej się do rozwoju umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów zdolnych), • wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt, w tym rozwój pracowni przedmiotowych, • organizację i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów/słuchaczy (w tym realizację zajęć rewalidacyjnych), wsparcie rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nauczycieli w zakresie stymulowania rozwoju ucznia oraz doskonalenia umiejętności wychowawczych, • doradztwo zawodowe lub edukacyjno-zawodowe dla uczniów (w tym indywidualne oraz na każdym etapie kształcenia zajęcia zawodoznawcze u pracodawców), • współpracę szkół ponadpodstawowych z pracodawcami, w szczególności organizację staży dla uczniów u pracodawców, • wsparcie uczniów szkół ponadpodstawowych w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zwiększających ich szanse na rynku pracy	Uwaga nieuwzględniona. W ramach celu szczegółowego 4(f) (EFS+) Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia (...) możliwa jest realizacja instrumentu ZIT. W punkcie „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych” (str. 171) zawarta została informacja, iż w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT.
Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych						
PRIORYTET X ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE						
319.	ZaWozowni a Sp. Z o.o.	2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie	174	umożliwić rewitalizację infrastruktury zabytkowej w miastach także wtedy, gdy jest ona własnością firm (n.p. Spółka z o.o.) ; pod warunkiem, że firmy te wprowadzą nowe usługi i/albo stworzą nowe możliwości zatrudnienia.	Renowacja zabytków na obszarach rewitalizacji ma ogromne znaczenie dla rozwoju regionu. Dotyczy to nie tylko budynków należących do władz lokalnych. Na remonty i dostosowanie do nowych usług w województwie lubelskim zasługują również budynki należące do przedsiębiorców. Zwłaszcza w przypadku wprowadzenia nowych, wyjątkowych usług dla osób wymagających szczególnej troski i stworzenia nowych miejsc pracy dla pracowników służby zdrowia.	Uwaga nieuwzględniona. Opisana interwencja jest przewidziana w projekcie programu Fundusze Europejskiej dla Lubelskiego 2021-2027. Zgodnie z projektem programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> w ramach Priorytetu X Rozwój zrównoważony terytorialny (cel szczegółowy 5(i) oraz 5 (ii)) planowany jest Inny Instrument Terytorialny dot. rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich. W ramach tego instrumentu realizowane będą przedsięwzięcia obejmujące kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawę środowiska zamieszkania. Rewitalizacja realizowana będzie na podstawie Gminnych Programów Rewitalizacji. Katalog beneficjentów działań rewitalizacyjnych jest bardzo szeroki. Beneficjentami działań rewitalizacyjnych mogą być

						również przedsiębiorstwa z sektora MŚP i spółki prawa handlowego. Podmioty te będą mogły realizować projekty rewitalizacyjne, w tym projekty z zakresu kultury dot. infrastruktury zabytkowej, jeśli ich projekt znajdzie się na liście projektów zaplanowanych do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji, uzgodnionym w procesie partycypacyjnym i spełni warunki wskazane w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu.
320.	Gmina Miejska Biała Podlaska	Opis celu szczegółowego 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury...	174	Zapis istniejący: „W ramach rewitalizacji możliwość realizacji działań inwestycyjnych będzie uzależniona od potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez powiązanie działań infrastrukturalnych z działaniami współfinansowanymi z EFS+” Proponowana treść zapisu: „W ramach rewitalizacji możliwość realizacji działań inwestycyjnych będzie uzależniona od potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez powiązanie działań infrastrukturalnych z działaniami nieinfrastrukturalnymi”	Fakt niewykorzystywania środków EFS+ nie oznacza, że wsparta z EFRR infrastruktura nie była potrzebna lub nie jest wykorzystywana do właściwych celów wskazanych we wniosku o dofinansowanie z EFRR, tj. na realizację usług społecznych, stanowiących odpowiedź na zapotrzebowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji. To realizacja odpowiednich działań powinna mieć znaczenie, nie zaś pochodzenie środków, z których jest finansowana. Równie dobrze mogą to być środki krajowe, np. środki własne. Środki EFS+ będą udostępniane w sposób konkurencyjny, a ich pozyskanie na odpowiedni cel, w odpowiednim czasie i wysokości zależeć będzie od wielu czynników i tylko w pewnym zakresie od starań samego wnioskodawcy. Jest to sposób na zwiększanie wykorzystania EFS+, ale nie wydaje się zasadny ani sprawiedliwy.	Uwaga uwzględniona. Celem podkreślenia komplementarności projektów współfinansowanych z EFRR z projektami współfinansowanymi z EFS+ proponuje się zapis „W ramach rewitalizacji możliwość realizacji działań inwestycyjnych będzie uzależniona od potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez powiązanie działań infrastrukturalnych z działaniami nieinfrastrukturalnymi, <u>w szczególności</u> z działaniami współfinansowanymi z EFS+”.
321.	Gmina Wojcieszkó w	Rozdział 2.1.10 Priorytet 10 Rozwój Zrównoważony terytorialnie	174	Sprzeciw wobec wyznaczenia w ramach instrumentów terytorialnych środków na instrument wielofunduszowy jakim jest tzw. RLKS, który będzie dystrybuowany przez lokalne grupy działania	Jako przedstawiciel jst, aktywnie uczestniczący w pozyskiwaniu dofinansowania zarówno ze środków regionalnych programów operacyjnych, PROW, a także w ramach LGD, którego gmina jest członkiem, uważam, że wydzielanie dodatkowych środków finansowych będących w dyspozycji LGD w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 nie jest w żaden sposób uzasadnione. Funkcjonowanie LGD i podział środków LGD dotychczas opierało się o program LEADER w ramach PROW. Jednakże sposób podziału tych pieniędzy nie zawsze był przejrzysty i jasny dla wszystkich członków LGD. Ponadto w ramach środków LGD można było aplikować na projekty o niewielkiej wartości lub granty, których zasadność realizacji kwestionowana była również przez mieszkańców. W ramach LGD nie można było pozyskać środków na kilkumilionowe inwestycje infrastrukturalne, które dla gminy Wojcieszków były niezbędne. Wytycznymi warunkującymi rodzaj i wielkość projektów była LSR, która nie przewidywała dużych projektów. Dlatego też wydzielanie kolejnego instrumentu finansowego, jakim jest RLKS w ramach IT, znacząco ograniczy dostępność puli środków finansowych, dostępnych w ramach działań rewitalizacyjnych i IIT. Uważam, że większość gmin o podobnym charakterze wolałaby pozyskiwać bezpośrednio dofinansowanie w ramach FE na projekty o znacznej wartości i rozbudowanym zakresie. Zmniejszy to formalizację procesu pozyskiwania środków i ograniczy kontakt do jednej instytucji odpowiedzialnej za realizację programu. LGD będą i tak dysponować zwiększonymi środkami w ramach PROW. Uważam że przyjęta forma i model wdrażania IT w ramach zaprojektowanego programu jest jak najbardziej właściwy i odpowiadający na potrzeby nie tylko Gminy Wojcieszków.	Uwaga uwzględniona. Mając na uwadze zapisy <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030</i> oraz Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju obligujących do wspierania w ramach programów regionalnych krajowych obszarów strategicznej interwencji, tj. obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, uwaga zostaje przyjęta. Biorąc pod uwagę powyższe, w ramach Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, jako bezpośrednio wdrażane instrumenty terytorialne wskazano Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskich Obszarów Funkcjonalnych oraz Inne Instrumenty Terytorialne dotyczące wsparcia partnerstw z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz rewitalizacji obszarów miejskich i innych niż miejskie. Należy wskazać, iż Lokalne Grupy Działania zostały wskazane jako beneficjenci wsparcia w ramach cs 5 (ii), skierowanego do obszarów innych niż miejskie. Ponadto należy zaznaczyć, iż organizacje pozarządowe (w tym Lokalne Grupy Działania) mikro, małe, średnie przedsiębiorstwa czy parafie i związki wyznaniowe, zostały wskazane jako beneficjenci poszczególnych celów szczegółowych w ramach Programu. Zastosowanie takiej formy wsparcia, przy obecnym zaprogramowaniu szerokiego zastosowania instrumentów terytorialnych w ramach Programu, zapewni skuteczne wydatkowanie środków w jego ramach.
322.	Gmina Wojcieszkó w	Rozdział 2.1.10 Priorytet 10 Rozwój Zrównoważony terytorialnie	174-184	Uwzględnienie w ramach zadań rewitalizacyjnych możliwości realizacji projektów dotyczących obiektów zabytkowych drewnianych	Na terenie gminy Wojcieszków znajduje się wiele obiektów zabytkowych w tym wiele obiektów drewnianych. Są to zarówno obiekty sakralne, jak również obiekty będące własnością osób prywatnych bądź jst. Świadczą o naszej historii, stanowią ważny element dziedzictwa kulturalnego na poziomie lokalnym. Większość s tych obiektów wymaga podjęcia natychmiastowych działań związanych z zabezpieczeniem i zachowaniem tych obiektów. W większości	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>.

					są to działania o bardzo dużej wartości. Dlatego też dużym wsparciem w zachowaniu i utrzymaniu tych obiektów byłoby dofinansowanie w ramach programu FE dla Lubelskiego.	Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.
323.	Gmina Łęczna	2.1.10.1. Cel szczegółowy- 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	175	Opis interwencji: Jest: – Wsparcie ukierunkowane na rozwój kultury nie będzie obejmować działań na rzecz budowy nowych obiektów kubaturowych - budynków. Powinno być: – Wsparcie ukierunkowane na rozwój kultury co do zasady nie będzie obejmować działań na rzecz budowy nowych obiektów kubaturowych - budynków. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się rekonstrukcję obiektów lub budowę nowych.	Należy dopuścić możliwość budowy nowych budynków w zakresie kultury w uzasadnionych przypadkach. Konieczne jest także dopuszczenie rekonstrukcji istniejących obiektów lub rekonstrukcji z rozbudową. Bardzo często istniejące stare obiekty są w stanie technicznym, który uniemożliwia ich modernizację i czyni nieopłacalnym próby przystosowania ich do nowych funkcji. Gmina Łęczna proponuje, aby w uzasadnionych przypadkach potwierdzonych analizą techniczno-ekonomiczną możliwe było dofinansowanie budowy nowych budynków. Doświadczenia Gminy Łęczna z poprzednich etapów rewitalizacji wskazują na racjonalność takiego rozwiązania. Często obiekty znajdujące się na obszarze rewitalizacji są w tak złym stanie, że zagrażają bezpieczeństwu. Nadają się tylko i wyłącznie do rozbioru. W efekcie na i tak zaniedbanym obszarze powstają puste „plomby”, które powiększają tylko liczbę miejsc niebezpiecznych i opuszczonych. Jedynym racjonalnym rozwiązaniem jest dopuszczenie możliwości rozbioru i rekonstrukcji lub budowy nowego budynku. Jest to jedyny sposób na uzupełnienie substancji materialnej rewitalizowanego obszaru. Bardzo często obszar rewitalizowany nie ma potencjału obiektów kubaturowych, które można wykorzystać ponownie bez rekonstrukcji. W małych miasteczkach podobnych do Łęcznej jest to znaczące ograniczenie w rewitalizacji. Często w zabytkowym układzie urbanistycznym są zlokalizowane zdegradowane budynki, których kondycja uniemożliwia ich ponowne wykorzystanie. Dopuszczenie budowy nowych budynków przeznaczonych na cele kulturalne dla tego celu jest konieczne. Zaproponowane zapisy Funduszy dla Lubelszczyzny wykluczają budowę nowych obiektów na cele kulturalne – patrz Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych, który wprost mówi, że w ramach tego celu szczegółowego nie dopuszcza się budowy nowych budynków. Jest to sytuacja, która uniemożliwia samorządom realizację najbardziej kosztownych działań związanych z kulturą. Przynajmniej jeden cel szczegółowy albo Cel szczegółowy 4(vi) albo Cel szczegółowy- 5(i) powinien dopuszczać możliwość budowy nowych obiektów dla potrzeb kultury. Przykład: Gmina Łęczna zaplanowała rewitalizację zachodniej pierzei Rynku II i przekształcenie jej w nowoczesną mediatekę. Niestety stan techniczny budynków jest na tyle zły, że prawdopodobnie konieczna będzie rozbioru istniejących obiektów i rekonstrukcja lub budowa nowego obiektu w pełni przystosowanego do spełniania funkcji mediateki. Na terenie rewitalizowanego Starego Miasta w Łęcznej nie ma innej lokalizacji, w której możliwa byłaby budowa mediateki, a na terenie Łęcznej nie ma obiektu, który zgodnie z zapisami projektu Funduszy dla Lubelszczyzny można przebudować na potrzeby kultury. Dlatego Gmina Łęczna wnosi, aby w uzasadnionych przypadkach możliwa była budowa nowych budynków na cele kulturalne. Doświadczenia Gminy Łęczna z kolejnych projektów rewitalizacyjnych wskazują, że często mniej	Uwaga częściowo uwzględniona. Zgodnie z treścią projektu Umowy Partnerstwa zapis zostanie zmodyfikowany na: „Przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane będą na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie /adaptację /dostosowanie budynków i przestrzeni (otoczenia) do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych.”. Jednakże odnośnie do obiektów zabytkowych – nie można uwzględnić uwagi. Występuje dużo istniejących obiektów zabytkowych, które w sposób priorytetowy należy zabezpieczyć przed degradacją.

					kłopotliwe i kosztochłonne jest wybudowanie nowego obiektu niż przekształcanie obiektu istniejącego na potrzeby nowych funkcji.	
324.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(i) 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	175	Obecny zapis: Wszystkie realizowane działania muszą zapobiegać zmianom klimatycznym Proponowany zapis: wykreślenie tego zapisu lub złagodzenie	W pozostałych priorytetach nie znalazły się zapisy tego typu	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną wykreślone z Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> celem zapewnienia spójności z opisami pozostałych celów szczegółowych, jednak z uwagi na konieczność realizacji inwestycji przyczyniających się wypełnienia celów klimatycznych, przedmiotowe preferencje powinny znaleźć się w dokumentach operacyjnych (Szczegółowy Opis Priorytetów Programu) oraz kryteriach wyboru projektów.
325.	Urząd Miasta Lublin	2.1.10.1. Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Główny/kierunkowe zasady udzielania wsparcia	175	Zapisy w projekcie dokumentu w odniesieniu do możliwości realizacji działań rewitalizacyjnych są mało precyzyjne dlatego należy jednoznacznie wskazać, że wsparcie rewitalizacji w powiązaniu z GPR będzie również stanowiło element realizacji ZIT zgodnie z zapisami rozporządzenia ogólnego.	Należy jednoznacznie zaznaczyć, że elementy rewitalizacji powiązane z innymi CP wskazanymi w rozporządzeniu ogólnym stanowią istotny element związany z realizacją założeń strategii ZIT. Doświadczenia z poprzedniej perspektywy wskazują, że realizacja wielu projektów wpisujących się w inne CP jest powiązana z projektami rewitalizacyjnymi. Jest to o tyle istotne, że rewitalizacja pozwala połączyć w jedną spójną całość wieloformatowe projekty pozwalające rozwiązać zdiagnozowane na poziomie strategii ZIT problemy.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z projektem programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> a także stanowiskiem MFIPR działania rewitalizacyjne objęte zostaną Innym Instrumentem Terytorialnym i będą realizowane wyłącznie na podstawie Gminnych Programów Rewitalizacji. Należy wskazać, iż rewitalizacja dotyczy obszaru rewitalizacji wyznaczonego w ramach odrębnych jednostek samorządu terytorialnego (a w partnerstwie JST – jak w przypadku pozostałych instrumentów terytorialnych), w oparciu o specyficzne dla danej jednostki problemy. W tym kontekście należy podkreślić, iż działania rewitalizacyjne prowadzić mają do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego zdelimitowanego <u>danego obszaru rewitalizacji</u> . W związku z powyższym, w perspektywie finansowej 2021-2027 rewitalizacja nie będzie elementem instrumentu ZIT. W ramach instrumentu ZIT realizowane będą wyłącznie projekty zintegrowane w sposób kompleksowy odpowiadające na wyzwania rozwojowe MOF.
326.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(i) 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	175	Obecny zapis: Wszystkie realizowane działania muszą zapobiegać zmianom klimatycznym Proponowany zapis: wykreślenie tego zapisu lub złagodzenie	W pozostałych priorytetach nie znalazły się zapisy tego typu	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną wykreślone z Programu celem zapewnienia spójności z opisami pozostałych celów szczegółowych, jednak z uwagi na konieczność realizacji inwestycji przyczyniających się wypełnienia celów klimatycznych, przedmiotowe preferencje powinny znaleźć się w dokumentach operacyjnych (Szczegółowy Opis Priorytetów) oraz kryteriach wyboru projektów.
327.	Miasto Chełm	2.1.10.1. Cel szczegółowy- 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	175	Obecny zapis: W formule ZIT realizowane będą wyłącznie przedsięwzięcia określone w strategiach rozwoju ponadlokalnego przewidujących realizację ZIT lub w Planach działań ZIT, wprowadzających kompleksowe i spójne dla całego obszaru funkcjonalnego rozwiązania Proponowana zmiana zapisu: W formule ZIT realizowane będą wyłącznie przedsięwzięcia określone w strategiach rozwoju ponadlokalnego przewidujących realizację ZIT lub w Strategii ZIT, wprowadzających kompleksowe i spójne dla całego obszaru funkcjonalnego rozwiązania	Artykuł nr 28 Rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej odnosi się do strategii zintegrowanych inwestycji terytorialnych a nie do planów działań ZIT. Dlatego też zasadna jest zmiana niniejszych zapisów	Uwaga uwzględniona. Zapisy programu zostaną zmodyfikowane zgodnie z treścią uwagi.
328.	Gmina Łęczna	2.1.10.1. Cel szczegółowy- 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i	176	Główny/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Jest: ... Zastosowane będą preferencje dla działań rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze zdelimitowanych w KSRR2030.	Gmina i miasto Łęczna jest w specyficznej sytuacji ponieważ na jej terenie nie jest zlokalizowana żadna kopalnia węgla, jednocześnie znacząca liczba mieszkańców jest zatrudniona w kopalni. Kopalnia Bogdanka jest największym pracodawcą dla mieszkańców gminy. W nieodległej perspektywie w związku z zaplanowanym wygaszanie kopalni mieszkańców gminy oraz samą gminę spotka poważny kryzys społeczno-gospodarczy. W chwili obecnej miasto Łęczna nie jest	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.

		środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich		Powinno być: ... Zastosowane będą preferencje dla działań rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze zdelimitowanych w KSRR2030 oraz na obszarach miast pogórniczych, które najbardziej ucierpią w wyniku transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.	wpisane na listę miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze, jednakże mając na uwadze odchodzenie w perspektywie najbliższych kilku lat od paliw kopalnych, jest poważnie zagrożone kryzysem. Dlatego należy dodatkowymi preferencjami objąć także gminy i miasta „pogórnicze” takie jak Łęczna.	
329.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(i) 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	176	Obecny zapis: Zastosowane będą preferencje dla działań rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze zdelimitowanych w KSRR2030 Proponowany zapis: Zastosowane będą preferencje dla działań rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze zdelimitowanych w KSRR2030 oraz dla miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno- gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
330.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(i) 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	176	Obecny zapis: Ponadto w zakresie CS 5(i) preferowane będą projekty przyczyniające się do osiągnięcia celów klimatycznych wynikających ze strategii „Europejskiego Zielonego Ładu”. Proponowany zapis: wykreślenie tego zapisu lub złagodzenie	W pozostałych priorytetach nie znalazły się zapisy tego typu	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną wykreślone z Programu celem zapewnienia spójności z opisami pozostałych celów szczegółowych, jednak z uwagi na konieczność realizacji inwestycji przyczyniających się wypełnienia celów klimatycznych, przedmiotowe preferencje powinny znaleźć się w dokumentach operacyjnych (Szczegółowy Opis Priorytetów Programu) oraz kryteriach wyboru projektów.
331.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(i) 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	176	Obecny zapis: Grupą docelową działań podejmowanych w ramach celu szczegółowego będą mieszkańcy miast województwa lubelskiego wraz z ich otoczeniem funkcjonalnym, w tym miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze Proponowany zapis: Grupą docelową działań podejmowanych w ramach celu szczegółowego będą mieszkańcy miast województwa lubelskiego wraz z ich otoczeniem funkcjonalnym, w tym miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze oraz miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno- gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. W ramach celu szczegółowego 5(i) przewidziano realizację Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Miejskie Obszary Funkcjonalne, wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. obejmują wszystkie miasta powiatowe województwa lubelskiego, w tym 11 miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze. Ponadto należy wskazać, iż grupę docelową działań podejmowanych w ramach celu szczegółowego 5 (i) określono bardzo szeroko, wskazując na mieszkańców miast województwa lubelskiego. Wobec powyższego nie można się zgodzić ze stwierdzeniem, że zapisy programu ograniczają możliwość ubiegania się o środki dla beneficjentów z miast powiatowych, które nie zostały zaliczone do krajowych obszarów strategicznej interwencji.
332.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(i) 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	176	Obecny zapis: Zastosowane będą preferencje dla działań rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze zdelimitowanych w KSRR2030 Proponowany zapis: Zastosowane będą preferencje dla działań rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze zdelimitowanych w KSRR2030 oraz dla miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze. Proponowany zapis umożliwia równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno- gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 30.
333.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony	176	Obecny zapis: Ponadto w zakresie CS 5(i) preferowane będą projekty przyczyniające się do osiągnięcia celów	W pozostałych priorytetach nie znalazły się zapisy tego typu	Uwaga uwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 330.

		terytorialnie, Cel szczegółowy 5(i) 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy		klimatycznych wynikających ze strategii „Europejskiego Zielonego Ładu”. Proponowany zapis: wykreślenie tego zapisu lub złagodzenie		
334.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(i) 2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy	176	Obecny zapis: Grupą docelową działań podejmowanych w ramach celu szczegółowego będą mieszkańcy miast województwa lubelskiego wraz z ich otoczeniem funkcjonalnym, w tym miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Proponowany zapis: Grupą docelową działań podejmowanych w ramach celu szczegółowego będą mieszkańcy miast województwa lubelskiego wraz z ich otoczeniem funkcjonalnym, w tym miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz miast powiatowych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź na uwagę została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 331.
335.	Miasto Chełm	2.1.10.1. Cel szczegółowy- 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	177	Obecny zapis: Mechanizm ten służyć będzie też koordynacji zewnętrznej, ponieważ powstające strategie rozwoju ponadlokalnego/plany działań ZIT identyfikować będą również przedsięwzięcia kwalifikujące się do wsparcia w ramach innych – komplementarnych – narzędzi finansowania (np. krajowych programów operacyjnych, Krajowego Planu Odbudowy). Proponowana zmiana zapisu: Mechanizm ten służyć będzie też koordynacji zewnętrznej, ponieważ powstające strategie rozwoju ponadlokalnego/ Strategie ZIT identyfikować będą również przedsięwzięcia kwalifikujące się do wsparcia w ramach innych – komplementarnych – narzędzi finansowania (np. krajowych programów operacyjnych, Krajowego Planu Odbudowy).	Artykuł nr 28 Rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej odnosi się do strategii zintegrowanych inwestycji terytorialnych a nie do planów działań ZIT. Dlatego też zasadna jest zmiana niniejszych zapisów	Uwaga uwzględniona. Zapisy Programu zostaną zmodyfikowane zgodnie z treścią uwagi.
336.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach inne niż miejskie.	180 - 182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (miedzy innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie stanowiska IZ: 1. Z uwagi na rozbudowany i przyjęty w projekcie Programu wariant wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT nie przewiduje się wsparcia instrumentu RLKS w trybie i na zasadach określonych w art. 32-34 rozporządzenia ramowego. Projektowane w Programie <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> rozwiązanie odzwierciedla założenia tzw. formuły pośredniej wsparcia LGD, w odróżnieniu od formuły bezpośredniej, w której kompleksowo wspiera się instrument RLKS na podstawie Lokalnych Strategii Rozwoju, będących strategiami terytorialnymi w rozumieniu art. 29 rozporządzenia ramowego. Wybór instrumentów terytorialnych, które będą wdrażane w programach regionalnych pozostaje w gestii poszczególnych Instytucji Zarządzających programem (fakultatywność wyboru instrumentów). Dobór instrumentów terytorialnych i zakresu ich wdrażania, podyktowany jest uwarunkowaniami i wyzwaniem zrównoważonego rozwoju regionalnego. Wyzwania rozwojowe województwa lubelskiego, o których mowa m.in. w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030, wymagają koncentracji wsparcia na obszarach strategicznej interwencji (OSI), wspieranych instrumentami: Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) i Innego Instrumentu Terytorialnego

					przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się głównie kierunki i założenia realizacji celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	(IIT). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) bezpośrednio obligują do wspierania w ramach programów regionalnych krajowych obszarów strategicznej interwencji, tj. obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast średnich tracących funkcje społeczno – gospodarcze w ramach programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Formuła bezpośrednia, w której kompleksowo wspiera się instrument RLKS na podstawie Lokalnych Strategii Rozwoju, będących strategiami terytorialnymi w rozumieniu art. 29 rozporządzenia ramowego nie była wykorzystana ani w RPO WL 2007-2013, ani też w RPO WL 2014-2020. Instytucja Zarządzająca RPO nie dysponuje dowodami umożliwiającymi pozytywną ocenę szans efektywnej implementacji RLKS. Z uwagi na konieczność ukierunkowania wsparcia do OSI krajowych i regionalnych, zgodnie z wymogami dokumentów strategicznych takich jak SOR i KSRR 2030, priorytetem jest zapewnienie możliwości współfinansowania przedsięwzięć wynikających ze strategii terytorialnych ZIT i IIT. Z uwagi na prymat ww. zasady w podejściu terytorialnym do zrównoważonego rozwoju regionalnego w projekcie Programu zrezygnowano z systemu wdrażania RLKS. Instrument ten w istotnym zakresie pokrywałby się i przenikałby się z zaplanowaną w ramach strategii IIT interwencją w obszarach innych niż miejskie oraz IIT w zakresie rewitalizacji. Włączenie dodatkowego instrumentu RLKS niesie ryzyko powielania przedsięwzięć, podwójnego finansowania projektów, nakładania i fragmentaryzacji strategii terytorialnych. Zaplanowane w projekcie Programu interwencje ZIT i IIT dla współpracy gmin w obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz w zakresie rewitalizacji odpowiadają potrzebom wsparcia podejścia oddolnego, opartego na powiązaniach funkcjonalnych, implikują zasady partnerstwa, zintegrowanej współpracy w układach ponadlokalnych. We wszystkich aspektach wdrażania ZIT i IIT uwzględniony jest czynnik partycypacji i udziału społeczeństwa. Zbudowany w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> system wsparcia strategii terytorialnych oparty na ZIT i IIT, w pełni odzwierciedla ww. priorytety i wyzwania. ZIT będzie realizowany w 17 Miejskich Obszarach Funkcjonalnych, natomiast Inny Instrument Terytorialny odpowiada dwutorowej interwencji: - IIT dedykowany współpracy partnerskiej 140 gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, - IIT dla działań obejmujących kompleksową rewitalizację, w tym dla 11 miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze i 140 gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Skala zaplanowanej interwencji ZIT i IIT jest na tyle wysoka, że program należy oceniać w kategoriach nasyczonego strategicznym podejściem. RLKS może być przyczyną nieprawidłowości wynikających z krzyżowania i nakładania się strategii terytorialnych, problemów związanych z brakiem komplementarności i dublowaniem wsparcia przedsięwzięć. Wiąże się też z ryzykiem wystąpienia przypadków podwójnego finansowania projektów. Fragmentaryzacja oddziaływań strategii terytorialnych wygeneruje problemy związane ze zbiurokratyzowaniem procesów wdrażania Programu. 2. Zaplanowana w projekcie Programu interwencji ZIT i IIT w obszarach współpracy gmin zagrożonych trwałą marginalizacją jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, a głównymi podstawami do realizacji przedsięwzięć są strategie rozwoju ponadlokalnego, strategie ZIT i IIT. Strategie powstają oddolnie, z inicjatywy współpracujących partnerów, z uwzględnieniem i poszanowaniem zasad partycypacji społecznej. System uzupełniony jest wsparciem dla kompleksowej rewitalizacji obszarów miejskich i innych niż miejskie w oparciu o Gminne Programy Rewitalizacji. Ww. instrumenty terytorialne wpisują
--	--	--	--	--	---	---

						się we wszystkie kierunki i założenia realizacji Celów, założonych w Programie. 3. Zaprojektowany system wdrażania Instrumentów Terytorialnych odzwierciedla konieczność zapewnienia wsparcia dla działań realizowanych we współpracy i partnerstwie w obszarach powiązanych funkcjonalnie. Koncentruje się na wzmocnieniu inicjatyw oddolnych, działaniach sieciowych i zintegrowanych. Interwencja IIT dla gmin zmarginalizowanych dedykowana jest obszarom innymi niż miejskie i w tym aspekcie uwzględnia adresatów RLKS. Zarówno w strategii terytorialnej ZIT, jak i IIT zapewniona jest możliwość wskazania zróżnicowanych wnioskodawców/ beneficjentów projektów, o różnym statusie, w tym np. stowarzyszenia (takie jak LGD), instytucje pozarządowe, MŚP, parafie i związki wyznaniowe, itd. 4. LGD w dotychczasowych projektach borykały się z problemem zapewnienia wkładu własnego. W świetle raportów z kontroli NIK, m.in. KAP.430.003.2020 Nr ewid. 40/2020/P/19/006/KAP, dotyczącego wykonania budżetu państwa wynika, że problemy z wdrażaniem RLKS w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych w formule bezpośredniej były jedną z przyczyn niezadowolającego wykorzystania funduszy UE na lata 2014–2020, w szczególności nieosiągnięcia wskaźników pośrednich Ram Wykonania na koniec 2018 r. 5. W trakcie konsultacji społecznych zostały zgłoszone przez samorządy z terenu województwa lubelskiego uwagi i rekomendacje, w których wyrażono sprzeciw wobec agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS. W ocenie zgłaszających uwagi stanowią one specyficzną formę wywierania presji na regiony, a uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru wielofundusowego RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Włączenie RLKS w formułę bezpośredniej: - spowoduje nadmiarowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje i tak już nasycony podejściem strategicznym program regionalny, - przyczyni się do zbiurokratyzowania procesu wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność realizacji zasady komplementarnego wsparcia IT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Powyższe założenia uwarunkowały rozstrzygnięcie w sprawie odstąpienia od formuły wdrożenia wielofundusowego instrumentu RLKS.
337.	Lokalna Grupa Działania „Owocowy Szlak”	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		obszarach innych niż miejskie			charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
338.	Lokalna Grupa Działania „Ziemia Zamojska”	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
339.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego,	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić:	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
340.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii)	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia:	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców.	
--	--	--	--	---	--	--

					4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
341.	Stowarzyszenie wokół Dzierzkowic	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
342.	Gminny Ośrodek Kultury w Trzydniku Dużym	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwości jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
343.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
344.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
345.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
346.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
347.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
348.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne ,	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
349.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
350.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					(Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniosł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
351.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
352.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
353.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji)projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
354.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym,	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
355.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
356.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii)	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia:	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców.	
--	--	--	--	---	---	--

					4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
357.	OZE-SYSTEMS FOTOWOL TAIKA	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
358.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
359.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
360.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
361.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
362.	Barbara Matysik Professiona I Consulting	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
363.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne ,	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
364.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
365.	Migra-Tech Paweł Dadej	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					(Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
366.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
367.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
368.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji)projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
369.	Lokalna Grupa Działania "Dolina Giełczwi"	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym,	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
370.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS) ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
--	--	--	--	--	--

371.	Stowarzyszenie Wędrowiec	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.
------	--------------------------	---	---------	---	--	--

					skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
372.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
373.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich:	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
374.	Lokalna Grupa Działania „PROMEN ADA S12”	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
375.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
376.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
377.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
378.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne ,	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
379.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
380.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względu na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
381.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
382.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
383.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		obszarach innych niż miejskie			charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
384.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
385.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego,	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić:	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
386.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać:	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców.	
--	--	---	--	--	---	--

					Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
387.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
388.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
389.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
390.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji)projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
391.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
392.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
393.	Dudek Manufaktura	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
394.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
395.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
396.	Gmina Mircze	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					(Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniosł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
397.	OSP Stróża	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
398.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
399.	Gmina Komarów-Osada	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
400.	Gmina Hrubieszów	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego,	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
401.	Gmina Nielisz	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić:	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
402.	Miasto Hrubieszów	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS	1. zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie).	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

		społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone i możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
--	--	--	--	--	---	--

403.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.
------	-----------------	---	---------	---	---	--

					skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufundusowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
404.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
405.	Lokalna Grupa Działania „Lepsze jutro”	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zapropionowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP,	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
406.	Gmina Trzydnik Duży	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałyby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu. 2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					bezpośredni dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
407.	osoba prywatna*	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Zastosowanie mechanizmu RLKS do wdrażania niniejszych celów jest w pełni uzasadnione ze względu na charakter tego instrumentu terytorialnego (oddolność, partnerstwo, animacja, sieciowanie). Szczególnie ważne jest dotarcie ze wsparciem do mieszkańców województwa lubelskiego oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Wśród zdecydowanej większości mieszkańców obszarów wiejskich kwestie wykluczenia jak i problemy z dostępnością do rynku pracy są obecne. Z tego względu opracowane lokalne strategie rozwoju będą zawierały potrzeby mieszkańców w zakresie wymienionych celów opracowanych na podstawie przeprowadzonych wcześniej diagnoz. Zaproponowany w ramach RLKS model realizacji (projekty partnerskie, projekty grantowe) w pełni odpowiada charakterowi możliwego wsparcia oferowanego w ramach wymienionych celów. Lokalne Strategie Rozwoju realizowane są na terenie województwa lubelskiego od ponad 15 lat. Poprzez widoczne rezultaty (między innymi: wzrost aktywności społecznej na terenach wiejskich, wzrost zainteresowania wykorzystaniem lokalnych walorów w tym kulturowych i przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich, poprawa stanu technicznego infrastruktury : miejsc spotkań i integracji mieszkańców) mechanizm ten (Lokalne Strategie opracowywane w sposób partycypacyjny z lokalną społecznością) przyniósł zamierzone efekty oraz na trwałe wpisał się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich na przestrzeni ostatnich 20 lat. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na uniknięcie niekorzystnej sytuacji, w której mogłyby się znaleźć lokalne społeczności również na obszarze naszego województwa. Mieszkańcy terenów wiejskich, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, samorządy gmin, przedsiębiorcy osoby fizyczne , które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą które od 2008 roku i dłużej aktywnie uczestniczą we wdrażaniu podejścia LEADER, mogą zostać pozbawieni tej możliwości w perspektywie finansowej 2021-2027, tylko ze względów na ograniczony budżet przeznaczony na ten Program na poziomie centralnym. Finansowanie RLKS z dwóch źródeł: EFFROW oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego zagwarantowałoby kontynuację podejścia LEADER w perspektywie 2021-2027, a tym samym wzrost aktywności mieszkańców oraz realizację kolejnych inicjatyw oddolnych przyczyniających się do rozwoju obszaru naszego regionu.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.

					2. RLKS jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, wpisuje się w główne kierunki i założenia realizacji Celów. 3. RLKS w odróżnieniu od innych mechanizmów (np. ZIT oraz Inne Instrumenty Terytorialne) zagwarantuje <u>bezpośredni</u> dostęp do Funduszy Europejskich Lubelskiego na lata 2021-2022 następującym interesariuszom działającym na terenach wiejskich: organizacjom pozarządowym (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje), małym, średnim przedsiębiorstwom w tym jednoosobowym lokalnym firmom, osobom bezrobotnym oraz pozostającym bez pracy zainteresowanym rozwojem własnej działalności gospodarczej, wytwórcom lokalnych/tradycyjnych produktów, parafiom i związkom wyznaniowym. Pozwoli również na dostosowanie kryteriów wyboru projektów skierowanych do samorządów do lokalnych warunków oraz potrzeb mieszkańców. 4. Działanie mechanizmu RLKS (dwufunduszowego) na terenie naszego województwa jest już sprawdzone o możliwe jest przeanalizowanie jego skuteczności.	
408.	Lokalna Grupa Działania „Kraina wokół Lublina”	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	180-182	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Dodać: Zastosowanie do wdrażania celu 5(ii) mechanizmu RLKS Zmienić: Realizowane działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) oraz Lokalnych Strategii Rozwoju w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)	1. Mechanizm RLKS jest instrumentem terytorialnym, który ma dłuższą historię niż ZIT, (jest już sprawdzony – w województwie lubelskim funkcjonuje od 2009 r. (Lokalne Grupy działania oraz Lokalne Grupy Rybackie). 2. Lokalne Strategie Rozwoju, które będą powstawać w ramach EFROW będą się terytorialnie nakładać ze strategiami ponadlokalnymi. Cele i kierunki realizacji będą takie same, będą dotyczyły tych samych społeczności oraz ich problemów, ponieważ przyjęto zasadę, że mają się one opierać na diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Wobec tego strategie te (jako dokument planistyczny) powinny być traktowane na równych zasadach co do innych dokumentów planistycznych stanowiących podstawę do aplikowania o środki w EFRR czy EFS. 3. RLKS jest mechanizmem oddolnym i 3-sektorowym. Tym samym zapewnia realizację polityki 5. Europa bliższa obywatelom... ZIT oraz strategie ponadlokalne to dokumenty opracowywane tylko przez samorządy. 4. Ujęcie RLKS jako instrumentu terytorialnego i przyznanie na jego realizację środków na poziomie co najmniej 20% środków na program LEADER z początku obecnej perspektywy finansowej (co stanowi ok. 50 mln zł) zapewni pokrycie w 100% programem LEADER województwa lubelskiego, czyli spowoduje, że dzięki decyzji Samorządu Województwa każda nawet najmniejsza miejscowość będzie mogła aplikować o środki na rozwój lokalny. 5. Brak ujęcia RLKS jako instrumentu terytorialnego w nowym RPO może spowodować, że 20 % terytorium województwa może nie mieć dostępu do programu LEADER.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 336.
409.	Miasto Łuków	Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki	181	W ramach IIT dot. partnerstw z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją kwalifikowalne będą jedynie wydatki dot. projektów/części projektów realizowanych na terenie gmin województwa lubelskiego zagrożonych trwałą marginalizacją, zdelimitowanych w KRSS2030.	Propozycja usunięcia zapisu, który uniemożliwia tworzenie partnerstw funkcjonalnych umożliwiających współpracę podmiotów rozwiązujących wspólnie problemy i wykorzystujących zidentyfikowane potencjały w zintegrowany sposób, co jest zgodne z zapisami KSRR2030 oraz SRWL. Partnerstwa ze znaczącą przewagą gmin zmarginalizowanych powinny być wspierane w ramach instrumentu IIT. Wprowadzenie zasady kosztów niekwalifikowalnych spowoduje niemożność realizacji projektów zintegrowanych, liniowych, które są istotne dla większości partnerstwa.	Uwaga nieuwzględniona. Budowa systemu instrumentów terytorialnych w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> wynika wprost z krajowej polityki zrównoważonego rozwoju, w ramach której: <i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> i <i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</i> obligują regiony do zapewnienia komplementarnego wsparcia Krajowych Obszarów Strategicznej Interwencji: miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. W regionie zdelimitowano 11 miast średnich zagrożonych utratą funkcji społeczno-gospodarczych oraz 140 gmin zmarginalizowanych. KSRR 2030 i projekt UP 2021-2027 kładą nacisk

		i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie				na realizację zintegrowanych projektów proponowanych przez partnerstwa współpracujących JST. Działania w ramach CP5 muszą być realizowane przede wszystkim na obszarach strategicznej interwencji (OSI krajowych) wskazanych w KSRR 2030 (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, obszary zagrożone trwałą marginalizacją). Propozycja programowa nie neguje możliwości tworzenia partnerstw mieszanych, w których współpracować będą jst o zróżnicowanej klasyfikacji czy delimitacji, zakłada jednak koncentrację środków UE na wsparciu w obszarach współpracy OSI krajowych. Celem zapewniania właściwej absorpcji środków wsparcia, które umożliwią wyjście obszarów zmarginalizowanych z sytuacji kryzysowej, wprowadzone w projekcie programu zasady kwalifikowania wydatków w przedsięwzięciach IIT zostają podtrzymane.
410.	Gmina Kąkolewnica	Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	181	W ramach IIT dot. partnerstw z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją wspierane będą partnerstwa, gdzie ponad 50% gmin zaangażowanych w partnerstwo stanowią gminy zagrożone trwałą marginalizacją, zdelimitowane w KRSS2030.	Propozycja zmiany zapisu. Miasto Międzyrzec Podlaski oraz gminy: Trzebieszów, Drelów, Kąkolewnica, Międzyrzec Podlaski zawiązały partnerstwo planując realizację wspólnych, zintegrowanych inwestycji. Obecne zapisy programu uniemożliwią realizację wspólnych projektów, gdyż w rzeczywistości zapis o niekwalifikowalności zniechęci do realizacji projektów gminy niezmarginalizowane. Dodatkowo trzeba wskazać, że pominięcie w KSSR miast małych, jako także tych wymagających dodatkowego i dedykowanego wsparcia, mógłby być właśnie rozwiązany poprzez zmiany zapisów w projekcie programu Fundusze Europejskiego dla Lubelskiego na lata 2021-2027. Miasta takie pełnią istotną funkcję w strukturze osadniczej województwa lubelskiego, które należy do grona regionów o niskiej urbanizacji.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
411.	Gmina Tuczn (jako Lider partnerstwa Aktywne Pogranicze, w skład którego wchodzi 12 gmin)	Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	181	W ramach IIT dot. partnerstw z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją wspierane będą partnerstwa, gdzie ponad 4/5 gmin zaangażowanych w partnerstwo stanowią gminy zagrożone trwałą marginalizacją, zdelimitowane w KRSS2030.	Zmiana kryterium definiowana partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego zagrożonych trwałą marginalizacją jest kluczowa dla możliwości realizacji projektów zintegrowanych w partnerstwach funkcjonalnych, które zawierają gminy niezmarginalizowane, będące ważną częścią partnerstw. Dodatkowo, tak jak w przypadku Aktywnego Pogranicza, współpraca jest kontynuacją wcześniejszych działań i opiera się na pozytywnych doświadczeniach. Kwalifikowalność wydatków w realizowanych przedsięwzięciach umożliwia opracowanie wspólnych projektów w ramach partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego. Dotyczy to szczególnie projektów mających na celu zahamowanie niebezpiecznych procesów pogłębiających marginalizację całego obszaru poprzez interwencję realizowaną w sposób komplementarny i zintegrowany zgodnie z zapisami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, będącej głównym dokumentem rządowym regulującym warunki prowadzenia polityk rozwojowych na poziomie regionalnym.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
412.	Miasto Międzyrzec Podlaski	Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym,	181	W ramach IIT dot. partnerstw z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją wspierane będą partnerstwa, gdzie ponad 50% gmin zaangażowanych w partnerstwo stanowią gminy zagrożone trwałą marginalizacją, zdelimitowane w KRSS2030.	Propozycja zmiany zapisu. Miasto Międzyrzec Podlaski oraz gminy: Trzebieszów, Drelów, Kąkolewnica, Międzyrzec Podlaski zawiązały partnerstwo planując realizację wspólnych, zintegrowanych inwestycji. Obecne zapisy programu uniemożliwią realizację wspólnych projektów, gdyż w rzeczywistości zapis o niekwalifikowalności zniechęci do realizacji projektów gminy niezmarginalizowane. Dodatkowo trzeba wskazać, że pominięcie w KSSR miast małych, jako także tych wymagających dodatkowego i dedykowanego wsparcia, mógłby być właśnie rozwiązany poprzez zmiany	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.

		kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie			zapisów w projekcie programu Fundusze Europejskiego dla Lubelskiego na lata 2021-2027. Miasta takie pełnią istotną funkcję w strukturze osadniczej województwa lubelskiego, które należy do grona regionów o niskiej urbanizacji.	
413.	Gmina Międzyrzec Podlaski	Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	181	W ramach IIT dot. partnerstw z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją wspierane będą partnerstwa, gdzie ponad 50% gmin zaangażowanych w partnerstwo stanowią gminy zagrożone trwałą marginalizacją, zdelimitowane w KRSS2030.	Propozycja zmiany zapisu. Miasto Międzyrzec Podlaski oraz gminy: Trzebieszów, Drelów, Kąkolewnica, Międzyrzec Podlaski zawiązały partnerstwo planując realizację wspólnych, zintegrowanych inwestycji. Obecne zapisy programu uniemożliwią realizację wspólnych projektów, gdyż w rzeczywistości zapis o niekwalifikowalności zniechęci do realizacji projektów gminy niezmarginalizowane. Dodatkowo trzeba wskazać, że pominięcie w KSSR miast małych, jako także tych wymagających dodatkowego i dedykowanego wsparcia, mógłby być właśnie rozwiązany poprzez zmiany zapisów w projekcie programu Fundusze Europejskiego dla Lubelskiego na lata 2021-2027. Miasta takie pełnią istotną funkcję w strukturze osadniczej województwa lubelskiego, które należy do grona regionów o niskiej urbanizacji.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
414.	Gmina Janów Lubelski	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(ii) 2.1.10.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	182	Obecny zapis: Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Dodatkowo oprócz interwencji realizowanej w ramach instrumentu terytorialnego wdrażanego w CP 5, projekty ujęte w opracowywanych przez partnerstwa strategiach rozwoju ponadlokalnego uzyskają preferencje (np. dodatkowe punkty) w naborach dotyczących w szczególności obszarów tematycznych wskazanych w KSRR2030. Proponowany zapis: Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa, w których 75% partnerów jest objęta obszarem zagrożonym trwałą marginalizacją. Dodatkowo oprócz interwencji realizowanej w ramach instrumentu terytorialnego wdrażanego w CP 5, projekty ujęte w opracowywanych przez partnerstwa strategiach rozwoju ponadlokalnego lub Strategiach ZIT uzyskają preferencje (np. dodatkowe punkty) w naborach dotyczących w szczególności obszarów tematycznych wskazanych w KSRR2030.	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów. Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu. Ponadto, gminy realizujące pilotażowy program Centrum Wsparcia Doradczego ze Związkiem Miast Polskich i Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej opracowują w ramach projektu Strategię ZIT, która jak nas zapewniano przy przystąpieniu do projektu, ma być dokumentem wystarczającym przy ubieganiu się o dofinansowanie w ramach regionalnych projektów partnerskich. Projekt ustawy wdrożeniowej również nie preferuje żadnej ze strategii terytorialnych: strategii ponadlokalnej lub strategii ZIT.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
415.	Gmina Modliborzyce	Priorytety, 2.1.10. Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie, Cel szczegółowy 5(ii) 2.1.10.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	182	Obecny zapis: Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Dodatkowo oprócz interwencji realizowanej w ramach instrumentu terytorialnego wdrażanego w CP 5, projekty ujęte w opracowywanych	Obecny zapis ogranicza w znacznym stopniu możliwości skutecznego ubiegania się o dotację beneficjentów z 5 miast powiatowych województwa lubelskiego: Janowa Lubelskiego, Opola Lubelskiego, Ryk, Parczewa i Włodawy, które nie zostały zaliczone do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Proponowany zapis umożliwi równy dostęp wszystkim beneficjentom z województwa lubelskiego do konkursów.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.

				przez partnerstwa strategiach rozwoju ponadlokalnego uzyskają preferencje (np. dodatkowe punkty) w naborach dotyczących w szczególności obszarów tematycznych wskazanych w KSRR2030. Proponowany zapis: Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa, w których 75% partnerów jest objęta obszarem zagrożonym trwałą marginalizacją. Dodatkowo oprócz interwencji realizowanej w ramach instrumentu terytorialnego wdrażanego w CP 5, projekty ujęte w opracowywanych przez partnerstwa strategiach rozwoju ponadlokalnego lub Strategiach ZIT uzyskają preferencje (np. dodatkowe punkty) w naborach dotyczących w szczególności obszarów tematycznych wskazanych w KSRR2030.	Również Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich, w tym małych miast, dla których nie przewidziano odrębnego programu. Ponadto, gminy realizujące pilotażowy program Centrum Wsparcia Doradczego ze Związkiem Miast Polskich i Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej opracowują w ramach projektu Strategię ZIT, która jak nas zapewniano przy przystąpieniu do projektu, ma być dokumentem wystarczających przy ubieganiu się o dofinansowanie w ramach regionalnych projektów partnerskich. Projekt ustawy wdrożeniowej również nie preferuje żadnej ze strategii terytorialnych: strategii ponadlokalnej lub strategii ZIT.	
416.	Gmina Rejowiec Fabryczny	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury i dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	182	Do zdania „ Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. ” proponujemy kropkę zastąpić przecinkiem i dodać następującą treść tj. gminy wiejskie oraz powiązane z nimi funkcjonalnie małe miasta w ramach zawartego partnerstwa.	Gmina Rejowiec, Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Siedliszcze, Miasto Rejowiec Fabryczny zawarły porozumienie o opracowaniu wspólnej strategii ze względu na powiązanie przestrzenne i funkcjonalne (układ dróg, połączeń, wzajemne przenikanie mieszkańców, wspólna historia, spójna wizja rozwoju). Gminy wiejskie, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze zgodnie z wykazem są zagrożone trwałą marginalizacją, natomiast Miasto Rejowiec Fabryczny nie zostało ujęte w wykazie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, chociaż poziom rozwoju we wszystkich jednostkach jest porównywalny. Możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć z opracowanej strategii w ramach zawartego partnerstwa ułatwi przełamywanie barier rozwojowych tego obszaru.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
417.	Miasto Rejowiec Fabryczny	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury i dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	182	Do zdania „ Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. ” proponujemy kropkę zastąpić przecinkiem i dodać następującą treść tj. gminy wiejskie oraz powiązane z nimi funkcjonalnie małe miasta w ramach zawartego partnerstwa.	Gmina Rejowiec, Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Siedliszcze, Miasto Rejowiec Fabryczny zawarły porozumienie o opracowaniu wspólnej strategii ze względu na powiązanie przestrzenne i funkcjonalne (układ dróg, połączeń, wzajemne przenikanie mieszkańców, wspólna historia, spójna wizja rozwoju). Gminy wiejskie, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze zgodnie z wykazem są zagrożone trwałą marginalizacją, natomiast Miasto Rejowiec Fabryczny nie zostało ujęte w wykazie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, chociaż poziom rozwoju we wszystkich jednostkach jest porównywalny. Możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć z opracowanej strategii w ramach zawartego partnerstwa ułatwi przełamywanie barier rozwojowych tego obszaru. Konsekwencja i potrzeba konsultacji zapisów z ramki pt. Opis celów i rezultatów wsparcia.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
418.	Gmina Siedliszcze	8.1.10.2.1	182	Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz powiązanych z nimi funkcjonalnie małych miast.	Konsekwencja i potrzeba konsultacji zapisów z ramki pt. Opis celów i rezultatów wsparcia.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
419.	Gmina Siedliszcze	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu	182	Do zdania „ Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. ” proponujemy kropkę zastąpić przecinkiem	Gmina Rejowiec, Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Siedliszcze, Miasto Rejowiec Fabryczny zawarły porozumienie o opracowaniu wspólnej strategii ze względu na powiązanie przestrzenne i funkcjonalne (układ dróg, połączeń, wzajemne przenikanie mieszkańców, wspólna historia, spójna wizja	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.

		społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury i dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie		i dodać następującą treść <i>tj. gminy wiejskie oraz powiązane z nimi funkcjonalnie małe miasta w ramach zawartego partnerstwa.</i>	rozwoju). Gminy wiejskie, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze zgodnie z wykazem są zagrożone trwałą marginalizacją, natomiast Miasto Rejowiec Fabryczny nie zostało ujęte w wykazie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, chociaż poziom rozwoju we wszystkich jednostkach jest porównywalny. Możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć z opracowanej strategii w ramach zawartego partnerstwa ułatwi przełamywanie barier rozwojowych tego obszaru.	
420.	Miasto i Gmina Rejowiec	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury i dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	182	Do zdania „ <i>Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją.</i> ” proponujemy kropkę zastąpić przecinkiem i dodać następującą treść <i>tj. gminy wiejskie oraz powiązane z nimi funkcjonalnie małe miasta w ramach zawartego partnerstwa.</i>	Gmina Rejowiec, Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Siedliszcze, Miasto Rejowiec Fabryczny zawarły porozumienie o opracowaniu wspólnej strategii ze względu na powiązanie przestrzenne i funkcjonalne (układ dróg, połączeń, wzajemne przenikanie mieszkańców, wspólna historia, spójna wizja rozwoju). Gminy wiejskie, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze zgodnie z wykazem są zagrożone trwałą marginalizacją, natomiast Miasto Rejowiec Fabryczny nie zostało ujęte w wykazie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, chociaż poziom rozwoju we wszystkich jednostkach jest porównywalny. Możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć z opracowanej strategii w ramach zawartego partnerstwa ułatwi przełamywanie barier rozwojowych tego obszaru.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
421.	Fundacja Rozwoju Rejowca – w formularzu Miasto Rejowiec Fabryczny	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury i dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	182	Do zdania „ <i>Działaniami realizowanymi w ramach celu szczegółowego objęte zostaną partnerstwa z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją.</i> ” proponujemy kropkę zastąpić przecinkiem i dodać następującą treść <i>tj. gminy wiejskie oraz powiązane z nimi funkcjonalnie małe miasta w ramach zawartego partnerstwa.</i>	Gmina Rejowiec, Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Siedliszcze, Miasto Rejowiec Fabryczny zawarły porozumienie o opracowaniu wspólnej strategii ze względu na powiązanie przestrzenne i funkcjonalne (układ dróg, połączeń, wzajemne przenikanie mieszkańców, wspólna historia, spójna wizja rozwoju). Gminy wiejskie, tj. Gmina Rejowiec Fabryczny, Gmina Rejowiec, Gmina Siedliszcze zgodnie z wykazem są zagrożone trwałą marginalizacją, natomiast Miasto Rejowiec Fabryczny nie zostało ujęte w wykazie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, chociaż poziom rozwoju we wszystkich jednostkach jest porównywalny. Możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć z opracowanej strategii w ramach zawartego partnerstwa ułatwi przełamywanie barier rozwojowych tego obszaru. Konsekwencja i potrzeba konsultacji zapisów z ramki pt. Opis celów i rezultatów wsparcia.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 409.
PLAN FINANSOWY						
422.	Ministerstw o Finansów	2.1.10.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	188	w dokumencie brak jest informacji dotyczącej kwot wkładu krajowego w zakresie współfinansowania z budżetu państwa (tabela). Należy również wskazać jednostkę walutową w tabelach finansowych.	Dokument wymaga uzupełnienia	Uwaga uwzględniona. Kwoty zostaną na późniejszym etapie prac, po podpisaniu Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego.
WARUNKI PODSTAWOWE						
423.	Kampania Przeciw Homofobii	Warunki podstawowe	190	a) Wskazanie, które przepisy Karty praw podstawowych mają zastosowanie do obszarów wsparcia wskazanych w programie. b) Ustanowienie kwestii dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową osobnym punktem każdej dokonywanej oceny. c) Osobne badanie przestrzegania zasady równego traktowania osób	Zarządy Województw pełniące funkcję instytucji zarządzających zobowiązane są do przestrzegania postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zakresie sporządzania dokumentów programowych, ustanawiania systemów zarządzania, monitorowania i kontroli programów, w tym ustanowienia niedyskryminacyjnych kryteriów i procedur wyboru operacji finansowanych z funduszy europejskich oraz powołanie komitetów monitorujących, oraz wdrażanie programów i wykonywanie działań. W związku z tym pozostawienie całości	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy kwestii horyzontalnych związanych z zapewnieniem równości do produktów i rezultatów projektu dla wszystkich osób. W ramach wdrażania programu przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 <i>Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej</i> , z uwzględnieniem <i>Karty Praw podstawowych Unii Europejskiej</i> , <i>Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ)</i> oraz art. 6a i 67 <i>Rozporządzenia Ogólnego</i> (także w zakresie

				LGBT+ w ramach rozpatrywania wniosków o dofinansowanie. d) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania kryteriów i procedur wyboru operacji finansowych przy pomocy funduszy europejskich. e) Uwzględnienie w wytycznych i instrukcjach dla beneficjentów, informacji o konieczności spełnienia horyzontalnego warunku podstawowego przestrzegania Karty praw podstawowych, w tym niedyskryminacji osób LGBT+. f) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania wytycznych i instrukcji dla beneficjentów. g) Zagwarantowanie rozpatrywania skarg na naruszenia Karty praw podstawowych przez bezstronne i niezależne organy. h) Opracowanie szkolenia nt. horyzontalnego warunku podstawowego w zakresie Karty praw podstawowych i jego obligatoryjne przeprowadzenie wśród wszystkich pracowników instytucji zarządzających i instytucji pośredniczących zaangażowanych w opracowywanie i wdrażanie programów finansowanych z funduszy europejskich, w tym osobne uwzględnienie w nim przesłanki orientacji seksualnej i tożsamości płciowej.	odpowiedzialności za przestrzeganie warunku podstawowego dot. skutecznego stosowania i wdrażania przepisów Karty praw podstawowych „na barkach” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jest w pełni bezzasadne. Zgodnie z RWP przy przygotowywaniu programu należy wykazać spełnienie wszystkich kryteriów wymaganych przez warunek podstawowy i dokonać samooceny. Sprecyzowane w tym punkcie działania są w naszej opinii minimum niezbędnym do uznania wypełnienia warunku przez instytucję zarządzającą.	spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z Załącznikiem III), jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Szczegółowy opis sposobu zastosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn dla wszystkich funduszy realizujących politykę spójności zostanie zawarty w opracowanych przez MFIPR <i>wytycznych horyzontalnych</i>, których postanowienia będą musiały być respektowane przez instytucję wdrażającą program, jak i beneficjentów. Stosowne zobowiązania znajdują się w treści projektu Programu. Jednocześnie na etapie realizacji Programu stosowane będą odpowiednie mechanizmy zapewnienia realizacji polityk horyzontalnych, w tym kwestii niedyskryminacji na poszczególnych etapach wyboru projektów (m.in. poprzez zastosowanie odpowiednich kryteriów wyboru) oraz ich realizacji (w czasie weryfikacji wniosków o płatność), kontroli, monitoringu i ewaluacji. Kryteria wyboru projektów, w tym kryteria dotyczące spełnienia zasad horyzontalnych, będą przyjmowane przez Komitet Monitorujący Program, w skład którego wchodzić będą przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego (np. partnerzy społeczno-gospodarczy). Dokumenty programowe oraz propozycje kryteriów wyboru projektów są przedkładane do konsultacji społecznych. Ponadto, przewiduje się kontynuację funkcjonowania instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich (rozpatrywanie skarg) i utrzymanie koordynatorów równościowych w ramach Instytucji Zarządzającej programem. Oprócz tego, pracownicy i członkowie Komitetu Monitorującego uczestniczą w szkoleniach w zakresie równości szans i niedyskryminacji.
424.	osoba prywatna* - w formularzu Kampania Przeciw Homofobii	Warunki podstawowe	190	a) Wskazanie, które przepisy Karty praw podstawowych mają zastosowanie do obszarów wsparcia wskazanych w programie. b) Ustanowienie kwestii dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową osobnym punktem każdej dokonywanej oceny. c) Osobne badanie przestrzegania zasady równego traktowania osób LGBT+ w ramach rozpatrywania wniosków o dofinansowanie. d) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania kryteriów i procedur wyboru operacji finansowych przy pomocy funduszy europejskich. e) Uwzględnienie w wytycznych i instrukcjach dla beneficjentów, informacji o konieczności spełnienia horyzontalnego warunku podstawowego przestrzegania Karty praw podstawowych, w tym niedyskryminacji osób LGBT+.	Zarządy Województw pełniące funkcję instytucji zarządzających zobowiązane są do przestrzegania postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zakresie sporządzania dokumentów programowych, ustanawiania systemów zarządzania, monitorowania i kontroli programów, w tym ustanowienia niedyskryminacyjnych kryteriów i procedur wyboru operacji finansowanych z funduszy europejskich oraz powołanie komitetów monitorujących, oraz wdrażanie programów i wykonywanie działań. W związku z tym pozostawienie całości odpowiedzialności za przestrzeganie warunku podstawowego dot. skutecznego stosowania i wdrażania przepisów Karty praw podstawowych „na barkach” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jest w pełni bezzasadne. Zgodnie z RWP przy przygotowywaniu programu należy wykazać spełnienie wszystkich kryteriów wymaganych przez warunek podstawowy i dokonać samooceny. Sprecyzowane w tym punkcie działania są w naszej opinii minimum niezbędnym do uznania wypełnienia warunku przez instytucję zarządzającą.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 423.

				f) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania wytycznych i instrukcji dla beneficjentów. g) Zagwarantowanie rozpatrywania skarg na naruszenia Karty praw podstawowych przez bezstronne i niezależne organy. Opracowanie szkolenia nt. horyzontalnego warunku podstawowego w zakresie Karty praw podstawowych i jego obligatoryjne przeprowadzenie wśród wszystkich pracowników instytucji zarządzających i instytucji pośredniczących zaangażowanych w opracowywanie i wdrażanie programów finansowanych z funduszy europejskich, w tym osobne uwzględnienie w nim przesłanki orientacji seksualnej i tożsamości płciowej.		
425.	Federacja Znaki Równości	Warunki podstawowe	190	a) Wskazanie, które przepisy Karty praw podstawowych mają zastosowanie do obszarów wsparcia wskazanych w programie. b) Ustanowienie kwestii dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową osobnym punktem każdej dokonywanej oceny. c) Osobne badanie przestrzegania zasady równego traktowania osób LGBT+ w ramach rozpatrywania wniosków o dofinansowanie. d) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania kryteriów i procedur wyboru operacji finansowych przy pomocy funduszy europejskich. e) Uwzględnienie w wytycznych i instrukcjach dla beneficjentów, informacji o konieczności spełnienia horyzontalnego warunku podstawowego przestrzegania Karty praw podstawowych, w tym niedyskryminacji osób LGBT+. f) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania wytycznych i instrukcji dla beneficjentów. g) Zagwarantowanie rozpatrywania skarg na naruszenia Karty praw podstawowych przez bezstronne i niezależne organy. h) Opracowanie szkolenia nt. horyzontalnego warunku podstawowego w zakresie Karty praw podstawowych i jego obligatoryjne przeprowadzenie wśród wszystkich pracowników instytucji zarządzających i instytucji pośredniczących	Zarządy Województw pełniące funkcję instytucji zarządzających zobowiązane są do przestrzegania postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zakresie sporządzania dokumentów programowych, ustanawiania systemów zarządzania, monitorowania i kontroli programów, w tym ustanowienia niedyskryminacyjnych kryteriów i procedur wyboru operacji finansowanych z funduszy europejskich oraz powołanie komitetów monitorujących, oraz wdrażanie programów i wykonywanie działań. W związku z tym pozostawienie całości odpowiedzialności za przestrzeganie warunku podstawowego dot. skutecznego stosowania i wdrażania przepisów Karty praw podstawowych „na barkach” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jest w pełni bezzasadne. Zgodnie z RWP przy przygotowywaniu programu należy wykazać spełnienie wszystkich kryteriów wymaganych przez warunek podstawowy i dokonać samooceny. Sprecyzowane w tym punkcie działania są w naszej opinii minimum niezbędnym do uznania wypełnienia warunku przez instytucję	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 423.

				zaangażowanych w opracowywanie i wdrażanie programów finansowanych z funduszy europejskich, w tym osobne uwzględnienie w nim przesłanki orientacji seksualnej i tożsamości płciowej.		
426.	Trans-Fuzja, Fundacja na rzecz Osób Transpłciowych	Warunki podstawowe	190	a) Wskazanie, które przepisy Karty praw podstawowych mają zastosowanie do obszarów wsparcia wskazanych w programie. b) Ustanowienie kwestii dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową osobnym punktem każdej dokonywanej oceny. c) Osobne badanie przestrzegania zasady równego traktowania osób LGBT+ w ramach rozpatrywania wniosków o dofinansowanie. d) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania kryteriów i procedur wyboru operacji finansowych przy pomocy funduszy europejskich. e) Uwzględnienie w wytycznych i instrukcjach dla beneficjentów, informacji o konieczności spełnienia horyzontalnego warunku podstawowego przestrzegania Karty praw podstawowych, w tym niedyskryminacji osób LGBT+. f) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania wytycznych i instrukcji dla beneficjentów. g) Zagwarantowanie rozpatrywania skarg na naruszenia Karty praw podstawowych przez bezstronne i niezależne organy. e) Opracowanie szkolenia nt. horyzontalnego warunku podstawowego w zakresie Karty praw podstawowych i jego obligatoryjne przeprowadzenie wśród wszystkich pracowników instytucji zarządzających i instytucji pośredniczących zaangażowanych w opracowywanie i wdrażanie programów finansowanych z funduszy europejskich, w tym osobne uwzględnienie w nim przesłanki orientacji seksualnej i tożsamości płciowej.	Zarządy Województw pełniące funkcję instytucji zarządzających zobowiązane są do przestrzegania postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zakresie sporządzania dokumentów programowych, ustanawiania systemów zarządzania, monitorowania i kontroli programów, w tym ustanowienia niedyskryminacyjnych kryteriów i procedur wyboru operacji finansowanych z funduszy europejskich oraz powołanie komitetów monitorujących, oraz wdrażanie programów i wykonywanie działań. W związku z tym pozostawienie całości odpowiedzialności za przestrzeganie warunku podstawowego dot. skutecznego stosowania i wdrażania przepisów Karty praw podstawowych „na barkach” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jest w pełni bezzasadne. Zgodnie z RWP przy przygotowywaniu programu należy wykazać spełnienie wszystkich kryteriów wymaganych przez warunek podstawowy i dokonać samooceny. Sprecyzowane w tym punkcie działania są w naszej opinii minimum niezbędnym do uznania wypełnienia warunku przez instytucję zarządzającą.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 423.
INSTYTUCJE PROGRAMU						
427.	Ministerstwo Finansów	5. Instytucje programu	212	W projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 dane identyfikujące Instytucję Audytową ujęte w tabeli (pkt 5. Instytucje Programu) powinny zostać przedstawione w następującej formie: Instytucje programu: Instytucja Audytowa	Dokument wymaga uzupełnienia	Uwaga uwzględniona. Dokument zostanie uzupełniony, ale bez imion i nazwisk osób pełniących funkcje.

				Nazwa instytucji: Szef Krajowej Administracji Skarbowej Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za kontakty: Dominik Zalewski Dyrektor Departamentu Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów E-mail: sekretariat.das@mf.gov.pl		
428.	Ministerstw o Finansów	5. Instytucje programu	212	W projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 dane identyfikujące Podmiot otrzymujący płatności od Komisji ujęte w tabeli (pkt 5. Instytucje Programu) powinny zostać przedstawione w następującej formie: Instytucje programu: Podmiot otrzymujący płatności od Komisji Nazwa instytucji: minister właściwy do spraw finansów publicznych Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za kontakty: Dorota Jaworska Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów E-mail: sekretariat.ip@mf.gov.pl	Dokument wymaga uzupełnienia	Uwaga uwzględniona. Dokument zostanie uzupełniony, ale bez imion i nazwisk osób pełniących funkcje.
KOMUNIKACJA I WIDOCZNOŚĆ						
429.	Ministerstw o Finansów	7. Komunikacja i widoczność	217	"Budżet na realizację działań informacyjnych i promocyjnych w podziale na lata w mln EUR" ma niepoprawną sumę, powinno być 4,65 (jest 4,16)	Dokument wymaga korekty	Uwaga uwzględniona. Po oszacowaniu ostatecznych wartości dofinansowania, dokument zostanie skorygowany do właściwych kwot.
ANEKS 3						
430.	Motor Lublin S.A.	Aneks nr 3 do projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	z.3.1	Brak infrastruktury i działalności sportowej w operacjach od znaczeniu strategicznymi. Proponowany zapis: Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem: (...) <u>17. Działania związane z rozwojem infrastruktury sportowej</u>	W dokumencie nie uwzględniono jako operacji o znaczeniu strategicznym obszaru infrastruktury sportowej. Wpływa on istotnie na rozwój regionu. Działania te wpisują się w realizację 5 Celu Polityki Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych. Dodatkowa infrastruktura sportowa to między innymi wzrost miejsc pracy, poprawa stanu zdrowia, profilaktyka zdrowotna, włączenie społeczne.	Uwaga nieuwzględniona. W „Wykazie planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem”, stanowiącym załącznik nr 3 do programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> zostały wpisane planowane typy operacji/przedsięwzięć o znaczeniu strategicznym, które wpisują się w zaplanowane działania i typy projektów określone w ramach priorytetów programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> . Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa – w ramach Celu Polityki 4 możliwa jest realizacja działań mających na celu poprawę dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie. Ze środków EFRR wspierana będzie, zgodnie ze zdiagnozowanymi regionalnie potrzebami, edukacyjna infrastruktura towarzysząca, w tym infrastruktura sportowa. Działania te będą zintegrowane z działaniami animacyjnymi wspieranymi w ramach EFS+ skierowanymi do młodzieży szkolnej oraz uzupełniając do innych grup wymagających wsparcia. Przedmiotowe wsparcie w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> będzie ewentualnie możliwe do realizacji w ramach interwencji Priorytetu VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej, cel szczegółowy 4(ii).
431.	Fundacja Akademia Piłkarska Motor Lublin	Aneks nr 3 do projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 akademia@motorlublin.eu	z.3.1	Brak infrastruktury i działalności sportowej w operacjach od znaczeniu strategicznymi. Proponowany zapis: Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem: (...) 17. Działania związane z rozwojem infrastruktury sportowej	W dokumencie nie uwzględniono jako operacji o znaczeniu strategicznym obszaru infrastruktury sportowej. Wpływa on istotnie na rozwój regionu. Działania te wpisują się w realizację 5 Celu Polityki Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 430.

					Dodatkowa infrastruktura sportowa to między innymi wzrost miejsc pracy, poprawa stanu zdrowia, profilaktyka zdrowotna, włączenie społeczne.	
432.	Lubelska Akademia Futbolu Sp. z o.o.	Aneks nr 3 do projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	z.3.1	Brak infrastruktury i działalności sportowej w operacjach od znaczeniu strategicznymi. Proponowany zapis: Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem: (...) 17. Działania związane z rozwojem infrastruktury sportowej	W dokumencie nie uwzględniono jako operacji o znaczeniu strategicznym obszaru infrastruktury sportowej. Wpływa on istotnie na rozwój regionu. Działania te wpisują się w realizację 5 Celu Polityki Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych. Dodatkowa infrastruktura sportowa to między innymi wzrost miejsc pracy, poprawa stanu zdrowia, profilaktyka zdrowotna, włączenie społeczne.	Uwaga nieuwzględniona. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 430.

II. Uwagi złożone w terminie, poza formularzem

Lp.	Data przesłania pytania	Podmiot zgłaszający	Treść pytania	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
1.	2021.08.09	osoba prywatna*	Wśród beneficjentów celu szczegółowego – „wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych” nie uwzględnili Państwo MŚP i że realizacja celu nie zakłada budowy nowych obiektów turystycznych. Czy możliwe będzie to w ramach celu szczegółowego – „wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie”. W tym celu wśród beneficjentów są wymienione MŚP. Opis interwencji w tym celu zakłada m.in. „rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej. Realizowane w tym zakresie inwestycje będą obejmowały m.in. działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół, tworzenia sieciowych produktów turystycznych.” Czy w ramach tego drugiego celu, firma planująca inwestycje poza miastami OSI (okolice Włodawy) będzie mogła ubiegać się o dotację na budowę nowych obiektów turystycznych?	Uwaga nieuwzględniona. W ramach celu szczegółowego 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie możliwe będzie uzyskania wsparcia na „...działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół, tworzenia sieciowych produktów turystycznych.” Biorąc pod uwagę powyższe, w ramach tego celu szczegółowego możliwa będzie, co do zasady, budowa niektórych nowych obiektów turystycznych (np. mała architektura). Niedozwolona będzie budowa nowych budynków. Ponadto, w ramach cs 5 (ii) możliwa będzie realizacja projektów rewitalizacyjnych, wynikających z gminnych programów rewitalizacji, opracowywanych przez gminy województwa Lubelskiego. Wsparcie na działania rewitalizacyjne będą mogły uzyskać wszystkie gminy z regionu, bez względu na przynależność do OSI. Przedmiotowe projekty będą musiały mieć na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawę środowiska zamieszkania. Katalog beneficjentów cs 5 (ii) obejmuje także MŚP. Wspierane w ramach cs 5 (ii) przedsięwzięcia, w tym projekty MŚP, muszą być ujęte w strategiach terytorialnych w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT), tj.: Strategiach rozwoju ponadlokalnego/strategiach IIT, opracowywanych przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego o charakterze formalnym na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją wyznaczonych w KSRR2030 oraz gminnych programach rewitalizacji. Projektując wsparcie w ramach celu szczegółowego 4 (vi) uwzględniono konieczność zapewnienia, że inwestycje w obszarze kultury i turystyki będą realizować inne ważne cele społeczne, a nie koncentrować się na wsparciu działalności stricte gospodarczej. Wynika to z samego brzmienia celu szczegółowego (vi) odwołującego się m.in. do włączenia społecznego i innowacji społecznych. Zgodnie z opisem celu szczegółowego 4 (vi) przyjęto założenie, że ze wsparcia zostanie wyłączona budowa nowych budynków kubaturowych, a w obszarze wsparcia turystyki działania skoncentrują się m.in. na tworzeniu nowych, rozbudowie istniejących miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez roboty budowlane, modernizację, wyposażenie infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie.

				Wsparcie rozwoju MŚP zostało zaplanowane w Celu Polityki 1. W celu szczegółowym 4vi realizacja projektów turystycznych musi wykraczać poza obszar pojedynczego powiatu. Może to stanowić ograniczenie w budowie infrastruktury turystycznej przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Ograniczenie to wynika z zapisów Linii demarkacyjnej.
2.	2021.08.10	Lokalna Organizacja Turystyczna "Kraina Lessowych Wąwozów"	Przeglądając program Fundusze Europejskie dla Województwa Lubelskiego zwracałem uwagę na beneficjentów priorytetów, w ramach których będą wspierane działania związane z turystyką czy też rozwojem i promocją obszarów. W większości albo nawet i we wszystkich wymienione są "organizacje pozarządowe". Lokalne Organizacje Turystyczne są organizacjami pozarządowymi. Jednak mój niepokój pojawił się przy Celu szczegółowym 2.1.10.2 gdzie literalnie są wymienione Lokalne Grupy Działania. Generalnie to są też organizacje pozarządowe. Czy w takim razie mam wnioskować aby zostały również dopisane Lokalne Organizacje Turystyczne, które pełnią podobną funkcję? zarówno dotyczy to tego celu jak i innych związanych z turystyką?	Uwaga nieuwzględniona. Jeżeli katalog beneficjentów obejmuje organizacje pozarządowe, to do uzyskania wsparcia uprawnione są wszelkie jednostki mające status, np. fundacje i stowarzyszenia, w tym także LGD, czy Lokalne Organizacje Turystyczne. Wskazanie LGD jako oddzielnego typu beneficjenta miało na celu podkreślenie, iż mimo że projekt programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie przewiduje instrumentu RLKS w formule bezpośredniej, LGD będą mogły uzyskać wsparcie w ramach cs 5 (ii) na realizację projektów na obszarach wiejskich, pod warunkiem ujęcia ich w strategiach terytorialnych.
3.	2021.09.17	osoba prywatna*	Proponuję ująć w funduszach europejskich budowę elektrowni jądrowej w Godziszowie, budownictwo domów pasywnych i naprawę zegara na Bramie Krakowskiej.	Uwaga nieuwzględniona. Budowa elektrowni atomowej nie może być realizowana w ramach programu ze względu na międzynarodowe uwarunkowania prawne oraz zapisy art. 7, ust 1 lit a Rozporządzenia Ogólnego 21/1058. W odniesieniu do budowy domów pasywnych zgodnie z zapisami <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> na poziomie regionalnym będą finansowane wielorodzinne budynki mieszkalne własność wspólnoty, TBS, budynki komunalne. Odnosząc się do uwagi związanej z możliwością naprawy „(...) zegara na Bramie Krakowskiej”, należy podkreślić, że w ramach celu szczegółowego 4 (vi) istnieje możliwość sfinansowania tego typu przedsięwzięć, w ramach prac związanych z dostosowaniem obiektów zabytkowych do pełnienia funkcji związanych z kulturą poprzez prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane, modernizację (z wyłączeniem rozbiórki) - dotyczące zabytków i zespołów tych zabytków wraz z ich otoczeniem, opisanych w 1 typie projektu w obszarze dziedzictwo i kultura.
4.	2021.09.28	Gmina Stoczek Łukowski	proszę o wskazówki i podpowiedź z którego Celu i Priorytetu będziemy mogli aplikować o fundusze na wybudowanie kompletnej infrastruktury pod osiedle domów jednorodzinnych w Jedlance- Gmina Stoczek Łukowski. W zakres działań będą wchodzić m.in. opracowanie planu przestrzennego, scalenie gruntów, budowę całego uzbrojenia włącznie w sieć wodno-kanalizacyjną, budowę sieci dróg osiedlowych wraz z chodnikami i oświetleniem itd... Jedlanka jest bardzo dużą wsią o zwartej zabudowie, mieszkańcom - zwłaszcza młodym, brakuje miejsca gdzie mogliby wybudować domy i osiedlić się tu na stałe. Wychodzimy na przeciw potrzebom naszych mieszkańców, chcemy przeciwdziałać emigracji młodych ludzi wraz z dziećmi do dużych miast, stąd też plany pełnego uzbrojenia terenu pod budowę domów jednorodzinnych. W Jedlance znajdują się dwa duże zakłady produkcyjne. Warto też nadmienić, iż jesteśmy w trakcie budowy żłobka, słowem- maksymalizujemy wysiłki by młodzi ludzie zostali u nas- nie wyjeżdżali do dużych miast. Bardzo proszę o uwzględnienie tego faktu w programie Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 dla naszego Województwa.	Uwaga nieuwzględniona. Kompleksowe uzbrojenie obszarów dotyczy tylko terenów inwestycyjnych, tj. terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne przemysłowe i usługowe, co nie wyklucza możliwości realizacji pojedynczych inwestycji z różnych celów szczegółowych, takich jak np.: inwestycje wodno-kanalizacyjne czy budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego, Projekt programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> przewiduje możliwość dofinansowania projektów związanych z budową sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w ramach: • <i>celu szczegółowego 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia systemowego – systemy zaopatrzenia w wodę;</i> • <i>celu szczegółowego 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej – systemy zaopatrzenia w wodę, sieci kanalizacyjne.</i> o ile będą to projekty wpisujące się w wyżej wymienione cele i spełniające główne kierunkowe zasady udzielania wsparcia wskazane w projekcie dokumentu. Podkreślić należy, że zapisy programu zostaną dostosowane do ostatecznej wersji Umowy Partnerstwa i Linii demarkacyjnej określającej podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej 2021-2027. Odnosnie elementów związanych z oświetleniem energooszczędnym to projekty tego typu są przewidziane do dofinansowania w ramach Celu szczegółowego 2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.
5.	2021.09.30	Wydział Finansów i Certyfikacji	w związku z uczestnictwem w <i>Grupie wspierającej prace nad przygotowaniem Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027</i> przesyłam poniższą uwagę/propozycję zmiany do projektu Programu dotyczącą rozdz.:	Uwaga nieuwzględniona. <i>Z Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-</i>

		Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie	2.1.2. <i>Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu</i> 2.1.2.1. <i>Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych</i> 2.1.2.1.1. <i>Interwencje w ramach Funduszy</i> <i>Katalog beneficjentów str. 72</i> Propozycja dotyczy uwzględnienia w katalogu beneficjentów organów administracji rządowej oraz ich jednostek podległych lub nadzorowanych (wyłącznie w sytuacji, w której projekt nie będzie miał zasięgu ogólnokrajowego). Zgodnie z <i>Opisem celów i rezultatów wsparcia</i> (str. 71) „Celem wsparcia jest wdrożenie w sektorze publicznym rozwiązań cyfrowych, zapewniających wysoki poziom jakości i dostępności e-usług skierowanych do obywateli i przedsiębiorstw. Realizacja wsparcia przyczyni się do zwiększenia zakresu danych dostępnych w postaci cyfrowej oraz usprawnienia procesów w administracji publicznej. (...)”. Z Linii demarkacyjnej z 4 lutego 2021 r. opracowanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej wynika, że demarkacja w ww. celu szczegółowym, w przypadku projektów z zakresu rozwoju platform e-usług publicznych, związana jest z zasięgiem projektu. Na poziomie krajowym przewidziano wsparcie dla wdrażania usług o zasięgu ogólnokrajowym, tj.: „Na poziomie krajowym należy się spodziewać kontynuacji działań związanych z dalszym rozwojem e-administracji (poziomu centralnego), właściwego dla urzędów zespolonych i niezespolonych. Tego typu projekty powinny – co do zasady – posiadać kompleksowy charakter i zasięg ogólnokrajowy.” W związku z tym na poziomie regionalnym, zgodnie z linią demarkacyjną, możliwe i zasadne wydaje się uwzględnienie w katalogu beneficjentów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, organów administracji rządowej oraz ich jednostek podległych lub nadzorowanych, w przypadku, gdy projekt nie będzie miał zasięgu ogólnokrajowego.	2027 (Linia demarkacyjna) w przytoczonym przez wnioskodawcę zapisie wynika, że wsparcie dla administracji rządowej zespolonej i niezespolonej (czyli terenowej (wojewódzkiej) formy administracji rządowej) zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, w zakresie rozwoju platform e-usług publicznych, realizowane będzie z poziomu krajowego. Dla tych organów administracji rozwiązania w zakresie e-administracji dostarczone będą z poziomu centralnego. W związku z powyższym proponowana zmiana nie jest możliwa. Aby była możliwość uwzględnienia w celu szczegółowym 1 (ii) usług w zakresie e-platform publicznych o charakterze regionalnym skierowanych do jednostek administracji rządowej konieczne jest doprecyzowanie jakich rodzajów usług będą one dotyczyć.
6.	2021.09.30	Muzeum Wsi Lubelskiej	Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie po wnikliwej analizie projektu Strategii wnioskujemy o uwzględnienie możliwości dokonania modernizacji ekspozycji muzealnej polegającej na otworzeniu historycznej zabudowy wsi i miast z terenu Lubelszczyzny z uwzględnieniem stworzenia odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej zwiedzanie. Modernizacja ekspozycji obejmowała by rekonstrukcję zagród wiejskich, obiektów handlowych i usługowych oraz odnowiednią aranżację przestrzeni w celu otworzenia integralnej i spójnej, unikalnej przestrzeni urbanistycznej. Celem tych działań jest również stowrzenie przyjaznej przestrzeni do rekreacji, edukacji i budowania wrażliwości estetycznej i ekologicznej.	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotem konsultacji społecznych jest projekt programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Konsultacje społeczne nie są natomiast procesem identyfikacji i uzgodnień przedsięwzięć priorytetowych w ramach Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030. Propozycje przedsięwzięć mogą zostać zgłoszone w odpowiedzi na ogłoszenie Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 30 września 2021 r., dotyczące naboru przedsięwzięć strategicznych dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Nabór ten trwa od 01.10.2021 r. do 29.10.2021 r. Szczegółowe informacje na temat naboru: https://strategia.lubelskie.pl/. Ujęcie projektów na liście ww. przedsięwzięć stanowić będzie podstawę do ich ewentualnego uwzględnienia w Aneksie 3 do projektu <i>programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> (w przypadku, gdy przedsięwzięcia te będą wpisywać się w interwencję przewidzianą projektem programu).
7.	2021.09.08	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	w przeważającej większości przedsiębiorstwa ciepłownicze działające na rynku ciepła komunalnego, bez względu na ich wielkość „techniczną” są przedsiębiorstwami „dużymi” . Wynika to z definicji wielkości przedsiębiorstwa wg rozporządzenia GBER, gdzie za przedsiębiorstwo nie może być uznane za przedsiębiorstwo małe lub średnie, jeżeli 25% lub więcej jego kapitału lub głosów jest kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio, łącznie lub indywidualnie, przez jeden lub kilka podmiotów publicznych. W przypadku przedsiębiorstw ciepłowniczych ten warunek jest często spełniony poprzez udziały gmin, które są właścicielami większości podmiotów ciepłowniczych w Polsce. W szczególności tych o niedużej lub średniej mocy zainstalowanej (ale wg definicji GBER – duże). Jeżeli kryterium wielkości zostanie zastosowane w stosunku do przedsiębiorstw z udziałem jst (w danym celu szczegółowym), to w praktyce wykluczone będą wszystkie przedsiębiorstwa będące własnością gminy. Poza tym, że potencjalnie z grupy beneficjentów funduszy europejskich (poziomu krajowego i europejskiego) mogą być wykluczone przedsiębiorstwa z udziałem jst, to takim zapisie w programie FE dla Lubelskiego wykluczone są całkowicie duże przedsiębiorstwa, które nie mają udziałów jst, realizujące projekty efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynami w systemach do 5 MW mocy zamówionej.	Uwaga uwzględniona. Pomimo tego, że <i>Linia demarkacyjna - Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> z dnia 4 lutego 2021 r. (Linia demarkacyjna) nie uwzględniła wsparcia dla dużych przedsiębiorstw z większościowym udziałem jst o mocy wytwórczej do 5 MW, to w projekcie <i>Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027</i> ten typ beneficjentów został uwzględniony w punkcie <i>Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, spółdzielnie energetyczne, porozumienia cywilnoprawne reprezentowane przez klastry energii, społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej.</i> Szczegółowe warunki wsparcia dla tej grupy beneficjentów, z uwzględnieniem wartości mocy wytwórczej do 5 MW zostaną doprecyzowane na etapie formułowania Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu.

			Aby nie doszło do pozbawienia wsparcia komunalnych systemów ciepłowniczych na sieci ciepłownicze, proponujemy rezygnację z wprowadzania ograniczeń dla beneficjentów, opartych na kryterium wielkości wg GBER, a oparcie się jedynie na wielkości systemu ciepłowniczego. W celu zabezpieczenia przed wykluczaniem niektórych beneficjentów ze wsparcia w ramach funduszy europejskich Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej wydało dokument pt. „<i>Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i>” (4.02.2021 r.), który stanowi podstawę do programowania działań w programach krajowych i regionalnych. Dokument ten został wypracowany w grupach roboczych, powołanych w celu wsparcia programowania interwencji polityki spójności, a także podczas roboczych spotkań z Instytucjami Zarządzającymi RPO. Zgodnie z podziałem interwencji projekty budowy/modernizacji systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła, które realizowane są w systemach ciepłowniczych o mocy do 5 MW mocy zamówionej, mają być wspierane z poziomu regionalnego, natomiast o mocy zamówionej powyżej 5 MW – z poziomu krajowego (FEnlKS), bez względu na wielkość przedsięwzięcia. W związku z tym, biorąc pod uwagę dokument „<i>Linia demarkacyjna ...</i>”, prosimy o rozszerzenie w programie „FE dla Lubelskiego 2021-2027” listy beneficjentów dla projektów budowy/modernizacji systemów ciepłowniczych o duże przedsiębiorstwa, a następnie doprecyzowanie (w programie lub w szczegółowym opisie osi priorytetów - SzOOP) ograniczenia wsparcia do projektów realizowanych w systemach ciepłowniczych do 5 MW mocy zamówionej, zgodnie z linią demarkacyjną. Obawiamy się, że pozostawienie zapisu w obecnym kształcie (nie uwzględniającym dużych przedsiębiorstw i bez udziału jst), po zatwierdzeniu programu przez Komisję Europejską, zamknie drogę do doprecyzowania rodzaju beneficjenta w późniejszym etapie, tj. przy opracowywaniu szczegółowego opisu osi priorytetów (SzOOP). Jednocześnie deklarujemy gotowość do współpracy przy opracowywaniu SzOOP dla programu „FE dla Lubelskiego 2021-2027” oraz kryteriów oceny i wyboru projektów sektora ciepłowniczego.	
8.	Miasto Terespol	Cały dokument	jako przedstawiciel reprezentujący jeden z samorządów województwa lubelskiego, biorąc pod uwagę stosowaną przez LGD praktykę forsowania stanowiska w sprawie włączenia do programów regionalnych wielofundusowego instrumentu terytorialnego— Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, nie aprobuję propozycji fragmentaryzacji działań na rzecz wdrażania instrumentów terytorialnych, która jest równoznaczna z koniecznością wydzielienia z puli środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 środków na dodatkowy i fakultatywny instrument terytorialny jakim jest wielofunduszowy RLKS. Zapisy projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce wskazują, że w tej kwestii władzom regionalnym pozostawiona jest dowolność wyboru, przy założeniu, że instrument powinien zostać dostosowany do rodzaju interwencji oraz do wielkości terytorium do którego będzie kierowany. Jako przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego i instytucji z obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, planujących również wdrażanie działań rewitalizacyjnych w obszarach miejskich i innych niż miejskie, uważam że przyjęty w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, system wsparcia dla instrumentów ZIT i IIT jest kompletny, pełny i adekwatny do wyzwań rozwojowych przed którymi stoi województwo lubelskie. Odpowiada on zobowiązaniom, określonym w kluczowych dokumentach strategicznych rozwoju kraju i regionu, które dotyczą interwencji w tzw. Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Jako aktywny uczestnik procesu konsultacji społecznych Programu, dostrzegam istotę koncentracji środków UE na potrzeby wsparcia Obszarów Strategicznej Interwencji, zdelimitowanych zarówno na poziomie krajowym (SOR i KSRR 2030) jak również na poziomie regionalnym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Stoję na stanowisku, że zbudowany w Programie system wsparcia instrumentów terytorialnych jest zoptymalizowany, a pula środków przeznaczonych na zrównoważony rozwój terytorialny pozwoli rozwiązać najważniejsze problemy zdiagnozowane w dokumentach strategicznych. Ewentualne, uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru kolejnego instrumentu jakim jest RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT.	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.

			Uważamy, że włączenie RLKS w formule bezpośredniej spowoduje nadmiarowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje program regionalny nasycony podejściem strategicznym. Sądzę również, że włączenie bezpośredniego RLKS, przyczyni się do zbiurokratyzowania procesów wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność. realizacji zasady komplementarnego wsparcia IIT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE, tj. strategiach IIT i strategiach ZIT w stosunku do Lokalnej Strategii Rozwoju obowiązującej na tym samym terminie. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Z informacji płynących w zakresie przygotowywania PROW wynika, iż program ten zostanie uruchomiony dopiero w 2023 roku. W związku z powyższym przeciwstawiamy się agtacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS, co stanowi specyficzną formę wywierania presji na regiony. Wyrażamy pełne poparcie dla modelu wdrażania ZIT i IIT, zaprojektowanego w konsultowanej wersji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz zapewniamy, iż będziemy skutecznie realizować projekty jak miało to miejsce dotychczas.	
9.	Gmina Rachanie	Cały dokument	jako przedstawiciel reprezentujący jeden z samorządów województwa lubelskiego, biorąc pod uwagę stosowaną przez LGD praktykę forsowania stanowiska w sprawie włączenia do programów regionalnych wielofunduszowego instrumentu terytorialnego— Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, nie aprobuję propozycji fragmentaryzacji działań na rzecz wdrażania instrumentów terytorialnych, która jest równoznaczna z koniecznością wydzielenia z puli środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 środków na dodatkowy i fakultatywny instrument terytorialny jakim jest wielofunduszowy RLKS. Zapisy projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce wskazują, że w tej kwestii władzom regionalnym pozostawiona jest dowolność wyboru, przy założeniu, że instrument powinien zostać dostosowany do rodzaju interwencji oraz do wielkości terytorium do którego będzie kierowany. Jako przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego i instytucji z obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, planujących również wdrażanie działań rewitalizacyjnych w obszarach miejskich i innych niż miejskie, uważam że przyjęty w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, system wsparcia dla instrumentów ZIT i IIT jest kompletny, pełny i adekwatny do wyzwań rozwojowych przed którymi stoi województwo lubelskie. Odpowiada on zobowiązaniom, określonym w kluczowych dokumentach strategicznych rozwoju kraju i regionu, które dotyczą interwencji w tzw. Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Jako aktywny uczestnik procesu konsultacji społecznych Programu, dostrzegam istotę koncentracji środków UE na potrzeby wsparcia Obszarów Strategicznej Interwencji, zdelimitowanych zarówno na poziomie krajowym (SOR i KSRR 2030) jak również na poziomie regionalnym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Stoję na stanowisku, że zbudowany w Programie system wsparcia instrumentów terytorialnych jest zoptymalizowany, a pula środków przeznaczonych na zrównoważony rozwój terytorialny pozwoli rozwiązać najważniejsze problemy zdiagnozowane w dokumentach strategicznych. Ewentualne, uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru kolejnego instrumentu jakim jest RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Uważamy, że włączenie RLKS w formule bezpośredniej spowoduje nadmiarowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje program regionalny nasycony podejściem strategicznym. Sądzę również, że włączenie bezpośredniego RLKS, przyczyni się do zbiurokratyzowania procesów wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność. realizacji zasady komplementarnego wsparcia IIT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE, tj. strategiach IIT i strategiach ZIT w stosunku do Lokalnej Strategii Rozwoju obowiązującej na tym samym terminie. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.

			procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Z informacji płynących w zakresie przygotowywania PROW wynika, iż program ten zostanie uruchomiony dopiero w 2023 roku. W związku z powyższym przeciwstawiamy się agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS, co stanowi specyficzną formę wywierania presji na regiony. Wyrażamy pełne poparcie dla modelu wdrażania ZIT i IIT, zaprojektowanego w konsultowanej wersji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz zapewniamy, iż będziemy skutecznie realizować projekty jak miało to miejsce dotychczas.	
10.	Gmina Stanin	Cały dokument	jako przedstawiciel reprezentujący jeden z samorządów województwa lubelskiego, biorąc pod uwagę stosowaną przez LGD praktykę forsowania stanowiska w sprawie włączenia do programów regionalnych wielofundusowego instrumentu terytorialnego— Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, nie aprobuję propozycji fragmentaryzacji działań na rzecz wdrażania instrumentów terytorialnych, która jest równoznaczna z koniecznością wydzielania z puli środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 środków na dodatkowy i fakultatywny instrument terytorialny jakim jest wielofunduszowy RLKS. Zapisy projektu <i>Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027</i> w Polsce wskazują, że w tej kwestii władzom regionalnym pozostawiona jest dowolność wyboru, przy założeniu, że instrument powinien zostać dostosowany do rodzaju interwencji oraz do wielkości terytorium do którego będzie kierowany. Jako przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego i instytucji z obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, planujących również wdrażanie działań rewitalizacyjnych w obszarach miejskich i innych niż miejskie, uważam że przyjęty w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, system wsparcia dla instrumentów ZIT i IIT jest kompletny, pełny i adekwatny do wyzwań rozwojowych przed którymi stoi województwo lubelskie. Odpowiada on zobowiązaniom, określonym w kluczowych dokumentach strategicznych rozwoju kraju i regionu, które dotyczą interwencji w tzw. Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Jako aktywny uczestnik procesu konsultacji społecznych Programu, dostrzegam istotę koncentracji środków UE na potrzeby wsparcia Obszarów Strategicznej Interwencji, zdelimitowanych zarówno na poziomie krajowym (SOR i KSRR 2030) jak również na poziomie regionalnym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Stoję na stanowisku, że zbudowany w Programie system wsparcia instrumentów terytorialnych jest zoptymalizowany, a pula środków przeznaczonych na zrównoważony rozwój terytorialny pozwoli rozwiązać najważniejsze problemy zdiagnozowane w dokumentach strategicznych. Ewentualne, uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru kolejnego instrumentu jakim jest RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Sądzę również, że włączenie RLKS w formułę bezpośredniej spowoduje nadmiarowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje program regionalny nasycony podejściem strategicznym. Sądzę również, że włączenie bezpośredniego RLKS, przyczyni się do zbiurokratyzowania procesów wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność realizacji zasady komplementarnego wsparcia IIT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE, tj. strategiach IIT i strategiach ZIT w stosunku do Lokalnej Strategii Rozwoju obowiązującej na tym samym terminie. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Z informacji płynących w zakresie przygotowywania PROW wynika, iż program ten zostanie uruchomiony dopiero w 2023 roku. W związku z powyższym przeciwstawiamy się agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS, co stanowi specyficzną formę wywierania presji na regiony. Wyrażamy pełne poparcie dla modelu wdrażania ZIT i IIT, zaprojektowanego w konsultowanej wersji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz zapewniamy, iż będziemy skutecznie realizować projekty jak miało to miejsce dotychczas.	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.
11.	Starostwo Powiatowe w Łukowie	Cały dokument	Starosta Łukowski jako przedstawiciel reprezentujący jeden z samorządów województwa lubelskiego, biorąc pod uwagę stosowaną przez LGD praktykę forsowania stanowiska w sprawie włączenia do programów regionalnych wielofundusowego instrumentu	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych

			terytorialnego— Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, nie aprobuję propozycji fragmentaryzacji działań na rzecz wdrażania instrumentów terytorialnych, która jest równoznaczna z koniecznością wydzielenia z puli środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 środków na dodatkowy i fakultatywny instrument terytorialny jakim jest wielofunduszowy RLKS. Zapisy projektu <i>Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027</i> w Polsce wskazują, że w tej kwestii władzom regionalnym pozostawiona jest dowolność wyboru, przy założeniu, że instrument powinien zostać dostosowany do rodzaju interwencji oraz do wielkości terytorium do którego będzie kierowany. Jako przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego i instytucji z obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, planujących również wdrażanie działań rewitalizacyjnych w obszarach miejskich i innych niż miejskie, uważam że przyjęty w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, system wsparcia dla instrumentów ZIT i IIT jest kompletny, pełny i adekwatny do wyzwań rozwojowych przed którymi stoi województwo lubelskie. Odpowiada on zobowiązaniom, określonym w kluczowych dokumentach strategicznych rozwoju kraju i regionu, które dotyczą interwencji w tzw. Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Jako aktywny uczestnik procesu konsultacji społecznych Programu, dostrzegam istotę koncentracji środków UE na potrzeby wsparcia Obszarów Strategicznej Interwencji, zdelimitowanych zarówno na poziomie krajowym (SOR i KSRR 2030) jak również na poziomie regionalnym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Stoję na stanowisku, że zbudowany w Programie system wsparcia instrumentów terytorialnych jest zoptymalizowany, a pula środków przeznaczonych na zrównoważony rozwój terytorialny pozwoli rozwiązać najważniejsze problemy zdiagnozowane w dokumentach strategicznych. Ewentualne, uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru kolejnego instrumentu jakim jest RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Uważam, że włączenie RLKS w formule bezpośredniej spowoduje nadmiarowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje program regionalny nasycony podejściem strategicznym. Sądzę również, że włączenie bezpośredniego RLKS, przyczyni się do zbiurokratyzowania procesów wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność realizacji zasady komplementarnego wsparcia IIT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE, tj. strategiach IIT i strategiach ZIT w stosunku do Lokalnej Strategii Rozwoju obowiązującej na tym samym terminie. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Z informacji płynących w zakresie przygotowywania PROW wynika, iż program ten zostanie uruchomiony dopiero w 2023 roku. W związku z powyższym przeciwstawiamy się agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS, co stanowi specyficzną formę wywierania presji na regiony. Wyrażamy pełne poparcie dla modelu wdrażania ZIT i IIT, zaprojektowanego w konsultowanej wersji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz zapewniamy, iż będziemy skutecznie realizować projekty jak miało to miejsce dotychczas.	drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.
12.	Miasto Stoczek Łukowski	Cały dokument	jako przedstawiciel reprezentujący jeden z samorządów województwa lubelskiego, biorąc pod uwagę stosowaną przez LGD praktykę forsowania stanowiska w sprawie włączenia do programów regionalnych wielofunduszowego instrumentu terytorialnego— Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, nie aprobuję propozycji fragmentaryzacji działań na rzecz wdrażania instrumentów terytorialnych, która jest równoznaczna z koniecznością wydzielenia z puli środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 środków na dodatkowy i fakultatywny instrument terytorialny jakim jest wielofunduszowy RLKS. Zapisy projektu <i>Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027</i> w Polsce wskazują, że w tej kwestii władzom regionalnym pozostawiona jest dowolność wyboru, przy założeniu, że instrument powinien zostać dostosowany do rodzaju interwencji oraz do wielkości terytorium do którego będzie kierowany. Jako przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego i instytucji z obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, planujących również wdrażanie działań	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.

			rewitalizacyjnych w obszarach miejskich i innych niż miejskie, uważam że przyjęty w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, system wsparcia dla instrumentów ZIT i IIT jest kompletny, pełny i adekwatny do wyzwań rozwojowych przed którymi stoi województwo lubelskie. Odpowiada on zobowiązaniom, określonym w kluczowych dokumentach strategicznych rozwoju kraju i regionu, które dotyczą interwencji w tzw. Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Jako aktywny uczestnik procesu konsultacji społecznych Programu, dostrzegam istotę koncentracji środków UE na potrzeby wsparcia Obszarów Strategicznej Interwencji, zdelimitowanych zarówno na poziomie krajowym (SOR i KSRR 2030) jak również na poziomie regionalnym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Stoję na stanowisku, że zbudowany w Programie system wsparcia instrumentów terytorialnych jest zoptymalizowany, a pula środków przeznaczonych na zrównoważony rozwój terytorialny pozwoli rozwiązać najważniejsze problemy zdiagnozowane w dokumentach strategicznych. Ewentualne, uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru kolejnego instrumentu jakim jest RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Uważam, że włączenie RLKS w formule bezpośredniej spowoduje nadmiarowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje program regionalny nasycony podejściem strategicznym. Sądzę również, że włączenie bezpośredniego RLKS, przyczyni się do zbiurokratyzowania procesów wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność realizacji zasady komplementarnego wsparcia IIT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE, tj. strategiach IIT i strategiach ZIT w stosunku do Lokalnej Strategii Rozwoju obowiązującej na tym samym terminie. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Z informacji płynących w zakresie przygotowywania PROW wynika, iż program ten zostanie uruchomiony dopiero w 2023 roku. W związku z powyższym przeciwstawiamy się agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS, co stanowi specyficzną formę wywierania presji na regiony. Wyrażamy pełne poparcie dla modelu wdrażania ZIT i IIT, zaprojektowanego w konsultowanej wersji programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> oraz zapewniamy, iż będziemy skutecznie realizować projekty jak miało to miejsce dotychczas.	
13.	Gmina Tarnawatka	Cały dokument	jako przedstawiciel reprezentujący jeden z samorządów województwa lubelskiego, biorąc pod uwagę stosowaną przez LGD praktykę forsowania stanowiska w sprawie włączenia do programów regionalnych wielofunduszowego instrumentu terytorialnego— Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, nie aprobuję propozycji fragmentaryzacji działań na rzecz wdrażania instrumentów terytorialnych, która jest równoznaczna z koniecznością wydzielenia z puli środków programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> środków na dodatkowy i fakultatywny instrument terytorialny jakim jest wielofunduszowy RLKS. Zapisy projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce wskazują, że w tej kwestii władzom regionalnym pozostawiona jest dowolność wyboru, przy założeniu, że instrument powinien zostać dostosowany do rodzaju interwencji oraz do wielkości terytorium do którego będzie kierowany. Jako przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego i instytucji z obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, planujących również wdrażanie działań rewitalizacyjnych w obszarach miejskich i innych niż miejskie, uważam że przyjęty w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, system wsparcia dla instrumentów ZIT i IIT jest kompletny, pełny i adekwatny do wyzwań rozwojowych przed którymi stoi województwo lubelskie. Odpowiada on zobowiązaniom, określonym w kluczowych dokumentach strategicznych rozwoju kraju i regionu, które dotyczą interwencji w tzw. Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Jako aktywny uczestnik procesu konsultacji społecznych Programu, dostrzegam istotę koncentracji środków UE na potrzeby wsparcia Obszarów Strategicznej Interwencji, zdelimitowanych zarówno na poziomie krajowym (SOR i KSRR 2030) jak również na poziomie regionalnym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030.	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.

			Stoję na stanowisku, że zbudowany w Programie system wsparcia instrumentów terytorialnych jest zoptymalizowany, a pula środków przeznaczonych na zrównoważony rozwój terytorialny pozwoli rozwiązać najważniejsze problemy zdiagnozowane w dokumentach strategicznych. Ewentualne, uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru kolejnego instrumentu jakim jest RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Uważamy, że włączenie RLKS w formule bezpośredniej spowoduje nadmiarowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje program regionalny nasycony podejściem strategicznym. Sądzę również, że włączenie bezpośredniego RLKS, przyczyni się do zbiurokratyzowania procesów wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność realizacji zasady komplementarnego wsparcia IIT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE, tj. strategiach IIT i strategiach ZIT w stosunku do Lokalnej Strategii Rozwoju obowiązującej na tym samym terminie. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Z informacji płynących w zakresie przygotowywania PROW wynika, iż program ten zostanie uruchomiony dopiero w 2023 roku. W związku z powyższym przeciwstawiamy się agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS, co stanowi specyficzną formę wywierania presji na regiony. Wyrażamy pełne poparcie dla modelu wdrażania ZIT i IIT, zaprojektowanego w konsultowanej wersji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz zapewniamy, iż będziemy skutecznie realizować projekty jak miało to miejsce dotychczas.	
14.	Gmina Radzyń Podlaski	Cały dokument	jako przedstawiciel reprezentujący jeden z samorządów województwa lubelskiego, biorąc pod uwagę stosowaną przez LGD praktykę forsowania stanowiska w sprawie włączenia do programów regionalnych wielofunduszowego instrumentu terytorialnego— Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, nie aprobuję propozycji fragmentaryzacji działań na rzecz wdrażania instrumentów terytorialnych, która jest równoznaczna z koniecznością wydzielenia z puli środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 środków na dodatkowy i fakultatywny instrument terytorialny jakim jest wielofunduszowy RLKS. Zapisy projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce wskazują, że w tej kwestii władzom regionalnym pozostawiona jest dowolność wyboru, przy założeniu, że instrument powinien zostać dostosowany do rodzaju interwencji oraz do wielkości terytorium do którego będzie kierowany. Jako przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego i instytucji z obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, planujących również wdrażanie działań rewitalizacyjnych w obszarach miejskich i innych niż miejskie, uważam że przyjęty w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>, system wsparcia dla instrumentów ZIT i IIT jest kompletny, pełny i adekwatny do wyzwań rozwojowych przed którymi stoi województwo lubelskie. Odpowiada on zobowiązaniom, określonym w kluczowych dokumentach strategicznych rozwoju kraju i regionu, które dotyczą interwencji w tzw. Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Jako aktywny uczestnik procesu konsultacji społecznych Programu, dostrzegam istotę koncentracji środków UE na potrzeby wsparcia Obszarów Strategicznej Interwencji, zdelimitowanych zarówno na poziomie krajowym (SOR i KSRR 2030) jak również na poziomie regionalnym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Stoję na stanowisku, że zbudowany w Programie system wsparcia instrumentów terytorialnych jest zoptymalizowany, a pula środków przeznaczonych na zrównoważony rozwój terytorialny pozwoli rozwiązać najważniejsze problemy zdiagnozowane w dokumentach strategicznych. Ewentualne, uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru kolejnego instrumentu jakim jest RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Uważamy, że włączenie RLKS w formule bezpośredniej spowoduje nadmiarowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje program regionalny nasycony podejściem strategicznym.	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.

			Sądzę również, że włączenie bezpośredniego RLKS, przyczyni się do zbiurokratyzowania procesów wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność realizacji zasady komplementarnego wsparcia IIT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE, tj. strategiach IIT i strategiach ZIT w stosunku do Lokalnej Strategii Rozwoju obowiązującej na tym samym terminie. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Z informacji płynących w zakresie przygotowywania PROW wynika, iż program ten zostanie uruchomiony dopiero w 2023 roku. W związku z powyższym przeciwstawiamy się agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS, co stanowi specyficzną formę wywierania presji na regiony. Wyrażamy pełne poparcie dla modelu wdrażania ZIT i IIT, zaprojektowanego w konsultowanej wersji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz zapewniamy, iż będziemy skutecznie realizować projekty jak miało to miejsce dotychczas.	
--	--	--	---	--

III. Uwagi złożone po terminie, na formularzu

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego (prosimy nie podawać danych osobowych)	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np.tytuł rozdziału, podrozdziału, nr i tytuł załącznika)	Nr strony w dokumencie	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
Uwagi w odniesieniu do całego dokumentu						
1.	MRiRW	Cały dokument	Cały dokument	Proponujemy w całym dokumencie, gdzie pojawia się tytuł „Krajowy Program Odbudowy”, dodać „... i Zwiększania Odporności...”	Używanie pełnej nazwy programu.	Uwaga uwzględniona. W toku prac nad dokumentem zapisy zostaną skorygowane.
2.	MRiRW	Cały dokument	Cały dokument	Ujęcie w projekcie programu realizacji inicjatywy pn.: Lubelski Okręg Przemysłu Rolno – Spożywczego	W ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021 – 2027 w dniu 29 września 2020 r. w Krasnymstawie Miasto Krasnostaw, Gmina Fajslawice, Gmina Rudnik, Gmina Żółkiewka, Gmina Kraśniczyn, Gmina Łopiennik Górny, Gmina Wojsławice, Gmina Leśniowice, Gmina Krasnostaw, Gmina Siennica Różana, Gmina Gorzków, Gmina Izbica, Gmina Urszulin i Powiat Krasnostawski podpisali Porozumienie o współpracy partnerskiej tworząc inicjatywę pod nazwą Lubelski Okręg Przemysłu Rolno – Spożywczego (zwany dalej: „LOPRS”), której celem jest stworzenie wspólnych ram współpracy w zakresie realizacji kluczowych przedsięwzięć inwestycyjnych, wsparcia rozwoju innowacji technologicznych, cyfryzacji, dywersyfikacji i internacjonalizacji, a także ograniczenia odpływu ludzi z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją społeczno-gospodarczą i zdynamizowania rozwoju obszarów wiejskich.	Uwaga nieuwzględniona. Biorąc pod uwagę założenia Programu w zakresie współpracy partnerskiej w ramach wymiaru terytorialnego, inicjatywa LOPRS może uzyskać wsparcie na zasadach przewidzianych w Celu Polityki 5, tj. w oparciu o zinstytucjonalizowane partnerstwo i na podstawie strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ramowego. Obszar współpracy, oparty na więziach funkcjonalnych, powinien być zwarty terytorialnie. Wybór dokumentu strategicznego (rodzaj) pozostaje w gestii partnerstwa (strategia rozwoju ponadlokalnego, strategia ZIT i/lub strategia IIT). Przedsięwzięcia, którym wnioskodawca przypisuje rolę i rangę kluczowych oraz strategicznych dla rozwoju regionu, mogą zostać wybrane do realizacji i wdrożenia w ramach programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> , o ile spełnione zostaną wszystkie warunki i obowiązki dotyczące strategii terytorialnych i realizacji przedsięwzięć strategicznych, w tym zintegrowanych. Przedsięwzięcia obligatoryjnie powinny być ujęte w strategiach terytorialnych, które będą podlegać ocenie Instytucji Zarządzającej zarówno pod kątem zgodności strategicznej m.in. z SRWL 2030 oraz pod względem możliwości finansowania w programie regionalnym z udziałem środków EFRR i EFS+. Dodatkowo wskazuję, że projekty inicjatywy pn. Lubelski Okręg Przemysłu Rolno-Spożywczego mogą zostać zgłoszone w odpowiedzi na ogłoszenie Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 30 września 2021 r., dotyczące naboru przedsięwzięć strategicznych dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Nabór ten trwa od 01.10.2021 r. do 29.10.2021 r. Szczegółowe informacje na temat naboru: https://strategia.lubelskie.pl/ . Ujęcie projektów na liście ww. przedsięwzięć stanowić będzie podstawę do ich ewentualnego uwzględnienia w Aneksie 3 do projektu programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> (w przypadku, gdy przedsięwzięcia te będą wpisywać się w interwencję przewidzianą projektem programu). Zgodnie z demarkacją pomiędzy Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) a programami regionalnymi, wsparcie przetwórstwa rolno-

						spożywczego oraz podmiotów badawczych w obszarze bezpieczeństwa żywnościowego, będzie przedmiotem wsparcia w ramach KPO.
STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POLITYKI						
3.	MRiRW	Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	8	Proponuje się zmianę brzmienia zdania w stosunku do sektora rolnego „Rolniczy charakter regionu warunkuje słabość sektora MŚP i relatywnie niską atrakcyjność inwestycyjną lubelskiego” na „Region charakteryzuje słabość sektora MŚP i relatywnie niska atrakcyjność inwestycyjna lubelskiego”.	Rolniczy charakter regionu może być jego atutem (duże znaczenia regionu jako strategicznego producenta produktów rolno-żywnościowych w kraju), a nie cechą negatywną oraz może być jego szansą, a nie słabą stroną, a tym samym nie ma powiązania z niską atrakcyjnością inwestycyjną Lubelskiego. Należy bardziej uwypuklić wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w regionie, a nie obarczać sektor rolnictwa negatywnym wpływem na transformację gospodarczą i cyfrową oraz małą atrakcyjność inwestycyjną regionu. Tutaj jest właśnie rola odpowiedniego ukierunkowania i absorpcji środków finansowych (unijnych, krajowych i prywatnych) na wsparcie regionu w przedmiotowych kierunkach, w tym na: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, zwiększenie pozycji konkurencyjnej obszarów wiejskich, wsparcie przedsiębiorczości i pozarolniczych miejsc pracy lub miejsc pracy z otoczenia rolnictwa, aktywizację zawodową, nabywanie, zmianę lub aktualizację kwalifikacji zawodowych, zmniejszenie dysproporcji rozwojowych, ograniczenie różnic w jakości życia na obszarach wiejskich oraz przeciwdziałanie depopulacji tych obszarów. Dzięki rozwojowi dodatkowych sfer działalności uzupełniających podstawową funkcję rolniczą, poprawie ulegnie sytuacja ekonomiczna gospodarstw	Uwaga uwzględniona. Zapisy programu zostaną zmodyfikowane zgodnie z treścią uwagi.
4.	MRiRW	Komplementarność	28	Proponuje się doprecyzowanie stwierdzenia „Programu w zakresie pomocy żywnościowej...” w następujący sposób „... programu pomocy żywnościowej dla najuboższych osób... ”.	Doprecyzowanie sformułowania.	Uwaga uwzględniona. W toku prac nad dokumentem sformułowanie zostanie doprecyzowane.
Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej						
PRIORYTET I BADANIA NAUKOWE I INNOWACJE						
5.	MRiRW	2.1.1.2. Cel szczegółowy – 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	66	Proponuje się uwzględnienie wsparcia w zakresie tworzenia klastrów rolno-spożywczych, Okręgów przemysłu rolno-spożywczego i centrów magazynowo/przechowalniczo wystawienniczych produktów rolno-spożywczych lub zwierząt hodowlanych	Niedostateczny poziom koncentracji przestrzennej przetwórstwa oraz niski poziom rozwoju współpracy między gospodarstwami i podmiotami w całym łańcuchu rynkowym.	Uwaga nieuwzględniona. Wsparcie klastrów w ramach CS 1 (iv) dotyczy klastrów z branż wpisujących się w Regionalne Inteligentne Specjalizacje, a więc również klastrów rolno-spożywczych. Jednakże, należy mieć na uwadze, że zgodnie z demarkacją pomiędzy Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) a programami regionalnymi, wsparcie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz podmiotów badawczych w obszarze bezpieczeństwa żywnościowego, będzie przedmiotem wsparcia w ramach KPO.
6.	MRiRW	2.1.1.2. Cel szczegółowy – 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji,	73	W celu szczegółowym 1(iv) – Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, prosimy o	W oparciu o strukturę publicznych jednostek doradztwa rolniczego utworzona została Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Potencjał doradztwa rolniczego może zostać wykorzystany we wsparciu	Uwaga nieuwzględniona. W programie wskazano: „Głównymi grupami docelowymi będą przedsiębiorstwa, organizacje badawcze, ośrodki innowacji, organizacje branżowe/klastry, IOB.” Ośrodki doradztwa rolniczego wpisują się w definicję organizacji branżowych.

		transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości		uwzględnienie doradztwa rolniczego wśród grup docelowych.	rozwoju zielonej gospodarki. Doradztwo rolnicze jest również angażowane w realizację projektów w ramach Programu Horyzont.	
PRIORYTET II TRANSFORMACJA GOSPODARCZA I CYFROWA REGIONU						
7.	MRiRW	2.1.2.1. Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	78	W celu szczegółowym 1(ii) - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych – przewiduje się wsparcie przedsięwzięć z zakresu e-usług sektora publicznego. W katalogu beneficjentów należy ująć państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, które działają na terenie województwa. Chodzi o uwzględnienie wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, które są jednostkami sektora finansów publicznych działającymi na obszarze poszczególnych województw, jednak posiadają status państwowej jednostki organizacyjnej posiadające osobowość prawną.	W związku z potrzebą dotarcia z usługami elektronicznymi do szerokiego grona rolników niezbędne jest wsparcie: rozwoju kolejnych e-usług doradczych wspierających rolników w prowadzeniu gospodarstw rolnych jak również doposażenie jednostek doradztwa w sprzęt umożliwiający wdrożenie kolejnych usług i następnie ich świadczenie.	Uwaga nieuwzględniona. Ośrodki doradztwa rolniczego (ODR) są państwowymi jednostkami organizacyjnymi posiadającymi osobowość prawną i podlegają ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi. Wsparcie dla nich przewidziano w projekcie programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027, w zakresie m.in. optymalizacji procesów w relacji podmiotów publicznych z obywatelem i przedsiębiorcą, tworzenia i rozwoju nowoczesnych usług świadczonych drogą elektroniczną (w tym wewnątrzadministracyjnych), cyfryzacji procesów back-office w administracji rządowej oraz budowy i rozwoju rozwiązań o charakterze horyzontalnym.
Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej						
PRIORYTET III OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA I KLIMATU						
8.	MRiRW	2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	82	Proponuje się uwzględnienie działań służących modernizacji instalacji elektrycznej i odgromowej i w gospodarstwach domowych mieszkańców wsi na bezpieczną i energooszczędną	Na terenach wiejskich, w większym stopniu niż miejskich występują przestarzała infrastruktura i technologie dystrybucji i przesyłu energii, podatna na zdarzenia kryzysowe wywołane zjawiskami atmosferycznymi.	Uwaga nieuwzględniona. Wskazany typ projektu nie wpisuje się w interwencję przewidzianą dla CS 2(iv). Wnioski indywidualne właścicieli domów jednorodzinnych nie są przewidziane w ramach programu.
9.	MRiRW	2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	89	W celu szczegółowym 2(iv) - Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego – przewidziano działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne. Wśród wskazanych typów beneficjentów proponujemy dodać: jednostki doradztwa rolniczego.	Potrzeba uwzględnienia wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, które są jednostkami sektora finansów publicznych działającymi na obszarze poszczególnych województw, jednak posiadają status państwowej jednostki organizacyjnej posiadające osobowość prawną.	Uwaga nieuwzględniona. Działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych uwzględniono w projekcie programu wyłącznie jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu. Zgodnie z ustawą z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721) zadaniem ośrodków doradztwa rolniczego jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

10.	MRiRW	2.1.3.3. Cel szczegółowy- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	93	Proponuje się dodanie działań służących wyposażeniu w pojemniki na kompost w gospodarstwach domowych oraz w stołówkach, szkołach i urzędach na obszarach wiejskich, w tym rolnych, i szkolenia z metod kompostowania. Ponadto sugeruje się wprowadzenie zachęt dla przedsiębiorców do wprowadzania produktów bez opakowań	Realizacja zaproponowanych działań będzie służyć upowszechnianiu rozwiązań gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki na obszarach wiejskich.	Uwaga nieuwzględniona. Działania wymienione w uwadze MRiRW są ujęte w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> na stronie 93, Cele i rezultaty wsparcia: „W celu osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu odpadów konieczne jest zwiększenie efektywności selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz wzmocnienie infrastruktury do sortowania, a następnie recyklingu i innych procesów odzysku tych odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem selektywnego zbierania bioodpadów i upowszechniania kompostowania domowego.” Wsparcie kompostowania przydomowego będzie realizowane w ramach projektów polegających na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzaniu lub wykorzystaniu odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty, wymienionych na stronie 94. Rozszerzony opis wspieranych działań zostanie opracowany na etapie uszczegółowienia programu oraz kryteriów oceny wniosków o dofinansowanie.
11.	MRiRW	2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	105	W celu szczegółowym 2(vii) - Wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia – przewidziano wsparcie ośrodków oraz centrów ochrony różnorodności biologicznej. Wśród wskazanych typów beneficjentów proponujemy dodać: „jednostki doradztwa rolniczego”.	Potrzeba uwzględnienia wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, które są jednostkami sektora finansów publicznych działającymi na obszarze poszczególnych województw, jednak posiadają status państwowej jednostki organizacyjnej posiadające osobowość prawną.	Uwaga nieuwzględniona. Jednostki doradztwa rolniczego nie należą do podmiotów działających w obszarze ochrony środowiska, a ich ustawowa działalność koncentruje się na funkcji szkoleniowej i doradczej, nie inwestycyjnej. Zgodnie z ustawą z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721) zadaniem ośrodków doradztwa rolniczego jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
PRIORYTET IV EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ENERGII						
12.	MRiRW	2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	102	Proponuje się następujące działania w ramach realizacji celu: - termomodernizacja budynków gospodarczych w rolnictwie - demontaż, odbiór i utylizacja materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska, w tym zawierających azbest z gospodarstw domowych na wsi - modernizacja instalacji C.O. (bez wymiany kotłów) w gospodarstwach domowych mieszkańców wsi na bezpieczną i energooszczędną	Trudności w sfinansowaniu działań z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej oraz wykorzystania technologii OZE w infrastrukturze liniowej w budynkach użyteczności publicznej na obszarach wiejskich jest jedną przyczyną pogłębiania się różnic pomiędzy wsią a miastami.	Uwaga nieuwzględniona. Jeżeli chodzi o termomodernizację budynków użyteczności publicznej, to projekty tego typu zostały zawarte w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> , natomiast termomodernizacja budynków gospodarczych w rolnictwie nie będzie finansowana w ramach powyższego programu. Projekty w zakresie usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest będą również realizowane w perspektywie finansowej 2021-2027. Natomiast poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkaniowych, zgodnie z zapisami <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> będzie możliwa tylko w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych.
13.	MRiRW	2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań – Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów	103, 105	W tiret trzecie: „- Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym: instalacja urządzeń OZE, systemów zarządzania energią, przyłączeniem do ciepła systemowego oraz promowaniem energooszczędności;” proponuje się usunięcie słowa „wielorodzinnych” zdaniu: „Zastosowanie instrumentów finansowych w obszarze efektywności energetycznej budynków wielorodzinnych będzie uwzględniać zachętę w postaci łączenia ich z dotacją.”,	Proponowana zmiana ma na celu wspieranie w ramach funduszy również modernizacji budownictwa jednorodzinnego, które stanowi istotne źródło niskiej emisji.	Uwaga nieuwzględniona. Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkaniowych, zgodnie z zapisami <i>Linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> będzie możliwa tylko w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych.

				proponuje się nadać brzmienie: „Zastosowanie instrumentów finansowych w obszarze efektywności energetycznej budynków mieszkalnych będzie uwzględniać zachętę w postaci łączenia ich z dotacją.		
14.	MRiRW	2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	109	W celu szczegółowym 2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz celu szczegółowym 2(ii) wspieranie energii odnawialnej, w typach beneficjentów należy ująć państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, które działają na terenie województwa.	Potrzeba uwzględnienia wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, które są jednostkami sektora finansów publicznych działającymi na obszarze poszczególnych województw, jednak posiadają status państwowej jednostki organizacyjnej posiadające osobowość prawną.	Uwaga częściowo uwzględniona. Katalog beneficjentów został skonstruowany w oparciu o aktualnie obowiązującą <i>Linie demarkacyjną – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027</i> , która nie wskazuje na państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, które działają na terenie województwa jako beneficjentów poziomu regionalnego. CS2(i) wskazuje na wsparcie na poziomie krajowym w zakresie termomodernizacji obiektów. W CS 2(ii) podział pomiędzy poziomem krajowym a regionalnym w zakresie OZE dotyczy mocy, natomiast nie odnosi się do typu beneficjenta – uwaga zostaje w tej części przyjęta poprzez poszerzenie katalogu beneficjentów o jednostki sektora finansów publicznych.
Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności						
PRIORYTET V ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM TRANSPORTU						
15.	MRiRW	2.1.5.1. Cel szczegółowy - 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	118	Postuluje się działań na rzecz integracji różnych form transportu ze szczególnym uwzględnieniem budowy i rozbudowy węzłów przesiadkowych, w tym wiążących komunikację lokalną z siecią pasażerskiego transportu szynowego, a także tworzenia i rozbudowy parkingów, systemów tras rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych.	Wyposażenie w infrastrukturę obszarów wiejskich jest istotnym elementem warunkującym poziom życia mieszkańców oraz właściwy przebieg procesów gospodarczych. Obecny niedostateczny poziom dostępności i jakości infrastruktury na obszarach wiejskich jest jedną z przyczyn wciąż niskiego zróżnicowania gospodarczego wielu z tych obszarów, a w konsekwencji – przyczyną niskiego poziomu mobilności zawodowej.	Uwaga nieuwzględniona. <u>Uwaga dotyczy Celu Polityki 2, cel szczegółowy 2(viii).</u> Działania typu tworzenie, rozbudowa węzłów przesiadkowych wiążących komunikację lokalną z siecią pasażerskiego transportu szynowego, a także tworzenie i rozbudowa parkingów, systemów tras rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych stanowi część zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej zostały uwzględnione w programie (CS 2(viii)). Działania w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej mają na celu zwiększenie efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie.
Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych						
PRIORYTET VI ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I ZDROWOTNEJ						
16.	MRiRW	2.1.6.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	127	W celu szczegółowym 4(iii) (EFRR) postuluje się włączenie do grupy beneficjentów osób odchodzących z rolnictwa – zarówno tych, którzy są obecnie ubezpieczeni w KRUS jak również tych nieubezpieczonych w KRUS.	Osoby odchodzące z rolnictwa, z przyczyn formalnych mają utrudniony dostęp do usług i instrumentów urzędów pracy.	Uwaga nieuwzględniona. Grupą docelową projektów w ramach 4(iii) ze środków EFRR są mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym społeczności lokalne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym itd. Natomiast katalog beneficjentów obejmuje podmioty tworzące infrastrukturę usług społecznych. W związku z powyższym, wsparcie grup docelowych nie jest realizowane bezpośrednio – jak w przypadku EFS+ - a pośrednio – poprzez korzystanie z konkretnej infrastruktury usług społecznych.

PRIORYTET VII ZWIĘKSZANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ					
17.	MRiRW	2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	145	Postuluje się umożliwienie wsparcia w zakresie tworzenia gospodarstw opiekuńczych	Gospodarstwa opiekuńcze rozumiane są jako gospodarstwa rolne, w których świadczone są usługi w zakresie opieki dziennej, integracji społecznej, poprawiające funkcjonowanie jednostek w rodzinie i społeczności. Gospodarstwa opiekuńcze wpisują się w proces deinstytucjonalizacji pomocy społecznej, polegający na przejściu od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności, a także w proces dywersyfikacji dochodów rolniczych. Potencjał gospodarstw rolnych i kapitału ludzkiego wykorzystywany jest w tym przypadku do realizacji funkcji społeczno-opiekuńczych Uwaga nieuwzględniona. Uwaga nie jest możliwa do uwzględnienia ze względu na brak regulacji prawnych i standardów funkcjonowania gospodarstwa opiekuńczego.
PRIORYTET VIII ZASPOKAJANIE POTRZEB RYNKU PRACY					
18.	MRiRW	2.1.8.1. Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	152	Postuluje się w ramach celu umożliwienie dofinansowania kursów na prawo jazdy oraz kursów uprawniających do obsługi sprzętu lub specjalistycznych urządzeń (np. kurs operatora koparki) dla osób zagrożonych ubóstwem na obszarach wiejskich, w tym również rolników	Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców obszarów wiejskich będzie warunkować ich konkurencyjność na rynkach pracy – wiejskich, jak i miejskich, determinując równość w korzystaniu z postępu cywilizacyjnego. Uwaga nieuwzględniona. W ramach CS 4 (a) została zaplanowana kompleksowa aktywizacja zawodowa osób zarejestrowanych jako bezrobotne, w tym wsparcie w zakresie dotacji na samozatrudnienie w celu zwiększenia ich szans na znalezienie zatrudnienia. Wsparcie będzie realizowane w oparciu o stawkę jednostkową, która pokrywa wszystkie koszty usług i instrumentów rynku pracy zgodnych z ustawą regulującą kwestie związane z aktywną polityką rynku pracy (z wyłączeniem robót publicznych), których sfinansowanie jest niezbędne w celu doprowadzenia osoby do zatrudnienia, w tym szkoleń. Zakres wsparcia jest uzależniony od indywidualnej sytuacji uczestnika projektu oraz jego ścieżki reintegracji bądź aktywizacji zawodowej.

PRIORYTET IX LEPSZA EDUKACJA						
19.	MRiRW	2.1.9.2. Cel szczegółowy 4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	168	Postuluje się aby w ramach interwencji przewidzianej w celu możliwe było dofinansowanie studiów i studiów podyplomowych w obszarach RIS dla mieszkańców wsi w wieku 35+ oraz wsparcie szkoleń podnoszących umiejętności cyfrowe mieszkańców wsi, w tym rolników i osoby w wieku 50+	Wzrost umiejętności i kompetencji wskazanych grup mieszkańców obszarów wiejskich będzie warunkować ich konkurencyjność na rynkach pracy – wiejskich, jak i miejskich, determinując równość w korzystaniu z postępu cywilizacyjnego	Wyjaśnienie: Podnoszenie kwalifikacji w formie studiów podyplomowych i szkoleń/kursów podnoszących kompetencje cyfrowe dla osób dorosłych (w szczególności osób starszych) zgłaszających z własnej inicjatywy chęć podnoszenia, uzupełnienia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji będzie możliwe do realizacji w ramach zaplanowanego wsparcia na rzecz kształcenia ustawicznego (w tym w systemie popytowym poprzez Bazę Usług Rozwojowych – jako odpowiedź na indywidualne potrzeby mieszkańców województwa).
Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych						
PRIORYTET X ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE						
20.	MRiRW	2.1.10.1. Cel szczegółowy- 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	174	Proponuje się uzupełnienie zakresu interwencji przewidziane w celu 5(i) o budowę ciągów pieszo-rowerowych na terenach wiejskich.	Inwestycje w tym zakresie będą miały wymiar wielofunkcyjny, w tym poprawa bezpieczeństwa drogowego, zwiększając ofertę miejskich obszarów funkcjonalnych w zakresie wypoczynku i turystyki.	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia budowy ciągów pieszo-rowerowych na obszarach wiejskich w ramach cs 5 (i), z zastrzeżeniem, iż dana gmina wiejska będzie wchodzić w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, zaś tego typu zadanie spełniać będzie warunki określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> i będzie elementem szerszego projektu ujętego w strategii terytorialnej. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym.
21.	MRiRW	2.1.10.2. Cel szczegółowy- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na	180	Postuluje się dodanie działań na rzecz „zielonej” rewitalizacji sołectw (zakładanie kwietników, tworzenie form ochrony przyrody i ścieżek dydaktyczno-edukacyjnych)	Inwestycje w tym zakresie będą służyły rewitalizacji sołectw w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennie-funkcjonalnym.	Uwaga nieuwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. „zielonej” rewitalizacji sołectw (zakładanie kwietników, tworzenie form ochrony przyrody i ścieżek dydaktyczno-edukacyjnych), o ile tego typu przedsięwzięcie będzie elementem szerszego projektu i ujęte zostanie w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy, a także spełni wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> . Dodatkowo, takie działania wpisują się w typy projektów wskazane w Celu Polityki 2, związane z zieloną infrastrukturą.

		poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie				
--	--	--	--	--	--	--

IV. Uwagi złożone w ramach opiniowania przez Wojewódzką Radę Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego (prosimy nie podawać danych osobowych)		Treść pytania	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
Cały dokument				
1.	Stały Zespół Roboczy ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego	Opinia nr 1/2021 Stałego Zespołu Roboczego ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego z dnia 21 września 2021 r. <i>w sprawie projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>	Warunkiem wdrożenia Programu i właściwego wykorzystania środków finansowych jest ułatwianie zgodnie z obowiązującymi regulacjami europejskimi i krajowymi dostępu do poszczególnych działań. Zapewnia to maksymalne rozszerzenie grupy beneficjentów. Dostęp do tych środków nie powinien być ograniczany poprzez pominięcie instytucji lub podmiotów zainteresowanych realizacją działań w poszczególnych priorytetach. W społecznościach lokalnych zadania lokalnych samorządów realizują odrębne podmioty powołane przez te samorzady w formie spółek kapitałowych lub podmiotów posiadających osobowość prawną. Dlatego wszystkie działania w poszczególnych priorytetach powinny określać jako ich beneficjentów także spółki kapitałowe samorządów gminnych z większościowym udziałem gmin oraz podmioty gospodarcze tych gmin. Dotyczy to w szczególności Celu Polityki 1 i Celu Polityki 2, gdzie wśród beneficjentów pominięto spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, dotyczy to zwłaszcza Priorytetów I i II, Priorytetu VI Cel szczegółowy (4iii), Priorytetu VIII Cel szczegółowy 4 (d). Rozszerzenie listy beneficjentów pozwoli na efektywniejsze wykorzystanie środków.	Uwaga częściowo uwzględniona. Postulowane przez autora uwagi rozszerzanie katalogu beneficjentów jest działaniem przeczącym zasadzie selektywności, której stosowanie na etapie programowania zapewnia, że ograniczone zasoby środków publicznych dostępnych w programie będą wykorzystane w sposób najbardziej efektywny (dający najlepsze rezultaty przy danych nakładach). Trudno wniosek o maksymalne rozszerzenie grupy beneficjentów uznać za właściwy również ze względu na wielopłaszczyznowy charakter interwencji programowej. Nie można w tym kontekście uznać takiego postulatu za klauzulę generalną. Bardziej właściwym podejściem jest rozpatrywanie każdej propozycji poszerzenia indywidualnie. Sugerowane w dalszej części uwagi ujęcie wśród beneficjentów spółek prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki nie wydaje się konieczne. W priorytecie I, celu szczegółowym 1(i) zostały wymienione przedsiębiorstwa więc nie widać podstaw do wskazywania dodatkowego spółek JST, które należą do dużych przedsiębiorstw. Taka sama sytuacja występuje w przypadku celu szczegółowym 1(iv). W zakresie Priorytetu II, celu szczegółowym 1(iii) wsparcie dla dużych przedsiębiorstw (spółek JST) nie jest możliwe gdyż cel dedykowany jest MŚP. Zgodnie z zapisami programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> w ramach celu szczegółowego 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia katalog beneficjentów stanowią m.in.: - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w tym posiadające osobowość prawną, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST i – osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności organizacje pozarządowe, organizacje non-profit. W opinii Instytucji Zarządzającej wskazane przez Państwa spółki mieszczą się w wymienionej powyżej grupie beneficjentów. Należy również dodać, że intencją Instytucji Zarządzającej, podczas opracowywania założeń dla celu szczegółowego 4(d), nie było ograniczanie katalogu beneficjentów. Wychodząc jednak naprzeciw Państwa oczekiwaniom i korzystając z okazji, że trwają konsultacje społeczne programu regionalnego województwa lubelskiego, w wyniku których zostaną w nim wprowadzone konstruktywne i uzasadnione zmiany, IZ rozważy doprecyzowanie katalogu beneficjentów zawartego w celu szczegółowym 4(d), tak aby nie budził on już żadnych wątpliwości i umożliwiał objęcie wsparciem, jak najszerzej grupy podmiotów kwalifikujących się do uzyskania przedmiotowego wsparcia.
2.	Stały Zespół Roboczy ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego	Opinia nr 1/2021 Stałego Zespołu Roboczego ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego z dnia 21 września 2021 r. <i>w sprawie projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>	Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. definiuje cztery cele strategiczne. Jeden z nich jest określony jako „Sektor rolno-spożywczy. Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych”. Tymczasem Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021 – 2027 nie wyodrębnia i nie uwzględnia tego celu strategicznego w proponowanych priorytetach. Specyfika województwa lubelskiego, jego deficyty w sektorze rolno – spożywczym wymagają, zgodnie z przyjętym celem strategicznym, przeznaczenia w Programie Regionalnym funduszy na rozwiązanie specyficznych problemów w tym zakresie np. w	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z demarkacją pomiędzy Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) a programami regionalnymi, wsparcie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz podmiotów badawczych w obszarze bezpieczeństwa żywnościowego, będzie przedmiotem wsparcia w ramach KPO. Ponadto, wsparcie sektora rolniczego będzie przedmiotem interwencji EFROW.

			zakresie zagospodarowania surowców rolniczych jak np. maliny i inne owoce miękkie oraz pozostałe specyficzne dla regionu.	
3.	Stały Zespół Roboczy ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego	Opinia nr 1/2021 Stałego Zespołu Roboczego ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego z dnia 21 września 2021 r. <i>w sprawie projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>	Innym ważnym celem strategicznym zdefiniowanym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 r. jest „Społeczeństwo. Wzmacnianie kapitału społecznego”. Województwo lubelskie charakteryzuje się m.in. deficytem lokalnych, pozytywnych inicjatyw społeczno-gospodarczych. Lokalne społeczności często wykazują aktywność w formie protestów społecznych. Dotyczy to także obszarów wiejskich. W poprzednich perspektywach finansowych deficyty te były częściowo ograniczane poprzez fundusze programu „LEADER”, który finansował lub współfinansował Lokalne Strategie Rozwoju opracowane przez lokalne społeczności z udziałem lokalnych samorządów, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, kół gospodyń wiejskich i innych lokalnych liderów. Przez kilkanaście ostatnich lat ten instrument pod nazwą LEADER sprawdził się na Lubelszczyźnie na obszarach wiejskich. Finansowane były małe inicjatywy społeczne (jak np. świetlice wiejskie, infrastruktura turystyczna i rekreacyjna, dziedzictwo lokalne) oraz gospodarcze (tworzenie nowych lokalnych firm i rozwój istniejących oraz tworzenie nowych miejsc pracy i promocja produktów lokalnych). Według dostępnych danych 12 województw planuje włączyć w swoich dokumentach regionalnych mechanizm Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Umożliwi to lokalnym społecznościom na obszarach wiejskich i w małych miastach decydowanie o tym jakie inicjatywy lokalne sfinansować ze środków unijnych dla regionu. Postuluję włączenie tego mechanizmu do naszego Programu.	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie stanowiska IZ: 1. Z uwagi na rozbudowany i przyjęty w projekcie Programu wariant wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT nie przewiduje się wsparcia instrumentu RLKS w trybie i na zasadach określonych w art. 32-34 rozporządzenia ramowego. Projektowane w programie <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> rozwiązanie odzwierciedla założenia tzw. formuły pośredniej wsparcia LGD, w odróżnieniu od formuły bezpośredniej, w której kompleksowo wspiera się instrument RLKS na podstawie Lokalnych Strategii Rozwoju, będących strategiami terytorialnymi w rozumieniu art. 29 rozporządzenia ramowego. Wybór instrumentów terytorialnych, które będą wdrażane w programach regionalnych pozostaje w gestii poszczególnych Instytucji Zarządzających programem (fakultatywność wyboru instrumentów). Dobór instrumentów terytorialnych i zakresu ich wdrażania, podyktowany jest uwarunkowaniami i wyzwaniem zrównoważonego rozwoju regionalnego. Wyzwania rozwojowe województwa lubelskiego, o których mowa m.in. w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030, wymagają koncentracji wsparcia na obszarach strategicznej interwencji (OSI), wspieranych instrumentami: Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) i Innego Instrumentu Terytorialnego (IIT). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) bezpośrednio obligują do wspierania w ramach programów regionalnych krajowych obszarów strategicznej interwencji, tj. obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast średnich tracących funkcje społeczno – gospodarcze w ramach programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>. Formuła bezpośrednia, w której kompleksowo wspiera się instrument RLKS na podstawie Lokalnych Strategii Rozwoju, będących strategiami terytorialnymi w rozumieniu art. 29 rozporządzenia ramowego nie była wykorzystana w RPO WL 2007-2013 ani też w RPO WL 2014-2020. Instytucja Zarządzająca RPO nie dysponuje dowodami umożliwiającymi pozytywną ocenę szans efektywnej implementacji RLKS. Z uwagi na konieczność ukierunkowania wsparcia do OSI krajowych i regionalnych, zgodnie z wymogami dokumentów strategicznych takich jak SOR i KSRR 2030, priorytetem jest zapewnienie możliwości współfinansowania przedsięwzięć wynikających ze strategii terytorialnych ZIT i IIT. Z uwagi na prymat ww. zasady w podejściu terytorialnym do zrównoważonego rozwoju regionalnego w projekcie Programu zrezygnowano z systemu wdrażania RLKS. Instrument ten w istotnym zakresie pokrywałby się i przenikałby się z zaplanowaną w ramach strategii IIT interwencją w obszarach innych niż miejskie oraz IIT w zakresie rewitalizacji. Włączenie dodatkowego instrumentu RLKS niesie ryzyko powielania przedsięwzięć, podwójnego finansowania projektów, nakładania i fragmentaryzacji strategii terytorialnych. Zaplanowane w projekcie Programu interwencje ZIT i IIT dla współpracy gmin w obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz w zakresie rewitalizacji odpowiadają potrzebom wsparcia podejścia oddolnego, opartego na powiązaniach funkcjonalnych, implikują zasady partnerstwa, zintegrowanej współpracy w układach ponadlokalnych. We wszystkich aspektach wdrażania ZIT i IIT uwzględniony jest czynnik partycypacji i udziału społeczeństwa. Zbudowany w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> system wsparcia strategii terytorialnych oparty na ZIT i IIT, w pełni odzwierciedla ww. priorytety i wyzwania. ZIT będzie realizowany w 17 Miejskich Obszarach Funkcjonalnych, natomiast Inny Instrument Terytorialny odpowiada dwutorowej interwencji: - IIT dedykowany współpracy partnerskiej 140 gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, - IIT dla działań obejmujących kompleksową rewitalizację, w tym dla 11 miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze i 140 gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Skala zaplanowanej interwencji ZIT i IIT jest na tyle wysoka, że program należy oceniać w kategoriach nasyconego strategicznym podejściem. RLKS może być przyczyną nieprawidłowości wynikających z krzyżowania i nakładania się strategii terytorialnych, problemów związanych z brakiem komplementarności i dublowaniem wsparcia przedsięwzięć. Wiąże się też z ryzykiem wystąpienia przypadków podwójnego finansowania projektów. Fragmentaryzacja oddziaływań strategii terytorialnych wygeneruje problemy związane ze zbiurokratyzowaniem procesów wdrażania Programu. 2. Zaplanowana w projekcie Programu interwencja ZIT i IIT w obszarach współpracy gmin zagrożonych trwałą marginalizacją jest w pełni mechanizmem ponadlokalnym, a głównymi podstawami do realizacji przedsięwzięć są strategie rozwoju ponadlokalnego, strategie ZIT i IIT. Strategie powstają oddolnie, z inicjatywy współpracujących partnerów, z uwzględnieniem i poszanowaniem zasad partycypacji społecznej. System uzupełniony jest wsparciem dla kompleksowej rewitalizacji obszarów miejskich i innych niż miejskie w oparciu o Gminne Programy Rewitalizacji. Ww. instrumenty terytorialne wpisują się we wszystkie kierunki i założenia realizacji Celów, założonych w Programie.

				3. Zaprojektowany system wdrażania Instrumentów Terytorialnych odzwierciedla konieczność zapewnienia wsparcia dla działań realizowanych we współpracy i partnerstwie w obszarach powiązanych funkcjonalnie. Koncentruje się na wzmocnieniu inicjatyw oddolnych, działaniach sieciowych i zintegrowanych. Interwencja IIT dla gmin zmarginalizowanych dedykowana jest obszarom innym niż miejskie i w tym aspekcie uwzględnia adresatów RLKS. Zarówno w strategii terytorialnej ZIT, jak i IIT zapewniona jest możliwość wskazania zróżnicowanych wnioskodawców/ beneficjentów projektów, o różnym statusie, w tym np. stowarzyszenia (takie jak LGD), instytucje pozarządowe, MŚP, parafie i związki wyznaniowe, itd. 4. LGD w dotychczasowych projektach borykały się z problemem zapewnienia wkładu własnego. W świetle raportów z kontroli NIK, m.in. KAP.430.003.2020 Nr ewid. 40/2020/P/19/006/KAP, dotyczącego wykonania budżetu państwa wynika, że problemy z wdrażaniem RLKS w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych w formule bezpośredniej były jedną z przyczyn niezadowolającego wykorzystania funduszy UE na lata 2014–2020, w szczególności nieosiągnięcia wskaźników pośrednich Ram Wykonania na koniec 2018 r. 5. W trakcie konsultacji społecznych zostały zgłoszone przez samorządy z terenu województwa lubelskiego uwagi i rekomendacje, w których wyrażono sprzeciw wobec agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS. W ocenie zgłaszających uwagi stanowią one specyficzną formę wywierania presji na regiony, a uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru wielofundusowego RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Włączenie RLKS w formule bezpośredniej: - spowoduje nadmierowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje i tak już nasycony podejściem strategicznym program regionalny, - przyczyni się do biurokratyzowania procesu wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność realizacji zasady komplementarnego wsparcia IT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Powyższe założenia uwarunkowały rozstrzygnięcie w sprawie odstąpienia od formuły wdrożenia wielofundusowego instrumentu RLKS.
4.	Stały Zespół Roboczy ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego	Opinia nr 1/2021 Stałego Zespołu Roboczego ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego z dnia 21 września 2021 r. <i>w sprawie projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>	Celowym i koniecznym jest ujednolicenie definicji MŚP poprzez stosowanie w Programie definicji zgodnej z regulacjami w prawie polskim także w odniesieniu do spółek prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.	Wyjaśnienie: Na obecnym etapie programowania definicją MŚP wciąż wiążącą jest definicja z Załącznika 1 Rozporządzenia 651/2014. Brak sygnałów ze strony Komisji Europejskiej o woli zmiany tej definicji poprzez włączenie do tego katalogu spółek kapitałowych samorządów gminnych z większościowym udziałem gmin.
Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
5.	Stały Zespół Roboczy ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego	Opinia nr 1/2021 Stałego Zespołu Roboczego ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego z dnia 21 września 2021 r. <i>w sprawie projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i>	Zwracamy uwagę na potrzebę przeznaczenia jak największej ilości środków dla MŚP w formie instrumentów finansowych. Są one powszechnie i łatwo dostępne dla wszystkich MŚP, procedura aplikacyjna i późniejsza realizacja jest bardzo przystępna (szybki okres podejmowania decyzji, możliwość wielokrotnego uzupełniania wniosku). Procedura jest szybka i nie skomplikowana. Aplikowanie nie generuje niepotrzebnych dodatkowych kosztów po stronie przedsiębiorcy. Wskazane powyżej czynniki powodują, że instrumenty te są coraz bardziej popularne wśród MŚP. Natomiast dla Województwa ma to ogromne dodatkowe znaczenie, ponieważ środki zwrócone przez sektor MSP pozostają w dyspozycji Samorządu Województwa i nadal mogą być przeznaczane na te same cele, tworząc stały budżet środków dostępnych dla sektora MŚP.	Wyjaśnienie: Instrumenty finansowe (IF) będą domyślnym sposobem finansowania przedsięwzięć MŚP realizowanych w ramach Celu Polityki 1, przede wszystkim tych charakteryzujących się mniejszym ryzykiem inwestycyjnym i generującymi odpowiednio wysoki poziom skali IF. Do promowania tej metody finansowania i poprawy jej elastyczności przyczynią się również nowe możliwości łączenia ich z dotacją, przy czym podkreślić należy, że instrument pozostanie dominującą (większościową) częścią takiego finansowania, co również będzie przynosiło wymierne korzyści jak np. kwalifikowalność podatku VAT czy brak wymogu zapewnienia trwałości. Sam komponent dotacyjny będzie przy tym stanowił zachętę do realizacji wybranych inwestycji. Zaznaczyć należy, że takiego łączonego finansowania udzielać będą pośrednicy finansowi, co zapewni dokładnie te korzyści, które zostały wymienione w uwadze tj. łatwą procedurę aplikacyjną i szybką decyzję inwestycyjną. Przy formułowaniu ostatecznego zakresu wsparcia poprzez IF, również poza Celem Polityki 1, pod uwagę będą wzięte również wyniki oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych, która pozwoli określić oczekiwania sektora MŚP w województwie lubelskim w zakresie finansowania zwrotnego.
Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
PRIORYTET VI ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I ZDROWOTNEJ				
6.	Stały Zespół Roboczy ds. Polityki Społecznej i	Opinia 1/2021 Stałego Zespołu Roboczego ds. Polityki Społecznej i	Wnosimy o konsultacje społeczne rozwiązań z zakresu polityki społecznej i ochrony zdrowia do programu	Wyjaśnienie:

	Ochrony Zdrowia Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego	Ochrony Zdrowia Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego z dnia 23 września 2021 r. w sprawie projektu „Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” w zakresie polityki społecznej i ochrony zdrowia	„Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027”, które nie zostały jeszcze doprecyzowane na poziomie rządowym.	Program regionalny uwzględni rozwiązania z zakresu polityki społecznej i ochrony zdrowia po ich doprecyzowaniu na poziomie krajowym.
PRIORYTET VIII ZASPAKAJANIE POTRZEB RYNKU PRACY				
7.	Stały Zespół Roboczy ds. Rynku Pracy, Zatrudnienia, Wynagrodzeń i Świadczeń Socjalnych Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego	Opinia nr 2/2021 Stałego Zespołu Roboczego ds. Rynku Pracy, Zatrudnienia, Wynagrodzeń i Świadczeń Socjalnych Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego z dnia 17 września 2021 r. w sprawie projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	Zespół rekomenduje uzupełnienie grupy beneficjentów i odbiorców wsparcia w zakresie celu szczegółowego 4 (b) o pracowników instytucji rynku pracy innych niż publiczne służby zatrudnienia.	Uwaga uwzględniona. Zapisy programu zostaną zmodyfikowane zgodnie z uwagą.

V. Uwagi złożone po terminie, poza formularzem

Lp.	Nazwa podmiotu zgłaszającego (prosimy nie podawać danych osobowych)	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np.tytuł rozdziału, podrozdziału, nr i tytuł załącznika)	Nr strony w dokumencie	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
Uwagi w odniesieniu do całego dokumentu					
	Gmina Krynice	Cały dokument	Cały dokument	jako przedstawiciel reprezentujący jeden z samorządów województwa lubelskiego, biorąc pod uwagę stosowaną przez LGD praktykę forsowania stanowiska w sprawie włączenia do programów regionalnych wielofunduszowego instrumentu terytorialnego— Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, nie aprobuję propozycji fragmentaryzacji działań na rzecz wdrażania instrumentów terytorialnych, która jest równoznaczna z koniecznością wydzielenia z puli środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 środków na dodatkowy i fakultatywny instrument terytorialny jakim jest wielofunduszowy RLKS. Zapisy projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce wskazują, że w tej kwestii władzom regionalnym pozostawiona jest dowolność wyboru, przy założeniu, że instrument powinien zostać dostosowany do rodzaju interwencji oraz do wielkości terytorium do którego będzie kierowany. Jako przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego i instytucji z obszarów gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, planujących również wdrażanie działań rewitalizacyjnych w obszarach miejskich i innych niż miejskie, uważam że przyjęty w projekcie programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> , system wsparcia dla instrumentów ZIT i IIT jest kompletny, pełny i adekwatny do wyzwań rozwojowych przed którymi stoi województwo lubelskie. Odpowiada on zobowiązaniom, określonym w kluczowych dokumentach strategicznych rozwoju kraju i regionu, które dotyczą interwencji w tzw. Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI). Jako aktywny uczestnik procesu konsultacji społecznych Programu, dostrzegam istotę koncentracji środków UE na potrzeby wsparcia Obszarów Strategicznej Interwencji, zdelimitowanych zarówno na poziomie krajowym (SOR i KSRR 2030) jak również na poziomie regionalnym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Stoję na stanowisku, że zbudowany w Programie system wsparcia instrumentów terytorialnych jest zoptymalizowany, a pula środków przeznaczonych na zrównoważony rozwój terytorialny pozwoli rozwiązać najważniejsze problemy zdiagnozowane w dokumentach strategicznych. Ewentualne, uzależnienie koperty wojewódzkiej, od wyboru kolejnego instrumentu jakim jest RLKS zniweczy logikę interwencji instrumentów terytorialnych, przyjętą w	Uwaga uwzględniona. Obecne zapisy programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> nie wykluczają wsparcia w ramach rewitalizacji projektów dot. obiektów zabytkowych drewnianych, o ile tego typu przedsięwzięcia ujęte zostaną w Gminnym Programie Rewitalizacji danej gminy i spełnią wymagania dla tego typu projektów określone w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu <i>Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027</i> . Rozwiązanie to zostanie uwzględnione na dalszym etapie prac nad Programem, o ile tego typu wykluczenie nie zostanie wprowadzone na poziomie unijnym czy krajowym. Patrz również: odpowiedź na uwagę nr 183.

			Programie oraz wydatnie ograniczy pulę środków, dostępnych na działania rewitalizacyjne i rozwój inicjatyw partnerskich ZIT i IIT. Uważamy, że włączenie RLKS w formule bezpośredniej spowoduje nadmierowe pokrycie obszarów województwa strategiami terytorialnymi, co zdestabilizuje program regionalny nasycony podejściem strategicznym. Sądzę również, że włączenie bezpośredniego RLKS, przyczyni się do zbiurokratyzowania procesów wdrażania instrumentów terytorialnych ZIT i IIT, co negatywnie wpłynie na skuteczność realizacji zasady komplementarnego wsparcia IIT oraz egzekwowania zasady zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć ujętych w strategiach terytorialnych, wspieranych ze środków UE, tj. strategiach IIT i strategiach ZIT w stosunku do Lokalnej Strategii Rozwoju obowiązującej na tym samym terminie. Koordynacja działań programowych, w przypadku włączenia RLKS, będzie skomplikowanym, czasochłonnym procesem, ograniczającym możliwość terminowego osiągnięcia celów, wskaźników Programu. Z informacji płynących w zakresie przygotowywania PROW wynika, iż program ten zostanie uruchomiony dopiero w 2023 roku. W związku z powyższym przeciwstawiamy się agitacji środowisk na rzecz wdrażania bezpośredniego RLKS, co stanowi specyficzną formę wywierania presji na regiony. Wyrażamy pełne poparcie dla modelu wdrażania ZIT i IIT, zaprojektowanego w konsultowanej wersji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz zapewniamy, iż będziemy skutecznie realizować projekty jak miało to miejsce dotychczas.	
--	--	--	--	--

Dziękujemy za udział w konsultacjach.

* Zanonimizowano zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U.2019.1781).